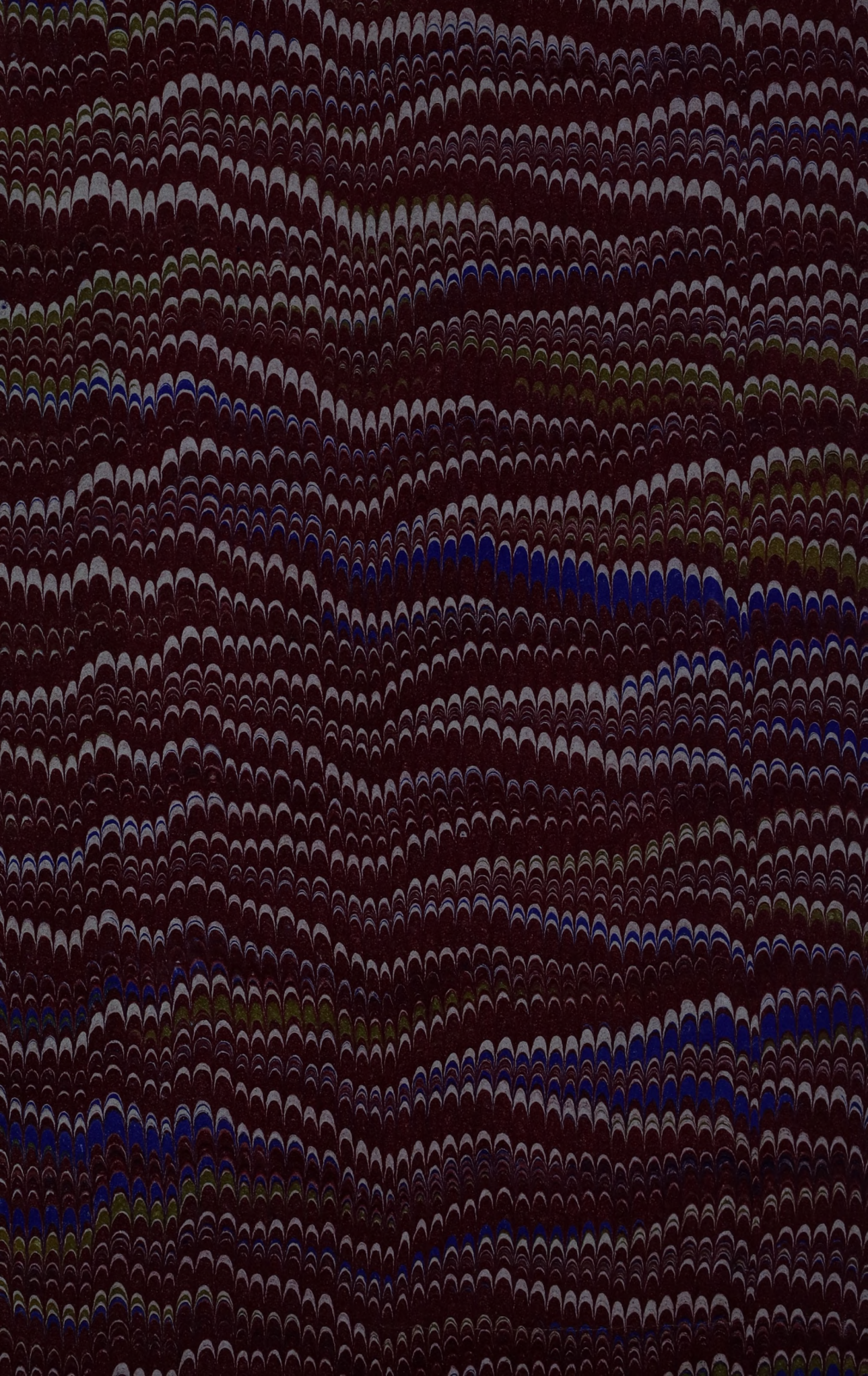
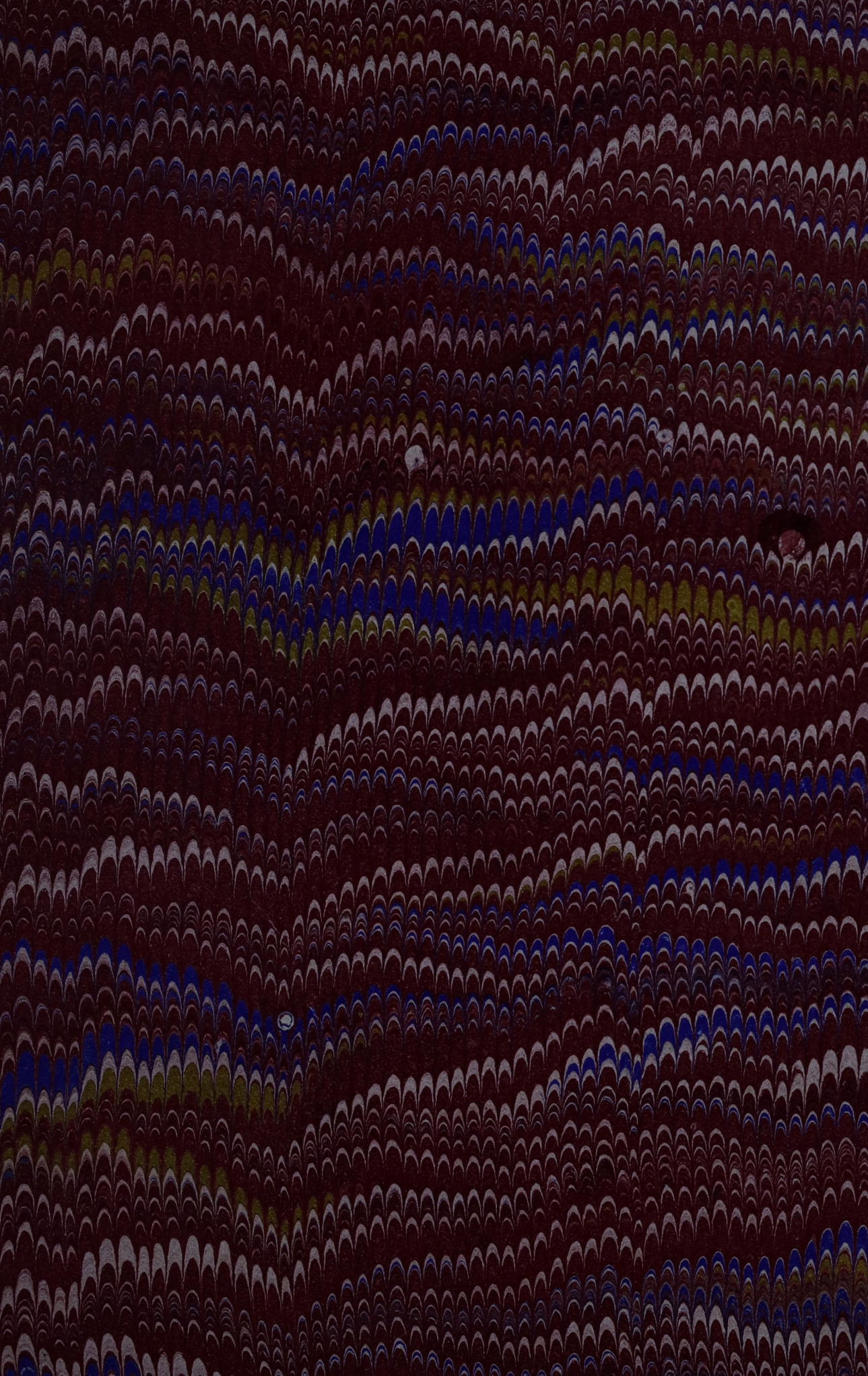

E könyvtár
Alt.kil. 2018

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KIADVÁNYA.

A MŰSZAKI CÍMEK
ÉS
A MŰSZAKI GYAKORLAT
RENDTARTÁSA.

TÖRVÉNYTERVEZET.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET
1900. ÉVI JUNIUS 7-ÉN TARTOTT RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉSÉBŐL.

Dk. 272.
XVI.
III. 44.

BUDAPEST,
«PÁTRIA» IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1900.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

TARTALOM.

	Oldal
Bevezetés	V
Törvénytervezet	3
Indokolás	67
Függelék	193

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Tárgymutató.

Oldal.

Történelmi rész ... V.
Hibaigazítás ... IX.

Törvénytervezet.

ELSŐ RÉSZ.

A műszaki címekről.

Műszaki címek «okleveles» jelzővel ... 3
Hivatalos nyilvántartás ... 4
Műszaki címek «okleveles» jelző nélkül ... 5
Igazolvány, nyilvántartás ... 7
Állami, törvényhatósági és községi műszaki tisztviselők ... 8
Kataszteri műszaki tisztviselők ... 9
Birtokrendező földmérők ... 9
Társulatok, vállalatok stb.-nél rendszeresített műszaki állások ... 9
Külföldi honosok ... 9
Műszaki címmel való kitüntetés ... 10
Műszaki címmel való visszaélés, kihágás ... 11

MÁSODIK RÉSZ.

A műszaki gyakorlatról.

I. Fejezet.

A műszaki kamara tagjairól.

A kamara tagjainak jogairól általában ... 11
A kamarába való fölvétel ... 12
Taggá avatás, eskü ... 15
Fölebbvitel a felvétel dolgában ... 16
Nyilvántartás ... 16
Összeférhetetlenség ... 16

II. Fejezet.

A műszaki kamarai jelöltekről.

A jelöltek felvétele, nyilvántartása és jogai ... 17

III. Fejezet.

A műszaki kamaráról.

A kamara osztályai ... 18
A kamara hatásköre ... 19

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Oldal.

Illeték ... 19
Közgyűlés ... 20
Választmány ... 20
A választás ... 20
A tisztikar díjazása ... 22
A választmányi ülések ... 22
Az elnök hatásköre ... 23
Beiratási díj, segítő alap ... 24
A közgyűlés napirendje, évi jelentés, ügyrend ... 24
Kamarai értekezlet ... 25

IV. fejezet.

A műszaki kamara tagjainak jogai és kötelességei.

A kamara-tag jogai részletezve ... 25
A műszaki foglalkozások körülírása ... 26
Szakértők bíróságok előtti működése ... 30
A működési kör korlátozása és a más szakmában való hivatásszerű működés ... 31
A műszaki iroda és címe ... 32
Kihágások megtorlása ... 32
A kamara-tagok ipari működése ... 33
A megbízás ... 34
A megbízó elhalálozása ... 35
Iratok és tervek ... 35
Felelősség a kezelt értékekért ... 36
Kirendelt gondnok ... 37
Szólásszabadság ... 37
Fiókiroda ... 38
Meghatalmazás ... 38
Az adók beszámítása ... 38

V. Fejezet.

A műszaki kamara tagjainak felelősségéről.

Mulasztás és megtorlása ... 39
Fegyelmi vétség és megtorlása ... 40
Büntett ... 42
A büntetések erkölcsi hatálya ... 42
Kártérítés és elévülés ... 43

VI. Fejezet.

A műszaki kamarai jelöltek felelőssége.

A vétségek és ezek büntetése ... 44

VII. Fejezet.

A fegyelmi eljárás.

Fegyelmi hatóságok ... 45
Érdekeltségi kifogás ... 46

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Oldal.
Feljelentés ... 46
Az eljárás megindítása, írásbeli nyilatkozat ... 47
Vizsgálat elrendelése, vizsgáló biztos ... 47
Az indítvány, eljárás és tárgyalás ... 49
A tárgyalás jegyzője ... 50
Tanúk és szakértők ... 51
A tárgyalás vezetése ... 51
Az ítélet ... 52
Az eljárás költségei ... 53
Hamis vádaskodás ... 53
A királyi ügyész beavatkozása ... 54
A magánpanaszos jogai ... 55
Az ügyek áttelelései és a bíróságok értesítései ... 55
Törlés a kamara lajstromából ... 56
A gyakorlat felfüggesztése ... 56
A birságok behajtása ... 57

VIII. Fejezet.

A jogorvoslatok.

Fölebbvitel ... 57
Birói felelősség ... 57 és 58
Perújjítás ... 58

IX. Fejezet.

A műszaki kamara tagjainak díjazásáról.

Díjazás és egyezség. Díjszabályzat ... 58
A kamara illetékessége díjazási ügyekben ... 59
Az iratok, könyvek és okmányok bizonyító képessége ... 60

X. Fejezet.

A műszaki kamarai tagság megszüneséről.

A tagság megszűnése, a lajstromból való törlés ... 61
Gondnok ... 61
A leltározás és a gondnok díjazása ... 62

HARMADIK RÉSZ.

Átmeneti intézkedések.

A földmérők nyilvántartása ... 63
Az építőmesterek működési körének korlátozása ... 63
A tervezésre jogosult építőmesterek nyilvántartása ... 64
A műszaki kamara megalakulása. Ideiglenes igazoló bizottság. Alakuló közgyülés ... 64
A lajstromozás megindítása ... 65
A címviselés jogosultságának megállapítása ... 65

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Oldal.

NEGYEDIK RÉSZ.

Végrehajtás.

A törvény végrehajtásával megbizott miniszterek ... 66

A törvénytervezet indokolása.

Átalános rész ... 67
A részletes indokolás ... 97

Függelék.

A törvénytervezettel érintett törvények és miniszteri rendeletek.

A) Törvények:

Az 1868. évi LIV. t.-c. 56. §-a ... 193
Az 1879. évi XL. t.-c. 45. §-a ... 193
Az 1880. évi XXXVII. t.-c. 42. §-a ... 194
Az 1880. évi XLV. t.-c. 1., 14. és 40. §§-ai ... 194
Az 1883. évi I. t.-c. 10., 11. és 31. §§-ai ... 195
Az 1884. évi XVII. t.-c. Ipartörvény 10. §-a ... 196
Az 1885. évi XXIII. t.-c. A vízjogról 67. §. ... 197
Az 1886. évi XXI. t.-c. A törvényhatóságokról 26. §. ... 197
Az 1893. évi XVIII. t.-c. A sommás eljárásról. 94. §. ... 197

B) *Ministeri rendeletek.*

A birtokrendező és hitelesítő mérnökök tárgyában kiadott 1880. évi 2417. számú igazságügyminiszteri rendelet ... 198
Az építőmesterek tárgyában kiadott 1884. évi 46,188. számú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendelet ... 205
A «mérnök» cím tárgyában kiadott 1890. évi 22,578. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet ... 210
Az alkalmazandó birtokrendező és hitelesítő mérnökökről szóló 1891. év 9,654. számú igazságügyminiszteri rendelet ... 211

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

E törvénytervezetnek e kötet végén olvasható ‚indokolása' élesen és körülményesen ecseteli azokat a viszonyokat, a melyek lehetővé tették, sőt elősegítették azokat a szomorú állapotokat, a melyek a magyar technikus karnak nemcsak erkölcsi helyzetét aláásták, de anyagi károsodására is vezettek. Eleinte a teljes rendezetlenség, később a gyönge rendszabályok oly nagymértékű elfajulásra adtak alkalmat, hogy immár a létérdeke is kockáztatva van azoknak a kartársainknak, kik életük javaidejét komoly tanulmányokra fordítván, az állami rend magasabb követelményeinek eleget tenni iparkodtak. Hivatlanok, jogosulatlanok és kontárok serege annyira elmérgesítette a közállapotokat, hogy teljesen jogos és könnyen érthető a magyar műszaki kar évtizedes elégedetlensége, fölzúdulása egyrészről, másrészről pedig arra való törekvése, hogy a sérelmek orvosoltassanak, és az egészségtelen, a közgazdasági szempontból is káros visszás helyzet megszünjék és a rend uralma épüljön föl.

Egyetlen technikai főtanintézetünk föllendülésével majdnem egykorúak azok a panaszok, melyek a tudományosan képzett magyar technikusok ajkairól állandóan, időnkint meg-megújuló fokozott intenzitással folytonosan fölhangzanak az avatatlanoknak a szó szoros értelmében vett garázdálkodása ellen.

Az immár régebben lappangó közös méltatlankodásnak első hangos megnyilatkozása a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek 1878. évi május 30-iki közgyűlésén tört ki, a midőn *Haasz* József adott hangot a közvéleménynek és általános helyeslés közt figyelmeztette a közgyűlést a műszaki gyakorlatjog szabályozásának szükségességére; indítványában már a mérnöki kamara eszméje is alakot öltött. Ezt az indítványt a választmány véleményezés végett a *Kruspér* István elnöklete alatt *Bodoky* Lajos, *Fábián* János, *Haasz* József, *Kherndl* Antal, *Micskey* Imre és *Nagy* Dezső tagokból alakított bizottságnak adta ki; a bizottság kiegészítette magát

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

még *Lipthay* (Schwarczel) Sándorral az akkori titkárral, továbbá *Karczag* Lászlóval és *Ney* Bélával, valamint később *Szily* Kálmánnal. Javaslatát a választmány 1881 nov. 19-én tárgyalta és azt elfogadván, a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterhez intézett feliratában — a kamara mellőzésével — első sorban a köztisztviselők qualifikációját hangsúlyozta, a mely kívánság az 1882. évben az állami tisztviselők minősítéséről alkotott (1883. I.) törvényben nyert kifejezést.

Ez a — bár ki nem elégítő — eredmény rövid nyugalmat szült, melyet csak az ipartörvény reviziójakor az egyesületünk közbelépése folytán az *építőmesterségek gyakorlása* dolgában az 1884 : 46,188. sz. a. a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztertől kiadott rendelet tárgyalása szakított meg.

Másod ízben *Kovács* Ödön 1889. febr. 16-án tartott fölolvasásában hozta napirendre a technikus minősítés és a gyakorlatjog rendezésének kérdését, kész szervezeti szabályzatot is mutatván be. A fölszólalás természetesen élénk viszhangot keltett és a választmány az indítványt tanúlmányozni *Lipthay* Sándor elnöklete alatt *Kelényi* Ödön, *Kovács* Ödön, *Ney* Béla és *Pártos* Gyula tagokból alakított bizottságot kérte föl, mely bizottságnak ugyanazon év április havában *Ney* Béla egyesületi titkár tollából származó jelentése fölsorolja azokat az elveket, melyek alapján a műszaki kamara szervezendő volna. Ezt a javaslatot a szakosztályok kebeléből alakított *19-es bizottság* (elnöke *Hieronymi* Károly, tagjai: *Bertalan* Lajos, *Bolla* Mihály, *Cserháti* Jenő, *Czigler* Győző, *Dolecskó* Mihály, *Gulácsy* Béla, *Kájlinger* Mihály, *Kiss* István (jegyző), *Kovács* Ödön, *Landgraf* János, *Lipthay* Sándor, *Miklós* Ödön (jegyző), *Petz* Jenő, *Pfaff* Ferenc, *Robicsek* Sándor, *Szüts* Béla, *Wachsmann* Ferenc és dr. *Wagner* Jenő) vette tárgyalás alá, és a viták folyamán fölmerült eszmék szerint 1890-ben *Ney* Béla 78 szakaszból álló törvényjavaslatot szerkesztett „a műszaki magángyakorlatra vonatkozó rendtartás iránt.“ Ennek dacára a szakosztályok vitái után a bizottság 1890. december havában kelt jelentésében kényszerítve érezte magát a kamaráról egyelőre lemondani, és helyette „az egyesületi tagok társadalmi állására, önálló tevékenységük viszonyára és a közszolgálatban való érvényesülésére vonatkozó ügyek“ figyelemmel kisérése és tárgyalása végett az *Egyleti Tanács* szer-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

vezését javasolta, melyet 1891-ben az egyesület módosított alapszabályaiban meg is alakított.

Időközben 1890-ben a vallás- és közoktatásügyi miniszter kiadta 22,578. számú rendeletét, mely azonban csak a *mérnöki cím* használatáról rendelkezvén, a 19-es bizottság folytatta működését, és a műszaki tudományok *minden* művelőjére, tehát nemcsak a mérnökökre, hanem az építészekre és a gépészmérnökökre is kiterjesztendő szabály kidolgozásán fáradozott; *Kovács* Ödön meg is szerkesztette (kétszeri kisérlet után harmadszorra) a szabályrendelet tervét, ez azonban közmegegyezéssel nem volt megállapítható. Azért a bizottság 1895-ben az *Egyleti Tanácsra,* mint szervezett testületre ruházta át a föladat befejezését; ez pedig, minthogy az egyesület csakhamar a magyar technikus kongresszus előkészületeibe fogott, mint a legmagasabb forumnak, a kongresszusnak napirendjére tűzte ki a magyar technikus karnak kétségtelenül legvitálisabb kérdését.

Legerőteljesebben az 1896-ban lezajlott *I. magyar technikus kongresszus* nyilatkozott, mely szept. 6-án meghallgatván *Lipthay* Sándornak, a kérdés előadójának a tárgy iránti szeretettől áthatott és a kibontakozás elveit is részletesen felölelő terjedelmes fejtegetéseit, egyhangú lelkesedéssel a műszaki kamarát jelölte meg olyanul, mely egyedül elégítheti ki a magyar technikusok érdekeit és lesz képes a sérelmeket orvosolni, a panaszokat elnémítani.

Ugyanily értelemben határozott a kongresszus szept. 7-én, a mikor *Zielinski* Szilárdnak a magánmérnökségről tartott előadásában foglalt javaslatokat egyhangulag elfogadta.

A kongresszus a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletet kérte föl határozatát végrehajtani; azért ez egyesület ez értelemben feliratot intézett a magyar kormányhoz. Erre a feliratra 1897. okt. 9-én 38,406. sz. alatt a megoldást nagyon is elodázni alkalmas felelet érkezvén, az egyesület *Hieronymi* Károly akkori elnök indítványára maga vette kezébe az ügyet és javaslatot kidolgozni a választmány 1897. nov. 6-án tartott ülésében bizottságot választott, melynek tagjai voltak: *Banovics* Kajetán, *Bodola* Lajos, *Cserháti* Jenő, *Czigler* Győző, *Hieronymi* Károly, *Hollós* József, *Kiss* István, *Kovács* S. Aladár, *Kvassay* Jenő, *Miklós* Ödön, *Ney* Béla, *Pfaff* Ferenc, *Taborsky* Ottó és *Zielinski* Szilárd.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ez a bizottság az 1899. dec. 17-én tartott rendkívüli közgyűlés elé terjesztette javaslatát; minthogy azonban az csak a műszaki *címek* használatának rendezésére szorítkozott, azt a közgyűlés nem fogadta el; hanem épp úgy, mint a kongresszus, a rendezésnek a kamarával kapcsolatos megoldásához ragaszkodott és újabb javaslatot kidolgozni 35 tagú bizottságot választott. Ennek a bizottságnak tagja lett: *Alpár* Ignác, *Balla* Pál, *Banovits* Kajetán, *Bálint* Zoltán, *Bánky* Donát, *Bodola* Lajos, *Cserháti* Jenő, *Czigler* Győző, *Frank* Mihály, *Hegedüs* Ármin, *Hieronymi* Károly, *Hollós* József, *Horváth* Károly, *Jász* Dezső, *Kájlinger* Mihály, *Kiss* István, *Kommer* József, *Kovács* S. Aladár, *Kovács* Ödön, *Krisztinkovics* Béla, *Kvassay* Jenő, *Lipthay* Sándor, *Masirevics* György, *Miklós* Ödön, *Ney* Béla, *Payr* Lajos, *Perlaki* Ede, *Pfaff* Ferenc, *Rácskay* Gyula, *Schustler* József, *Söpkéz* Sándor, *Stromszky* Sándor, *Taborsky* Ottó, *Zelovich* Kornél, *Zielinski* Szilárd. *Pótló tagok: Balázs* Péter, *Cenner* Jenő, *Farkas* Ferenc, *Görög* Gyula, *Kabdebo* Gyula, *Mészáros* Antal, *Sándy* Gyula, *Schimanek* Emil, *Szabó* Gyula, *Zboray* János.

Ez a nagy feladatra vállalkozott bizottság elnökévé *Lipthay* Sándort, jegyzőjévé *Rácskay* Gyulát választotta, egyszersmind magát a következő tagokkal egészítette ki: *Mihályfi* József titkárral, továbbá *Baranyai* Gyula, *Bernauer* Zsigmond, *Hinsenkamp* Ottó, dr. *Hoor* Mór, *Just* Ferenc, *Kail* József, *Návay* Gyula, *Rónay* Árpád, és *Szesztay* Lászlóval.

Az így megalakult bizottság tüzetes javaslat kidolgozása végett ugyancsak *Lipthay* Sándor vezetése alatt *albizottságot* alakított; ennek tagja volt: *Balla* Pál, (illetőleg helyette *Görög* Gyula), *Bernauer* Zsigmond, *Bodola* Lajos, *Cserháti* Jenő, *Kail* József, *Kiss* István, *Kovács* S. Aladár, *Lipthay* Sándor, *Mihályfi* József, *Payr* Lajos, *Rácskay* Gyula és *Zielinski* Szilárd.

Az albizottság rögtön munkához látott és az elnök, valamint *Zielinski* Szilárd dolgozatai alapján hat heti, mondhatni szakadatlan tanácskozás után 179. §-ból álló munkálatát a nagybizottságnak 1900. febr. 3-án előterjesztvén, a nagybizottság 14 ülésen tárgyalta le a javaslatot és állapította meg *a műszaki címek használatára és a gyakorlatjog rendezésére vonatkozó törvénytervezetet*, melyet e kötetben olvasható szövegében az egyesület választmánya,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

végre a közgyűlése is elfogadott. E tárgyalásokon, valamint az azokat követő szakosztályi és választmányi üléseken, végre az 1900. június 7-iki rendkívüli közgyűlésen a tervezet előadója *Zielinski* Szilárd volt, a ki a rendkívüli nehéz tisztet a legnagyobb buzgósággal, az ügyhöz minden izében méltó lelkesedéssel teljesítette, sőt a nagyterjedelmű megokolás is az ő tollából eredt.

Az összes tárgyalásokon felvett gyorsírói följegyzések egész terjedelmükben megjelentek az egyesület Heti Értesítőjének 1900. évi folyamában.

Nagyon fontos körülmény, hogy a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet kebelében folyamatban levő mozgalomról időközben értesülvén a selmeci *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület*, valamint később az *Országos Erdészeti Egyesület* is, szintén részt kértek és kiküldötteik által részt is vettek a bizottság munkálkodásában; nevezetesen a selmeci országos egyesület képviseletében *Farbaky* István, *Guckler* Győző, *Hültl* József, *Mály* Sándor és *Tetmajer* László, az Orsz. Erd. Egyesület megbizása folytán pedig *Horváth* Sándor alelnök, *Bund* Károly titkár és *Csik* Imre működött közre a tárgyalásokban.

Nagy megelégedéssel tölthet el mindnyájunkat, hogy a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek június 7-iki közgyűlésén megállapított e törvénytervezet szerkesztéséhez a technikai tudományok összes ágainak valamennyi művelője: tanárai által maga a műegyetem, aztán a mérnökök, építészek, gépészmérnökök, elektrotechnikusok, bánya-, kohó- és erdőmérnökök mind hozzájárultak, úgy, hogy az mai szövegében hazánk egész műszaki intelligenciájának óhajait visszatükrözi.

Hibaigazitás. A törvénytervezet 15. §-ának utolsó sorában 1880. helyett *1883.* olvasandó.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A MŰSZAKI CÍMEK
ÉS
A MŰSZAKI GYAKORLAT
RENDTARTÁSA.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/1989/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Törvény-tervezet

a műszaki címek és a műszaki gyakorlat rendtartásáról.

ELSŐ RÉSZ.

A műszaki címekről.

1. §.

Okleveles mérnök.

Az «*okleveles mérnök*» címet csak az viselheti:

a) a ki a kir. magyar tudomány-egyetemen fennállott *mérnöki intézettől* mérnöki oklevelet szerzett;

b) a ki a kir. József-műegyetemtől *mérnöki oklevelet*, vagy azzal egyenértékü *mérnöki abszolutóriumot* nyert, vagy a kinek külföldön szerzett mérnöki oklevelét a kir. József-műegyetem a *honosítási záradékkal* ellátta.

2. §.

Okleveles építész.

Az «*okleveles építész*» címet csak az viselheti, a ki a kir. József-műegyetemtől *építészi oklevelet* nyert, vagy a kinek külföldön szerzett építészi oklevelét a kir. József-műegyetem a *honosítási záradékkal* ellátta.

3. §.

Okleveles gépészmérnök.

Az «*okleveles gépészmérnök*» címet csak az viselheti, a ki a kir. József-műegyetemtől *gépészmérnöki oklevelet* vagy azzal egyenértékű *abszolutóriumot* nyert, vagy a kinek külföldön szerzett gépészmérnöki oklevelét a kir. József-műegyetem a *honosítási záradékkal* ellátta.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

4. §.

Okleveles vegyészmérnök.

Az «*okleveles vegyészmérnök*» címet csak az viselheti, a ki a kir. József-műegyetemtől *vegyészi oklevelet* nyert, vagy a kinek külföldön szerzett vegyészi oklevelét a kir. József-műegyetem a *honosítási záradékkal* ellátta.

5. §.

Okleveles bányamérnök, okleveles kohómérnök.

Az «*okleveles bányamérnök*», illetőleg az «*okleveles kohómérnök*» címet csak az viselheti, a ki a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiától bánya- illetőleg kohómérnöki oklevelet, azzal egyenértékű bányászati illetőleg kohászati oklevelet, vagy az államvizsgálatok életbelépése előtt *abszolutóriumot* (végzési bizonyítványt) nyert, vagy végül, a kinek valamely külföldi főiskolán szerzett bánya-, illetőleg kohómérnöki oklevelét a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia a *honosítási záradékkal* ellátta.

6. §.

Erdőmérnök, okleveles erdész.

Az «*erdőmérnök*» vagy «*okleveles erdész*» címet csak az viselheti:

a) ki a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémián, vagy valamely külföldi erdészeti főiskolán mint rendes hallgató a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia erdészeti vagy erdőmérnöki szakiskolájának tantervében fölsorolt összes kötelező tantárgyakat hallgatta és azokból eredményes vizsgálatot tett, az erdészeti államvizsgálatot belföldön letette és oklevelet nyert;

b) a ki 1867. év előtt Ausztriában a vizsgálatot letette és ily módon szerzett erdészeti vagy erdőmérnöki képesítést.

7. §.

Hivatalos nyilvántartás.

A műszaki kamara azokat, a kik a megelőző 1—6. §§-okban szabályozott műszaki címek egyikét jogosan viselhetik, e címek szerint elkülönítve vezetett törzskön-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

vekben nyilvántartja. E törzskönyvekbe a kir. József-műegyetemen, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémián szerzett, vagy honosított oklevelek birtokosainak bevezetése hivatalból történik, s e célból a kir. József-műegyetem, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia, az általa kiállított, vagy honosított oklevelek jegyzékét a műszaki kamarával havonkint, az erdészeti államvizsgáló bizottság pedig félévenkint közli.

8. §.

Mérnök.

A «*mérnök*» cím viselésére, «okleveles» jelző nélkül csak az tarthat igényt:

a) a ki valamely műegyetemen a földméréstant és a mérnöki építő tudományokat: az út- és vasútépítéstant, a vízépítéstant, a hídépítéstant és a középítéstant az oklevélkényszer előtti időkben (1874/5-ig) teljesen, vagy nagyobb részben hallgatta és e tárgyakból műegyetemeken legalább részben vizsgálatokat tett;

b) a ki 1874/5-től e törvény életbelépéseig a kir. József-műegyetem mérnöki szakosztályának kötelezett tárgyait valamely műegyetemen hallgatta és azokból kivétel nélkül vizsgálatokat tett;

c) a ki e törvény életbelépése előtt kiváló és elismerést érdemlő mérnöki működést fejtett ki.

9. §.

Építész.

Az «*építész*» cím viselésére, «okleveles» jelző nélkül, csak az tarthat igényt:

a) a ki e törvény életbelépéseig a kir. József-műegyetem építészi szakosztályának kötelezett tárgyait valamely műegyetemen hallgatta és azokból túlnyomó részben vizsgálatokat tett;

b) a ki e törvény életbelépése előtt az építészi minősítést valamely képzőművészeti akadémián megszerezte;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

c) a ki e törvény életbelépése előtt kiváló és elismerést érdemlő építészi működést fejtett ki.

10. §.

Gépészmérnök.

A «*gépészmérnök*» cím viselésére, «okleveles» jelző nélkül, csak az tarthat igényt:

a) a ki e törvény életbelépéseig a kir. József-műegyetem gépészmérnöki szakosztályának kötelezett tárgyait valamely műegyetemen hallgatta és azokból túlnyomó részben vizsgálatokat tett;

b) a ki e törvény életbelépése előtt kiváló és elismerést érdemlő gépészmérnöki működést fejtett ki.

11. §.

Vegyészmérnök.

A «*vegyészmérnök*» cím viselésére, «okleveles» jelző nélkül, csak az tarthat igényt:

a) a ki 1884/5-ig a kir. József-műegyetem vegyészi szakosztályának kötelezett tárgyait valamely műegyetemen hallgatta és azokból túlnyomó részben vizsgálatokat tett;

b) a ki 1884/5-től e törvény életbelépéseig a kir. József-műegyetem vegyészi szakosztályának kötelezett tárgyait valamely műegyetemen hallgatta és azokból kivétel nélkül vizsgálatokat tett;

c) a ki e törvény életbelépése előtt kiváló és elismerést érdemlő vegyészmérnöki működést fejtett ki.

12. §.

Bányamérnök, kohómérnök.

A «*bányamérnök*», illetőleg «*kohómérnök*» cím viselésére, «okleveles» jelző nélkül, csak az tarthat igényt:

a) a ki e törvény életbelépéseig a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia által kiállított leckekönyvvel (index) igazolja, hogy a bányászati, vagy kohászati szakosztály összes tárgyait az akkor érvényben volt tanterv szerint hallgatta és azokból túlnyomó részben eredményesen vizsgálatot tett, vagy kollokvált;

b) a ki az államvizsgálatok életbelépése előtt, mint

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

rendkívüli hallgató a selmecbányai a m. kir. bányászati és erdészeti akadémián a bányászati, vagy kohászati szaktárgyak túlnyomó részéből eredményesen vizsgálatot tett és erről bizonyítványt tud felmutatni;

c) a ki e törvény életbelépése előtt kiváló és elismerést érdemlő bányamérnöki, illetőleg kohómérnöki működést fejtett ki.

13. §.

Elektrotechnikai mérnök.

Az «*elektrotechnikai mérnök*» cím viselésére csak az tarthat igényt:

a) a ki valamely műegyetemtől *elektrotechnikai mérnöki oklevelet* nyert;

b) a ki e törvény 1—5., 8—11. §§-aiban szabályozott műszaki címek valamelyikének viselésére jogosult és 3 évi elektrotechnikai mérnöki gyakorlatot igazol;

c) a ki e törvény életbelépése előtt kiváló és elismerést érdemlő elektrotechnikai mérnöki működést fejtett ki.

14. §.

Igazolvány, nyilvántartás.

A megelőző 8—13. §§-okban szabályozott műszaki címek egyikét az «okleveles» jelző nélkül csak az használhatja, a kit erre a műszaki kamara igazolványa feljogosít.

Ezt az igazolványt az illetőnek a műszaki kamarától kell kérelmeznie.

A műszaki kamara e kérvényt, saját véleményének közlésével, megbírálásra a kir. József-műegyetemhez, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiához teszi át.

Ha mindkét vélemény az igazolvány kiadása mellett szól, a műszaki kamara az igazolványt kiállítja és azt a folyamodónak kézbesíti.

Ha ellenben mindkét vélemény az igazolvány kiadása ellen szól, a kamara a folyamodót elutasítja és e végzés ellen további felfolyamodásnak helye nincs.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A kamara és a kir. József-műegyetem, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia véleményének megoszlása esetén a kérvény végleges döntés végett a kamara elnökének, vagy helyettesének elnöklete alatt megalakuló oly hét (7) tagu vegyes tanács elé terjesztendő, a mely az elnökön kívül három, — az első határozathozatalban részt nem vett — kamaratagból és a kir. József-műegyetem, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia három — a kamarához nem tartozó — megbizottjából áll.

A műszaki kamara az igazolványnyal ellátott mérnökökről, építészekről, gépész-, vegyész-, bánya-, kohó- és elektrotechnikai mérnökökről külön-külön törzskönyvet vezet.

E törzskönyvekbe való beiktatásért 50 korona illeték fizetendő.

15. §.

Állami, törvényhatósági és községi műszaki tisztviselők.

Állami, törvényhatósági, vagy községi tisztviselő e törvény életbelépése után csak akkor ruházható fel a megelőző 1—14. §§-okban szabályozott műszaki címek valamelyikével, ha az illető e cím viselésére e törvény idézett szakaszai értelmében egyénileg jogosult.

Az, a ki a megelőző szakaszokban szabályozott műszaki címek valamelyikét e törvény életbelépése előtt, valamely, általa betöltött közhivatal, vagy állami feljogosítás alapján viselte, (kataszteri, kincstári, vasúti, városi, községi mérnökök, illetőleg építészek, birtokrendező, illetőleg hitelesítő mérnökök, stb.) címét tudományos minősítésére való tekintet nélkül továbbra is viselheti mindaddig, míg e hatáskörében működni jogosult. Nyugalmazás esetén e címét, a nyugalmazást kitüntető jelzővel használhatja.

E törvény a műszaki tisztviselőkre vonatkozólag hatályon kivül helyezi az 1880. évi I. t.-c. 31. §-át.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

16. §.

Kataszteri műszaki tisztviselők.

E törvény életbelépése után az állandó kataszterhez újonnan kinevezett műszaki tisztviselők, ha az 1883. I. t.-c. 10. §-ában megengedett kivétel alapján alkalmaztatnak és nincs meg a megelőző 1. vagy 8. §§-ban körülírt minősítésük, csak *földmérői* címekkel nevezhetők ki.

17. §.

Birtokrendező földmérők.

Az erdélyi birtokrendezést tárgyaló 1880. évi XLV. t.-c. 14-ik szakasza, illetőleg az ezen törvény alapján kibocsátott 2417/1880. és 9654/1891. igazságügyminiszteri rendeletek úgy módosíttatnak, hogy a Kolozsvárt felállított birtokrendező mérnökvizsgáló bizottság az oly jelöltet, a kit nem mérnöki oklevele, hanem igazságügyminiszteri kivételes engedély alapján bocsát az előírt vizsgálatra, ezentúl nem birtokrendező *mérnökké,* hanem csak birtokrendező *földmérővé* minősítheti.

18. §.

Társulatok, vállalatok stb.-nél rendszeresített műszaki állások.

Társulatok, részvénytársaságok, ipartelepek, vállalatok és magánosok, e törvény életbelépése után a náluk rendszeresített műszaki állásokra mérnök és főmérnökké, műszaki tanácsossá és műszaki igazgatóvá — átalában az e törvénynyel rendezett címmel — csak olyanokat nevezhetnek ki s e címeket csak oly alkalmazottaik megnevezésére használhatják, a kik valamely műszaki cím viselésére az 1—14. §§-ok értelmében egyénileg jogosúltak.

E törvény hatályon kivül helyezi az 1885. évi XXIII. t.-cikk 97. §-ának a szakaszmérnökökre vonatkozó rendelkezését.

19. §.

Külföldi honosok.

Külföldi honosok, a kik Magyarországon huzamosabb ideig tartózkodnak, e törvény megelőző szakaszai-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ban szabályozott műszaki címeket, valamint az azokkal egyértelmű idegen nyelvű címeket csak akkor viselhetik, ha az azoknak megfelelő tudományos képzettséget megszerezték és valamely műegyetem, illetőleg képzőművészeti akadémia, bányászati, erdészeti vagy egyéb műszaki főiskola okmányával hitelesen igazolják, hogy az illető műszaki címeknek a viselésére hazájukban szintén jogosúltak. Ugyanez áll azokra a külföldiekre nézve, a kik Magyarországon a műszaki foglalkozás körébe vágó üzleti célokból, habár rövidebb ideig tartózkodnak.

Műszaki címeik jogosultságának ellenőrzésére e pontban megjelölt külföldiek kötelesek igazoló okmányaikat a műszaki kamarának felhívására bemutatni, a mely azokat kétes esetekben a kir. József-műegyetemhez, illetőleg a selmecbányai kir. bányászati és erdészeti akadémiához is áttenni tartozik.

Ha a bemutatott okmányokat ez utóbbiak is elégteleneknek találják, vagy ha az illetők az okmányaik bemutatására vonatkozó felhívásnak a kitűzendő záros határidő alatt meg nem felelnek, a kamara az illetőket a címek további viselésétől eltiltja. Véleményeltérések esetén az okmányok, végleges döntésre a 14. §-ban jelzett módon alakuló hét (7) tagból álló vegyes tanács elé terjesztendők.

20. §.

Műszaki címmel való kitüntetés.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek jogában áll Ő Felségének előterjesztést tenni arra vonatkozólag, hogy az oly rendkivüli tehetségű szakembereket, a kik tudományos képzettségüket a rendestől eltérő, vagy magán úton szerezték és a kik — e törvény életbelépése után — kiváló képességeiknek műszaki alkotásaikkal, vagy műszaki pályázatokban való sikeres részvételükkel, vagy irodalmi téren kifejtett munkásságukkal kétségbevonhatatlan bizonyítékait szolgáltatják, a műszaki kamarának és a kir. József-műegyetemnek, illetőleg a selmec-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

bányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiának egybehangzó javaslataira a 8—13. §§-ban szabályozott, s működésüknek megfelelő műszaki címmel kitüntesse és őket a címmel járó jogokkal felruházza.

21. §.

Műszaki címekkel való visszaélés.

A megelőző szakaszokban szabályozott műszaki címek jogosulatlan használatakor nem szolgál mentségül az, hogy az illető a címet megbízójától kapta, és az, a ki e műszaki, vagy azokból leszármaztatott, illetőleg a közönség részéről azokkal azonos jelentőségűeknek vehető hasonló címeket, (mint például: magánmérnök, gazdasági mérnök, egészségügyi mérnök, építészmérnök, műépítész, műépítő, építőművész stb.) jogosulatlanul használja, valamint azok a társulatok, részvénytársaságok, ipartelepek, vállalatok és magánosok, akik e törvény 18. §-ában foglalt intézkedés ellen vétenek, az 1879-ik évi XL. t.-c. 45. §-a értelmében *kihágást* követnek el, a melynek megtorlásáról a 1880. évi XXXVII. t.-c. 42. §-a szerint eljáró közigazgatási hatóság a műszaki kamarát, az esetek nyilvántartása végett, értesíteni köteles.

22. §.

Az 1—14. §§-okban szabályozott címek viselésére jogosult egyének címkérdése a kamara elbírálása alá esik.

A 3—6., 10—14. §§-okban szabályozott címek jogos viselői rövidítésül a «*mérnök*» címet használhatják.

MÁSODIK RÉSZ.

A műszaki gyakorlatról.

I. FEJEZET.

A műszaki kamara tagjairól.

23. §.

E törvény 64. §. I., II., III., IV., V. és VI. pontjaiban körülírt műszaki munkálatokra vonatkozó megbízásokat hatóságoktól vagy magánosoktól csak az fogadhat

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

el és teljesíthet, e munkakörbe tartozó ügyekben feleket az ország hatóságai előtt csak az képviselhet és e munkakörrel összefüggő peres kérdésekben bíróságok és törvényszékek előtt szakértőül csak az működhetik, a ki a *műszaki kamara tagjai* sorába felvétetett.

24. §.

A kamarába való felvétel.

A műszaki kamara tagjai közé csak az vehető fel, a ki:

a) magyar állampolgár és a magyar nyelvet bírja,

b) állandó lakással bír,

c) e törvény 1—14. §§.-aiban körülírt műszaki címek egyikét jogosan viselheti,

d) elméleti tanulmányain kivül az 1—14. §§.-okban körülírt, valamely szakmabeli három évi műszaki gyakorlatot igazol.

E műszaki magángyakorlat ideje állami, államvasuti, törvényhatósági, társulati, közkereseti társasági alkalmazásban és műszaki magán vállalatoknál tölthető, de a gyakorlati időből legalább másfél év kamaratag vezetése alatt álló műszaki magán irodák munkálataiban töltendő.

Állami, államvasuti, törvényhatósági, társulati, közkereseti társasági alkalmazásban, avagy műszaki magánvállalatok szolgálatában töltött öt év után a gyakorlatra vonatkozó iménti rendelkezés nem kötelező.

A műszaki gyakorlat a műegyetemi, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiai tanulmányok befejezése után és az oklevél megszerzése előtt már megkezdhető, de a kimutatandó gyakorlati időnek legalább kétharmadrésze az oklevélnek elnyerése után töltendő el.

A műszaki gyakorlatba csak az az idő számíttatik be, a mely tényleg a gyakorlatban töltetett el, kivéve betegség, katonai szolgálat és az évi szabadság idejét, melyek beszámítása évenkint két hónapnál hosszabb időre nem terjedhet.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az e szakaszban meghatározott kellékek alól felmentésnek nincs helye.

25. §.

A kamarába való felvétel.

A felvételre jelentkező a 24. §-ban előírt kellékeket igazoló okmányait a kamara *titkárjának* nyujtja be, annak az osztálynak a megjelölésével, a melybe beosztatni kiván. A titkár a kérvényt a *bíráló bizottsághoz* teszi át.

A bíráló bizottság elnökén és elnökhelyettesén kivül 36 tagból áll és három évre alakul meg. Elnökét és elnök-helyettesét, valamint a bizottság tagjainak felét, és pedig: 12 tagot a kir. József-műegyetem tanácsának, 6 tagot pedig a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiának ajánlata alapján, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter — az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg — három évre terjedő hatálylyal, a műszaki kamarához nem tartozó, tudományos képzettségük és a műszaki foglalkozás terén szerzett érdemeik folytán elismert szakférfiak sorából nevezi ki minden harmadik év elején; a bizottság felét pedig szintén minden harmadik év elején a kamara közgyülése választja tagjai sorából.

A kamarának a 41. §-ban nevezett hat osztályát, mind a kinevezett, mind a választott bíráló bizottsági tagok sorában három-három szakférfiú tartozik képviselni.

A bíráló bizottság a fölött, hogy a folyamodó a 24. §. követelményeinek megfelel-e, öttagú tanácsban határoz, a mely az elnökön vagy helyettesén kivül oly négy (4) tagból alakul, a kik ahhoz az osztályhoz — szakhoz — tartoznak, a melybe a jelentkező felvétetni kiván és a kik közül kettő a kinevezettek, kettő pedig a kamara-tagok sorából való.

A bíráló bizottságnak határozata a végzés kézbesítésétől számított 15 nap alatt megfölebbezhető a bíráló bizottsági tagokból osztályra és szakra való tekintet nélkül ujból alakuló oly hét (7) tagú tanácshoz, a mely az elnökön, vagy helyettesén kivül három kinevezett és há-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

rom választott tagból áll, a melyből az első határozathozatalkor jelen volt tagok kizáratnak.

További fölebbvitelnek nincs helye.

26. §.

Ha a bíráló bizottság a jelentkező kérelmének helyt ad, tartozik javaslatát a kamara választmányához rögtön áttenni.

Ha a bíráló bizottság a jelentkezőt jogérvényesen visszautasította, a jelentkező a felvétel iránti kérelmét megismételheti; igazolnia kell azonban, hogy pótolta azokat a hiányokat, a melyek az elutasító végzés indokolásában felsoroltattak.

27. §.

A műszaki kamara tagjainak lajstromába való felvétel fölött a kamara választmánya a bíráló bizottság javaslatának keltétől számított 15 nap alatt köteles határozni s ez alkalomkor a bíráló bizottság javaslata alapján megállapítja azt az osztályt, a melybe a fölvett új tag tartozni fog.

28. §.

Megtagadandó a felvétel:

a) ha a jelentkező csőd vagy gondnokság alatt áll;

b) ha büntető úton hivatalvesztésre ítéltetett és az idő, a melyre ez kimondatott, még le nem telt;

c) ha oly büntett vagy vétség miatt helyeztetett vizsgálat alá, a melylyel mellékbüntetésképpen hivatalvesztés jár;

d) ha fegyelmi eljárás alatt áll;

e) ha a műszaki foglalkozás gyakorlásának joga felfüggesztetett, e felfüggesztés tartalma alatt;

f) ha a műszaki foglalkozás gyakorlásától eltiltatott, a kamara-tagok lajstromából való törléstől számított öt év letelte előtt.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

29. §.

Megtagadható a felvétel:

a) ha a jelentkező bünvádi úton, viselt hivatalának elvesztésére ítéltetett;

b) ha fegyelmi, vagy büntető eljárás kikerülése végett mondott le hivataláról, vagy fegyelmi úton nyugdíjaztatott;

c) ha az illető közvetve, vagy közvetetlenül oly foglalkozást űz, vagy űzött, mely a műszaki kamara-tagsággal össze nem egyeztethető, vagy a mely állásának tekintélyét sérti.

30. §.

Amennyiben a 28. §. *a)—f)* pontjaiban felsorolt kizárási okok jogi hatálya megszünt, valamint a 29. §. *a)*, *b)* és *c)* pontjaiban felsorolt esetekben, a műszaki kamara választmánya a felvétel megadása vagy megtagadása felett, a fenforgó körülmények s különösen a jelentkező időközi magaviseletének figyelembe vételével és ezek szabad mérlegelésével határoz.

31. §.

Taggá avatás, esku.

A jelentkező, ha a műszaki kamara lajstromába való fölvételnek hely adatott, a választmány színe előtt kamarataggá avattatik.

A kamara-taggá avatás a válaszmány teljes ülésében történik, a mely alkalommal a jelentkező a következő esküt tartozik letenni:

«Esküszöm (fogadom) a mindenható és mindentudó Istenre, hogy felséges Királyunkhoz, Magyarországhoz s ennek alkotmányához mindenkor hű maradok, műszaki teendőimet a törvények és törvényerejű rendeletek szerint híven, pontosan s lelkiismeretesen teljesítendem. Isten engem úgy segéljen.»

A műszaki kamara lajstromába való bejegyzés és az erről szóló igazolvány kiállítása csak a szabályszerű kamarataggá avatás után történhetik meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

32. §.

Fölebbvitel a felvétel dolgában.

A választmánynak a felvétel tárgyában hozott határozata ellen mind a kamara ügyvezetője, mind a folyamodó részéről fölebbezésnek van helye a m. kir. közigazgatási bíróság vegyes tanácsához.

Az elutasított jelentkező azonban fölebbezés helyett újabb beadványban igazolhatja, hogy pótolta azokat a hiányokat, és hiteles okmányokkal megdöntheti azokat az okokat, a melyek miatt elutasíttatott.

Ha a műszaki kamara lajstromába felvett ellen később merülnek fel oly adatok, a melyek felvételét kizárták volna, a kizárás csak fegyelmi eljárás (VII. fejezet.) útján mondható ki.

33. §.

Nyilvántartás.

Ha a műszaki kamara-tag bejelentett állandó lakását megváltoztatja, köteles ezt távozása előtt bejelenteni.

34. §.

A műszaki kamara választmánya az év folyamában előforduló változásokat a lajstromba bevezetni, az ekként kiigazított lajstromnak egy példányát minden év elején a kereskedelemügyi miniszterhez felterjeszteni és a kormány hivatalos lapjában közzétenni köteles.

35. §.

Összeférhetetlenség.

A műszaki kamara tagja nem folytathat saját vagy másnak nevében, közvetve, vagy közvetetlenül bármi oly foglalkozást, a mely a kamaratagság tekintélyét sérti, vagy azzal össze nem fér.

Az összeférhetetlenség tárgyában a kamara választmánya által hozott határozat ellen fölebbezésnek van helye.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

II. FEJEZET.

A műszaki kamarai jelöltekről.

36. §.

Jelöltek felvétele.

A műszaki kamarai jelöltekről a választmány lajstromot vezet, melybe minden feddhetetlen jellemű magyar állampolgár felvehető, a ki kimutatja:

a) hogy valamely bel-, vagy külföldi műegyetem, bányászati vagy erdészeti főiskola látogatását befejezte és a kötelező vizsgálatokat letette;

b) hogy valamely kamara-tag vezetése alatt műszaki gyakorlatra lépett.

A felvétel felett a műszaki kamara választmánya határoz, s erről a jelentkezőt írásban értesíti.

A felvétel megokolt határozattal megtagadható, ha a megszabott kellékek valamelyike hiányzik. Ha a felvétel megtagadtatik, fölebbezésnek van helye.

37. §.

Jelöltek nyilvántartása.

Ha a kamarai jelölt más kamara-taghoz megy műszaki gyakorlatra, ezt 15 nap alatt a műszaki kamara választmányának bejelenteni köteles.

38. §.

A kamaratag a nála működő jelöltek magaviseletéről a műszaki kamarát évenkint értesíteni köteles.

Ha a kamara-jelölt műszaki gyakorlatát 30 napnál hosszabb időre félbeszakítja, azt főnöke az oknak megemlítésével további 8 nap alatt a műszaki kamarának bejelenteni köteles.

39. §.

Jelöltek jogai.

A ki a műszaki kamarai jelöltek lajstromába be van vezetve, a műszaki kamara-tagot, kinél műszaki gyakorlaton van, hatóságok előtt és felekkel való tárgyalásokon, valamint műszaki munkák végzésében és vezetésében

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

helyettesítheti. Az ily helyettes által elkövetett mulasztásokért és hibákért a megbízó műszaki kamara-tag felelős. Az ily helyettes azonban terveket és műszaki műveleteket alá nem írhat.

40. §.

A ki a műszaki kamara-jelöltek lajstromába be van vezetve, csak *helyettesítési meghatalmazás* felmutatása mellett és csupán az abban meghatározott korlátok között lehet a műszaki kamara-tag helyettese.

III. FEJEZET.

A műszaki kamaráról.

41. §.

A műszaki kamarák száma.

Egyelőre csak egy műszaki kamara szerveztetik az egész országra kiterjedő hatáskörrel, Budapesten: mérnöki, építészi, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bánya- és kohómérnöki, és erdőmérnöki osztályokkal.

A mennyiben idővel újabb osztályok felállítása válnék szükségessé, a kamara felhatalmaztatik, hogy erre nézve saját hatáskörében intézkedjék.

42. §.

A mennyiben idővel műszaki kamaráknak vidéki székhelyekkel való szervezése szükségesnek mutatkoznék, felhatalmaztatik a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, hogy azokat a budapesti műszaki kamara hozzájárulásával, a budapesti műszaki kamarával azonos szervezettel, rendeleti úton életbeléptethesse olyképpen, hogy mindegyik műszaki kamarának legalább száz tagja legyen és az legalább három osztályból álljon.

43. §.

A kamara osztályairól.

Az osztályok szakbeli kérdésekben a választmány véleményező szervei. Azok szervezetét, ügykörét és működését a kamara ügyrendje szabja meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

44. §.

A kamara hatásköre.

A műszaki kamara hatáskörébe tartozik átalában a műszaki címek viselésének és a műszaki foglalkozás gyakorlásának ellenőrzése.

Ennek megfelelőleg kötelessége az e törvényben megállapított törzskönyveket és lajstromokat vezetni és nyilvántartani, a címbitorlásokat ellenőrizni és a megtorló eljárást megindítani.

Továbbá nyilvántartja a kamara-tagokat, azok névsorát és lakóhelyét e törvény 63. §-ának rendelkezései szerint közzéteszi és az illetékes hatóságoknak megküldi. E mellett őrködik a műszaki kar tekintélyének megóvása, a kamara-tagok jogainak megvédése, kötelezettségeik lelkiismeretes és szakszerű teljesítése, becsületes és tisztességes eljárásuk fölött.

Végre kötelessége véleményezni és javaslattétel alakjában kezdeményezni mindamaz életbeléptetendő korszerű reformokat, a melyek a műszaki ügyek vezetése, azoknak a kamara-tagok által való kezelése és a hatóságok részéről történő elintézése terén mutatkozó hiányok orvoslását célozzák, és megtenni mindama lépéseket, melyek a műszaki kar érdekében időnkint szükségesnek mutatkoznak.

Ezenkivül a műszaki kamara, e törvény határozatai szerint, mint fegyelmi hatóság működik a lajstromába bevezetett tagok és jelöltek fölött.

45. §.

Illeték.

A műszaki kamara kiadásainak fedezésére a kamara tagjaira évi illetéket vet ki.

46. §.

A műszaki kamara hatásköréhez tartozó ügyeket a kamara tagjaiból álló közgyülés, a választmány, vagy az elnök intézi el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

47. §.

Közgyülés.

A közgyülés tárgyai a következők:

a) az ügyrend megállapítása;

b) a biráló bizottság felének és a választmányi tagoknak megválasztása;

c) a tisztviselők és kezelő személyzet fizetésének megállapítása;

a) a költségelőirányzat megállapítása és födözésének meghatározása;

e) az évi számadások felülvizsgálása;

f) a választmánynak a kamarai vagyon kezelésére vonatkozó határozatai ellen beadott fölebbezések elintézése;

g) a műszaki foglalkozások gyakorlása terén mutatkozó hiányok és a műszaki címek használata körül tapasztalt sérelmek orvoslását célzó indítványok tárgyalása;

h) a kormány, vagy a hatóságok részéről életbeléptetni szándékolt és a műszaki kart érintő rendeletek feletti véleménynyilvánítás, illetőleg az ezekhez való hozzájárulás;

i) a választmány által javasolt évi jelentés végleges megállapitása.

48. §.

Választmány.

A műszaki kamara választmányának tagjai: a kamara elnöke, titkára, a kamara ügyvezetője, pénztárnoka, ezek egy-egy helyettese és az osztályonkint választandó hét-hét választmányi tag, a kik közül legalább öt-ötnek a kamara székhelyén kell laknia. A választmány megbizatása három évre szól.

Az elnök, titkár, ügyvezető és pénztárnok teendőit akadályoztatásuk esetén helyetteseik végzik.

49. §.

A választás.

A választás idejét 30 nappal megelőzőleg az elnök hirdeti ki a harmadik év utolsó havában.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A választmányt a kamara összes tagjai titkos szavazással és viszonylagos szótöbbséggel választják; a választás érvényességéhez azonban a kamara tagjai egyharmadának szavazata szükséges. Ha ily szótöbbség nem jön létre, úgyszintén, ha az első szavazáskor a kamara tagjainak legalább fele nem szavaz, új választás rendeltetik el, a mikor a viszonylagos szótöbbség feltétlenül határoz. A második választást elrendelő hirdetményben az első választás meghiusulta s annak oka is közzé teendő.

Azok között, a kik a választáskor egyenlő szavazatot nyertek, ha a választmányi tagok meghatározott száma mindegyiknek a felvételét meg nem engedi, az elnök által foganatosított sorshúzás dönt.

A kamara székhelyén lakó minden tag választó jegyét csak személyesen adhatja be; a székhelyen kivül lakó tagoknak azonban megengedtetik, hogy választó jegyeiket pecsétjükkel lezárt és kivülről aláirásukkal ellátott boritékban a kitűzött határnapra beküldhessék.

Ha a három év letelte előtt valamely kamarai tisztviselő vagy helyettésének helye megürül, új választásnak van helye. Ha ellenben valamely választmányi tag helye üresedik meg, a megelőző választáskor legtöbb szavazatot nyert kamaratag hivandó be sorrendben.

A választás eredménye a kereskedelemügyi miniszternek bejelentendő.

50. §.

A választmány tagjává meg nem választható az, aki büntető vagy fegyelmi itélet hatálya, vagy bűnvádi vizsgálat alatt áll.

Ha a választmány valamelyik tagja ellen fegyelmi, vagy hivatalvesztéssel járó büntetendő cselekmény miatt vizsgálat indíttatik, az mindaddig, a míg ez tart, a választmány működésében részt nem vehet és kamarai tisztviselőségét nem folytathatja.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

51. §.

A választást csak az utasíthatja vissza, a ki az előző három év alatt mint választmányi tag működött.

Ha ez eseten kivül valaki a választást elfogadni, vagy tisztét teljesíteni vonakodik: azt a választmány 400 koronáig terjedhető birságban marasztalhatja el, mely határozat ellen fölebbezésnek van helye.

52. §.

Tisztikar dijazása.

Az elnök, elnökhelyettes és a választmányi tagok ingyen látják el hivatalukat és csak a kamara érdekében s megbízásából tett kiadásaik téríttetnek meg a kamara pénztárából.

A titkár, ügyvezető, pénztárnok és helyetteseik részére, a jelzett költségek megtérítésén felül, a közgyülés évi fizetést állapithat meg.

53. §.

A választmányi ülések.

A választmányi ülések tárgyai a következők:

a) a közgyülési határozatok végrehajtása;

b) a kamara-tagok és jelöltek felvétele és az e törvényben megállapított törzskönyvek és lajstromok vezetése;

c) a kamarai jelöltek gyakorlati idejéről és magaviseletéről bizonyítványok kiállítása;

d) a kamara-tagok és jelöltek feletti felügyeletnek, valamint a fegyelmi jognak e törvény korlátai között való gyakorlása;

e) a kamara vagyonának, és a netalán reábizott alapítványi vagyonnak kezelése;

f) a 47. §. *g*) pontjában felemlített indítványok előkészítése;

g) a 47. §. *h*) pontjában körülírt véleménynyilvánítás, illetőleg hozzájárulásra vonatkozó javaslattétel;

h) a 47. §. *i*) pontjában és a 60. §-ban említett évi jelentésre vonatkozó javaslat megállapítása;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

i) mindama teendők, melyeket e törvény a műszaki kamarára ruház, a mennyiben azok a közgyülés, vagy a biráló bizottságok tárgyát nem képezik.

54. §.

Az ülések határozatképessége.

Szavazáskor mind a közgyülésen, mind a választmányi üléseken — a választások kivételével — a jelenlevők egyszerű többsége határoz.

Érvényes határozathozatalra, a mennyiben e törvény egyes esetekben másképpen nem határoz, az elnökön kivül a közgyülésen legalább harminc, a választmányi ülésen pedig, az elnökön kivül, legalább négy, a 27., 31. és 70. §§-okban körülírt ügyek elbirálásakor pedig legalább tíz tag jelenléte szükséges.

55. §.

Az elnök hatásköre.

Az elnök, illetőleg helyettese elsősorban felelősek, hogy a műszaki kamara e törvényben kiszabott hatáskörén túl nem lép.

A kamara elnökének az ügyrendben meghatározandó jogai mellett hatásköréhez tartozik a kamarának a hatóságokkal és bíróságokkal való érintkezését közvetíteni; a titkár, ügyvezető, pénztárnok és helyetteseik akadályoztatása esetében helyettest megbizni; a kamara tagjai, esetleg a kamara-tagok és jelöltek között felmerülő egyenetlenségek kiegyenlítését az érdekeltek megidézése és meghallgatása után békés úton megkisérleni és e célra esetleg a kamara oly tagjait meghívni, a kiknek közrehatásától jó eredményt vár.

56. §.

Az illeték behajtása.

A kamara-tagok által fizetendő évi illetékek közadók módjára behajtható követelést képeznek és behajtását a választmány megkeresésére az illetékes közigazgatási hatóság teljesíti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

57. §.

Beiratási díj.

A kamara választmánya kamarai jelöltekre 20 koronát, kamara-tagokra 100 koronát meg nem haladó beiratási díjat róhat ki, melynek lefizetése a felvételi kérvényben igazolandó.

A fölvétel megtagadása esetén a beiratási díj visszafizetendő.

58. §.

Segítő alap.

A műszaki kamara köteles tagjai, ezek özvegyei és árvái számára kamarai segítő alapot létesíteni s e célra a beiratási és a törzskönyvek vezetéséből befolyó összegeknek legalább 10%-át és a büntetésekből befolyó összegeket egészükben tőkésíteni.

Ez alapból való segélyezés módozatait a kamara közgyülése állapítja meg.

59. §.

A közgyülés napirendje.

A közgyülések nyilvánosak.

A napirendet az elnök a közgyülés összehivásakor közzéteszi. A napirend és a közgyülés szabályszerű összehivását tanúsító iratok a közgyűlés előtt, a jegyzőkönyv pedig a közgyülés után a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztendők.

60. §.

Évi jelentés.

A műszaki kamara minden év elején a lefolyt év ügykezeléséről átalános jelentést terjeszt fel a kereskedelemügyi miniszterhez és ebben mind a kamara működése, mind a műszaki foglalkozás gyakorlása terén tett tapasztalatait, továbbá a fegyelmi tanács eljárásának főbb mozzanatait kiemeli.

61. §.

Ügyrend.

A közgyülés által megállapítandó ügyrend helybenhagyás végett a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztendő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

62. §.

Kamarai értekezlet.

A kamara tagjai július és augusztus hónapok kivételével havonkint egyszer az elnök által kitüzendő napon kamara-értekezletre hivandók egybe.

A *kamara-értekezlet* tárgyát a műszaki foglalkozás gyakorlása körül felmerült tapasztalatok és a műszaki kar erkölcsi és anyagi érdekében teendő intézkedések megvitatása képezi.

A kamara-értekezlet hatásköre csupán indítványok tételére terjed ki.

A szótöbbséget nyert indítványok határozathozatal végett a kamara választmánya elé terjesztendők.

IV. FEJEZET.

A müszaki kamara tagjainak jogai és kötelességei.

63. §.

A kamaratag jogai.

A műszaki kamara tagja jogosítva van a 64. §-ban körülírt műszaki munkálatokra vonatkozó megbízásokat hatóságoktól vagy magánosoktól elfogadni és teljesíteni, e munkakörökbe tartozó ügyekben feleket az ország közigazgatási és telekkönyvi hatóságai előtt képviselni, e munkakörökkel összefüggő peres kérdésekben bíróságok és hatóságok előtt szakértőül működni, műszaki irodát tartani és vezetni.

E törvény Első részében szabályozott műszaki címek viselhetése egymagába még senkit sem jogosít mérnöki, építészi, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bánya- és kohómérnöki, erdőmérnöki vagy elektrotechnikai iroda tartására és a műszaki magángyakorlat hivatásszerű üzésére, mielőtt az illető a műszaki kamara tagjai sorába föl nem vétetett.

Hatóságok e törvény életbeléptetése után a 64. §-ban körülírt munkakörökhöz tartozó műszaki munkálatokat csak akkor fogadhatják el hivatalos tárgyalásra, ha azok műszaki kamara-tagtól származnak, vagy ha

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

azokat hatósági tisztviselő hivatalos minőségében, mint hivatalos teendőjét végezte.

A törvényszékek és bíróságok a 64. §-ban körűlírt műszaki munkálatokból és építkezésekből eredő peres ügyekben szakértőkül csak kamara-tagokat fogadhatnak el és alkalmazhatnak.

A kamara választmánya köteles a hatóságok, törvényszékek és bíróságok tájékozására a műszaki kamara tagjainak névsorát osztályok szerint elkülönítve, állandó lakó helyük megjelölésével és megyék szerint összeállítva, a kamara megalakulása után rögtön közzétenni s az összes közigazgatási hatóságoknak, törvényszékeknek és bíróságoknak megküldeni. A névsorban időről-időre beálló változásokat a kamara nyilvántartja, a kormány hivatalos közlönyében közzé teszi és ezenfelül e változásokról átirattal értesíti azoknak a megyéknek a hatóságait, a melyekben az illető kamara-tagoknak az állandó lakásuk van és azokat, a melyekben az illetők műszaki magángyakorlatot folytatni szándékoznak.

64. §.

A műszaki foglalkozások körülírása.

E törvény rendelkezései a műszaki foglalkozás következő ágazataira terjednek ki:

I. A szorosabb értelemben vett *mérnöki foglalkozás* munkaköre a földmérés és az ú. n. mérnöki építkezések, t. i. az utak, vasutak, vízi utak, kikötők, vízszabályozások, árvédelmi művek, vízvezetések, csatornázások, talajöntöző- és lecsapoló művek, a mindezekkel kapcsolatos házak, műépítmények: mint víz- és úteresztők, zsilipek, hidak, alagutak építése körül felmerülő következő teendőkre:

a) a földmérésre vonatkozólag, nem tekintve a kir. kataszter közegeinek hivatalból végzett munkálatait, a melyeket e törvény nem érint: a város- és telekrendezésekhez, tagosításokhoz, felosztásokhoz és kisajátításokhoz szükséges felvételek, térképek, számítások elkészítése; kitűzések foganatosítása, telekkönyvek mérési adatainak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

megállapítása, felvételek, térképek és kitűzések ellenőrzése és hitelesítése;

b) az ú. n. mérnöki építkezésekre vonatkozólag az építésükre, kibővítésükre és átalakításukra szükséges általános és részletes tervek és rajzok elkészítése, valamint az ezzel járó helyszini felvételek, vízrajzi felvételek, talajkutatások, kitűzések és számítások foganatosítása, továbbá építésük, kibővítésük és átalakításuk vezetése és ellenőrzése oly értelemben, hogy azzal minőségük jósága, a munkálatok helyes sorrendje és előhaladása, valamint a kellő óvóintézkedések megtartása biztosíttassék; végre a kész építkezések felülvizsgálata és leszámolása;

c) a földmérésre és a mérnöki építkezésre vonatkozó szakvélemények adása, valamint ezekre vonatkozó peres ügyekben a törvényszékek és bíróságok előtt szakértőkül való működés.

II. A szorosabb értelemben vett *építészi foglalkozás* munkaköre az ú. n. magasépítmények, t. i. lakóházak és minden néven nevezendő egyéb magán és nyilvános épületek építésére, hatósági engedélyekhez kötött kibővítésére, átalakitására és berendezésére vonatkozó következő teendőkre terjed:

a) az általános és részletes tervek és rajzok elkészítése, valamint az ezekkel járó helyszíni felvételek, mérések, talajkutatások és számítások foganatosítása, továbbá építésük, kibővítésük és átalakításuk vezetése és ellenőrzése oly értelemben, hogy azzal minőségük jósága, a munkálatok helyes sorrendje és előhaladása, valamint a kellő óvóintézkedések megtartása biztosíttassék; végre a kész építkezések felülvizsgálata és leszámolása;

b) a magasépítményekre vonatkozó szakvélemények adása, valamint a magasépítményekre vonatkozó peres ügyekben a törvényszékek és bíróságok előtt szakértőkül és becslőkül való működés.

III. A szorosabb értelemben vett *gépészmérnöki foglalkozás* munkaköre, nem tekintve a gépészmérnököknek a gyáripar terén való közreműködését, a melyet

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

e törvény nem korlátoz, magánfelekkel és hatóságokkal szemben a következő teendőkre terjed:

mindennemű ú. n. munkafejlesztő gépek, t. i. gőz-, gáz-, kőolaj-, vízerő-, elektromos és egyéb gépek; továbbá munkaátvivő, mechanikus, hidraulikus, elektromos stb. vezetékek; mindennemű gyári vagy gazdasági munka végzésére alkalmas ú. n. munkagépek; vasúti és egyéb járóművek, szállító és mérő eszközök és mindezekkel összefüggő építkezések körül:

a) azok tervezésére, gyártásuk és felszerelésük ellenőrzésére, a kész gépek és géprészek felülvizsgálására, átvételére és leszámolására,

b) mindezekre vonatkozó szakvélemények adására, valamint gépészeti ügyekből keletkezett peres ügyekben törvényszékek és bíróságok előtt szakértőkül való működésre.

IV. A szorosabb értelemben vett *vegyészmérnöki foglalkozás* munkaköre, nem tekintve az általuk különböző célokra végzett chemiai elemzéseket, a melyek foganatosítását e törvény nem érinti, különösen az organikus és anorganikus chemiai nagyipar körébe vágó gyártelepek, valamint a városi és gyári szennyvizek tisztítására szolgáló telepek létesítése körül felmerülő következő teendőkre terjed:

a) az ily telepek és ezek berendezése terveinek elkészítésére, az ezzel összefüggő egyéb munkálatok végzésével; továbbá építésük és berendezésük vezetésére, ellenőrzésére, valamint a kész telepek felülvizsgálására és leszámolására,

b) az e működési körben felmerülő, valamint átalában a chemiai nagyipart illető müszaki kérdésekben szakvélemények adására, és az ezekre vonatkozó peres ügyekben törvényszékek és bíróságok előtt szakértőkül való működésre.

V. A szorosabb értelemben vett *bánya- és kohómérnöki foglalkozás* munkaköre az ásványtelepek feltárása, az ásványok nyerése, kiszállítása, bányászati és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kohászati feldolgozása, az ezáltal nyert termények finomítása és kikészítése, tehát a bánya-, kohó-, fém- vagy vasgyári telepek, épületek, vagy építmények és tartozékaiknak teljes felépítése és felszerelése körül felmerülő következő teendőkre terjed:

a) az átalános és részletes tervek és rajzok elkészítésére, valamint az ezekkel járó felvételek, egyéb helyszini kutatások és számítások végzésére és a szükséges előirányzatok kidolgozására; továbbá a bányászati és kohászati telepek, a hozzá tartozó gépek, kötélpályák, bányavasutak, csatornák és tavak létesítésének vezetésére, ellenőrzésére, felülvizsgálására, leszámolására, a kész telepek üzemének műszaki vezetésére és az ezekhez szükséges felmérések, felvételek, rajzok, tervezetek, tervek és előirányzatok elkészítésére;

b) a bányászati és kohászati telepek, épületek, vagy építmények műszaki tervezését és létesítését, valamint azok üzemét illető szakvélemények adására és mindezekre vonatkozó peres ügyekben a törvényszékek vagy bíróságok előtt szakértőkül való működésre.

VI. A szorosabb értelemben vett *erdőmérnöki foglalkozás* munkaköre, nem tekintve az erdészeti köztisztviselőknek hivatalból, a magán erdőtiszteknek pedig állandó szolgálatadójuk megbizásából, annak képviseletében és birtokán állásukból kifolyólag végzett műszaki munkálatait, a melyekre ez a törvény nem vonatkozik, magánfelekkel szemben: az erdők felmérésén kivül az erdei szállító eszközök (erdei utak és vasutak, drótkötélpályák stb. és vízi utak), valamint az e szállító eszközökhöz tartozó átereszek, hidak, vízfogógátak, zsilipek, duzzasztók, gerebek, rőzseművek és egyéb vízszabályozó építmények, továbbá vadpatakszabályozások és az erdőgazdasággal kapcsolatos talajjavítások, nemkülönben az erdők üzeméhez és kezeléséhez, valamint az erdei termékek feldolgozásához és konzerválásához — a mennyiben ezek a kémiai nagyipar körébe nem tartoznak — szükséges összes építmények és berendezések (fürész- és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

telítő telepek stb.) teljes felépítése és felszerelése körül felmerülő következő teendőkre terjed ki:

a) az erdők felmérésére vonatkozólag a szükséges felvételek, kitűzések, területosztások és egyéb mérések, térképek, tervek és számítások elkészítésére, birtokrendezéssel járó összes földmérő munkálatok végzésére;

b) az erdei szállítóeszközök és egyéb építmények és berendezések általános és részletes terveinek elkészítésére, az ezekkel járó felvételek és számítások végzésére, a szükséges előirányzatok kidolgozására, továbbá létesítésük vezetésére, ellenőrzésére, felülvizsgálása és leszámolására;

c) az erdőknek felmérésére, valamint az erdei szállító eszközökre és egyéb építkezésekre és berendezésekre vonatkozó szakvélemények adása, nemkülönben mindezekre vonatkozó peres ügyekben a törvényszékek és bíróságok előtt szakértőül való működés.

65. §.

Szakértők bíróságok előtti működése.

E törvény 23. és 64. §§-ban foglalt intézkedésekből kifolyólag «A sommás eljárásról» szóló 1893-ik évi XVIII. t.-c. 94-ik szakasza azzal egészíttetik ki, hogy a bíróságok és a felek — a bizonyító eljárás folyamán — e törvény 64. §-ában felsorolt munkakörökbe tartozó esetekben szakértőül csak műszaki kamarai tagot nevezhetnek ki és a tárgyalások alapjául csak műszaki kamaratag szakvéleményét fogadhatják el.

66. §.

A mennyiben a műszaki foglalkozásnak a 64. §-ban történt körülírása félreértésekre vezetne és magyarázatok, vagy kiegészítések szüksége mutatkoznék, felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy ezek iránt a műszaki kamara felterjesztése alapján — az érdekelt ministerekkel egyetértőleg — rendeletileg intézkedjék.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

67. §.

Műszaki segéderők.

A műszaki kamara tagjai jogosítva vannak az általuk elvállalt megbízatások végrehajtása körül műszaki és egyéb segéderőket alkalmazni; de ezek működéseért a teljes anyagi és erkölcsi felelősséget viselik.

Ha az alkalmazott maga is kamara-tag, a reá bizott munkálatokban működéseért munkaadójával szemben anyagi, a műszaki kamarának pedig erkölcsi felelősséggel tartozik.

68. §.

A működési kör korlátozása.

A műszaki kamara tagjai a 64. §-ban I—V. alatt körülírt foglalkozások gyakorlásában, tekintet nélkül okmányszerű minősítésükre vagy arra, hogy a kamara mely osztályához tartoznak, csak annyiban vannak korlátozva, hogy csak az oly műszaki munkálatokra vonatkozó megbízásokat fogadhatják el, a melyek elvégzésére a szükséges — de bármi úton szerzett — alapos ismeretekkel egyénileg valósággal rendelkeznek.

Az oly műszaki munkálatokra, a melyek végrehajtása körül maguk is túlnyomóan más szakképzettségű segítő erőkre volnának utalva, kamara-tagok nem vállalkozhatnak.

A kamara-tagok gyakorlatjogának eme korlátozása azonban nem vonatkozhatik a szakmájuk körébe eső létesítmények szerves tartozékát alkotó idegen szakmabeli munkálatok végzésére, vagy más szakképzettségű segítő erőkkel való elvégeztetésére; az ily természetű munkálatok elvállalására a kamara tagjai feltétlenül jogosítva vannak.

69. §.

Más szakmában való hivatásszerü működés.

Ha valamely kamara-tag elméleti minősítésétől eltérő, más szakmában hivatásszerüen akar foglalkozni, erre csak az illető szakmában eltöltött három (3) évi, igazolt gyakorlat után szerezhet jogosultságot.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

70. §.

A működési tér jogosultságára nézve kétes vagy vitás esetekben a kamara választmánya véglegesen dönt.

71. §.

Műszaki iroda és címe.

Műszaki irodát csak kamara-tag tarthat és vezethet.

A műszaki iroda tulajdonosa az iroda hivatásszerű működésének közelebbi jelzésére a műszaki iroda megnevezése elé még a mérnöki, építészi, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bánya- vagy kohómérnöki, erdőmérnöki vagy elektrotechnikai mérnöki jelzők egyikét is kiírni köteles, de e jelzők mellett csak annak a címnek használatára van jogosítva, a mely az iroda tulajdonosát e törvény Első része értelmében egyénileg megilleti.

72. §.

Kihágások megtorlása.

A ki a nélkül, hogy erre törvény jogosítaná, közigazgatási vagy telekkönyvi hatóságok előtt a 64. §-ban körülírt műszaki ügyek bármelyikében feleket díjért képvisel; felektől a 64. §-ban körülirt műszaki munkálatok végzésére megbízást elfogad; felek részére a 64. §-ban körülírt munkakörökbe tartozó munkálatokat foganatosít; a 64. §-ban felsorolt műszaki ügyekben törvényszékek, bíróságok vagy hatóságok előtt mint szakértő működik: kihágást követ el, a mely a kir. ügyész, a kamara ügyvezetője, vagy magánfél feljelentése folytán az illetékes büntető bíróság által 20-tól 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés, vagy e teendők bármelyikének üzletszerű folytatása esetén két hónapig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntettetik s az itéletben kimondandó, hogy az ekként megbüntetett egyén e törvény 64. §-ában körülírt foglalkozásoktól eltiltatik.

Az eljáró büntető bíróságok itéleteiket a műszaki kamarával, az esetek nyilvántartása végett, közölni tartoznak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

E szakasz büntető határozatai nem alkalmazhatók:

a) a 172. §-ban megjelölt *jogosított földmérőkre* mindaddig, a míg működésük szigorúan a 64. §-nak I. *a*) pontjában meghatározott munkakörben mozog, mely teendőket a jogosított földmérők végezhetik anélkül, hogy a műszaki kamara tagjai volnának;

b) a 173. §-ban megjelölt birtokrendező földmérőkre, a míg működésük szigorúan az 1880. évi XLV. t.-c.-ben körülírt határokra szorítkozik, mely teendőket ezek a nélkül végezhetik, hogy a műszaki kamara tagjai volnának.

c) az építőmesterekre, a míg azok tervezéseikkel a 174. §-ban korlátozott munkakör határait át nem lépik;

d) a *tervezésre jogosított építőmesterekre,* ha a 175. §-ban foglalt rendelkezésnek eleget tettek s működésükkel szigoruan a 64. §. II. pontjában felsorolt munkakörre szorítkoznak.

Az *a*) *b*) *c*) és *d*) pont értelmében megszorított munkakörben működők ténykedéseikért személyes bíróságuk előtt ugyanoly felelősségre vonhatók, mint a minővel kamara-tagok a műszaki kamarának tartoznak.

73. §.

Kamaratagok ipari működése

E törvény a műszaki foglalkozásnak csak szellemi munkakörét szabályozza, de a műszaki kamara tagjai e mellett jogosítva vannak arra, hogy saját vagy mások terveit és találmányait építővállalkozás utján vagy iparszerű tevékenységgel anyagilag végrehajthassák avagy kereskedelmi úton értékesíthessék.

Az ily természetű foglalkozások közben a műszaki kamara tagjai az ipart és a kereskedelmet szabályozó törvények rendelkezése alá esnek, de e mellett a kamarának ez irányú működésükben is ugyanazzal a felelősséggel tartoznak, a melyet e törvény V. fejezete a kamaratagok közvetetlen munkakörébe tartozó működésére megállapít.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ehhez képest e törvény az 1884. évi 46,188. számú földmívelés-, ipar- és keresk. ministeri rendelet intézkedéseit úgy módosítja, hogy a kamara ama tagjai, kik a mérnöki illetőleg építészi osztályhoz tartoznak, az idézett rendeletben részletezett egyéb feltételek teljesítése után, de vizsgálat kötelezettsége nélkül, az építőmesteri munkakört szintén gyakorolhatják.

74. §.

Térítvény, nyugta.

A kamara-tag köteles a megbízó félnek a megbízás alkalmával esetleg átadott iratokról és tervekről térítvényt, a kezelésére bizott összegről vagy előlegről pedig nyugtatványt adni.

75. §.

A megbizás elfogadása és felmondása.

A kamara-tag köteles a neki felajánlott megbízás el vagy el nem fogadása iránt 10 nap alatt nyilatkozni.

A kamara-tag a megkereső fél megbízásának elvállalását megtagadhatja és a már elvállalt megbízást is felmondhatja, ha a féllel kötött irásbeli egyezmény másként nem rendelkezik.

A felmondási idő ez esetben a megbízó fél értesítésétől számított harminc nap, mely időig a képviseletet és megbízást híven teljesíteni és a felet ez idő alatt a megbízásból eredhető minden jogi és anyagi hátrány ellen megóvni köteles.

76. §.

A megbizás elvonása.

A fél a megbízást 30 napi előleges felmondás mellett szintén elvonhatja, ha a kamara-taggal kötött irásbeli egyezmény másként nem intézkedik; de tartozik a kamara-tagnak a felmondás napjáig kifejtett működését e törvény 160. és 161. §§-aiban foglalt és a díjazásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelőleg kártalanítani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

77. §.

A fél halála esetén a kamara-tag tartozik — habár meghatalmazása a jogutódok nevére szól is — azonnal, mihelyt a fél elhalálozása tudomására jut, a jogutódokat értesíteni és a megbízást rendelkezésükre bocsátani. Ily esetben a kamara-tag köteles a jogutódok további rendelkezéséig az ügy érdekében mindazokat az intézkedéseket megtenni, a melyek a jogi és anyagi hátrányok elkerülésére szükségesek; a 75. §-ban említett felmondással azonban a jogutódok ellenében is élhet. A megbízó elhalálozása.

Az esetben, ha a jogutódok hatvan nap alatt nem jelentkeznének, a kamara-tag köteles az ügyüket kir. közjegyzőnek átadni.

78. §.

A kamara-tag köteles a megbízó ügyeire vonatkozó átvett iratok és számításoknak, tervek és költségvetéseknek másolatait a megbízó kivánatára és költségére az ügy folyama alatt bármikor kiszolgáltatni; úgyszintén köteles az ügy befejezése vagy a megbízás megszünte után a féltől rendelkezésére bocsátott iratokat, terveket és a megbízásra vonatkozó összes adatokat eredetiben visszaadni. Iratok, tervek és azok másolatai.

A megbízótól kiállított megbízó levelet és meghatalmazást a kamara-tag visszaadni nem köteles, tartozik azonban a visszavonást a féllel arra rávezettetni.

79. §.

A kamara-tag a megbízótól átvett iratok és tervek megőrzéseéért és sértetlen kiadásáért a megbizás megszünte után is felelős, mely felelősség azonban hat hónap alatt megszűnik, ha a megbizó igazolt megkinálása után ennyi idő alatt az iratokat és terveket átvenni vonakodott. — Ez esetben az iratokat és terveket megbízójának vagy jogutódjainak költségére és veszélyére közjegyzői kézhez letenni tartozik. Iratok és tervek őrzése és kiadása.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

80. §.

A megbizás leszámolása az ügy befejezése előtt.

Ha a megbizás bármely oknál fogva az ügy befejezése előtt szűnik meg, a kamara-tag illetőleg jogutódjai kötelesek a megbízó kivánatára az ügyben kezelt pénzekről, vagyis az esetleges előlegekről, az ügyből származott bevételekről és kiadásokról a megbízónak legfölebb három hónap alatt számot adni és a javára mutatkozó összeget visszaszolgáltatni. Ily esetben a kamara-tag díjazásának megállapítását e törvény 160. és 161. §§-ainak határozata szerint kérheti.

81. §.

A képviselés és közbenjárás megtagadása.

A kamara-tag köteles közbenjárását, a képviselést vagy közreműködését megtagadni oly ügyben, mely meggyőződése, vagy a fél kijelentett szándéka szerint, mások jogos érdekeinek, vagy e törvény határozmányainak és intencióinak kijátszását célozza. Nem adhat műszaki tanácsot valamely félnek oly ügyben, a melylyel érdekösszeütközésben álló más megbizót már képvisel és nem használhatja fel műszaki kamara-tagságát tudatosan arra, hogy azzal mások visszaéljenek.

82. §.

Felelősség a kezelt értékekért.

A kamara-tag köteles a fél megbízásából kezelt pénzt és egyéb értékeket a megbízáshoz híven kezelni, a bevételekről és kiadásokról a felet kivánatára rendesen értesíteni és a kezelt összegekről való leszámolás eredményét kiszolgáltatni.

Ha a kamara-tag a reá bizott pénzt vagy értékeket más célra fordította, mint a mire megbizása szólt, mint sikkasztó, a büntető bíróság elé állítandó. Ha büntető eljárás utján a sikkasztás megállapítható nem volna, akkor az ügyre vonatkozó iratokat a bíróság a kamarához teszi át, a mely a kamara-tagot az igazolt mu-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

lasztás, vagy vétség természetének megfelelőleg fegyelmi uton fenyíti meg.

83. §.

A megbizásokban való eljárás. Titoktartás.

A kamara-tag az elvállalt megbizásokban köteles híven, lelkiismeretesen és becsületesen eljárni, a képviselt fél érdekében mind a műszaki, gazdasági és üzleti, mind a törvényes intézkedéseket szorgalommal és pontossággal teljesíteni és minden iratot, tervet, mérési és egyéb adatot, valamint a pénzkezelést oly rendben tartani, hogy bármely ügy állása abból mindenkor világosan kitűnjék.

Továbbá köteles a kamara-tag a megbízó által az ügy érdekében közölt, avagy hivatása folytán egyéb úton tudomására jutott tényeket, amelyeknek másokkal való közlése megbízójának ártalmára lehetne, titokban tartani. Ily tények felől tanúskodni nem köteles, sőt megbízójának beleegyezése nélkül tanúskodásra nem is bocsátható.

84. §.

Kirendelt gondnok és dijazása.

Ha a kamara választmánya a kamara-tagot 168. vagy 169. §. értelmében gondnokul rendeli ki, az a megbízást elfogadni tartozik, kivéve:

a) ha az ott folyamatban levő ügyekben közvetve, vagy közvetetlenül érdekelve van;

b) ha a képviselés lakóhelyén kivül volna eszközlendő;

c) ha ily képviselettel már terhelve van.

A gondnok megállapított díjait a kirendeléssel érdekelt, vagy a kirendelést kérő fél tartozik viselni.

85. §.

Szólásszabadság.

A kamara-tag megbizásának teljesítésekor és annak érdekében történő felszólalásaikor teljes szólásszabadsággal

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

bír, de hatóságok előtt a kellő tisztelettel tartozik eljárni.

86. §.

Fiókiroda. Kamara-tag sehol sem tarthat állandó jellegű fiókirodát.

87. §.

Meghatalmazás. Kamara-tagnak, a ki valamely hatóság előtt megbízója nevében jár el, a megbízó részéről megfelelő meghatalmazással kell birnia és köteles minden beadványát, terveit és műszaki műveleteit sajátkezűleg aláírni.

88. §.

Valamely műszaki ügy vezetésére kiállított átalános meghatalmazás feljogosítja a kamara-tagot mindamaz intézkedések megtételére, tervezések, felmérések és műszaki tanulmányok megindítására és foganatosítására, építkezések szervezésére, megindítására, vezetésére és leszámolására, hatóságok és érdekelt felekkel írásbeli és szóbeli érintkezésekre és tárgyalásokra, a melyeket megbízásának rendes vitele és befejezése megkiván. Ha a megbízó a kamara-tag meghatalmazási jogkörét korlátozni akarja, azt a meghatalmazásban különösen is ki kell emelnie és kellőleg körülírnia.

89. §.

Az adók beszámítása. A törvényhatóságokról szóló 1886-ik évi XXI. t.-c. 26. §-ának a *legtöbb adót fizetők* — virilisek — sorrendjének megállapítására vonatkozó intézkedése a műszaki kamara tagjaira oly értelemben terjesztetik ki, hogy ezek adója e sorrend megállapításakor szintén kétszeresen számíttatik be.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

V. FEJEZET.

A műszaki kamara tagjainak felelősségéről.

90. §.

A műszaki kamarának pontos és szabályszerű ügyvitele fölött a kereskedelemügyi miniszter őrködik s azt a műszaki kar előkelőségeiből kinevezett megbízottaival megvizsgáltathatja és a tapasztalt hiányok orvoslásáról gondoskodik. Felügyelet.

91. §.

Mulasztást követ el az a kamara-tag, a ki e törvény 78., 79. és 80 §§-aiban felsorolt kötelességeinek nem felel meg. E miatt emelt panaszokat megbírálni a műszaki kamara választmánya illetékes. Mulasztás.

A panasz két példányban adandó be, melynek másodpéldányán a panaszlott, a panaszos pedig felzeten, a 15 napon belül kitűzendő tárgyalásra a választmány elé idézendő.

Ha a felek egyike vagy másika a kitűzött tárgyaláson meg nem jelenik, a választmány a rendelkezésre álló adatok alapján hoz határozatot, s marasztalás esetén a kötelezettség teljesítésére meghatározott és 15 napnál hosszabbra nem terjedő határidőt enged.

A tárgyalás szóbeli, hol a 115. §. intézkedései megfelelő alkalmazást nyernek.

A választmány határozata ellen birtokon kívül fölebbezésnek van helye.

92. §.

Ha a feleknek a kamara székhelyére való beidézése a felekre nézve aránytalan költséggel járna, a választmány a vizsgálat teljesítésével a kamara egyik tagját megbízhatja, a kinek eljárására e törvény 118—123. §§-aiban foglalt intézkedések megfelelően alkalmazandók. Vizsgálattal való megbizás.

Ez esetben a választmány a beérkezett vizsgálati

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

iratok alapján határoz; ha azonban azt találná, hogy az ügy ez úton tisztába nem hozható, az előző szakasz intézkedései értelmében megtartandó szóbeli tárgyalás alapján határoz.

93. §.

Ha a 91. és 92. §§-ok szerint folyamatba tett eljárás alatt az tűnik ki, hogy a kamara-tag mulasztásán kívül még valamely bűntett, vétség, kihágás vagy fegyelmi vétség jelenségei merülnek fel, akkor a választmány az ügyet megfelelő eljárás végett az illetékes büntető bírósághoz vagy fegyelmi hatósághoz teszi át.

94. §.

Mulasztások megtorlása.

Hatóságok vagy felek panasza alapján a műszaki kamara választmánya a kamara-tagot megintés, rendreutasítás, irásbeli feddés vagy 20 koronától 200 koronáig terjedhető rendbüntetéssel fenyítheti, ha:

a) a hatóságok elé terjesztett műveletekben hanyagság, rendetlenség vagy a kar tekintélyét sértő pontatlanság tapasztalható;

b) hatóságok irányában, beadványokban vagy tárgyalásokon, írásban vagy szóval sértő, vagy oly kifejezéseket használ, a melyek a rend- és tisztességbe ütköznek.

Ily határozatok ellen fölebbezésnek van helye.

Amennyiben a sértés súlyosabb beszámítás alá esnék, a kamara választmánya vagy a panaszt emelő hatóság kivánatára a kiszabandó rendbüntetésen felül a büntető, vagy fegyelmi eljárás is megindítható.

95. §.

Fegyelmi vétség.

Fegyelmi vétséget követ el az a kamara-tag:

a) a ki a mellett, hogy valamely műszaki irodában alkalmazást vállal, alkalmazásának ideje alatt főnöke tudta és engedélye nélkül az e törvény 63. §-ában körülírt jogokat gyakorolja;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

b) a ki műszaki tudásával vétkesen viszszaél és hivatásszerű kötelességeit, vagy e törvény rendeleteit vétkesen, de nem azzal a bűnös célzattal szegi meg, hogy ezzel magának vagy másoknak illetéktelen hasznot szerezzen, vagy valakinek kárt okozzon;

c) a ki magaviseletével, vagy a műszaki téren való működésével a műszaki kar becsületét és tekintélyét sérti és ezzel bizalomra méltatlanná válik.

96. §.

Fegyelmi vétségnek tekintendő különösen:

a) ha kamara-tag, tudva, céltalan műszaki műveletek készíttetésére felet felbíztat, vagy a megbízónak bizalmával visszaél és megokolatlan műszaki műveletekkel, tervezésekkel, beadványok és utánjárásokkal magának jogtalan keresetet szerez;

b) ha díjazott közbenjárókkal, vagy más botrányos módon megbízókat keres;

c) ha kamara-tagságának és e törvényben biztosított jogainak árúba bocsátásával jogosulatlanoknak e törvénynyel tiltott működését elősegíti;

d) ha a reája bízott ügyekben hanyagságot, pontatlanságot és késedelmezést tanúsít, vagy ha mérési és tervezési adatainak megbízhatatlanságát jogosan panaszolják.

97. §.

Fegyelmi vétségek megtorlása.

A fegyelmi vétségek büntetései:

a) írásbeli feddés;

b) pénzbirság 100 koronától 1000 koronáig;

c) a műszaki foglalkozás gyakorlásának egy évig terjedhető felfüggesztése;

d) a műszaki foglalkozás gyakorlásának megtiltása.

98. §.

Ha a 97. §. *b*) pontja szerint fegyelmi büntetésül pénzbirság szabatott ki, behajthatatlanság esetén a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kamara ügyvezetőjének indítványára a fegyelmi bíróság a fenforgó körülmények méltánylása mellett a pénzbirságot egy hótól három hóig terjedő felfüggesztésre változtathatja át.

E határozat ellen fölebbezésnek van helye.

99. §.

Büntett.

Bűntettet követ el a kamara-tag, a ki hivatásszerű kötelességét azzal a bűnös célzattal szegi meg, vagy e törvényben biztosított jogával ama bűnös célzattal él vissza, hogy ezzel magának vagy másnak illetéktelen hasznot szerezzen, vagy valakinek jogtalanul kárt okozzon.

Az ily bűntettet elkövető kamara-tag fölött hozott büntető birósági itéletben a törvényes büntetésen felül a műszaki foglalkozástól való eltiltás is kimondandó.

A büntető bíróság a műszaki foglalkozásoktól való eltiltást az itéletben akkor is köteles kimondani, ha a kamara-tag tudatosan elkövetett tervező vagy mérési adat hamisításában vagy egyéb becstelenítő bűntettben bűnösnek itéltetik; tartozik azonban erről a műszaki kamarát értesíteni, hogy a kamara a saját hatáskörében szükséges további intézkedéseket megtehesse.

Bűntett felett ítélkezni a kamara nem illetékes.

100. §.

A büntetések erkölcsi hatálya.

A pénzbirság erkölcsi hatálya az ítélet jogerőre emelkedésétől számított két évre, a műszaki foglalkozás gyakorlásától való felfüggesztés erkölcsi hatálya pedig a felfüggesztési idő lejártától számított három évre terjed.

A büntetésnek erkölcsi hatálya abban áll, hogy az illető annak tartama alatt a közgyűlésen szólás- és szavazásjoggal nem bír, a kamarának tisztviselője, a választmánynak, a közigazgatási bíróság vegyes tanácsának tagja nem lehet és semmiféle közgyűlési vagy választmányi kiküldetésben vagy megbizásban el nem járhat.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Azok, a kik a műszaki foglalkozás gyakorlásától eltiltattak és annak folytán a kamara-tagok lajstromából töröltettek, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt év után újból folyamodhatnak ugyan a műszaki kamarába való felvételük iránt, de a büntetés erkölcsi hatálya meg nem szűnik.

101. §.

Elévülés.

A mulasztás és fegyelmi vétség büntethetősége elévül, ha a mulasztást vagy vétséget képező cselekmény befejezése idejétől két év folyt le a nélkül, hogy a panasz vagy a feljelentés megtétetett volna.

102. §.

Kártérítés.

A kamara-tag kártérítéssel tartozik ama kárért, a melyet megbízása körül való eljárásában, felmérései, tervezései, ellenőrző működése, művezetése vagy bármely szakszerű ténykedése közben való cselekvésével, vagy mulasztásával valakinek akár szándékosan, akár vétkes gondatlanságból okozott.

A kártérítési kereset a polgári törvénykezési rendtartás szabályai szerint a kamara-tag személyes bíróságához tartozik.

A kár teljes megtérítése sem menti fel a kamara-tagot e törvény határozatai szerint, a polgári bíróság ítélkezése után megindítandó fegyelmi eljárás alól.

103. §.

A kártérítés elévülése.

A magánfél kártérítési keresete a szándékos mulasztás vagy vétkes gondatlanság cselekményének befejezésétől számított öt év alatt évül el. Elévül azonban ez idő letelte előtt, ha a fél e mulasztás, illetőleg e cselekmény tudomására jutásától számított egy év alatt keresetét meg nem indítja.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

VI. FEJEZET.

A müszaki kamarai jelöltek felelössége.

104. §.

A kamara-tagnál vagy kamara-tag vezetése alatt álló műszaki irodában gyakorlaton levő, bejegyzett kamarai jelölt a műszaki kamara fenhatósága alá tartozik s felette fegyelmi esetekben a kamara fegyelmi bírósága ítél az e törvényben szabályozott eljárások megfelelő alkalmazásával.

105. §.

A kamarai jelölt fegyelmi vétséget követ el:

a) ha hivatás szerinti kötelessége teljesítésében gondatlan, hanyag, vagy hűtlen;

b) ha a tisztességgel, vagy állásával össze nem férő mellékfoglalkozást, vagy életmódot folytat;

c) ha a hatóságok, saját főnöke vagy a kamara-tagok irányában a köteles tiszteletet, vagy a kamarai jelölt társai és felek iránti ildomot megsérti;

d) ha oly cselekményt vagy mulasztást követ el, a mely kamara-tagra is fegyelmi vétséget képez;

e) ha e törvény szerint jogosulatlan műszaki foglalkozást űz, vagy azt jogosulatlanoknál előmozdítja.

106. §.

A fegyelmi vétségek büntetései:

a) írásbeli feddés;

b) a gyakorlati időnek további két évig terjedhető meghosszabbítása.

c) a kamarai jelöltek jegyzékéből való törlés.

A 94. és a 95. §§-ok rendelkezései megfelelő módon a kamarai jelöltekre is alkalmazandók.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

VII. FEJEZET.

A fegyelmi eljárás.

107. §.

Fegyelmi hatóság.

Kamara-tag felett a fegyelmi hatóságot elsőfokúlag a kamara választmánya, mint fegyelmi bíróság, másodfokban a m. kir. közigazgatási bíróság vegyes tanácsa gyakorolja.

108. §.

Fegyelmi bíróság.

A műszaki kamara fegyelmi bírósága az elnökön kivül négy választmányi tagból álló tanácsban határoz.

109. §.

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsa.

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsa az elnökön és helyettesén kivül a közigazgatási bíróság 12 rendes birájából és az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg a kereskedelemügyi minisztertől a kamara javaslata alapján három évre kinevezett 12 kamarai bejegyzett tagból alakul úgy, hogy a műszaki kamara hat osztálya két-két taggal legyen képviselve.

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsának elnökét, elnökhelyettesét és a közigazgatási bíróság biró tagjait a közigazgatási bíróság három évre titkos szavazás útján választja.

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsának tagjául csak oly kamara-tag nevezhető ki, a ki a műszaki foglalkozást legalább tíz évig gyakorolta és fegyelmi büntetés hatálya alatt nem áll.

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsa az elnökön kivül négy tagból, fele részben a közigazgatási bíróság választott bíróiból, fele részben a kinevezett műszaki kamara-tagokból álló tanácsban határoz.

110. §.

Vádhatóság.

Fegyelmi ügyekben a kamarát, illetőleg a műszaki kart a kamara ügyvezetője, mint közvádló képviseli.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

111. §.

Az eljárást ama körülmény, hogy a kamara-tag magát a kamara lajstromából kitörültette, nem akadályozhatja meg.

112. §.

Érdekeltségi kifogás.

A fegyelmi bíróság tagjai ellen érdekeltség címén kifogás tehető a tárgyalás megkezdéseig az 1886 : LIV. t.-c. 56. §-ában felsorolt esetekben.

Hasonló kifogás esetén a fegyelmi bíróság elsősorban e tárgyban határoz. Jogorvoslatnak, a mennyiben a kifogás elvettetnék, az ügy érdemében hozott határozat után van helye.

113. §.

Feljelentés.

A kamara tisztviselőinek és választmányi tagjainak kötelességük a műszaki kar tisztessége és becsülete felett őrködni és ebből kifolyólag minden oly tudomásukra jutott esetet, a mely ezt sértené, a választmánynak bejelenteni.

A választmány hasonló feljelentés esetén, a mennyiben az erre alkalmatosnak látszik, az ügyet a kamara fegyelmi bíróságához teszi át, vagy ha a 93. §. határozatai alá tartozik, a maga hatáskörébe utalja.

114. §.

A beérkezett panaszok és feljelentések elintézése előtt a kamara ügyvezetője meghallgatandó.

A kamara ügyvezetője, a mennyiben a fegyelmi eljárásra alap nincsen, a panasz vagy feljelentés félretételét indítványozza; ellenkező esetben pedig a fegyelmi eljárás megindítása és az eljárás módjára nézve terjeszt megokolt indítványt a fegyelmi bíróság elé.

A kamara ügyvezetője indítványát a panasz kézhezvételétől számított nyolc nap alatt köteles megtenni, esetleg megokolt halasztást kérni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

115. §.

Eljárás megindítása.

Ha a panaszszal vagy feljelentéssel folyamatba tett ügy egyszerűnek mutatkozik, a fegyelmi bíróság a netalán szükséges más hatóságoknál fekvő iratok beszerzése iránt intézkedik, a panaszlottat, vagy a mennyiben ez ismeretlen helyre távozott, a részére kirendelt ügygondnokot, panaszost, valamint a kamara ügyvezetőjét és a tanúkat egy kitűzendő tárgyalási határnapra megidézi, a melyen az ügyet tisztába hozza és a fenforgó körülmények figyelembevétele mellett lehetőleg érdemileg határoz, vagy e törvényes rendelkezéseknek megfelelően intézkedik.

116. §.

Irásbeli nyilatkozat.

Ha a panaszból vagy feljelentésből az tünnék ki, hogy az ügy bonyolódottabb természetű, a fegyelmi bíróság a panaszlott kamara-tagot írásbeli nyilatkozatának 8 napi záros határidő alatt való beterjesztésére hívja fel, a miről a magánpanaszos értesítendő.

A mennyiben az irásbeli nyilatkozat beadatott, vagy az erre kitüzött határidő eredmény nélkül telt le, az ügy a kamara ügyvezetőjének meghallgatása után e törvény 94. §-a vagy a 115. §. megfelelő alkalmazásával, esetleg a következő szakasz értelmében intézendő el.

117. §.

Vizsgálat elrendelése.

Mind a 115., mind a 116. §. eseteiben a szóbeli tárgyalás, vagy az írásbeli nyilatkozat után a fegyelmi bíróság a szükséghez képest vizsgálatot rendelhet el, vagy ha a 99. §-ba ütköző cselekmény derülne ki, az ügyet rögtön az illetékes bírósághoz teszi át.

118. §.

Vizsgáló biztos.

Vizsgáló biztost a kamara tagjai közül a kamara elnöke küld ki.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

119. §.

A vizsgáló biztos a tényállás kiderítése végett a panaszlottat és az érdekelt feleket kihallgathatja; panaszlott kamara-tagnak a panasz tárgyát képező ügyre vonatkozó könyveit, iratait, levelezéseit, terveit, műszaki tanulmányait és mindennemű számításait megvizsgálhatja, szükség esetén lezárhatja, a mérések helyességéről utánmérésekkel magát az ügy fontosságához mérten tájékozhatja, de esküt ki nem vehet.

Ha a vizsgálat érdekében valamely bíróságnál vagy más hatóságnál levő iratokra, okmányokra vagy tervekre van szüksége, azok beszerzése végett a vizsgáló biztos közvetetlenül intézkedik.

A kamara-tagok és kamarai jelöltek a kamara fegyelmi bíróságától kiróható, 100 koronáig terjedhető pénzbirság terhe alatt a vizsgáló biztos előtti tanúskodást az érvényben levő törvényes okokon kivül meg nem tagadhatják.

Egyéb tanúk és szakértők, a mennyiben ezek a vizsgáló biztos előtt megjelenni vonakodnának, a vizsgáló biztos megkeresésére, a fennálló törvényes szabályok szerint az illetékes büntető bíróság által hallgatandók ki.

A tanúkihallgatáskor a kamara ügyvezetője, a panaszos és a panaszlott jelen lehetnek és a tanúkhoz intézendő kérdéseket indítványozhatnak.

120. §.

A vizsgáló biztos köteles mindent kinyomozni, mi a tényállás felderítésére szolgál, s a vizsgálat folyamáról pontos jegyzőkönyvet vezetni.

Köteles továbbá a vizsgálatot pontosan, részrehajlatlanul s szorgalommal teljesíteni, ellenkező esetben erre a kamara fegyelmi bírósága 100 koronáig terjedhető birsággal szoríthatja, tisztjétől elmozdíthatja és fegyelmi eljárás alá vonhatja.

Amennyiben a vizsgáló biztos a vizsgálatot a meg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

bízás kézhezvételétől számított 30 nap alatt be nem fejezné, tett intézkedéseiről és a vizsgálat befejezésének akadályairól a fegyelmi bírósághoz megokolt jelentést tesz, mely utóbbi a további intézkedésekre nézve utasítást ad s a netaláni mulasztás esetén a megtorlás iránt intézkedik.

121. §.

Ha a panaszlott a vizsgáló biztos eljárásával magát sértve érzi, a fegyelmi bíróság előtt előterjesztés útján kereshet orvoslást.

122. §.

Ha a vizsgáló biztos a vizsgálatot befejezettnek találja, erről a panaszost és panaszlottat értesíti s ettől számított nyolc napig az iratok megtekintését megengedi.

Ha a panaszos vagy a panaszlott a vizsgálatot hiányosnak tartja, az iratok megtekintésére engedett határidőn belül ennek kiegészítését a vizsgálati jegyzőkönyvben, vagy külön nyilatkozatban indítványozhatja.

Ha a vizsgáló biztos a kivánt kiegészítést teljesítendőnek tartja, a vizsgálatot ez irányban tovább folytatja.

123. §.

A vizsgáló biztos a vizsgálat befejezése után az iratokat rövid úton a kamara ügyvezetőjéhez teszi át indítványtétel végett.

A kamara ügyvezetőjének joga van a vizsgálati iratokat bármikor megtekinteni és a vizsgálat kiegészítését a vizsgáló biztos előtt közvetetlenül indítványozni.

Ha e tekintetben a vizsgáló biztos és a kamara ügyvezetője között véleménykülönbség támad, a fegyelmi bíróság határoz.

124. §.

A befejezett vizsgálat alapján a kamara ügyvezetője a fegyelmi bíróság elé, az iratok vételétől számított 15 nap alatt megokolt indítványt terjeszt. Az indítvány beterjesztése.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

125. §.

Az eljárás átutalása vagy megszüntetése.

Ha a vizsgálat adataiból az tűnik ki, hogy fegyelmi eljárásra vagy vádolásra elegendő adat és bizonyíték nincs, a fegyelmi bíróság a panaszlott ellen a további eljárást megszüntetheti, vagy a 91. §. szerint való eljárásra utalhatja.

126. §.

Tárgyalás elrendelése.

Ha a vizsgálat eredménye elegendő alapot nyujt a fegyelmi eljárásra vagy vádolásra, a fegyelmi bíróság a kamara ügyvezetőjének megokolt indítványára, ha az ügy a kamara fegyelmi hatáskörébe tartozik, a szóbeli tárgyalást elrendeli, vagy az összes iratokkal együtt az ügy illetékes bíróságához teszi át.

127. §.

A tárgyalás.

A fegyelmi bíróság előtt a tárgyalás szóbeli és nyilvános. A nyilvánosság a közerkölcsiség szempontjából kizárható.

A tárgyalás napját a fegyelmi bíróság elnöke tüzi ki s arra az érdekelt feleket, tanúkat és szakértőket megidézi.

128. §.

Jegyző.

A fegyelmi tárgyalásokra is, és e törvény 91., 115. és 163. §§-ai értelmében megtartandó tárgyalásokra is az elnök jegyzőt, esetről-esetre lehetőleg a kamara fiatalabb, a választmányon kivül álló tagjai közül is rendelhet be.

A berendelt e tisztet 100 koronáig terjedhető pénzbirság terhe alatt teljesíteni köteles.

Egy évben kétszernél többször jegyzőül egy tag sem rendelhető be akarata ellenére.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

129. §.

Tanúk és szakértők idézése.

A tanúkat és szakértőket a tárgyalásra az elnök közvetetlenül idézi meg.

Az igazolatlanul elmaradt tanút és szakértőt a fegyelmi bíróság 100 koronáig terjedhető és megfelelő szabadságvesztésre átváltoztatható pénzbírsággal sujthatja; szükség esetén az elővezettetést is elrendelheti és ez iránt az illetékes rendőri hatóságot keresi meg.

A tanú vagy szakértő ellen kiszabott birságot a fegyelmi bíróság megkeresésére, az illetékes kir. járásbíróság hajtja be.

Az e szakasz alapján kiszabott birságolás ellen fölebbezésnek van helye.

130. §.

Tárgyalás.

A tárgyalást az elnök az ügy megnevezésével nyitja meg.

Ezután elintéztetnek az elnapolás vagy egyéb felmerült előzetes kérdések iránt tett indítványok.

Az érdemleges tárgyalás a kamara ügyvezetőjének előterjesztésével kezdődik, a melyben ismerteti a vád tárgyát.

Ezután az elnök felolvastatja a szükséges iratokat, a szükséghez képest kérdéseket intéz a panaszlotthoz, kihallgatja a tanúkat és szakértőket, ezeket és a panaszost, ha törvényes akadály fenn nem forog, megesketi.

A bíróság tagjai, a kamara ügyvezetője, a panaszos vagy képviselője, a panaszlott vagy védője, a tanúkhoz és szakértőkhöz közvetetlenül intézhetnek kérdéseket. Az elnök őrködik a felett, hogy a kérdezés jogával visszaélés ne történjék.

131. §.

Az elnök ügyel fel a tárgyalás rendjére. A rendetlenkedőt 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal sujt-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

hatja, esetleg eltávolítását is elrendelheti s e végből a rendőrség segítségét is igénybe veheti.

132. §.

Befejeztetvén a bizonyító eljárás, a kamara ügyvezetője, vagy a panaszos terjeszti elő indítványát, melyre panaszlott, illetőleg védője, esetleg a távollevő ügygondnoka adja elő védelmét.

A vád részéről való viszonválasz s a védelmet ez esetben megillető végszó után további szóváltásnak nincs helye.

133. §.

Ha a tárgyalás alatt felmerült körülmények a bizonyító eljárás, vagy a vizsgálat folytatását teszik szükségessé, ezt a fegyelmi bíróság a tárgyalás elhalasztásával elrendeli.

134. §.

Itélet. A fegyelmi bíróság a felmerült bizonyítékok szabad mérlegelése alapján szerzett meggyőződése szerint határoz és az e törvénynyel hatáskörébe utalt ügyek érdemét ítélettel dönti el.

135. §.

Az ítéletben felmentés vagy vétkesség mondandó ki s ez utóbbi esetben a büntetés is kiszabandó.

A minősítés és büntetés mértéke tekintetében a fegyelmi bíróság nincs kötve a kamara ügyvezetőjének indítványához.

136. §.

A tanácskozás és szavazás zárt ülésben történik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

137. §.

Az ítélet kihirdetése.

A határozatot lehetőleg abban az ülésben kell hozni, a melyben a tárgyalás befejeztetett. Szükség esetén az elnök az ítélet kihirdetésére a tárgyalás befejezésétől számított legfölebb 24 órai határidőt tűz ki.

Az elnök az ítéletet nyilt ülésben rövid indokolás kiséretében hirdeti ki.

138. §.

Tárgyalási jegyzőkönyv.

A tárgyalásról jegyzőkönyv vezetendő, a mely a bíróság tagjainak és a jelen volt érdekelt feleknek megnevezését s a tárgyalás lényeges mozzanatait foglalja magában.

A jegyzőkönyvet az elnök és a jegyző írják alá.

139. §.

Az ítélet kézbesítése.

Az ítélet a kihirdetéstől számított 8 nap alatt írásba foglalandó s az összes érdekelt feleknek kézbesítendő, valamint a kir. ügyészszel átiratilag közlendő.

140. §.

Az eljárás költségei.

A fegyelmi eljárás költségeit a kamara előlegezi.

Ha a panaszlott vétkesnek mondatik ki, a fegyelmi eljárás költségeiben elmarasztalandó.

Ha a panaszlott a fegyelmi vétség alól felmentetik, és a panasz akár magánfél, akár kamara-tag feljelentéséből származik, a panaszost a fegyelmi bíróság a fenforgó körülmények méltánylása után az okozott eljárási költségekben, valamint a panaszlottnak felmerült kiadásai és időveszteségi dijaiban elmarasztalhatja.

141. §.

Hamis vádaskodás.

Ha a fegyelmi bíróság azt látja, hogy a panasz hamis állításokra, vagy tények elferdített előadására alapíttatott, a panaszlót a kamara feljelentésére az illetékes

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

járásbiróság, a kamara segítő pénztára javára 200 koronáig terjedhető pénzbirságban marasztalhatja el.

E birság akkor is alkalmazható, ha az eljárás tárgyalás megtartása nélkül szüntettetik meg.

A kiszabott birságot az illetékes hatóság hajtja be.

A birság behajthatatlanság esetén megfelelő szabadságvesztésre változtatandó át.

142. §.

A panaszlott elmaradása.

A szabályszerűleg megidézett panaszlott elmaradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Ha a panaszlott elmaradását a tárgyalás megkezdése előtt alapos okokkal igazolja, a tárgyalásra új határnap tüzendő ki.

Ha a tárgyalás megtartatott és a panaszlott 15 nap alatt véletlen elmaradását igazolja, kérelmére a tárgyalás újból való felvételének van helye. Ily igazolás csak egyszer kérhető.

143. §.

A meg nem jelent panaszlott védelmét írásban is előterjesztheti.

144. §.

Királyi ügyész beavatkozása.

A kamara székhelyén levő királyi ügyész a fegyelmi ügyekbe befolyhat, mely célból az ügy érdemére vonatkozó határozatok, az ügyre vonatkozó fontosabb iratok és mellékletek másolatai neki kézbesítendők és a kitüzött tárgyalásokról értesítendő.

Ha a kamara ügyvezetője a fegyelmi eljárást megindítani, vagy folytatni nem akarja, a kir. ügyész mindazokkal a jogokkal élhet, a melyek a kamara ügyvezetőjét e részben megilletik s e mellett az ügyet az illetékes rendes birósághoz is átteheti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

145. §.

A magánpanaszosnak a fegyelmi ügyben mind a minősítés, mind a büntetés kiszabását illetőleg joga van indítványozni és felebbezni is. A magánpanaszos jogai.

Ezt a jogát az esetben is gyakorolhatja, ha a kamara ügyvezetője vagy a kir. ügyész a vádat nem tartják fenn.

Ha a panaszt emelő nem tagja a műszaki kamarának és ügyvédi jogosítványnyal sem bír, e jogát csak szabályszerűen meghatalmazott ügyvéd által gyakorolhatja, kivel a fegyelmi bíróság határozatai közlendők.

146. §.

Ha a fegyelmi bíróság azt véli, hogy a panasz, vagy feljelentés tárgya oly cselekmény, vagy mulasztás, a melynek elbírálása e törvény határozatai szerint illetékességi körébe nem tartozik, vagy amely a büntető törvényekbe ütközik és hivatalból üldözendő, az ügyet az eljárás bármely részében a panaszlott kamara tag személyes bíróságához teszi át. Az ügynek rendes bírósághoz való áttérelése.

Köteles azonban különösen az iratokat áttenni és a további lépéseket felfüggeszteni:

a) ha a fegyelmi bíróság működésének folytatása a tényállás bűnvádi úton való megvizsgálását, vagy a tettes megbüntetését meghiusítaná;

b) az illető büntető bíróság megkeresésére;

c) ha a magánpanasz terhe alól felmentett kamaratag a hamis vád vagy rágalmazás megtorlása iránti eljárás megindítása végett az ügyiratokat a büntető bírósághoz áttétetni kéri.

147. §.

Minden oly határozat, melylyel valamely kamaratag vagy jelölt ellen bűnvádi ügyekben vizsgálat, vizsgálati fogság, vád alá helyezés, vagy közvetetlen idézés A bíróságok értesítései.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

rendeltetik el, avagy eljárás megszüntetése, vád alól való felmentés, vagy elítélés mondatik ki, a műszaki kamara fegyelmi bíróságának egyidejüleg megküldendő.

148. §.

Törlés a kamara lajstromából.

Oly jogerejű ítéletek alapján, melyekben hivatalvesztés mondatik ki, a fegyelmi bíróság köteles a műszaki foglalkozásoktól való eltiltást, illetőleg a kamara lajstromából, vagy a kamarai jelöltek névjegyzékéből való törlést minden előleges meghallgatás, vagy egyéb eljárás mellőzésével azonnal kimondani.

E határozat ellen fölebbezésnek van helye.

149. §.

A műszaki gyakorlat felfüggesztése.

A fegyelmi bíróság a kamara-tagot a műszaki foglalkozás gyakorlásától felfüggeszti:

a) ha az bűnügyi vizsgálati fogságban van;

b) ha oly bűntett vagy vétség miatt helyeztetett jogerősen vád alá, a melylyel mellékbüntetésképpen hivatalvesztés jár;

c) ha a fegyelmi bíróság a vádlottat a kamara-tagok lajstromából való törlésre ítélte s az elítélt az ellen fölebbezéssel élt;

d) ha ellene csőd nyittatott, vagy gondnokság alá helyeztetett;

e) ha oly szabadságvesztési büntetésre ítéltetett, a melylyel hivatalvesztés nem jár, e büntetés kiállásának tartamára.

A felfüggesztés tárgyában hozott határozat ellen fölebbezésnek van helye. Hogy a fölebbezés a felfüggesztés végrehajtására halasztó hatálylyal bír-e, erre nézve a fegyelmi bíróság a fenforgó körülmények mérlegelésével a fölfüggesztést kimondó határozatban végez.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

150. §.

A fölfüggesztés a kamara-tagok vagy kamarai jelöltek lajstromában följegyzendő, arról a kereskedelemügyi miniszter és az ügygyel érdekelt miniszter, valamint az összes bíróságok értesítendők és az a hivatalos lapban közzé teendő.

151. §.

A birságok behajtása.

E törvény alapján a kamara-tag, a kamarai jelölt, vagy a fél ellen megítélt birságokat amennyiben e törvény másképpen nem intézkedik, a kamara megkeresésére az 1881. LX. t.-c. intézkedéseinek alkalmazásával, az illetékes bíróság hajtja be.

A végrehajtás folyamán szükséges költségeket a kamara előlegezi.

VIII. FEJEZET.

A jogorvoslatok.

152. §.

Fölebbvitel.

A kamara fegyelmi bíróságának ítélete és a fegyelmi eljárást megszüntető vagy félretételt elrendelő határozatai ellen fölebbezésnek van helye; egyéb határozatai, valamint a választmány határozatai csak az e törvényben kifejezetten megengedett esetekben fölebbezhetők.

A fölebbviteli hatóság, a mennyiben e törvény kivételt nem tesz, a közigazgatási bíróság vegyes tanácsa.

153. §.

A fölebbezésre a határidő a határozat kézbesítésétől számított 15 nap.

A fölebbezés a kamara választmányának, vagy fegyelmi bíróságának nyujtandó be.

154. §.

Birói felelősség.

A fegyelmi ügyekben a közigazgatási bíróság vegyes tanácsa ama szabályok értelmében jár el és határoz, a melyek a birók és birósági hivatalnokok felelősségéről szóló törvényekben vannak elősorolva.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

155. §.

Vádhatóság a fölebbviteinél

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsához fölebbezett fegyelmi ügyekben a vádat a budapesti kir. főügyész, illetőleg helyettese képviseli.

156. §.

Perujítás.

A fegyelmi bíróság itélete, a félretételt, vagy a megszüntetést rendelő, vagy rendbüntetést kiszabó határozata ellen, az illető határozat jogerőre emelkedésétől számított két év alatt, az ügy lényegére vonatkozó uj bizonyíték alapján, perujításnak van helye.

157. §.

Birói felelősség.

A kamara fegyelmi bíróságának tagjai felett e minőségükben elkövetett mulasztásaikból, vagy cselekményeikből származó fegyelmi vétségek esetén a fegyelmi biráskodást, a közigazgatási bíróság vegyes tanácsa, a birói felelősségről szóló törvények értelmében gyakorolja.

A közigazgatási bíróság vegyes tanácsának a műszaki kamarához tartozó tagjai e minőségükben elkövetett fegyelmi vétségek tekintetében ugyanazon törvényes szabályok alá esnek, mint a közigazgatási bíróság rendes birái.

IX. FEJEZET.

A műszaki kamara tagjainak díjazásáról.

158. §.

Díjazás és egyezség.

A kamara-tag a féllel történt tárgyalásokkal igénybe vett idejének kártalanításán és a megbizással kapcsolatos műszaki műveletek és egyéb teendők teljesítése közben felmerült készpénz kiadásaink megtérítésén felül, a féltől, a megbízás terjedelméhez és fontosságához arányított jutalomdíjat követelhet.

Mind a tárgyalásokkal igénybe vett idő, mind a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

készpénzbeli kiadások megtérítése a jutalommal együtt, előzetes egyezkedéssel egységárban vagy átalányösszegben megállapítható, de ily előzetes egyezkedés érvényességéhez kell, hogy az írásba foglalva s mind a megbízó, mind a kamara-tag által aláírva legyen.

159. §.

Díjszabályzat.

A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik a műszaki kamara tagjainak működési díjai tekintetében, a kamara meghallgatásával, általános díjszabályzatot rendeleti úton megállapítani. E rendelet kibocsátásáig a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* díjszabásai érvényesek.

160. §.

Díjazás leszállítása.

A fél az előleges egyezkedésben meghatározott díjazás aránylagos leszállítását a műszaki kamara választmánya, vagy rendes per útján kérheti:

a) ha előre nem látott véletlen esemény folytán az ügy, vagy ha a 75., 76., illetőleg 77. §. szerint a képviselet megszünt;

b) ha a fél a kamara-tagtól a megbízást a fegyelmi bíróság bármely itélete folytán visszavonni volt kénytelen.

161. §.

A díjazás érvényesítése.

Ha a kamara-tag működéseért a megbízó fél részéről ki nem elégíttetik, jogosítva van, ha a díjazás iránt a megbízóval kiegyezett, egyezsége alapján, ha ki nem egyezett, a 159. §. szerint megállapított díjszabályzat alapján díjazását követelni, követelését a kamara választmánya, vagy személyes birósága előtt per útján érvényesíteni.

162. §.

A kamara illetékessége díjazási ügyekben.

A kamara-tag díjainak és költségeinek megállapítására, illetőleg érvényesítésére a műszaki kamara illetékessé válik az esetben:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a) ha ily kérdés műszaki kamara-tagok közt merül föl;

b) ha e célból az illető fél fordul hozzá;

c) vagy ha a kamara-tag keresi fel e célból a műszaki kamarát és a fél a kamara biráskodásának kifejezetten, vagy hallgatag oly módon veti magát alá, hogy az illetékesség ellen a tárgyalás megkezdéseig írásban, vagy a tárgyalás elején élőszóval kifogást nem tesz.

A kamara illetékessége előzőleg csak kamara-tagok között köthető ki.

Visszautasítandó a kérelem, ha a fél a kamara illetékessége ellen kellő időben kifogást tesz.

163. §.

Az előző szakasz eseteiben a kamara választmánya öt tagu tanácsban a sommás szóbeli eljárás szabályainak megfelelőleg jár el.

E tanács elnöke a kamara elnöke, elnökhelyettese, vagy az elnöktől a választmánynak esetről-esetre kirendelt tagja.

A választmány itélete ellen fölebbezésnek van helye.

A 162. §. *b*) és *c*) pontjai alatt említett esetekben azonban csak az illetékes kir. táblához lehet fölebbezni.

164. §.

Az iratok, könyvek és okmányok bizonyító képessége.

A kamara tagja köteles, a műszaki kamara javaslata alapján a kereskedelemügyi miniszter által rendeleti úton kiadandó szabályzatnak, és a kereskedelmi törvényeknek mindenben megfelelően mind az ügy-, mind a pénzforgalomról rendes könyveket vezetni; levelezéseit, fogalmazványait, számításait, terveit, tanulmányait és felvételeinek adatait teljes rendben tartani s róluk jegyzéket vezetni. Ezek vitás és peres esetekben ténykörülmények igazolásakor, ha rendesen és szabály szerint vezettetnek, nem teljes, más bizonyítékokkal kiegészíthető bizonyíték erejével birnak, a mennyiben a megbizó által felhozott adatok azok hitelességét nem gyengítik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

X. FEJEZET.

A műszaki kamarai tagság megszüneséről.

165. §.

A tagság megszünése.

A kamara-tagság a tag elhalálozásán kivül megszünik:

a) ha a kamara-tag önként lemond;

b) ha a magyar állampolgárságot elveszíti;

c) ha a büntető, vagy a fegyelmi bíróság jogerős itélete folytán a műszaki kamara-tag a műszaki foglalkozás gyakorlásától eltiltatik.

166. §.

A lajstromból való törlés.

A műszaki kamara választmánya a 165. §. eseteiben az illető tag nevét a lajstromból hivatalosan kitörli, a menynyiben azonban a megszünés igaz okainak kiderítése vizsgálatot tesz szükségessé, ezt hivatalból eszközölheti.

167. §.

A törlés közzététele.

A műszaki kamara-tagok lajstromából való törlés a kormány hivatalos lapjában annak közlésével, vajjon az halál, lemondás, az állampolgárság elvesztése vagy birói itélet folytán következett-e be, közzéteendő, a kereskedelemügyi miniszternek bejelentendő és az összes érdekelt hatóságokkal és bíróságokkal írásban közlendő.

168. §.

Gondnok.

A kamara-tag halála vagy eltűnése esetén, vagy ha az a 149. §. *d*) pontja alapján felfüggesztetett, a műszaki kamara választmánya az iratok és értékek zár alá vétele iránt az illetékes kir. törvényszék, vagy járásbíróság ez iránti megkeresésével rögtön intézkedik és a kamara-tagok sorából gondnokot nevez ki, a ki a megszünt kamara-tag irodájának műszaki megbizásairól s az erre vonatkozó tervekről, tanulmányok és iratokról leltárt vesz fel és a halaszthatatlan teendőket mindaddig végzi és vezeti,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

míg a megbizók műszaki ügyeik továbbvezetése iránt újból intézkednek.

Ily esetekben a kirendelt gondnok a törölt kamara-tag megbizóit rögtön értesíteni és felszólítani tartozik, hogy ügyeik további vezetése iránt intézkedéseiket sürgősen tegyék meg. Az esetben, ha a kamara székhelye távolabbra esik, az iratok, tervek és esetleg kezelésre bizott értékek zár alá vétele iránt az illető legközelebbi járásbiróság, a kamara ez iránti megkeresését be nem várva, intézkedik, erről azonban a műszaki kamara választmányát azonnal értesíteni és annak a fentiek szerint való további eljárást átengedni tartozik.

169. §.

Ha a kamara-tagság a 149. §. *d*) pontjában foglaltak következtében szünt meg, vagy ha a kamara-tag a műszaki foglalkozás gyakorlásától a 149. §. *a*), *b*), *c*) és *e*) pontjai egyike alapján függesztetett fel, valamint mozgósítás esetén, köteles azt a kamara-tagot, a kit a halasztathatatlan teendők ellátásával megbizott, azonnal a választmánynak bejelenteni s a mennyiben e kötelezettségének a felhívás vételétől számított három nap alatt eleget nem tenne, a kamara az előző szakasz intézkedéseinek megfelelő alkalmazásával a kamara tagok sorából hivatalból rendel részére gondnokot.

170. §.

Az előző két szakasz eseteiben a hatóságok a kamara-taggal műszaki ügyekben nem érintkezhetnek, ennélfogva a műszaki iroda új megbízást el nem fogadhat.

A folyamatban levő ügyeket ideiglenesen a gondnok látja el és vezeti; a míg a felek azokat az irodától el nem vonják.

171. §.

A leltározás és a gondnok dijazása.

A 169. §. eseteiben jogosítva van a gondnokul kirendelt kamara-tag az iratok és tervek leltározása és megőrzése fejében az illető felektől ügyenkint mérsékelt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

díjat szedni, melylyel köteles a kamarának évenkint elszámolni. Az így kirendelt iroda-gondnok díjait a kamara választmánya állapítja meg, mely azt az e szakasz értelmében befolyt pénzből utalványozza.

A leltározás és gondnok-kirendelés egyéb eseteiben a gondnok díjait az a kamara-tag viseli, a kinek irodája részére a gondnok kirendeltetett.

HARMADIK RÉSZ.

Átmeneti intézkedések.

172. §.

Földmérők nyilvántartása.

E törvény életbeléptetésekor működő *földmérők,* a kik a kir. József-műegyetemen annak idején rendszeresítve volt szigorlat alapján *földmérői oklevelet* nyertek, a 64. §. I. *a*) alatt körülírt földmérői teendők önálló végzésére átmenetileg ezentul is jogosítva vannak. Kötelesek azonban földmérői oklevelüket a műszaki kamarának bemutatni és annak alapján a *jogosított földmérők* lajstromába való beiktatásukat kérelmezni.

E lajstromba való beiktatásért 50 korona illeték fizetendő.

173. §.

Az erdélyi birtokrendezést tárgyaló 1880. évi XLV. t.-c.-nek e munkálatok végrehajtására vonatkozó intézkedései e törvény életbeléptetése után is érvényben maradnak, de az annak alapján működő földmérők a műszaki kamaránál a 172. §-ban körülírt módon a *jogosított földmérők* lajstromába magukat beiktattatni tartoznak, működésük azonban csak az 1880. évi XLV. t.-c.-ben körülírt hatáskörre szorítkozik.

174. §.

Az építőmesterek működési körének korlátozása.

E törvény hatályon kívül helyezi az 1884. évi XVII. t.-c. 10. szakasza alapján kibocsátott 46,188.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

számú földmivelés-, ipar- és keresk. miniszteri rendeletnek 2-ik szakaszát, a mely az építőmestereket az építkezés terén előforduló «*minden munka*» önálló végzésére általában jogosítja. E törvény az építőmesterek *tervezési jogát* a székesfőváros külterületén és a vidéken építendő legfölebb egyemeletes lakóházakra és egyszerű gazdasági épületekre korlátozza.

175. §.

A tervezésre jogosult építőmesterek nyilvántartása.

Az e törvény életbelépése előtt jogosított vagy képesített építőmesterek, a kik ennek igazolásával, magukat a műszaki kamarában *a tervezésre jogosított építőmesterek* lajstromába bejegyeztetik, a 64. §. II. pontjában körülírt munkakört ezentul is gyakorolhatják, a nélkül, hogy kamara-tagok volnának.

A lajstromba való beiktatásért 50 korona illeték fizetendő.

176. §.

A műszaki kamara megalakulása. Ideiglenes igazoló bizottság.

A műszaki kamara első alakulásához a kir. József-műegyetem tanácsa a rektoron kívül nyolc, a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia négy tanácstagot küld ki az *ideiglenes igazoló bizottságba*, a melybe a műegyetemi tanács, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia ajánlata alapján a műszaki gyakorlat terén működő mérnökök, építészek, gépészmérnökök, vegyészmérnökök, bánya- és kohómérnökök és erdőmérnökök közül a kereskedelemügyi miniszter — az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg — két-két tagot, azaz összesen tizenkét tagot nevez ki.

Az ideiglenes igazoló bizottság a műegyetem rektorának elnöklete alatt megalakulván, a kormány hivatalos lapja és a napi hirlapok útján felhívja mindazokat, a kik e törvényben foglaltaknak mindenben megfelelnek, vagy ha mindenben meg nem felelnének, mégis igényt formálnak a műszaki kamara tagjainak lajstromába való

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

felvételre, hogy igazoló okmányaikat az ideiglenes igazoló bizottságnak küldjék be, — és erre határnapot tűz ki.

Az ideiglenes igazoló bizottság mindazokat, a kiket beküldött okmányaik alapján a műszaki kamara-tagok lajstromába felveendőknek vél, a műszaki kamara alakuló közgyűlésére meghívja.

177. §.

Alakuló közgyűlés.

Az alakuló közgyűlésen csak az ideiglenes igazoló bizottságtól meghivottak vehetnek részt. Az alakuló közgyűlést a műegyetem rektora nyitja meg és a korelnöknek az űlés vezetését átadja. A korelnök két jegyzőt nevez ki, a tisztviselők és a választmány megválasztását a 48. §. szerint vezeti.

178. §.

A lajstromozás megindítása.

Az így megválasztott választmánynak az ideiglenes igazoló bizottság a hozzáérkezett összes okmányokat átadja s ezzel az ideiglenes igazoló bizottság szerepe megszűnik. A választmány a műszaki kamara lajstromába való felvétel iránt e törvény határozatai és a biráló bizottságtól méltányolandóknak véleményezett körülmények tekintetbe vételével jár el.

179. §.

A címviselés jogosultságának megállapítása.

A 178. §. értelmében a műszaki kamara megalakulván, annak választmánya a kormány hivatalos lapja és a napi hirlapok útján felhívja mindazokat, a kik e törvény életbeléptéig érvényben állott törvények, vagy kormányrendeletek, vagy e törvény átmeneti intézkedései avagy bármely más jogos alapon a mérnöki, építészi, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bánya- vagy kohómérnöki, erdőmérnöki vagy ezekből leszármaztatott hasonló címet viselnek s e törvény első részében tárgyalt címek egyikét továbbra jogosan viselni kivánják, hogy okmányaikat és ama körülményeket igazoló iratai-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kat, melyekre a címviselés jogosultságát alapítják, a műszaki kamara választmánya elé terjesszék; ezeket a kamara biráló bizottsága (25. §.) átvizsgálván, javaslatát az összes iratokkal együtt a kamara választmányához teszi át.

180. §.

A kamara választmánya a javaslat beérkezése után a cimviselési ügyekben e törvény első részében foglalt rendelkezéseknek megfelelően jár el.

181. §.

Ha a műszaki kamara biráló bizottsága a 178. §. szerint jelentkezőt kérelmével elutasítja, a 25. §. értelmében alakuló héttagú tanácshoz fölebbezhet.

182. §.

Ha a kamara választmánya a jelentkezőt, a műszaki kamara-tagok lajstromába való felvétel iránti kérelmével, e törvény Első részében tárgyalt műszaki címek egyikének jogos viselése ellenére, egyéb okok miatt utasítja el, a jelentkező a 98. §-ban körülírt bírósághoz fölebbezhet.

183. §.

A 181. és 182. §-ban tárgyalt esetekben további fölebbvitelnek helye nincs.

NEGYEDIK RÉSZ.

Végrehajtás.

184. §.

E törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi, továbbá a kereskedelemügyi m. kir. miniszterek bizatnak meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A műszaki címek és a műszaki gyakorlat rendtartásáról szóló törvény-tervezet indokolása.

Általános rész.

I.

Az ország politikai és közgazdasági önállóságának visszanyerése után, a haza ügyeivel foglalkozó buzgó nagyjaink első és főfeladata volt az államélet alapvető alkotásait úgy megteremteni, hogy azok a fejlettebb és rendezettebb nyugati államokkal egyenrangú jogrendet — megfelelő törvényekkel és az államélet működő tagjait képező törvényes alapon nyugvó szervekkel — biztosítsák. Az állami szervezkedés e nagy korszaka oly sok és égetően szükséges sürgős intézkedéseket követelt s ez intézkedéseknek életbeléptetése annyira lekötötte az ország összes szellemi erőit, hogy nem terjeszkedhetett ki nagyjaink figyelme a külföld ama, akkor még kisebb jelentőségűnek látszó tevékenységére és szervezkedésére, melyek a beállott rohamos haladás folytán már a közel jövőben az államok életképességének főtényezői lettek.

Csak hazánk nagy fiának, Széchenyi István grófnak lángelméje látta az államhatalom biztosításának helyes útját a jövőben, a mikor azt nem a fegyveres erők fejlesztésében és szaporításában, nem a jogrend megalkotásában s nem a politikai függetlenség biztosításában látta csupán: hanem rámutatott a közgazdasági szervekre, a közlekedés, ipar és kereskedelem állami fontosságára; ő látta és érezte, hogy a jövőben a nemzetek versengésük folytán nagyobb és kihatásukban életbevágóbb harcokat fognak vívni e téren, mint a hatalmi kérdések kockatábláján, a véres csaták mezején.

Az általános béke állig fegyverzett őrangyala, az utolsó évtizedekben mérsékelte a nemzetek vérengző versenyét, de annál inkább dúlt a közgazdasági harc minden téren, a kor legtökéletesebb eszközeivel és szervezeteivel s e harcban nem az erő, nem a tömeg, hanem a tudás s leginkább a műszaki fejlettség foka volt a döntő tényező.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

E közgazdasági harcokban a vezérszerepet a műszaki kar vitte, a mely a természettudományok gyakorlati alkalmazásával eddig még nem volt, kihatásaiban eddig ismeretlen fegyvereket teremtett; szunnyadó, eddig természeti tünemények alakjában megnyilvánult erőket hasznos munka végzésére hozzáférhetővé téve, közkincscsé változtatta.

Az utolsó félszázad fényesen beigazolta, hogy egy nemzetben a műszaki kar működése szoros kapcsolatban áll az ország közgazdasági felvirágzásával, anyagi jólétével és gazdasági függetlenségével s kétségtelen, hogy mindennek a legfontosabb és nélkülözhetetlen tényezője: a feladatának magaslatán álló műszaki kar.

Közgazdaságilag szilárd államot konszolidált műszaki kar nélkül ma már képzelni sem lehet; mert ahol a műszaki kar prosperálásának biztos alapja hiányzik, ott hiányzik az államrend leglényegesebb alkotó része: *a fejlődés és a haladás eleme.*

Az ily államban nem találja meg a fejlődés és a haladás eszméje a kor követelte lelkes, buzgó és kitartó bajnokait, mert ahol ennek modern és hivatott képviselői — a műszaki kar tagjai — a mindennapi kenyérért a hivatatlanok és jogosulatlanok ellen küzdenek: ott ez eszmétől áthatottan érte lelkesülniök nem lehet.

Sajnos, hazánkban is ily viszonyok uralkodnak a műszaki foglalkozások terén, minek mélyen gyökerező okait vissza lehet vezetni a már említett rohamos állami rendezkedésünk idejére, a mely összeesvén a gyors fejlődés korával, minket úgyszólván meglepett s így önhibánkon kívül állott elő nálunk a műszaki kar mai helyzete, mely a legkevésbbé sem felelhet meg a kor követelményeinek.

Akkor, a mikor a müvelt nyugat nemzeteiben a műszaki kar okszerű nevelése évszázados multra tekinthetett vissza, akkor nálunk e szakot még alig ismerték, alig méltatták s csak mint egy fakultása az egyetemnek terjesztette az alkalmazott természettudományok tárházának legszükségesebb részleteit egyes, a műszaki foglalkozások iránt előszeretettel viseltető dicső elődeink között mindaddig, míg e tudományok fontossága a közönségben visszhangra nem talált s a fiatalság oly számban kezdett a külföldi műegyetemekre áradni, hogy itthon sem térhettek ki a közszükséglet orvoslása elől.

De addig, míg az új intézmények neveltjei a közszolgálatban érvényesülhettek, nem várhatott az ország közgazdasági berendezkedésével, minek természetes következménye a külföldiek nagy inváziója volt s tisztelet a számos és szép kivételeknek, ez nem

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

oly elemet hozott hazánkba, mely egy tekintélyes kar anyaga lehetett volna. Számos jövevény érvényesült itt, ki hazájában tehetségével és munkájával nem boldogult volna soha, holott nálunk a szerencsekeréken balancirozott mindaddig, míg nemzeti önérzetünk fel nem támadt s önmagából nem kezdte sorozni a nemzet műszaki munkásait, és tekintet nélkül kvalifikációra vagy rátermettségre, besorozott mindenkit, ki erre hajlandóságot mutatott és a magyarságnak legalább látszatával bírt.

Ily viszonyok között nem szabad megütköznünk a magyar műszaki kar mai áldatlan helyzetén. Nem szabad megütköznünk, mert az utolsó félszázad viszonyai nálunk sokkal kedvezőtlenebbek voltak, sem hogy a műszaki kar itt — egy az ország közgazdasági érdekeinek fontosságához mért — megfelelő szellemi és erkölcsi polcra emelkedhetett volna; sőt be kell vallanunk, hogy az utolsó évtized hatalmas lendülete még alább szállította azt az átalános nivót, a melyet a kar már-már elért volna: ha az e pályára való korlátlan tódulást és a felelősség nélkül való működést rendszerré fejlődni nem engedtük volna, s ha a külföldi tulprodukcio selejtjét nálunk minden megszorítás nélkül érvényesülni nem hagytuk volna.

Ez az oka, hogy a műszaki foglalkozások terén nálunk léptennyomon találkozunk oly elemekkel, kik ma is még e szakhoz tartozóknak hirdetik magukat s ezt fennen hangoztatják anélkül, hogy akár elméleti, akár gyakorlati képességgel oly fokban rendelkeznének, mely őket erre jogosíthatná, sőt fellépésükkel és szereplésükkel rendesen még az átalános műveltség legelemibb követelményeinek hiányát is elárulják, nem szólva az erkölcsiségről, a melylyel a közpályán szereplő egyéneknek bírniok kellene s a melyet egy, a közgazdaság terén fontos szerepet vivő karnak képviselnie kell.

Ha tekintjük mindazokat, kik ma magukat a műszaki kar tagjai közé sorolják, köztük — sajnos — számos torzalakot fogunk találni, de nemcsak azok között, kik a műszaki címek egyikét vagy másikát bitorolják, hanem azok között is, kik a címbitorlás mellett a közönség hiszékenységét kihasználva a műszaki foglalkozások terén kontárkodnak.

Lépten-nyomon találkozunk oly mérnöki előmunkással, ki néhány évig mérnök mellett mint napszámos dolgozva elsajátította a közvetetlen mérés egyes elemeit és fogásait, és megtanulta ott azt is, hogy a mérnök cím bitorolható, azért mihamarább ő is mint mérnök foglalkozott s bitorolta a címet büntetlenül.

Az építési rajzoló rendes karriérje az építészet, mit pár évi másolással lehet ma nálunk elérni minden iskolázás elkerülésével.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az, hogy építésben működő pallérok válnak mielőbb építőmesterré és ebből építészszé, az rendszeresített útja e művészettel párosított műszaki pályának.

A műszaki kar mai állagának jellemzésére elég e néhány vázlatos vonás. Ebből megérthetjük világosan, hogy az ország java, a közérdek védelme sürgős intézkedéseket igényel, mert ha e helyzeten erélyesen nem javítunk, közgazdasági modern törekvéseink sikerét kockáztatjuk.

Hogy a teendők főelveire kellő utmutatást nyerjünk, induljunk ki a műszaki kar hivatásából, lássuk, hogy a nagy államérdekek helyes előbbrevitelén kívül miben nyilvánul e kar mindennapi tevékenysége. Röviden összefoglalva ezt a következőképen fejezhetjük ki:

A műszaki kar hivatása államrendünkben a polgárok összes anyagi érdekeit és anyagi jólétét előmozdító müszaki szükségleteit figyelemmel kisérni és ezek legcélszerűbb, szakszerűbb és gazdaságosabb kielégítésének érdekében közreműködni; üdvös műszaki és közgazdasági újításokat kezdeményezni; polgártársait hasznos beruházásokra való elhatározásukban szakszerű tanácsaival támogatni; megbizásait a kor szinvonalán álló technikai tudással kielégíteni és becsületes működésével oly bizalmat gerjeszteni a kar iránt, hogy ezzel az ország felvirágzása hatalmas lendületet nyerjen.

Ezt a magasztos célt elérni alapos és korszerű elméleti és gyakorlati technikai képzettség nélkül lehetetlen; e magasztos hivatást gyakorolni beigazolt elméleti és gyakorlati szakképzettség nélkül, menten a működés erkölcsösségének ellenőrzésétől: mind a közönség, mind az ország érdekeinek kockáztatásával jár.

Célunk e törvény-tervezet életbeléptetése iránti törekvésünkkel kettős: egyrészt az elméleti és a gyakorlati szakképzés fejlesztése és biztosítása azokban, a kik működésükkel a műszaki gyakorlat terén a közönség bizalmát gerjeszteni vannak hivatva és e végett a kellő képzettség okmányszerű beigazolásának megkövetelése; másrészt becsületes és tisztességes eljárás biztosítása a felelős működés rendszeresítésével, más szavakkal: eszközt és módot teremteni arra, hogy a műszaki foglalkozás terén minden visszaélés — melyet a kar valamely tagja mások kárára netán elkövet — megtoroltassék, a kontárokat pedig eltiltani a műszaki foglalkozásoktól, mert őket ily erkölcsi ellenőrzés alá helyezni nem lehet.

A kijelölt célt azonban, az ezzel szoros kapcsolatban levő műszaki címkérdés rendezése nélkül el nem érhetjük, mert ezt a foglalkozás gyakorlásának kérdésétől elválasztani nem lehet, ezzel annyira össze van forrva, hogy a műszaki foglalkozás rendezését

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

törvényes formába önteni a műszaki cím viselésének alapos és végleges szabályozása nélkül egyszerűen lehetetlen volna.

Erkölcsi testületet a műszaki kar a címkérdés szigorú rendezése nélkül soha sem alkothat, mert a címbitorlók voltak azok, a kik a műszaki kar hitelét és tekintélyét a nagy közönségben aláásták a multban és legalkalmasabb elemei maradnának a jövőben is annak, hogy a kar iránti bizalom fel ne ébredjen, de hivalkodásuk a műszaki címekkel, a kar tekintélyének rovására, sőt egyenesen kárára válnék.

A műszaki kar jogviszonyainak szabályozását célzó törvénytervezetünk kidolgozásakor, melyet a műszaki címek és a műszaki gyakorlat rendtartásáról című javaslatunkban foglaltunk össze, négy nagy feladat megoldását tűztük célul magunk elé és pedig:

1. A műszaki cím viselése jogosultságának kérdését, a vele összefüggő méltányos intézkedések statuálásával.

2. A műszaki gyakorlattal foglalkozók elméleti képzettségének fixirozását és gyakorlati kiképeztetésük fokozását.

3. A kar erkölcsiségének és önállóságának megfelelő autonom intézménynyel való biztositását.

4. Oly átmeneti intézkedések megtételét, mely az új rendnek életbeléptetésekor minden méltányosságra igényt tartó jogot érvényesülni enged.

A magyar műszaki kar már régóta szükségét érzi annak, hogy úgy a foglalkozásköre, valamint a műegyetemi tanulmányok sikeres befejezésével elérhető műszaki címek viselése terén mutatkozó visszaélések megszüntettessenek, és átalában véve e kar helyzete törvényes alapokon hasonló módon biztosíttassék, mint a hogyan a hasonló tudományos minősítéssel bíró jogi és orvosi karnak a foglalkozás-köre és a társadalomban való szerepe törvényes intézkedésekkel biztosítva van.

Évtizedekre terjed a kar kebelében az erre irányuló törekvés a legkülönbözőbb indítványok és javaslatok beható tárgyalásával. Azonban oly útra, a mely biztosan az elérendő cél felé vezet, az ügyet az 1896-ban megtartott első magyar országos technikus kongresszus határozatai terelték, s azóta ez irányban az első határozott lépés most történik, most, a mikor már nemcsak a műszaki kar, hanem a társadalom is szükségét érzi annak, hogy ez, a közgazdasági érdekeket mélyen érintő foglalkozási kör oly szabályozást nyerjen, hogy a már jelzett célok elérése mellett maga a közönség is megnyugvással bízhassa műszaki ügyeit az arra hivatottak és törvényesen jogosultakra.

Megindult e mozgalom a kvalifikált műszaki egyének körében már akkor, a mikor az ország közgazdasági berendezkedése roha-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mos építkezéseket igényelt minden téren. A vasutak gyors kiépítésével lépést tartott a városok rohamos fejlődése és modern alapon való berendezkedése, s beigazolt tény, hogy ezzel egyidejüleg indult meg külföldről a hasonló munkával foglalkozó és némi gyakorlati képzettségen kívül semmiféle, vagy csak gyér elméleti műszaki ismeretekkel bíró alkalmazottak tömeges bevándorlása, és letelepedésükkel egyidejüleg indult meg a mérnöki címmel, s a műszaki munkák gyakorlásával járó visszaélések sorozata.

A külföldiek példáján okulva és felbátorodva, a hazai illetéktelen elemek is rövid idő alatt elözönlötték a műszaki foglalkozások terét s megkezdődött az a hanyatlás, mely a műszaki kar tekintélyét és erkölcsi súlyát már-már egészen tönkre tette.

A reakció nemcsak a műszaki pálya iránt táplált ellenszenvben jelentkezett, hanem fellépett az azok sorában is, a kik hivatásszerűen és megfelelő képzettséggel gyakorolták a műszaki foglalkozást, s napról-napra hangosabb lett az a kívánság, hogy a visszaélések elé gát vettessék, s a mérnöki cím használatának jogosultsága s magának a műszaki foglalkozás gyakorlásának joga a törvénynyel szabályoztassék.

Igy indult meg a 70-es évek végén az a mozgalom, melynek 15 évi fennállása és vajudása után született meg az 1890. évi 22,578. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet.

E rendelet, mely főleg a mérnök cím kérdésének rendezésével foglalkozik, megállapítja, hogy kik vannak feljogosítva az «*okleveles mérnök*», «*mérnök*» és «*okleveles földmérő*« cím használatára, s 6-ik pontjában egyúttal intézkedik arra nézve is, hogy hivatalos tárgyalások alapjául csak oly mérnöki munkálatok szolgálhassanak, melyeket a rendelet szerint megfelelő képzettségű mérnökök készítettek, s szakértőkül is csak a felvetett kérdésre minősített műszaki erők alkalmaztassanak.

Hogy ennek a miniszteri rendeletnek mi lett az eredménye, az átalánosan ismert. Irott malaszt maradt, mert nem volt meg az a szervezet, mely a rendeletet végrehajtani lett volna hivatva.

Pedig e kérdés végleges rendezése hovatovább mint égető szükség jelentkezett, mert az ország gazdasági fejlődésével mindinkább tágult az a munkakör, melynek betöltésére csak a képzett technikus hivatott, s e munkakör tágulása — sajnos — csak arra volt jó, hogy ezzel újabb alkalom nyilt az illetéktelen tényezők térfoglalására és kontárkodására.

Pedig a műszaki foglalkozásokra hivatott és képzett egyének száma évről-évre gyarapodott, s már évtizedekre terjed az az idő, hogy a műszaki pálya megfelelő képzett erőkkel kellőképpen el van látva.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Nem szabad e mellett figyelmen kívül hagyni azt a jelenséget sem, hogy a budapesti kir. József-műegyetem hallgatóinak száma háromszor annyi ma, mint volt ezelőtt 10 évvel és évről-évre nagy arányokban növekszik.

Számolni kell végre még azzal a tényezővel is, hogy az államszolgálat érdekében rendszeresített mérnöki állások úgyszólván teljesen be vannak töltve, s a jövendő technikus generáció többsége a magángyakorlatra, vagy legalább is oly foglalkozásra lesz utalva, melyet saját hatáskörében, saját felelősségére lesz hivatva gyakorolni.

Csak rövid idő kérdése lehet, hogy egyes vidékek saját jól felfogott érdekükben rendszeresítsék a járásmérnöki állásokat, úgy a mint az ma már túl a Tiszán egyes helyeken megvan, hogy meg legyen minden vidéknek a maga technikai tanácsadója éppen úgy, a hogy meg van a jogi támogatója az ügyvédben s egészségügyének gondozója a körorvosban.

Ily körülmények között a technikus kérdés megoldása elodázhatatlan s a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet hivatásszerű munkát végez azzal, hogy ezt a fontos kérdést napirendre tűzte és teljes odaadással megoldani igyekszik.

El kell ismerni, hogy ennek a kérdésnek a helyes, célszerű és méltányos megoldásának ma — a mikor egyfelől a méltányolandó jogok elismerésével és rendszerbe foglalásával, másfelől a mérnöki cím és gyakorlatjog törvényes alakba öntésével állunk szemben — nagy nehézségekkel kell megküzdeni; de bármily eltérők voltak is a multban az erre vonatkozó vélemények, a megoldás módjára ma már teljesen egyetértünk.

Az 1890-ben kibocsátott miniszteri rendelet példáján és hatásán okulva, azt a meggyőződést merítettük, hogy e kérdést csak törvénynyel lehet megoldani és pedig úgy, hogy a létesítendő törvénynyel egyidejüleg gondoskodnunk kell annak szigorú végrehajtásáról is.

A míg a műszaki kar mai helyzetének reformjára vonatkozó viták és mozgalmak alatt a követendő elvek határozott alakban kezdtek kidomborodni, addig természetesen a reformmunkára befolyással bíró és figyelembe veendő anyag is oly mértékben szaporodott fel, hogy annak áttekintése és az életre való eszméknek törvénytervezet alakjában való feldolgozása a munkát napról-napra nehezítette; nagyobb megfontolás és meggondolásra indította az ezzel megbízott szakférfiakat, hogy úgy a jogos, mint a méltányos tekinteteket szem előtt tartva — a kitűzött célt — a műszaki kar szerves fejlődésének alapjait, erélyes intézkedésekkel biztosítsák.

Ez fejezi ki röviden a törvény-tervezet megalkotásakor érvényesült irányt.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Áthatva a műszaki foglalkozás és címviselés rendezésének átalános érdekétől, igyekeztünk erre oly utat választani, a mely nem tekinthető merész vállalkozásnak, és nem kelti fel a határozatlanság érzetét, hanem megnyugvást nyujt, hogy ez úton tényleges javulás várható. Azért nem akartunk a műszaki karnak — mint azt sokan előszeretettel teszik — különleges természetet tulajdonítani és részükre valami egészen új szervezettel egészen új, eddig ismeretlen kihatású törvényt teremteni, hanem szem előtt tartottunk egy oly élő szervezetet, egy oly bevált törvényt, a mely egy másik, a közönség kiszolgálása érdekében hasonló helyzetben lévő karnak úgy a foglalkozási körét, mint működését már évtizedek óta teljesen kielégítő módon szabályozza, és ez: az *ügyvédi rendtartás*.

Az ügyvédi rendtartás 1874 óta ékelte magát be társadalmunkba és annak helyes voltát és életrevalóságát mi sem bizonyíthatja jobban, mint az, hogy a megalkotásakor még teljesen ismeretlen tényezőkkel számoló törvény, 20 évi fennállása után sem kivánt maga helyett más törvény életbe léptetését, hanem csak a húsz év alatt megváltozott viszonyokhoz való módosítása és illesztése vált szükségessé úgy, hogy az e téren az ügyvédek közt megindult mozgalom, a mely már egészen új törvényjavaslat kidolgozásáig fejlődött ki, nem tűzött maga elé egyéb célt, mint az 1874. évi XXXIV. t.-c.-nek a revizióját s az új viszonyoknak megfelelő átdolgozását. Eljárásukat szintén azzal indokolják, hogy nem üdvös a régi helyett egy egészen új törvényt életbe léptetni, mert az kihatásaiban kiszámíthatatlan és azt idővel ismét csak egy újabb revizióval lehetne igazán az élet szükségleteihez hozzá simítani: hanem igenis meg kell tartani az eredeti alkotást, az eredeti anyag beosztásával éppen amiatt, mert annak módosított és javított alakja sokkal könnyebben illeszkedhetik be a meglévő jogrendbe.

Ezt tartottuk szem előtt mi is, a mikor úgy a már említett 1874. évi XXXIV. t.-cikkben, valamint az annak módosítására vonatkozó, a m. kir. igazságügyminiszterium kiadmányaként 1892-ben megjelent, az ügyvédi rendtartást tárgyaló törvényjavaslat-tervezetben, és annak indokolásában kifejezésre jutott elveket és rendszert fogadtuk el a műszaki foglalkozások gyakorlásának és a műszaki címviselés rendezésének alapjául.

Bár az idézett törvénycikk az első volt, mely hazánkban egy szabad foglalkozásra utalt kvalifikált kar állását és jogviszonyait rendszeres egészbe foglalta és szabályozta: mégis sikerült megvalósítania mindazokat az eszméket és kielégítenie mindazokat a várakozásokat, melyek életbe léptetéséhez fűződtek.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Nem csalódhatunk tehát e fényesen bevált próba után abban, hogy ugyanazon nyomon járva, a műszaki kar is eléri és megvalósíthatja mindazt, mit az ország és a kar érdekében közgazdaságunk javára e törvény-tervezet életbe lépésétől remél.

Az ügyvédi rendtartásról az igazságügyi miniszterium 1892. évi 4494. számú kiadványa a következőket mondja:

«E törvény legfőbb érdeme, a melyben az egésznek koncepciója kiemelkedik, az ügyvédi testületek (kamarák) alkotása és ebben az ügyvédi autonomiának megteremtése. Ez által a magyar ügyvédi kar fejlődéséhez meg lett adva a kellő alap. S kétségtelen, hogy külön léttel biró, önálló ügyvédi karunk csak az 1874-ik évi ügyvédi rendtartás életbe léptetése óta van.»

A műszaki kar érdekében mást, mint a minek megvalósulása e szavakkal igazolva van, a mi törvény-tervezetünk jogerőre emelkedésétől sem várunk.

Az idézett historikumnál semmiféle elmélkedés és érvelés világosabban meg nem jelölhette a műszaki kar fejlődésének helyes alapjait és nem világíthatta volna meg a célhoz vezető helyes útat; ennél helyesebb és határozottabb irányt törvényjavaslatunk kidolgozására senki sem jelölt meg.

II.

Ugyanerre a konkluzióra jutunk, ha a műszaki kar nevelését, elméleti és gyakorlati kiképzését veszszük taglalás alá és elvont tárgyilagossággal analizáljuk a műszaki magángyakorlat és az állam műszaki teendőinek viszonyát, és keressük azt a kölcsönösséget, a melyben az együttműködés az ország jól felfogott érdekében a legáldásosabb volna. E kérdések taglalására rá kell térnünk, mert e nélkül a műszaki kar egészének összműködése át nem tekinthető, meg nem ítélhető; e nélkül a teendő intézkedések hatásaikban el nem birálhatók.

Az e tárgyban folytatott annyi élénk és mélyreható eszmecsere után kétségtelennek látszik, hogy maga a műszaki cím és a műszaki gyakorlat rendtartása, ha az a legtökéletesebb alkotás volna is, nem volna képes egyedül mindazon előfeltételeket megteremteni, melyek a műszaki kar mai állapotának teljes és tökéletes rendezéséhez szükségesek.

A rendtartás, melyet törvény-tervezetünkkel életbe léptetni kivánatosnak tartunk, fontos tényezője a műszaki kar egészséges szervezkedésének és rendszeres továbbfejlődésének, s erre előre-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

látásunk szerint a kellő alapot képezni is fogja; de mindent tőle egyedül várnunk nem szabad, mert a szükséges teljes rendezésnek ez csak egy tényezője lesz.

A műszaki kar magángyakorlatot folytató független eleme az ország közgazdaságának, tehát az államéletnek is fontos tényezője s azzal működésének természetéből kifolyólag szerves kapcsolatban van.

Ott, hol az állam műszaki tevékenysége a helyes mértéken túlterjed; a hol az állam ellenőrző szerepe a műszaki tevékenységnek több ágazatában fejletlen, — a mit például nálunk a gépvizsgálat, a gépszerkesztés és gépépítés ellenőrzése körül, de más kérdések elintézésében is tapasztalhatunk: ott az állami tevékenységnek helyes mederbe való terelése, működésében követendő elvek kiépítése s az eljárás módozatainak megalkotása is megoldandó kérdések maradnak, a mi nélkül önállóságra utalt független műszaki kar a legjobb rendtartás mellett sem fejlődhetik s vele kapcsolatban a műszaki államtisztviselők sem emelkedhetnek oda, hogy külön-külön és együttesen azt a helyet foglalják el, a hol azt úgy a kar minden egyes tagja, mint a karon kívül álló közönség látni óhajtaná, mert ily állapotban a műszaki foglalkozásokkal összefüggő hatáskörök egymásba nyúlván, a független elem fejlődéséhez szükséges kellő munkatér meg van csorbítva.

A műszaki foglalkozások államosítása és kinevezett hivatalnoki karral való végzése — mint azt alább még magasabb szempontból megvilágítani fogjuk — nem felel meg a műszaki kar igazi hivatásának. Ily módon nem működik az, az e karban nélkülözhetetlen önálló és független cselekvő képességgel, mert a függő viszony önkéntelenül bénítja a műszaki tevékenység lényegét, az új eszmék és az újítások érvényesülését, sőt az ezek érvényesítésére irányuló törekvéseket is.

A nálunk e tekintetben ma uralkodó viszonyok között, az elméleti és gyakorlati műszaki nevelést és kiképezést illetőleg a következő észrevételeket tehetjük.

Hazánkban az elméleti műszaki oktatással, az állam által e célra fordított csekély anyagi áldozatok dacára teljesen meg lehetünk elégedve; de nem így vagyunk az elméleti oktatást kiegészítő épp oly fontos gyakorlati neveléssel, a melyre a nálunk fejlődött s a műszaki foglalkozásokra is kiterjesztett államosító rendszer folytán alig van megfelelő talaj, mit szomorúan bizonyít ama sajnos tény, hogy nem egy tehetséges technikus kallódott és kallódik el nálunk az úgynevezett gyakorlatban azért, mert a most kínálkozó életpályákon a gyakorlatba kilépő fiatal műszaki erők, éppen alkalmaztatásuk első éveiben — a mikor a szak megkedveltetése és az önállóság ébresztése volna a legfontosabb —

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nem találhatják meg fejlődésüknek igazi elemét: a szakszerű foglalkozást.

Az életbe kilépő technikus első gyakorlatának legjobb talaja nálunk is mint máshol, a magángyakorlatra utalt önálló műszaki karral kapcsolatos műszaki iroda volna, a mely hazánkban a vázolt rendezetlen viszonyok folytán, sajnos eddig még nem honosulhatott meg kellőképpen és nincs is kilátás reá, hogy meghonosodjék, ha a mai viszonyokon minél előbb alaposan nem segítünk. Mert az önállóságra utalt műszaki erők létfeltételének első kelléke, a közönség megbízásából végzendő műszaki teendőknek hivatatlanok és jogosulatlanok által való bitorlása azt lehetetlenné tette és teszi.

De nehezítette és nehezíti még a műszaki irodák létesülését az a körülmény, hogy a műszaki teendők tekintélyes része — a hazánkban érvényesülő centralisztikus irányzat folytán — igen nagy mértékben államosíttatott.

A műszaki teendők államosítása nemcsak gátat vet hazánkban a műszaki kar helyes fejlődésének és a korrekt működésnek azzal, hogy nem fejlődhetik a közönség szolgálatában álló elég erős műszaki kar, hanem megakadályozza azt is, hogy az állam szolgálatában a műszaki tisztviselők kellő tekintélyes és befolyásos karrá tömörüljenek; az állami kezelésbe halmozott rengeteg műszaki teendők miatt pedig lehetetlenné vált az, hogy az állam szolgálatába csak a kiváló szakerők gyüjtessenek és ezek kellően javadalmaztassanak.

Ez lett nagyrészt mindama panaszok forrásává, a melyeket ma hallunk, hogy szakmánk nem érvényesül sem az állam szolgálatában, sem a magángyakorlatban úgy, mint azt alkotásainak és működésének megfelelőleg megérdemelné és a társadalomban sem foglalja el az őt jogosan megillető helyet.

A műszaki karnak tekintélyt, a műszaki kar szavának súlyt a társadalomban, tiszteletet tudományos téren és befolyást a politikában csak a műszaki magángyakorlat felkarolásával és a létkérdésnek biztosításával lehet elérnünk.

Leghelyesebb e kérdés helyes megvilágítására a technikusok társadalmi helyzetéhez leghasonlóbb jogi és orvosi kar mai működését szemügyre venni, mert mind e kettő a jelenlegi munka felosztásával — mondjuk szervezetével — társadalmi helyzetét szépen kivívta és tekintélyét a társadalomban nemcsak csorbítatlanul fenn tartja, hanem a köztiszteletet, mely méltán osztályrésze, helyes működésével szemlátomást növelnie is sikerül.

A jogi karban első pillantásra szembetűnő, hogy az állam és a közigazgatás szolgálatában álló jogász, legyen az fogalmazó, titkár, járásbíró vagy szolgabíró, az ügyvédi teendőkbe bele nem avatkozik, bele nem avatkozhatik. Az avatatlanok, kontárok és zugírá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szokkal szemben pedig a törvény védi az ügyvédek munkakörét. Vagyis a jogászok ama részének munkaköre, a kik a közönség szolgálatába állottak és állanak mint ügyvédek, törvényileg elvitázhatatlanul biztosítva van.

Az ügyvédek és ügyvédi irodák ily viszonyok között, bátran alapíthatják jövőjüket a közönség keresletére, mert az jogi ügyeivel, — törvényeink értelmében — reájuk van utalva és az ügyvédek igen jól tudják, hogy jövőjük, sorsuk és jövedelmük: tehetségük, képzettségük, ügyességük és gyakorlottságuktól függ; tehát saját érdekükben áll magukat szakmájukban művelni, nagy gyakorlatot és tudást szerezni és minden erejükkel törekedni, hogy a társadalomban minél jobban érvényesüljenek, mert ezzel a kar tekintélye mellett saját jövedelmüket is gyarapítják.

Az orvosok jövője majdnem kizárólag a magángyakorlatra van utalva; foglalkozási körük szintén biztosítva van; de a mint tapasztalható, e kar érvényesülése érdekében nem is szorul további állami gyámkodásra, mert működése terén szabadon érvényesül; szakértelem, tehetség és fáradozásuk ezekhez mérten gyümölcsözik.

Ezért kell a jogi és az orvosi karhoz hasonlóan a technikusok munkakörét is törvényileg szabályozni és biztosítani, mert ezzel lehetővé teszszük azt, hogy a magángyakorlatba lépő technikusok nem fognak oly sajnos tapasztalatokat tenni, mint eddig tettek azok, a kik megkisérelték technikai képzettségüket a közönség szolgálatában érvényesíteni, s a mai rendezetlen viszonyok között be kellett látniok, hogy műszaki iroda magát a közönségtől, vagy a hatóságoktól nyerendő megbízásokból, illetőleg a hozzájuk utalt műszaki kérdések megoldásából várható jövedelem után alig tarthatja fenn.

Nemcsak a műszaki kar, hanem — mint azt már ez indokolás elején is kifejtettük, általános közgazdasági és állami érdekből fontos az, hogy az állam műszaki közegeinek adminisztrálása és ellenőrzése mellett a tervezés, a vele kapcsolatos adatgyüjtő detail munka nagy része különösen az, a mely nem közérdekből, hánem magának a közönségnek érdekében végezendő: erőteljes, életrevaló önálló műszaki karra legyen bízva, a mely könnyen alkalmazhat minden munkanemre rátermett egyéneket és a fiatal gárda munkaképessége és magánérdekei által sarkalva megizmosodhatnék a változatos próbák alatt és különböző a szakmába vágó munkával foglalkozván, könnyen felismerhetné mindenki a tehetségének legjobban megfelelő munkateret.

A műszaki magánirodákban töltött idő alatt a kezdő az iroda különböző szakba vágó megbízásait a már gyakorlott tagok között megvitatni hallja, vagy maga is belevegyül a vitába és az iroda

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

éltesebb, tapasztaltabb tagjaival, mint kollegáival szemben minden hivatalos géne nélkül fejezheti ki nézeteit és igyekezhetik tudásának érvényt szerezni, vagyis a műszaki magánirodában a kezdő nincs kitéve az egyoldalú fejlődésnek és kellő munkakör hiánya soha sem lehetne majd oka a jobb műszaki erők elkallódásának.

A magángyakorlat terén elérhető gyakorlati képesítésnek előnyét a hivatalos úton szerezhetővel szemben jobban ki nem domboríthatjuk, mint ha szembeállítjuk e két esetet a maga valóságában.

A műszaki magángyakorlatot folytató építész, vagy bármely szakmához tartozó mérnök, abban a pillanatban, a mikor a közönség szolgálatába áll, cselekvésének és működésének teljes hatáskörébe lép, tehát abba a munka- és hatáskörbe, mely a magángyakorlatba lépőt várja, legyen az akár fiatal, akár éltesebb, s ettől kapja megbízásait a legváltozatosabb, egymástól független kérdésekben a hozzá gyakorlatra lépő ifjú is.

A hivatalos szolgálatban ez rendszerint másként van. Ott a belépő, ha a legjobb bizonyítványokkal és tehetséggel rendelkezik is, mindig a legalacsonyabb fokon helyeztetik el s nem annyira aktiv, mint kisegítő foglalkozás vár reá hosszú időn át, és nem tesz lényegében egyebet, mint előkésziti magát az előlépésre, nem pedig az önálló és teljes kiképzésére.

Míg a magángyakorlat kezdete szárnypróbálgatás a mielőbbi teljes önállóságra és hivatásának teljes uralására: addig az államszolgálat kezdete előkészítő iskola a fokozatonkint való emelkedésre s a hatáskör is e lassú emelkedésnek megfelelőleg tágul lassan-lassan.

Ilyen a különbség a szabad és a hivatalos gyakorlat között.

Ha a műszaki magánirodák prosperálnának oly mértékben mint az kivánatos, mint a hogyan fognak is prosperálni, ha e törvény-tervezet törvényerőre emelkedik, akkor az állam, azt a maihoz arányosított kis szükségletét, a mely időről-időre a műszaki személyzetének gyarapításában be fog állni, majd a gyakorlatban bevált legtehetségesebbek közül válogathatja össze; tehetségeiket ismervén, őket megfelelő munkakörben foglalkoztathatja, kellő előlépésben és jövedelemben részesítheti.

Tehát magának a műszaki karnak szellemi és gyakorlati művelődése és önállóságának fejlesztése az első, a mit e javaslattal elérni akarunk, vagyis megakarjuk adni a módot a fiatal képzett és törekvő technikusnak arra, hogy tanulmányainak sikeres befejezése után ismereteit rövid idő alatt sokoldalú tapasztalattal kiegészítvén, mint teljesen kész és minden téren helyt álló műszaki erő, minél előbb léphessen teljes erejével hazájának szolgálatába.

A másik nem kevésbbé fontos szempont, a mely vezérelt, az volt, hogy megvessük alapját a külön léttel bíró önálló műszaki

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

karnak — műszaki testületnek — azzal, hogy annak létesülését és fejlődését kellő munkakör biztosításával lehetővé tegyük.

A közönség szolgálatában álló, az ő megbízásából önmagát fentartó műszaki kar nem fejlődhetik helyesen s a műszaki kar tekintélyéhez kivánatosan a munkakör biztosítása előtt azért, mert e foglalkozási kör ma hivatlanok és erre jogosulatlanok által annyira el van árasztva és foglalva, hogy a munkakör szabályozása előtt — az évtizedeken át tartó szorgos tudományos nevelés alapján szerzett — drága műszaki kvalifikációval biró egyén, a mai viszonyok között sorsát nyugodtan a közönség keresletére nem bízhatja. Egy intelligens ember exisztenciáját ma a szabad műszaki foglalkozásra nem alapíthatja; mert a szabad műszaki pályán önerejével, tehetségével és tudományával — párosítva azt kitartó szorgalommal sem képes hazánkban annyira érvényesülni, hogy létfentartását csak kis jövőre is biztosítva láthatná.

Mint azt már indokolásunkban hangoztattuk, hazánk gazdasági felvirágzásának érdekében sürgősen szükséges, a modern kor leghathatósabb gazdasági tényezőjének — a műszaki karnak — létfeltételeit biztosítani, a mit az eddig előadottak után ítélve csak úgy érhetünk el biztosan, ha a műszaki kart úgy szervezzük, mint a hogyan a jogi kar szervezve van, mert a műszaki kar a közönséggel és az állammal, valamint a hatóságokkal szemben, működésével és eljárásaival a jogi kar szerepléséhez áll legközelebb.

Ezzel kapcsolatban idővel oda kell törekednünk, hogy a műszaki magángyakorlat és az államhatalomnak a műszaki ügyekben való szereplése, a jogi kar munkamegosztásához hasonlóan — a közjó érdekében — a kellő viszonyba tereltessék.

Tudjuk azt, hogy az állam szolgálatában működő jogászok, törvényeink érvényesítése érdekében, adminisztrativ és ellenőrző munkát végeznek; az erre kvalifikált szaktársaik, az ügyvédek pedig a közönség szolgálatában állanak és e foglalkozásra való jogosultságuk és működésük saját kebelükből törvényes alapon alkotott fegyelmi hatóság: az ügyvédi kamara ellenőrzése alatt áll.

Ehhez hasonlóan az állam szolgálatában működő technikusok, az állam jogainak megóvása és a reá háruló felelőség érdekében szintén csak adminisztrativ és ellenőrző műszaki munkát végezzenek, erre kvalifikált szaktársaik pedig — a műszaki magángyakorlat terén — a közönség szolgálatában álljanak és e foglalkozásra való jogosultságuk, valamint működésük, egy a maguk kebeléből törvényes alapon alakítandó fegyelmi hatóság: a műszaki kamarák ellenőrzése alá helyeztessék.

Szükséges volt mindezeket kifejteni és indokolásunkban felsorolni,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

miután az a meggyőződés vezérelt, hogy a műszaki kar helyes működésének igazi eleme a függetlenség és a nyilvánosság.

A függetlenség és nyilvánosság képezi a haladásnak hatalmas rugóit, ez fejleszti a műszaki kart hivatásának megfelelően, ez sarkalja invenció-képességét, edzi erejét és jellemét. Tehát ha sikerül az önállóságra utalt független műszaki kar életfeltételeit biztosítani, azzal e kart oly talajba ültetjük s oly éghajlat alá helyezzük, a hol csakhamar nagygyá és becsültté fog fejlődni.

Erőteljes fejlődéshez — megfelelő talaj nélkül — a legtökéletesebb rendtartás mellett sem juthat karunk soha.

De tudjuk azt, hogy a műszaki címre és a műszaki gyakorlatra vonatkozó összes bajok — e tervezett rendtartásnak életbe léptetésével — nem orvosolhatók egy csapásra, ezt remélni önáltatás nélkül nem is lehetne s tudjuk, hogy ez csak a műszaki kar egészséges fejlődésének helyes alapját veti meg.

III.

A törvény-tervezet alkotásának főbb indító okait előadván, át kell térnünk feladatunk megoldásában — e törvény-tervezet készítésekor — érvényre emelt irányelveknek átalános ismertetésére és miként való feldolgozásának átalános jellemzésére.

Mint azt e törvény-tervezetünk indokolásának bevezetésében kifejtettük, feladatunkat négy főkérdés megoldása köré csoportosítottuk.

Első feladatunk volt «*A műszaki címviselés jogosultságának kérdését, a vele összefüggő méltányos intézkedések statuálásával*» alakba önteni.

A címkérdés megoldásakor törekvésünk oda irányult, hogy lehetőleg végleges jellegű intézkedéseket alkossunk, melyek lehetővé teszik a mai rendezetlen állapotból való kibontakozást s gátat vetnek a jövőben minden előre látható elfajulásnak.

Ennélfogva fel kellett ölelni az idevágó összes eddig fennálló intézkedéseknek e kérdésre való kihatását, s belenyúlni úgy az állam, mint a társulatok, vállalatok és egyesek e téren tapasztalt ténykedéseinek szabályozásába.

Sajnos, hogy a műszaki címek viselése tekintetében az állapotok annyira elfajultak, hogy figyelmünket nemcsak a címet bitorló egyénekre, hanem azokra is ki kellett terjesztenünk, a kik e címeket jogtalanul és könnyelműen adományozzák.

Az esetben, ha a műszaki címek viselésére jogosulatlan egyén kenyéradójának vagy megbízójának ama ténykedése folytán bátorítatik fel a címbitorlásra, hogy ez őt ily címmel felruházza, s tőle e cím

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

viselését kívánja, nem lehet a címbitorlót egyedül felelőssé tenni ténykedéseért; mert bár ő is hibás az ily módon elkövetett kihágásban, de hibás a cím jogosulatlan adományozója is. Törvénytervezetünk szerint ily esetben mindkét fél részes a kihágásban, s e vétség miatt mindkét fél felelősségre vonandó s a megtorlás mindkét félre kiterjesztendő.

A műszaki címek rendezésével eddig nálunk törvény speciálisan nem foglalkozott, azonban a különböző törvényeinkben szórványosan a műszaki címek viselésére és adományozására vonatkozó határozatok foglaltatnak, intézkedni kellett tehát törvény-tervezetünk keretében ezeknek a jövőben való miként értelmezése és miként alkalmazása tekintetében.

Az erre vonatkozó intézkedések szövegezésekor különös gondot fordítottunk arra, hogy a már érvényben álló törvények intencióinak épségben tartásával kifejezésre juttassuk és érvényre emeljük e törvény-tervezet jövőben való feladatát és célját.

A műszaki címviselés jogosultságának végleges rendezésekor alapul kizárólag az elméleti műszaki képzettséget fogadtuk el, a mit törvény-tervezetünk okmányokkal beigazolandónak rendel s a jövőben, csak egyetemi rangban álló műszaki főiskoláktól nyert oly okmány birása ad a műszaki cím viselésére jogot, a melynek a budapesti kir. József-műegyetem által kiállított oklevéllel való egyenértékét, a műegyetem tanácsa elismeri.

Magának a cím viselésének jogosultságát és ennek ellenőrzését, valamint a címbitorlások megtorlásának nyilvántartását törvénytervezetünk egy élő szervezetre bízza s annak felelősség mellett hivatalos kötelességévé is teszi. Az ezzel megbízott élő szervezetnek — a műszaki kamarának — kötelessége e célból a címviselésre jogosultak névsorát nyilvántartani, s hogy ez eredményesen foganatosítható legyen, kimondatott a kötelező lajstromoztatás.

A mai állapotból való rázkódtatás nélküli átmenetre — a részletes indokolásban körülirt — oly intézkedések statuáltattak, melyek a multban elnéző elméleti nevelés s a szak rohamos fejlődésével összefüggő minden méltányolható körülmény érvényesülését megengedik. E tekintetben a törvény-tervezetben kifejezésre jutott liberalizmust igazolja az, hogy a címviselés kérdésében döntő tényezőül oly forum szerveztetett, mely mentes lesz a kar parciális érdekétől, s e mellett nem lesz hivatásszerű merev elbánásra sem kötelezve.

Ez akként volt elérhető, hogy mind a műszaki kart képviselő kamarának, mind az elméleti képzés hivatott tényezőjének — az egyetemi ranggal biró műszaki intézetek vezető egyéniségeinek — egyenlő befolyás biztosíttatott a fölebbvitelkor azzal, hogy e két

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

testület kiküldötteiből alakuló bizottság dönt véglegesen egyéni meggyőződése szerint, menten minden idegen befolyástól.

De a törvény-tervezetünket jellemző igaz és egészséges liberalizmusnak legszebb bizonyítéka az, hogy a jövőben sem zárja ki a kar kebeléből ama kiváló tehetségeket, a kik egyéni körülmények folytán a kijelölt iskolai utat nem követhetvén, a törvényszabta kvalifikációt meg nem szerezték, sőt útat jelöl és módot nyujt a teljes érvényesülésre, a mi pedig eddig nem volt lehetséges semmiféle szakon sem. Eddig ugyanis lehetetlen volt kvalifikációt más úton, mint iskolázás és a megszabott vizsgálatok utján szerezni; míg a jövőben az igaz és kiváló tehetségek kivételesen elérhetik azt szorgalommal és sikeres munkával a rendestől eltérő úton is, tehát a kötelező tanrendszer követése nélkül.

Ez azonban csak kivételeknek, kiváló tehetségeknek van kilátásba helyezve. Ugyanis azzal szemben, hogy a kontárok káros működését megszüntetve, azokat az önálló műszaki foglalkozás teréről leszorítandóknak ítéltük s a címviseléstől eltiltandóknak javasoljuk: sarkalni, felkarolni és érvényesülni serkentjük azokat az igazi tehetségeket, a kik kiváló képességükkel a műszaki téren feltünve a kar és az ország javára kiemeltessenek és kitüntető elismeréssel további üdvös tevékenységre buzdíttassanak.

IV.

Második feladatunk volt, a műszaki gyakorlatra vonatkozó azt a részt megoldani, mely «*A műszaki gyakorlattal foglalkozók elméleti képzettségének fixirozását és gyakorlati kiképeztetésük fokozását*» foglalja mágában.

E kérdés alakba foglalása a törvény-tervezet több fejezetét vette igénybe, s az ezekben érvényre emelt alapelvek a következők.

A műszaki foglalkozások gyakorlására föltétlenül minden téren, tehát a hivatalos állásokban, s a magángyakorlat terén, átalános tudományos minősítő fokot alakítottunk s ezt az oklevél megszerzésében határoztuk meg.

Az oklevél birása azonban csak a szoros értelemben vett minősítést állapítja meg, de nem adja meg egyszersmind a jogosítványt a műszaki foglalkozások önálló és független gyakorlására. Ezt a jogosultságot törvény-tervezetünk értelmében a műszaki kamara lajstromába való felvételtől tettük függővé. A műszaki kamarának hatásköre pedig nemcsak a szakképzettség megítélésére, hanem minden erkölcsi momentumra is kiterjed, a minek a felvételre befolyása lehet.

Átmenetileg e minősítésre vonatkozólag tervezetünk úgy intéz-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kedik, hogy a javaslat első részében szabályozott címviselési jogosultság egyszersmind a kamara-tagságra vonatkozó kellő minősítést is igazolja; így átmenetileg e tekintetben is érvényesülhetnek mindama messzemenő méltányos intézkedések, melyek ott statuáltattak.

A műszaki minősítés ily módon való fixirozása mellett figyelemmel kellett lenni a jövőben a műszaki foglalkozások önálló és független gyakorlása esetén nélkülözhetetlen gyakorlati képzettségre is, s ennek megszabásakor igyekeztünk oly rendszert statuálni, a mely szerint módjában áll a kezdőnek a műszaki foglalkozások minden ágazatában, időveszteség nélkül, tapasztalatokat gyüjteni és látókörét tágítani.

Törvény-tervezetünk beszámítandónak mondja a gyakorlatban töltött azt az időt, amit valaki az állami vagy városi szolgálatban, társulat vagy vállalatnál töltött s azt, a mit kamara-tag vezetése alatt a magángyakorlat tanulmányozására fordított. Ezzel meg van adva a módja annak, hogy az életbe kilépő technikus, ha hivatását jól felfogja, rövid idő alatt a szak legkülönbözőbb ágazataiban a kellő áttekintést magának megszerezhesse. De tekintettel arra, hogy a kamara tagjai kiválóan a közönség megbizásainak önállóan lesznek hivatva megfelelni, a gyakorlati időnek legalább felét feltétlenül kamara-tag müszaki irodájában kell tölteni.

Ez intézkedés a jövőben a kar egyes tagjainak önállóságát és hasznavehetőségét a lehető leghelyesebb irányban lesz hivatva fejleszteni s ezért üdvös volta kellőképpen nem méltányolható.

Ebből látható, hogy egységes műszaki gyakorlat statuáltatott, a mi azzal az előnynyel fog járni, hogy a műszaki foglalkozások különböző ágazataiban működő karok együvé tartozóságuk érzetét fejleszteni és az összhangzatos együttműködést elő fogja segíteni, a minek a továbbfejlődésre kiszámíthatatlan kihatása lesz.

A műszaki gyakorlat emez egységesítésének egyik legfőbb előnye még abban fog nyilvánulni, hogy alkalmat fog szolgáltatni az eltérő tehetségeknek és vérmérsékleteknek, hivatottságuk szerint elhelyezkedni és érvényesülni ott, hol a működési ág és rendszer nekik a leginkább megfelel.

Az egész műszaki kar egyöntetű és harmonikus összműködésének érdekében, nemkülönben a műszaki foglalkozások terén működőkben az összetartozandóság érzetének fejlesztése végett, a műszaki foglalkozások természetéből kifolyólag szükségesnek véljük a lehetőséget fentartani arra, hogy állami és hatósági műszaki tisztviselők a kamara tagjai lehessenek, nem akarván e lehetőség meghagyásával praeokupálni az illetékes felsőbb hatóságokat, a mű-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szaki tisztviselők magánpraxisára vonatkozó eddigi intézkedési jogaik további gyakorlásában.

E tekintetben törvény-tervezetünk keretén belül tovább menni, mint a lehetőséget a műszaki kamarába való belépésre megadni, nem lehetett, mert minden positiv intézkedéssel, mit ez irányban tettünk volna, érintettük volna azt a teret, melynek rendezése felsőbb állami érdekek folytán kizárólag a kormányt illeti; ugyanis érintettük volna a kidolgozás alatt levő szolgálati pragmatika hatáskörét.

Hogy e kérdést e helyütt mégis érintjük, annak oka éppen abban rejlik, hogy kifejezést adva ily módon a műszaki kar összesége véleményének, annak megfelelő módon való figyelembe vételét, a teendő kormányintézkedésekben és a mielőbb életbe léptetendő szolgálati pragmatikában, lehetővé tegyük.

Az eddig felsorolt elveket, a törvény-tervezet második részében megfelelő szövegezéssel juttattuk kifejezésre, s hogy e törvény életbe lépésével ennek intézkedései érvényesüljenek is, szükséges volt gondoskodni arról, hogy a jogosulatlanok és hivatatlanok kontárkodása az eljáró bíróságok részéről megfelelő elbánásban részesüljön.

Ez tette indokoltá, hogy a műszaki kamarai rendszer életbe lépésével védelem alá helyezett műszaki foglalkozások körét szabatosan körülírjuk s oly módon fölsoroljuk, hogy annak alapján az ily kérdésekben eljáró bíróságok, az eléjük utalt esetek helyes megbírálására kellő támasztópontot nyerjenek.

Már ebből világosan kiolvasható az intenció, mely minket a védelem alá helyezett munkakörök felsorolásakor vezetett. Ugyanis alapot kivántunk teremteni a kontárkodás meggátlása és megtorlására, de e felsorolással nem akartunk a műszaki kar egyes szakmái közötti választóvonalat húzni. Ez célunk nem volt és nem lehetett, mert a műszaki kar minden tagja oly kiterjedt kiképezésben részesül a műegyetemeken, s e foglalkozás gyakorlása is annyira összeforr sok esetben, hogy a műszaki foglalkozásoknak a a műszaki címek szerint való szétválasztása lehetetlen.

A közönség érdekeinek korrekt kielégítése és a műszaki foglalkozásokkal összefüggő magasabb állami érdekek, szükségessé tették ugyan a kvalifikált egyének működését is némileg függővé tenni azok tényleges képességétől, azonban ezt a munkakör közelebbi körvonalozása nélkül csak elvileg mondja ki e törvénytervezet. A kellő disztinkció miatt a munkatér jogosultságának megbírálását akként statuáltuk, hogy a kvalifikált egyének működési terét speciális esetekben tárgyalni, illetőleg kamara-tagok munkatér-jogosultságának kérdéseiben dönteni, kizárólag a kamara

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

választmánya illetékes, míg a jogosulatlanok kontárkodása feletti ítélkezés a rendes bíróság hatáskörébe utaltatott, s a kamarának ez utóbbi esetre csak a vádemelés jogosultsága tartatott fenn. Azonban ez, mint már említettük, nemcsak joga a kamarának, hanem annak felelősség terhe alatti kötelessége is.

A kontárkodás megtorlására vonatkozó szigorú intézkedést indokolja a műszaki foglalkozások és hivatások társadalmi és állami fontossága, mit már több helyütt kiemelni volt alkalmunk. A műszaki kar jelentős szerepe, a foglalkozás gyakorlásának jogosultságához megköveteli a szellemi és erkölcsi garanciák egész sorozatát úgy, hogy törvényes intézkedéssel az állampolgárok műszaki érdekeinek képviselését és gondozását nyugodtan csak olyanokra bízhatjuk, kik mindezekkel rendelkeznek.

A műszaki foglalkozások gyakorlása avatatlan kezekben, visszahat az egyesek anyagi érdekeinek nagy kárára s közvetve az állam közgazdasági fejlődésére, mint azt eddig sajnosan tapasztalhattuk.

Kötelessége tehát az államhatalomnak e foglalkozás gyakorlásától mindazokat távol tartani, eltiltani, kik a szükségesnek jelzett biztosítékokat nyujtani nem képesek, kik e törvény-tervezetben megszabott kellékeknek meg nem felelnek.

Törvény-tervezetünk minden olyan egyént, a ki e törvénynyel védett munkakör bármelyikében csak egyszer is jogosulatlanul működik, kontárnak tekinti s tényked ését kihágásnak minősítvén, megfelelő büntetéssel sujtani rendeli. Súlyosabban beszámítandónak rendeli tervezetünk a kihágást, ha az ismételten gyakoroltatik s nem köti a megtorlás mértékét az üzletszerű gyakorlás fogalmához, mert a dolog természeténél fogva a kontár lehetőleg titokban működik s így az üzletszerűség a legritkább esetben lenne megállapítható.

A műszaki kar függetlenségét elérni és felelősség mellett való működést kivánni, a munkakör ily módon való biztosítása nélkül nem lehet.

V.

Feladatunk harmadik részét «*A kar erkölcsiségének és önállóságának megfelelő autonom intézménynyel való biztosítását*» a következő elvek érvényre emelésével igyekeztünk a célnak megfelelőleg megoldani.

A műszaki kar egészséges irányú fejlődése érdekében igyekeztünk tervezetünkben első helyen a műszaki kar autonomiáját szer-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

vezni s annak a kar igényeinek megfelelő alakot adni, kiindulván ama meggyőződésből, hogy a kar függetlenségének alapja annak önkormányzati jogában rejlik.

Az önkormányzat súlypontját tervezetünk szerint maga a műszaki kamara képezi, ez lévén kijelölve az önkormányzat elsőfokú hatóságának. Ennek szervezetét akként igyekeztünk megszerkeszteni, hogy megfelelhessen mindazoknak az igényeknek és feladatoknak, a melyeket a műszaki kar és a műszaki foglalkozások gyakorlásának érdeke a jövőben hozzá utalni fog s minden tekintetben képes legyen a kar és a közjó érdekében üdvös tevékenységet kifejteni.

Tekintettel arra, hogy egyelőre csak egy műszaki kamara életbeléptetése van tervbe véve, előre láthatólag a kamara választmányára — mint intézkedő hatóságra — sok teendő vár, s az önkormányzati szervezet a választmány hatáskörébe sok teendőt utal s így kívánatos, hogy e terheket többek viseljék.

Ez volt irányadó arra is, hogy a kamara tisztviselőinek száma a megválasztott helyettesekkel fokoztatott, mert e nélkül nem remélhetjük, hogy a kamara fontosabb és elhalmazottabb tisztviselői állásaira a kar oly tekintélyes tagjai vállalkozzanak, a kik egyéb elfoglaltságuk miatt e megtiszteltetést maguktól elutasítani volnának kénytelenek, pedig éppen ezeknek közreműködése a legkívánatosabb.

A választmány e proponált széles alapon való szervezésének még más fontos jelentősége is van. Ugyanis ezzel elejét kívánjuk venni, annak az éppen nem kívánatos állapotnak, hogy a választmányt szűk keretben alkotva — az önmagába zárkózva — könnyen hivatalos testület jellegét öltse magára. Szélesebb alapon ez meg nem történhetik, s az önkormányzat természetének is jobban meg felelhet, mert alkalmat ad arra, hogy több tag bevonásával a kar ügyei iránti érdeklődés nagyobb körre terjedjen. Az önkormányzatban ily módon többen vehetnek részt, többen osztozhatnak a vele járó teherben és részesülhetnek a megtiszteltetésben.

Az ügyek közvetetlen elintézésével a választmány lévén megbízva, azok elintézésében való közvetetlen résztvétel lehetővé teszi több tagnak a kar bajaival és annak orvosló módjaival megismerkedni.

A választmányhoz tartozván a fegyelmi bíráskodás is, az abban való újabb tágabb körű közreműködés gyarapítani fogja a műszaki kar magasabb értelemben vett hivatása iránti érzékét.

Igaz, hogy a kamara választmánya ily alapon szervezve a műszaki kar autonomiájának elsőrangú tényezője és a műszaki kar erkölcsi és szellemi szinvonalának hatalmas rugója lesz; de mint

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

minden választmányi szervezetben tapasztalható, az önmagában nem elegendő az egész kar érdekében a megfelelő tevékenység kifejtésére, mert e tekintetben mégis utalva van a kar összes tagjainak közreműködésére, a mi pedig — ha e részben speciálisan nem intézkedünk — csak a közgyüléseken nyilatkozhatnék meg és iniciálhatna a tett tapasztalatok alapján üdvös újításokat.

Ezt tudva és érezve, a közgyűlések hatáskörébe csupán az oly teendők ellátása utaltatott, a melyek elintézéséhez a dolog természete folytán a kar összeségének a megnyilatkozása szükséges. S hogy a kamara hivatásának tökéletesen megfelelhessen, lehetővé kellett tenni megfelelő organum szervezésével azt, hogy a választmány a műszaki kar összes tagjaival folytonos érintkezésben álljon s minden előforduló s a kart érdeklő dologról közvetetlenül és rövid úton értesüljön.

A műszaki kamara legfőbb hivatásainak egyike az lesz, hogy a műszaki foglalkozás gyakorlásának terén mutatkozó hiányok gyors és a viszonyoknak megfelelő orvoslására irányuló javaslatokat és indítványokat dolgozzék ki és léptessen életbe, nemkülönben a műszaki foglalkozás terén mutatkozó visszaélések megtorlása iránt ne csak a jelentések alapján, hanem a maga kezdeményezéséből is gondoskodjék.

Hogy e hivatásának minél tökéletesebben megfelelhessen, meg kell adni a módot arra, hogy a műszaki kar minden tagja állandóan abban a helyzetben legyen, hogy a kamara működését saját tapasztalatai alapján igénybe vehesse és irányíthassa. E cél megvalósítására nem tartjuk elegendőnek, hogy a kart érdeklő kezdeményezések csak az évenkint egyszer tartandó közgyűlésen legyenek szóba hozhatók. Azért kivántunk már e törvényes úton gondoskodni a *kamarai értekezlet* meghonosításával arról, hogy a tagok minél sűrűbben juthassanak abba a helyzetbe, hogy esetleges üdvös indítványaikat kompetens helyen megvitatás tárgyává tehessék kollegáik között és pedig oly alakban, hogy a legkisebb tartózkodás nélkül adhassák elő óhajtásaikat, javaslatukat és esetleg panaszukat, melyet egy nagy közgyűlés előtt nem tennének meg minden tartózkodás nélkül.

A kamarai értekezlet ugyan ily módon törvényes intézmény és hivatalos organuma a kamarának, de hivatásánál és természeténél fogva mellőz minden szorosabb alakszerűséget; eszmecserék, tapasztalt hiányok, visszaélések bejelentése és megvitatása képezik annak tárgyát. Ennek az intézménynek az ereje éppen a kevesebb alakszerűséghez való kötöttségben és a gyűlésezés bizalmasabb jellegében rejlik. Egy folyton őrködő intézmény ez, a melyen át hivatalos eljárás tárgyává alakul az, a mi a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kar erkölcsi tekintélye, helyes és korrekt működése érdekében idővel szükségesnek fog mutatkozni, de a mely más módon megfelelő eljárás alá nem igen kerülhetne. Vagyis az önellenőrzésnek és önfelügyeletnek egyik legalkalmasabb módja. Természetéből kifolyólag az értekezletnek nem lesz határozatot hozó jogosultsága, hanem csupán indítványokat javasolhat, a melyek a választmány elé kerülnek s felettük dönteni csak a választmánynak van joga.

A kamarai értekezleten minden kamarai tag kivétel nélkül részt vehet.

A kamarai értekezletek megtartásának idejét illetőleg bizonyos középutat kellett választani, hogy egyrészt a választmány s az ez úton megnyilatkozó műszaki kar érintkezésének folytonossága fentartassék, másrészt mégis szükséges, hogy a kamarai értekezlet gyakori összehívása által a kamara működése ne zavartassék és az a tagokra se legyen fárasztó. Ezt havonkint egyszeri összejövetelben véltük helyesen megállapíthatónak.

A kamarához való hozzátartozás és a kamara ügyei iránti közelebbi érdeklődés gerjesztése végett javasoltuk a fegyelmi eljárásra azt, hogy a választmány a fegyelmi bíróság üléseire jegyzőkül a kamara fiatalabb tagjait váltakozva hívja be. Ezzel azt kívánjuk elérni, hogy a fiatal tehetségeknek alkalmuk legyen így a kamara működését látni és észlelni s e működésnek szellemét megismerni, annak gondolatmenetébe és ügykezelésébe magukat beleéini és ezzel nemcsak a kamarának hasznos tagjaivá nevelődni, hanem a kar iránti érdeklődést ily módon folytonosan ébren tartani, s a karhoz való tartozandóság érzetét fejleszteni.

A műszaki kar autonomiája a kamarai szervezetben az előadottakkal van jellemezve és abban az eszmében nyer kifejezést, hogy törekszik az önkormányzati tevékenységbe minél többeket bevonni; a kar, annak egyes tagjai és a választmány közti érintkezést minél gyakoribbá és élénkebbé tenni, hogy a kar minden egyes tagját, a gyakori érintkezés és az ügymenetre való befolyásának és érvényesülhetésének tudata folytán át és átjárja az a gondolat, hogy ő a kamarának és a karnak nemcsak passiv, hanem oly aktiv tagja, a kinek legelső kötelessége, úgy a kar, mint saját becsülete felett szigorúan őrködni.

A műszaki kamara a kar erkölcsiségének hivatott őre lévén, felruházandó volt törvényen alapuló biráskodó és közigazgatási hatósági jogkörrel oly mértékben, hogy e mellett az ország általános igazságszolgáltatási rendszere érintetlen maradjon s ezáltal a műszaki karnak az igazságszolgáltatás dolgában különálló helyzet ne teremtessék.

Ezért a kamara hatáskörébe és elbírálása alá csak azok az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ügyek utaltattak, a melyek a műszaki foglalkozások gyakorlása körül felmerülő mulasztásokat és vétségeket képeznek, tehát olyanok, melyeknek megtorlása fegyelmi eljárás útján eszközölhető; nemkülönben a kamarai jogokkal való élés és azok gyakorlásából keletkező ügyek is.

Ily ügyek keletkezésük és természetükből kifolyólag nem annyira jogi, mint inkább műszaki szempontokból ítélendők meg s így kompetensebb bírálója ily mulasztásoknak és vétségeknek más, mint maga a műszaki kamara, nem lehet.

Tehát abból indultunk ki, hogy a kamarának, mint önkormányzati testületnek a hatásköre csupán oly ügyekre terjedhet ki, a melyek kizárólag a testület tagjait érintik. A mint azonban valamely ügyben a testületen kívül álló személyek magánjogi érdeke is érintetik, akkor ez autonom bíróság helyét a rendes bíróság foglalja el, kivéve azt az esetet, a mikor a testületen kívül álló érdekelt fél, kifejezetten alá veti magát e bíróság illetékességének. Mert nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a fegyelmi bíráskodásnak nem lehet kizárólagos célja az, hogy a testület és a kar becsülete ellen vétő taggal szemben csupán magának szerezzen elégtételt, hanem közvetve az is, hogy a kamara-tag által megsértett magánérdek és jogrend is elégtételben részesüljön; ennélfogva a hangoztatott elvtől, ily célzattal és ily intenciók szemmeltartásával, némi kitérést kellett statuálni.

A műszaki ügyekkel szorosan összefüggő kérdések feletti bíráskodás jogának, a szigorúan vett önkormányzati kereten kívül való célirányos kiterjesztését megokolják ama tapasztalatok, melyek más ehhez hasonló autonomiával biró testületek ügykezelésében eddig már tétettek, a hol tapasztaltatott, hogy a jogait kereső közönség ösztönszerűleg fordult hozzá hasonló ügyeinek elintézése végett. Ezeket — e kis jogkörtágítás nélkül — kénytelen volna a kamara hatáskör hiánya miatt visszautasítani. Ennek pedig az volna a következménye, hogy egyes panaszok elintézése jelentékeny halasztást szenvedne az ügyek visszautasítása, illetékes bíróságokhoz való utalása és újból megindítása miatt, a minek káros eredménye volna a panaszos félre is, a kar tekintélyére is.

Megokolja továbbá a bíráskodás hatáskörének, szigorúan a testület tagjait érintő kérdéseken túl való némi kiterjesztését az a körülmény, hogy a műszaki foglalkozások gyakorlásával összefüggő panaszok rendszerint oly panaszpontokat is fognak tartalmazni, a melyeket megbírálni e hatáskör kiterjesztése nélkül a kamara választmánya illetékes nem lehetne, s olyanokat, a melyek fölött rendes bíróságok nem is ítélnek, mint például hanyagság, pontatlanság és rendetlenség. Különösen az ily összefüggő panaszok egyöntetű és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

gyors elintézése indokolja a törvény-tervezetünkben kifejezésre jutott hatáskör megállapítását.

Célszerűnek véltük az imént jelzett ügyeket a rendes bíróságok mellőzésével egyenesen a kamara hatáskörébe utalni, mert ezzel elejét veszszük számos illetékességi kérdés feletti hosszadalmas tárgyalásnak, a panaszok ide-oda való utalásának, küldözgetésének; mellőzve lesz a kontemplált fegyelmi eljárással a hosszadalmas előzetes eljárás s az ügy egyenesen ama fórum elé tereltetik, a mely leghivatottabb mind a magánfél, mind a kar tekintélye érdekében gyorsan és megfelelőleg ítélkezni s ítéletének érvényt szerezni.

Speciálisan foglalkozik törvény-tervezetünk a kamarai tagok díjazása tekintetében felmerülendő peres kérdések miként való elintézésével, s e tárgyban ítélkezni bizonyos előföltételek mellett a kamarát oly esetekben is feljogosítja, ha ily kérdés nem csupán két kamara-tag között merült fel. Más autonom alapon szervezett testületekben az a természetes jelenség tapasztalható, hogy éppen a karon kívül álló közönség az, mely a díjazás kérdéseiben a leggyakrabban fordul magához a testülethez. Ennek magyarázata abban rejlik, hogy a közönség maga is olyannak tekinti a díjazás ügyeit, a melyek felett igazságosan és megnyugtatóan ítélkezni első sorban a kar tekintélye felett őrködő hatóság a leghivatottabb. Kétségtelen, hogy a kar érdekében áll az, hogy a kamara ily kérdések felmerűlése esetén a közönséget — a kar egyes tagjainak túlzott követelésével szemben — oltalomban részesítse, de e mellett tartozik arra is figyelni, hogy a kar tagjainak anyagi érdeke se szenvedjen.

Az bizonyos, hogy minden hasonló vita sok erkölcsi momentumot tartalmaz, mert mi sem érinti közelebbről a kar tekintélyét és rendítheti meg a kar iránti bizalmat inkább, mint a költségek körül megindult viták és túlcsigázott díjak követelése. Ezekből származnak azok a balvélemények, melyeket a felek rendesen a személyről magára az egész karra átvisznek. Éppen ezért a kamara bíráskodása ily kérdésekben a leghatásosabb lesz, mert az a körülmény, hogy a kamara-tag saját becsület-bírósága előtt tartozik majd feltárni díjazása ügyét, már sokakat vissza fog tartani oly követelések támasztásától, mely a méltánytalanságnak csak szinezetével is birna.

Azonban ily kérdések elintézésére, a kamara kizárólagos bíráskodását megállapítani nem lett volna célszerű, mert vagyoni érdekekről lévén szó, a félt a rendes bírájától — ha az ügyével ahhoz akar fordulni, — elzárni nem szabad, nem lehet; az út azonban ily módon nyitva áll a fél előtt arra is, hogy az autonom testületi bíróhoz forduljon.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Magát, a fegyelmi bíráskodásra megszabott eljárást főbb vonásokban a következők jellemzik.

Igyekeztünk minden fölösleges alakiságot a lehetőségig mellőzni s e mellett a vádnak és védelemnek módot és alkalmat nyujtani: bizonyítékokat gyüjteni és előterjeszteni, hogy a bonyolultabb ügy is kellően előkészítve kerüljön végleges döntés alá.

E mellett az eljárás úgy szerveztetett, hogy az ügy megfelelő eljárási formára azonnal átterelhető legyen, a mint annak bonyolultabb vagy egyszerűbb volta a tárgyalás folyamán kitűnik.

Maga a fegyelmi bíráskodás a szóbeli eljárásra van alapítva, és a mellett, hogy e törvény-tervezetünk lehetőleg egyszerű és erélyes eljárást statuál, teljesen érvényesíteni kivánja azt az elvet, hogy a bepanaszlott kamarai tag — a ki ennek folytán szóbeli tárgyalásra idéztetik, vagy nyilatkozattételre szólíttatik fel — még nem tekinthető olyannak, a ki mint vádlott áll fegyelmi eljárás alatt, hanem érvényre emelni kivánta e törvénytervezet azt az intenciót, hogy mindaddig, a míg a fegyelmi eljárás befejezve nincs s az ítélet ki nem mondatott, addig az eljárás nem ismer vádlottat, hanem csak panaszlottat, a kiben a fegyelmi bíróság mindig a kartársat látja, a ki a vele szemben emelt vádak ellenében a védelmét terjeszti elő.

Ezzel a kamara egyes tagjait az igazságtalan meghurcoltatástól gondoljuk megóvni, a mi az esetben, ha a fegyelmi eljárás közbeeső határozatok hozatalát is statuálná — mint a fegyelmi eljárás elrendelését, a vád alá helyezést és végtárgyalást, — nem volna kizárva és kitennők a kamara tagjait annak az esélynek, hogy ily közbeeső határozatokkal erkölcsileg sujtanánk olyanokat, a kik esetleg ártatlanságuk folytán arra rá nem szolgáltak.

Az ilyen közbeeső határozathozatalt csak a szóbeli eljárással mellőzhetjük, mert az ily közbeeső határozathozatal, valamint annak megfölebbezhetősége, az ügy gyors elintézésének rovására esik, egyszersmind alkalmat szolgáltat az ügy végleges elintézésének lehető elodázására. Ez pedig legalkalmasabb arra, hogy megingassa úgy a kar tekintélyét, mint az autonom fegyelmi bíráskodásba vetett bizalmat. A jogait kereső fél a hosszadalmas eljárásban nem látja az elkövetett büntett, vétség vagy mulasztás mielőbbi megtorlását s kétségei támadnak a kamara igazságszolgáltatása iránt, sőt az ügy ilyetén elhúzásával gyakran a bizonyítékok is elkallódnak, maga a cselekmény pedig erkölcsileg elévül és a későn kiszabott fegyelmi büntetés kellő erkölcsi hatást sohasem érhet el.

E mellett a mily előnyöket rejt a valóban bűnös kamarai tagra az írásbeli hosszadalmas eljárás, éppen olyan nyomasztó e

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

rendszer az ártatlanul vádlottra, a ki kénytelen hosszú időn át a függőben lévő fegyelmi eljárás erkölcsi súlyát viselni.

Figyelembe kell vennünk még azt is, hogy a műszaki foglalkozások gyakorlásából származó fegyelmi ügyek tárgya gyakran olyan, hogy arra az írásbeliség és a formaságokkal megterhelt eljárás nem is illik, s az írásbeli eljárással kapcsolatos alakiságok csak azt eredményeznék, hogy a cselekmények ama finom árnyalatai, a melyek csak szóbeli tárgyaláson domboríthatók ki kellő meggyőző erővel, majdnem teljesen elenyésznének.

A mily gondos kézzel és körültekintéssel jártunk el a kamaratagoknak a fegyelmi eljárással összefüggő életbevágó kérdéseiben követendő eljárások megszabásakor, tudatában voltunk annak, hogy a jog- és igazságszolgáltatásban a legelfogulatlanabb bíró is tévedhet, s nem volna szervezetünk tökéletes, ha a fegyelmi bírák határozatát nem bírálhatná felül egy oly magasabb és a kar speciális viszonyaival számot vetni tudó fórum, a mely megalakulásánál fogva már magán viseli a hivatottság jellegét arra, hogy a műszaki foglalkozásokból származó vitás ügyek felett a revizionális jogokat gyakorolja.

Törvény-tervezetünkben a fölebbviteli hatóság megalakításában az a meggyőződésünk nyert kifejezést, hogy a fölebbviteli fórumot úgy kell szervezni, hogy az feladatának minél tökéletesebben felelhessen meg. E végett leghelyesebbnek találtuk, a műszaki kart érdeklő kérdésekben eljáró eme legfelsőbb fórumot itélő tanács alakjában javasolni és abba oly elemet bevonni, mely abban a körben és viszonyok között él, a hol a műszaki kar sajátos viszonyait az életből tanulja ismerni és így lényegesen előmozdíthatja azt, hogy a felmerülő egyes esetekben, úgy a műszaki kar sajátos viszonyait, mint a jogkereső érdekeit szem előtt tartva, a legmegnyugtatóbb ítéletet alkothassa.

Ez a gondolatmenet vezetett a m. kir. közigazgatási bíróság vegyes tanácsának eszméjéhez, mely szerint a műszaki kamara fölebbviteli fóruma a m. kir. közigazgatási bíróság keretén belül alkottatnék meg és pedig felerészben a m. kir. közigazgatási bíróság biráiból, felerészben pedig a műszaki kamara kinevezett tagjaiból, s ítélkeznék a m. kir. közigazgatási bíróság elnöke vagy elnökhelyettesének elnöklete alatt. Igy helyet nyernének a műszaki kar legkiválóbbjai a fölebbviteli bíróságban, a mivel az imént kifejtett gondolatmenetünk testet nyerve lehetővé válnék még az is, hogy a kar eme tagjai bevigyék e legfelsőbb bíróságba a műszaki kar és annak sajátos viszonyai és szükségletei iránt való melegebb érdeklődést.

Hogy az ily vegyes tanács a legfelsőbb bíróság szervezetébe

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

illeszthető legyen, kimondja törvény-tervezetünk, hogy annak műszaki kamarai tagjai e bírói minőségükben ugyanazon elbánás és fegyelmi hatóság alá helyeztetnek, mint a m. kir. közigazgatási bíróság rendes bírái.

Az igazságszolgáltatás általános érdekében pedig biztosítottuk a kir. ügyésznek — mint az államhatalom képviselőjének — az összes fegyelmi ügyek bármely stádiumában való feltétlen beavatkozás jogát s a fölebbvitelkor a vádhatóság képviselését.

Ilyen autonom szervezet mellett bizalommal tekinthetünk a jövőbe, mert a kar önkormányzatának legfőbb eleme, a fegyelmi hatóság, első sorban és nagymértékben a műszaki kar kezére van bízva; s igy meg van adva a mód, hogy nagy feladatainak és hivatásának a legtökéletesebben megfelelni képes legyen.

VI.

Negyedik feladatnak tekintettük az «*oly átmeneti intézkedések megtételét, melyek az új rendnek életbeléptetésekor minden méltányosságra igényt tartó jogot érvényesülni engednek.*»

Indokolásunk eddigi részeiből is kiolvasható az a liberális felfogás, mely minden kérdés tárgyalásakor, de különösen az átmeneti intézkedések statuálásakor vezetett.

Röviden kifejezve, az átmeneti intézkedésekben érvényesített főelvek a következőkbe foglalhatók.

A műszaki foglalkozások terén fejlődött állapotokat figyelembe véve, a rendezés határvonalául a törvény-tervezet életbelépésének időpontját fogadtuk el olyképpen, hogy az eddigi szerzett, vagy szokáson alapuló jogokat és az ezekből fejlődött közszükségletek miként kielégítését lehetőleg érintetlenül hagyva, a rendezés súlypontját a jövőbe helyeztük.

Meghagytuk a műszaki foglalkozás gyakorlásának jogosultságát mindazoknak, kik e téren eddig hiányos minősítésük dacára sikeresen működtek és elismerést érdemlő tevékenységet fejtettek ki. Érintetlenül hagytuk a műszaki foglalkozások gyakorlása terén fejlődött ama sajátos körülményt és állapotot is, hogy az állami és hatósági műszaki tisztviselők úgy mint eddig, ugyanoly előfeltételek mellett magángyakorlatot is folytathassanak. E helyütt fejezzük ki a jövőre nézve ama követelményt, a mit törvénybe foglalni a kamarai szervezet keretében nem mutatkozott helyénvalónak, ugyanis azt: hogy e tisztviselők ilyetén működésük a kamara ellenőrzése alá tartozik, s ennélfogva kell, hogy az ily magángyakorlatot űzni szándékozó tisztviselők, magukat a kamara tagjai sorába felvétessék.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Hogy ez indokolásban az imént jelzett eljárás miként fog a jövőben alakulni és jogrendünkben elhelyezkedni, azt az élet fogja a leghelyesebben megmutatni s azért kellett e kérdés statuálását egyelőre, a mai rend s a mai állapot hallgatag épségben tartásával függőben hagyni.

A műszaki foglalkozások gyakorlásának jogát véglegesen rendezni lehetetlen volna anélkül, hogy az eddigi törvényekben szórványosan előforduló, idevágó intézkedések hatályon kívül helyezését, illetőleg e törvény-tervezet intencióinak és szellemének megfelelő módosítását ne foganatosítsuk.

A rendezendő bonyodalmak egy része az 1884. évi XVII. t.-c., az ú. n. ipartörvény megalkotásából, illetőleg a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek e törvény 10-ik szakasza alapján kibocsátott 1884. évi 46,188. számu körrendeletéből keletkezett, a mely az építőmesterségek gyakorlását szabályozza. E körrendelet 2-ik szakasza kimondja, hogy «az építőmester az építkezés terén előforduló *minden munkát*, beleértve a hozzátartozó összes iparosmunkát is, önállóan létesítheti.»

Ez a fogalmazás nyilván úgy is értelmezhető és tényleg úgy is értelmezik, hogy az építőmester nemcsak az ú. n. magasépítményeket, hanem vasutakat, kőutakat, vízműveket stb. is építhet, illetőleg tervezhet, és hogy ez utóbbiak körül felmerülő kérdésekben hivatalos szakértőül szerepelhet, noha ez az értelmezés az építőmesternek ugyanazon rendeletben megszabott minősítésével elég nyilvánvaló ellentétben áll.

Eme félreértésekre vezető intézkedés módosítása s az építőmester munkakörének helyes körvonalozása képezte egyik feladatunkat, mit a törvény-tervezet megfelelő szakaszaiban fejeztünk ki.

Az ipartörvényből más nehézségek is keletkeznek annál a fogalomzavarnál fogva, a mely egyfelől a mérnöki, másfelől az építőipari tevékenységet illetőleg széltében uralkodik és a mely a mérnököket és építészeket az építő-iparosokkal szemben — a kikről törvény gondoskodik — kedvezőtlen helyzetbe állítja.

Ugyanis a míg az ipartörvény a műszaki kvalifikációval alig rendező építőiparost kizárólagos jogosultsággal ruházza föl az építkezéseket hatóságok előtt képviselni, addig a magasabb kvalifikációval bíró mérnököket és építészeket e jog akkor sem illeti meg, ha diplomájuk mellett a legnehezebb műszaki problemák megtestesítői, a melyekben az építőmesterek tulajdonképpen csak alárendelt szerepet vivő munkásai a mérnöknek vagy építésznek.

Ez anomálián segíteni kellett, s a jogosultságot, a hivatottsággal

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

és képességgel össze kellett egyeztetni s a magasabb elméleti és gyakorlati képzettségnek érvényt szerezni, a mit kifejeztünk azzal, hogy az ipartörvény vonatkozó részét módosítani javasoljuk úgy, hogy a mérnök és az építész, az építőmesteri munkakört minden külön vizsgálat kötelezettsége nélkül gyakorolhassa.

Ezek a törvénymódosításoknak a legfőbbjei. A mi ezeken kivül még szükségessé vált, az a részletes indokolásban a megfelelő szakaszoknál tárgyaltatik.

Az átalános indokolás befejezése előtt nem hagyhatjuk említés nélkül törvény-tervezetünkben kifejezésre jutott ama törekvésünket, hogy a műszaki kar testületi jellegének megalkotásával egyidejüleg ugyanazon szervezetben kezdményezzünk egy segítőalapot, a mely a műszaki kar tekintélye s bizonyos mértékben a kar függetlenségének megóvása érdekében szükséges.

A műszaki kar foglalkozása, ténykedése és működése oly természetű, hogy tagjai gyakran kénytelenek hivatásszerűen a közjó érdekében testi épségüket, sőt életüket kockáztatni, minélfogva a kar kötelességének tekintettük, hogy az tagjainak szerencsétlenei és ezek családjai segítéséről valami módon gondoskodjék. E célból törvény-tervezetünk a műszaki kamara kezébe ily segítő alap megalkotásához a kellő eszközöket megadni javasolja.

Az átalános indokolásunkkal kellő világításba igyekeztük helyezni azt, hogy törvény-tervezetünkkel minden — a műszaki kart érdeklő, annak üdvös működésével összefüggő körülményre és tényezőre kiterjeszkedtünk; figyelembe vettünk és érvényre emeltünk minden oly intézkedést, melytől a jövőben a kar fejlődését és a társadalomban való érvényesülését remélhetjük; végre a javaslatunkat átható liberális szellemtől reméljük és hiszszük, hogy a műszaki kar e szervezetével minden rázkódás nélkül fog fennálló jog- és államrendünkben elhelyezkedni.

Ezek után áttérünk törvény-tervezetünk részletes indokolására.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Részletes indokolás.

ELSŐ RÉSZ.

A műszaki címekről.

Mint azt már az átalános indokolásban röviden érintettük, a műszaki foglalkozások gyakorlásának szabályozása a címviselés jogosultságának rendezése nélkül lehetetlen; ennélfogva a törvényjavaslat első részében a műszaki címviselés rendezésével kellett foglalkozni és a vezérelvek, a melyek e tekintetben a törvénytervezetben érvényre jutottak, itt az első részben nyertek kifejezést.

A főelv, a mely a törvény-tervezet e részében kidomborodik, az, hogy a műszaki címviselés jogosultságát a műszaki kamara szervezeté velszoros összeköttetésbe hoztuk; mert az évtizedeken át húzódó e tárgyra vonakozó tanácskozások eredménytelenek csak azért maradtak, mert kiderült, hogy a legüdvösebb törvényes intézkedésekkel sem lehet e kérdést helyesen megoldani, ha oly élő szervezetről nem gondoskodunk, a mely e törvény végrehajtását állandóan ellenőrzi és a mely annak folytonosan érvényt szerezni törekszik. Világosan beigazolta ezt a tényt ama körülmény, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek az 1890. évi 22578. számú rendelete sem érvényesülhetett és hatása érezhető nem volt éppen a miatt, mert senki az abban lefektetett intézkedéseknek végrehajtása iránt nem érdeklődött.

E törvény-tervezet szerint a címviselés jogosultsága lényegében attól a kvalifikációtól függ, a melyet egyetemi rangú szakiskolákon kell annak megszereznie, a ki e címet viselni kívánja. Azonban törvény-tervezetünk értelmében e kvalifikáció megszerzése maga még a cím használatára jogosultságot nem ad, mert ahhoz szükséges, hogy a címviselésre jogosultak lajstromába őt a kamara beiktassa; vagyis a címek tényleges használata előtt a kamara testülete revizió-joggal élhet az iránt, vajjon címviselésre igényt tartó mindama követelményeknek megfelel-e a melyek a címviselés jogosultságához kötve vannak.

Csak ezen az úton lehet reményleni azt, hogy a címviselés ellenőrízhető és a címbitorlás megtorolható lesz, mert az arra jogosultaknak lajstromozása és nyilvántartása nélkül ismét oly törvényes intézkedéseket tennénk, a melyeknek végrehajtása és végrehajthatósága kérdéses maradna.

A műszaki karnak az átalános megokolásban jelzett jelenlegi rendezetlen állapota lehetetlenné teszi azt, hogy a címviselés kérdése törvényes alapon véglegesen rendezhető legyen, a nélkül, hogy az méltányos jogokat ne érintsen s ennélfogva nagy gondot fordítot-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tunk oly átmeneti intézkedéseknek e keretbe való foglalására, a melyek a jelenlegi állapottal számolva a legmesszebbmenő méltányosságot juttathatják érvényre.

A címkérdés rendezésekor szem előtt tartott elvek felsorolása után áttérünk az egyes intézkedések részletes indokolására.

Az 1. §.-hoz.

E szakasz és a 2—7. §§-ok a műszaki címek végleges rendezésére vonatkoznak; jelesen az 1. §-ban az van szabályozva, hogy a jövőben az okleveles mérnök címet ki viselheti. A magyar tudomány-egyetemen fennállott mérnöki intézettől kiállított okleveleket teljes érvényűeknek elismerve, ezt a jogosultságot a mérnöki oklevélnek a kir. József-műegyetemen való megszerzéséhez köti azzal a kibővítéssel, a melyet e tekintetben már a kir. József-műegyetem határozata megkövetel, t. i. hogy e címet még az oklevelet szerzetteken kivül mérnöki abszolutóriumot nyert egyének is viselhetik, vagy azok, a kiknek a külföldi műegyetemeken szerzett mérnöki oklevelét a kir. József-műegyetem a honosítási záradékkal ellátja. De mindezek közelebbről vizsgálva ugyanazt fejezik ki ugyanis, hogy az «okleveles mérnök» címet használni csak a megfelelő tudományos képzettség alapján lehet és csak a képzettségnek oklevéllel, vagy ennek egyrangú okmánynyal való beigazolása után. Más szóval e cím viselhetésére a jogot kizárólag a műegyetem van hivatva és jogosítva megadni. Ez e törvényben oly merev kifejezésre jut, hogy e tekintetben kivétel nem statuálható.

A 2., 3., és 4. §§-hoz.

E §§-ok az okleveles építész, okleveles gépészmérnök és okleveles vegyészmérnök címeket szabályozzák véglegesen és azokat kizárólag a műegyetemen megszerzett oklevélhez kötik épp oly értelemben, mint e törvény első §-a az okleveles mérnöki címet. Nem tekintve az első §-ban említett mérnöki abszolutoriumot, a melyhez hasonló okmány a 2. és 4. §§-okban említett címek jogosultságára nincs, indokolásaikkal együtt, teljesen azonosak az első §. indokolásában már részletesen kifejtettekhez.

Az 5. §-hoz.

Okleveles bányamérnök és okleveles kohómérnök címeknek a jövőben való szabályozásakor ugyanolyan alapelvekből indultunk ki,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a milyenek a törvény-tervezetben az eddigi szakaszokban szabályozott címeknél érvényesültek.

Azonban nem zárkózhatunk el e címek viselésére szolgáló speciális jogok méltányolása elől.

A speciális intézkedéseket különösen megokolttá teszi az, hogy a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémián az elméleti kiképzésre vonatkozólag a szabályzatok időről-időre némi módosítást szenvedtek, melyek természetszerűleg az azidőben végzettek jogainak megítélésekor figyelembe veendők.

E speciális intézkedések a következőkből állanak:

A selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiának hallgatói az 1872. évi szervezetet megelőző időkben rendes és rendkivüli hallgatókra osztattak.

Rendes hallgatók csak azok lehettek, akik a főgimnáziumot vagy főreáliskolát végezték, vagy a kik a bécsi, esetleg más műegyetemen fennállott előkészítő tanfolyam sikeres elvégzését igazolták. A rendes hallgatók kötelesek voltak az összes tantárgyakat a megszabott sorrendben hallgatni és azokból vizsgálatot tenni.

A kiknek a fentebb kiemelt előképzettségük nem volt, vagy akik csak egyes tantárgyakat akartak hallgatni és 18-ik életévüket betöltötték: rendkívüli hallgatók minőségében vétettek fel.

A rendes tanulmányi idő négy évre terjedt. E négy év alatt a hallgató az összes bányászati és kohászati tantárgyakat végezte és ha azokból jó eredménynyel tette le a vizsgálatokat: abszolutóriumot, végzési bizonyítványt nyert, melynek képesítő oklevél jelentősége volt és a tulajdonosa csak ennek alapján tarthatott számot arra, hogy államkincstári szolgálatba felvétessék.

A rendkivüli hallgatók végzett tanulmányaikról csak egyszerű bizonyítványt kaptak.

Az 1872-ik évben Ő cs. és ap. kir. felsége által jóváhagyott szervezet értelmében a hallgatók kiképezése, tehát a tananyagnak felosztása szakok szerint történik, s minden egyes szakiskola három évi tanfolyamot foglal magában, de lehetővé van téve, hogy a szorgalmas tanuló 4 év alatt két szakot is végezhet.

A fölvételnek feltétele főgimnáziumi vagy főreáliskolai érettségi bizonyítvány.

A hallgatók a fölvétel alkalmával leckekönyvet kapnak, melyben a választott szakiskola összes tantárgyai felvannak sorolva. Az új rendszer első éveiben 1872 után vizsgálatok helyett csak colloquiumok voltak, később azonban ismét a kötelező évközi vizsgálatok léptek életbe. Mind a colloquiumok, mind a vizsgálatok eredményei a leckekönyvbe jegyeztetnek. Ha a hallgató a választott

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szakot teljesen elvégezte, a leckekönyvbe a szakiskola végzését igazoló záradékot jegyeznek be.

A tanulmányok befejezése és ezt követő két évi gyakorlat után a jelölt az államvizsgálatra bocsátható, melynek sikeres letétele után számára az oklevelet kiállítják. Az államvizsgálat iránt benyujtandó kérvényhez köteles a jelölt egy terjedelmesebb önálló munkálatot mellékelni; azután következik a szigorú felügyelet alatt végzett írásbeli és végre a szóbeli vizsgálat.

A kinek leckekönyve nincsen megfelelő záradékkal ellátva, államvizsgálatra nem bocsátható.

Végezetül még meg kell jegyezni, hogy államkincstári szolgálatba — nem tekintve a gyakorlati időt — csak okleveles egyének vétetnek fel; ezekhez számíttatnak azok is, a kiknek abszolutóriumuk van.

A 6. §.-hoz.

Az erdészettel szoros szerves összefüggésben számos műszaki munkálatra levén szükség, a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia erdészeti szakiskoláinak hallgatói oly magas szinvonalon álló technikai kiképeztetésben részesülnek, hogy törvénytervezetünk megalkotásakor a műszaki foglalkozásoknak erre az ágazatára is figyelemmel kellett lennünk és kiterjeszkednünk.

Az 1872. évig a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémián egy 3 éves erdészeti tanfolyam állott fenn, melynek hallgatói az akadémia elvégzése után két évi gyakorlati szolgálatot teljesítettek és ennek megtörténtével a belföldön (vagy az 1867. évet megelőzőleg az osztrák örökös tartományokban is) államvizsgálatot tettek. 1872-ben az akadémia szervezete annyiban változott, hogy a 3 évi erdészeti tanfolyam mellett egy 4 évig tartó ú. n. erdőmérnöki tanfolyamot is rendszeresítettek, a melyen az erre vállalkozó hallgatók a 3 éves tanfolyamon előadott tárgyakon kívül a géptan és a geodezia terén szerezhetnek fokozott képzettséget. A műszaki ismeretek zömét azonban a 3 éves szakiskola hallgatói éppen úgy elsajátítják, mint azok, a kik a negyedik évet is az akadémián töltik, úgy hogy nem volna indokolt, hogy a műszaki qualificatio szempontjából a 3 és 4 éves szakiskolák hallgatói között különbséget tegyünk, és pedig annál kevésbbé, mert azt az aránylag csekély számú szakembert, a ki a 4 éves tanfolyamot eddig hallgatta, az eddigi törvényes intézkedések és a gyakorlati élet sem emelték többi szaktársai fölé, és az államvizsgálat, melynek alapján oklevelet nyernek, teljesen azonos valamennyi erdészeti hallgatóra nézve.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az akadémiára rendes hallgatónak csakis főgimnaziumi és főreáliskolai bizonyítványnyal bírók vétetnek fel. Az akadémia végzésére vonatkozólag különben a bánya- és kohómérnökre nézve mondottak érvényesek.

Az akadémiai tanulmányok befejezése és az ezt követő két évi gyakorlat után a jelölt államvizsgálatot tesz. Eddig a 4 éves szakiskolát végzettek a 3 évet végzett társaikkal szemben hátrányban voltak annyiban, hogy tőlük is két évi gyakorlatot kivántak meg; legújabban azonban már egy évi gyakorlat után tehetnek államvizsgálatot, nehogy több ideig tartó akadémiai tanulmányaik dacára később érjék el a teljes erdészeti qualificatiot, mint 3 évet végzett társaik.

Az államvizsgálat Budapesten a földmivelésügyi miniszteriumban 4 tagu bizottság előtt teendő le, melynek elnöke az országos főerdőmester, tagjait pedig a földmivelésügyi miniszter által 6 évről—6 évre kinevezett 20 kiváló szakember sorából veszik. Az eddigi gyakorlat szerint a vizsgáló bizottság egyik tagja mindig akadémiai tanár. Az államvizsgálatot minden év tavaszán és őszén tartják.

A jelölt az államvizsgálatra való bocsátásért benyujtott kérvényéhez egy önálló munkálatot tartozik mellékelni és szigorú felügyelet alatt külön irásbeli és szóbeli államvizsgálatnak vettetik alá, a mely az erdőakadémián előadott műszaki tantárgyakra is kiterjed.

Az államvizsgálat letételéről kiállított oklevél a jelöltet «*az erdőgazdaság önálló vezetésére képesitettnek* (kitüntetéssel képesitettnek)» ismeri el, egy magában véve tehát valamely cím viselésére kifejezetten nem jogosit, ellentétben más szakok okleveleivel, a melyekben határozott kifejezésre jut az, hogy a vizsgáló bizottság az illetőt pl. okleveles gépészmérnöknek ismeri és vallja.

Alkalmazkodva az erdészeti államvizsgálati oklevél e szövegéhez, e törvénytervezetben nem részesithettük az erdészeti akadémiát végzett és oklevéllel bíró szakembereket az «okleveles erdőmérnök» címben, hanem műszaki minősitésük teljes elismerése mellett az «erdőmérnök» és az «okleveles erdész» címek viselésére tartottuk egyaránt feljogosithatóknak. Egyebekben azonban ugyanama szabályok alá esnek, mint az 1—5. §§.-ban felsorolt többi műszaki címek viselői.

Az 1879. évi XXXI. t.-c.-ben foglalt erdőtörvény 21. §-a értelmében az állam, a törvényhatóságok, községek, az egyházi testületek és egyházi személyek — mint ilyenek — birtokában levő, továbbá a köz- és magánalapitványokhoz és hitbizományokhoz tartozó erdőbirtokokon, közbirtokossági és részvénytársulati erdőbirtokokon csaki okleveles erdőtisztek alkalmazhatók. Ugyane

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

törvény 36. §-a kimondja, hogy az életbelépését megelőzőleg hiányos qualificatióval alkalmazott erdőtisztek állásukban ugyan megmaradnak, előlépésre azonban csak akkor számíthatnak, ha az államvizsgálatot belföldön leteszik. Az erdészeti qualificatio rendezésének ez a módja, valamint az a több mint 20 éves időköz, a mely e rendezés óta eltelt, szükségtelenné tesz minden további rendelkezést, nehogy az 1879. évi XXXI. t.-c. említett intézkedései alteráltassanak.

A 7. §-hoz.

Kifejezésre jut e szakaszban az, hogy az okleveles műszaki címek címadományozásának joga kizárólag a kir. József-műegyetemet, a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémiát és az erdészeti államvizsgálati bizottságot illeti meg. Az oklevél revíziójának az esetben, ha annak megszerzését a kir. József-műegyetem, a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia, vagy az erdészeti államvizsgálati bizottság jelenti be a kamarának, helye nincs. A címviselés jogosultságára megkivánt második kellék, a kötelező lajstromoztatás miként foganatosítása végett, az okleveles műszaki címekre a műegyetem, a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia és az erdészeti államvizsgálati bizottság az általa kiállított vagy elismert oklevelek tulajdonosait a kamarának hivatalosan jelenti be.

A kamara e bejelentés alapján az oklevelet nyert egyéneket minden további vizsgálódás nélkül a címviselésre jogosultak megfelelő lajstromába bevezetni tartozik, tehát revizionális joga az ily oklevelekkel szemben a kamarának nincs. De mind a mellett, hogy az okleveles műszaki címek viselésének engedélyezésére a kamara befolyást nem nyert, nélkülözhetetlen volt a kötelező lajstromozásnak a kimondása, — ha mindjárt hivatalos úton is, hogy a kamara e címek viselésének ellenőrzésére képes legyen. Hiányos volna e törvény, ha a lajstromozásból az okleveles műszaki címek kivétetnének, mert ezzel lehetetlenné válnék ezeknek az elsőrangú műszaki címek használásának ellenőrzése, illetőleg e címek bitorlásának megakadályozása avagy megtorlása.

A kötelező lajstromozást ebből a szempontból kellett törvénytervezetünkbe felvenni.

A 8., 9., 10. és 11. §§.-hoz.

Ezek szabályozzák a műszaki címek *okleveles jelző nélkül* való viselését és e szakaszokban jut érvényre az az elv, hogy e törvényben a mérnök, építész, gépészmérnök vagy vegyészmérnök cím használatának

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

jogosultságára megkövetelt tudományos képzettséget igazoló okmánynak birtoka még nem jogosít e cím használatára, a nélkül, hogy az illető e címviselésre jogosító igazolványt a kamarától meg nem szerezné. Tehát mint látható e címek viselése két föltételtől függ, a tudományos képzettséget igazoló okmányok bírásától és a kamarától szerzendő igazolványtól. Az igazolvány miként megszerzése és a kiállításával kapcsolatos módozatokat a 14. §. szabályozza.

A mérnök cím viselésének jogosultságát igazoló okmányok elégséges voltát amaz intézkedések figyelembevételével állapította meg e tervezet, a melyek úgy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1890. évi 22578. számú rendeletében, valamint egyéb — időközben a műegyetemen érvényesült szabályzatokban — a mérnöki cím viselésére életbe léptetvék. De magukhoz az e szabályzatokban foglaltakhoz kötni a mérnöki cím viselését — a műszaki kar mai rendezetlen állapotában — lehetetlen volt, s nagyon nehéz volna azt határozottan körülíró törvénynyel rendezni, a mennyiben olyan sajátos és individualis állapotok uralkodnak e karnak különösen éltesebb tagjaira nézve, hogy a címrendezéskor szem előtt tartandó méltányossági intézkedéseket paragrafusokba foglalni nem lehetne. Ennélfogva legcélszerűbbnek mutatkozott fölhatalmazni e tekintetben a műszaki kamarát és a királyi József-műegyetem tanácsát, hogy azok minden egyes fenforgó esetben — a melyre e törvény kimerítően nem intézkedik — a méltányosságot belátásuk és az eléjük tárandó körülmények kellő mérlegelése alapján gyakorolják és intézkedjenek véglegesen a címkérdés dolgában.

A 9., 10. és 11. §§-okban szabályozott címekre a multban nem találunk oly kormányhatósági vagy egyéb intézkedéseket, a melyek a mostani szabályozáskor figyelembe veendők volnának, vagy a melyek az eddigi címviselés jogosultságát befolyásolták volna. E szakaszokban tág tér maradt az elméleti képzettség, illetőleg kvalifikáció dolgában a méltányosság érvényesülésének, úgy hogy azok, a kik e törvény életbelépéseig valamely felsőbb szakiskolát látogattak és ott az elméleti tanulmányokat túlnyomó részben elsajátították — hogy mennyiben? azt már e törvény nem szabja meg, — ha kellő gyakorlati képesítést szereztek és ezt okmányokkal igazolják, akkor az építész, gépészmérnök és vegyészmérnök címet az okleveles jelző nélkül használhatják, illetőleg a méltányos körülmények figyelembevételével e címek viselésére a jogot a kamara és a kir. József-műegyetem közös megállapodással megadhatja.

A mérnöki, az építészi, a gépészmérnöki és a vegyészmérnöki szak ma még sok oly egyént foglal magában, a ki elméleti ismereteit a rendestől nagyon eltérő úton szerezte meg, sőt nem egy kiváló egyén kizárólag empirikus és autodidaktikus úton szerezte meg

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mindazt a tudását, a mely őt tényleg képessé tette e szakokban hasznos és szakszerű ténykedésre. Azért ezek érdekében még továbbmenő engedményt kellett beiktatni, a mely kifejezést nyert e szakaszok *c)* pontjában.

Hogy miben álljon e müködés, milyen az és mikor érdemesít arra, hogy valaki annak alapján a címviselésre feljogosíttassék, annak megitélése kizárólag a műszaki kar és a műegyetem tanácsának belátására bizatott. Ez természetesen csak e törvény életbelépéséig kifejtett elismerést érdemlő működésre statuáltatott, mert az ezutáni kivételes eseteket és azoknak miként való megitélését a 20. §. állapítja meg.

A 12. §-hoz.

A magánosoknál vagy társulatoknál alkalmazott tisztviselők kvalifikációjáról az 1883-dik évi l. t.-c. nem intézkedik s a jelenleg még érvényben levő 1854-iki átalános osztr. bányatörvény is csak nagyon fogyatékosan rendelkezik; ezért a magánosoknál és társulatoknál még gyakran lehet oly tisztviselőket találni, kiknek sem absolutoriumuk, sem oklevelük nincs, vagy a kik régebben mint rendkivüli hallgatók végezték bányászakadémiai tanulmányaikat, avagy csak a leckekönyv bizonyitékával léptek szolgálatba, de ma tényleg mint bánya- vagy kohómérnökök működnek.

Ami ezek után a bányamérnök illetőleg kohómérnök címnek, az «okleveles» jelző nélkül való használatára vonatkozó jogosítvány, illetőleg igazolvány kiállításának módozatait illeti, teljesen megegyezik azokkal az intézkedésekkel, a melyek a többi műszaki címek viselésére a 14. §-ban foglalvák, csak e szakaszban a magy. kir. József-műegyetem tanácsának, illetőleg kiküldött tanár-tagjainak szerepébe a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia tanári testülete, illetőleg azoknak megbizottai lépnek. Egyebekben az eljárás az eddigi címszabályozásokkal azonos.

A 13. §-hoz.

A műszaki tudományok fejlesztése és a természettudományok gyakorlati alkalmazása korunkban rohamos lépésekkel halad, úgy hogy a már eddig ismertetett szakok sem merítik ki a mai technika egész terét. Igy újabban az elektrotechnika oly hatalmas lendületet vett, hogy e törvénytervezetben már tekintettel kellett lenni e szak viszonyainak rendezésére is.

Lényeges és figyelembe veendő körülmény az e szakkal összefüggő cím rendezésekor az volt, hogy még ma műegyetemünkön

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ilyen külön szakosztály nincs, tehát az még nem nevel itthon oly szakembereket, kik már iskoláztatásuknál fogva e szak művelésére volnának hivatva. Azonban tekintettel arra, hogy vannak külföldi műegyetemek, melyek e szakra már speciálisan berendezkedtek; tekintettel továbbá arra, hogy a műegyetemen a gépészmérnöki, a mérnöki vagy más szakokat végzett egyének — tehát elméletileg teljesen kiképzett műszaki erők — magukat az elektrotechnikai szakban nálunk is tovább képezték és gyakorlatilag e szakmát annyira elsajátították, hogy ma már ezt, mint kizárólagos szakmájukat hivatásszerűen űzik: szükségesnek találtuk az ezzel összefüggő címet e tervezetben szintén szabályozni.

E szerint e szakasz megállapítja, hogy az «elektrotechnikai mérnök» címet csak az viselheti, aki igazolja, hogy valamely műegyetemen az elektrotechnikai szakosztályon teljes kiképzést nyert, vagy pedig ha a műszaki címek egyikét már jogosan viseli és az elektrotechnikai szakmában három évi gyakorlatot igazol. Itt a méltányossággal szintén addig a határig kellett elmenni, a meddig a többi szakban szükségesnek tartottuk kiterjeszkedni, hogy minden egyes esetben a méltányosság kellőképpen érvényesülhessen. Ezért intézkedett e paragrafus *c)* pontja a lehető legtágabb értelmében.

«Az elektrotechnikai mérnök» cím viselése jogosultságának beigazolására és megszerzésére, a 14. §-ban körülírt eljárás indokaival itt is érvényben van.

A 14. §-hoz.

Miután a címviselés jogosultsága e tervezet szerint a jövőben nagyobb jelentőséggel fog bírni, mint eddig, a mennyiben vele szorosan össze fog függni a műszaki foglalkozások gyakorlásának joga is, ennélfogva e kérdés eldöntése nem volt kizárólag a kamarára bízható, mert a kamara tagjai a címviselés jogosultságának megadásával érdekelve lévén, a méltányos körülmények kellő figyelembevételének megítélésére nem voltak elfogulatlan bíráknak tekinthetők.

De a műegyetem tanácsa sem volt e kérdésben való döntésre kizárólag följogosítható fórumnak tekinthető, mert ő a tudományos képzés őre lévén, álláspontjának a címviselés jogosultságának megítélésekor sokkal merevebbnek kell lenni — már saját hallgatóira való tekintetből — mint a milyen mértékig a méltányosság érvényesülése kívánná s mint a milyen méltányos lehet egy más, a tudományos képzettség iránt felelősséggel nem tartozó testület, pl. a kamara.

Ily kérdések helyes eldöntését úgy véltük megoldhatónak, hogy véglegesen elintézettnek a címkérdés viselésének jogosultsága

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

valamely speciális esetben csak akkor tekinthető, ha mind e két fórum az eléje tárt okmányok és méltányolandó körülmények alapján egyértemű leg határoz a jogosultság megadása, vagy megtagadása iránt. Ha azonban e két testület véleménye eltérő, mi előre láthatólag számos esetben fog bekövetkezni, akkor helye van a fölebbvitelnek.

Ennélfogva meg kellett adni a jogot a végleges döntésre egy oly harmadik fórumnak, a mely akként van szervezve, hogy az ily kérdéseket igazságos elbírálni a legalkalmasabb legyen. E fórum a műegyetem tanácsának kiküldötteiből és a kamarai tagokból akként szerveztetett, hogy a fölebbviteli tanácsba delegált műegyetemi tanárok kamara-tagok nem lehetnek.

Ezzel tehát kifejezésre jutott a fölebbviteli tanácsban egyrészről az, hogy a kamarának esetleges szeparatisztikus álláspontja föltétlenül érvényesülni nem fog; másrészről pedig, miután e fölebbviteli fórumban a műegyetemi tanárok már többé nem mint műegyetemi tanácstagok, hanem mint delegált bírák szerepelnek, őket sem feszélyezik ama merev szabályzatok, a melyek cselekvésüket korlátozzák akkor, a mikor mint tanácstagok a műegyetem tanácsában foglalnak helyet. Igy ott ők is érvényesülni engedhetnek oly méltányos körülményeket is, a melyekre a műegyetem tanácsában tekintettel nem lehettek.

A címkérdés jogosultságának megítélésére nézetünk szerint helyesebb módot választani lehetetlen volna, mert ezek szerint e tervezet a címviselés jogosultságának megítélését annyi és oly kvalitású fórumokhoz utalja, a melyek oly méltányosságot gyakorolhatnak, a minőt szövegezett törvényben kifejezni lehetetlen volna.

Mindazokról, a kik ily módon a cím viselésére jogosító igazolványt nyernek, a műszaki kamara külön lajstromot vezet és nyilvántartja abból a célból, hogy feladatának a műszaki címviselések ellenőrzése és a címbitorlások megtorlása terén teljes mértékben megfelelhessen.

Az előadottakból látható, hogy a kamarának az «okleveles» jelző nélküli műszaki címviselés jogosultságát konstatálni nagy hatáskör van biztosítva, a melylyel nagymértékű hivatalos tevékenység is jár, ennélfogva jogosult az, hogy e lajstromzásért a címviselésre igényt tartó egyéntől, az igazolványnak kiadása előtt, a költségek megtérítése fejében bizonyos illetéket igényelhessen, a mit e javaslat 50 koronában állapít meg.

A 15. §-hoz.

A műszaki kar és műszaki foglalkozások gyakorlásának rendezetlen volta maga után vonta természetszerüleg azt, hogy nálunk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

az állam és a hatóságok, valamint a hatósági joggal felruházott társaságok szolgálatába, az e törvénynyel szabályozandó műszaki címekre oly egyéneket is neveztek ki műszaki hivatalnokokul, akik egyénileg e címviselésre jogosítva nem voltak. Ezekre nézve e törvény visszamenőleg tiltó intézkedést statuálni nem akar, hanem kimondja, hogy az ily kinevezett hivatalnokok — amennyiben az általuk elfoglalt hivatalos állásukkal a műszaki cím viselése is jár — e címüket mindaddig viselhetik, míg hivatalukban tényleg működnek.

Ez az intézkedés magában foglalja azt az intenciót, — a mely különben e szakaszban szószerint is kifejezésre jutott, — hogy a hatóságok közhivatalra, olyanra, amelylyel a műszaki címek egyikének viselése jár, a jövőben csak oly egyéneket nevezhetnek ki, a kik e címviselésére törvénytervezetünk értelmében jogosultak.

Tehát e paragrafus tulajdonképpen átmeneti intézkedést tartalmaz azokra nézve, akik egyénileg ugyan nem jogosultak a műszaki címeket viselni, azonban e törvény életbelépésekor olyan hivatalban vannak, amelylyel a műszaki címek használata van egybekötve. Méltányossági okokból e címüket még az esetben is megtarthatják, ha hivataluktól visszavonulva nyugdíjaztatják magukat. De azok, akik e §. értelmében viselnek műszaki címet, nyugalmazás esetén a nyugalmazást kitüntető jelzőt kötelesek a műszaki cím elé tenni. Külön szakaszban volt ez kimondható, nehogy az ily egyénekkel szemben félreértésekre vagy vitatkozásokra nyíljék alkalom.

A 16. §-hoz.

A kataszteri hivatalok eminensen felmérésekkel foglalkozván, alkalmazottaikat előszeretettel nevezik ki mérnök címmel, tekintet nélkül arra, hogy az illetőknek erre a szükséges kvalifikációjuk megvan-e vagy sem.

E hivataloknak ugyan erre törvényes joguk van, a mennyiben ezt az 1883. évi I. t.-c. 15. §. kivételesen megengedi. Ezért a műszaki címek megvédésének érdekében szükséges e törvényben kimondani azt, hogy bár a kataszteri hivatalok az idézett törvényben említett kivételeket azután is gyakorolhatják, de figyelemmel kell lenniök arra, hogy ezentul mérnök címmel csak azokat ruházhatják föl kinevezés útján, a kik arra e törvény értelmében egyénileg tényleg jogosultak s azoknak, akik e jogosultsággal nem bírnak és az idézett törvény kivételes intézkedései folytán a kataszter létszámába kineveztetnek, csak a «földmérő» cím adható.

Ezzel az intézkedéssel tehát a kataszternek eddigi joga érin-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tetlen marad s a mellett e törvény intenciója a műszaki címviselés jogosultságának szabályozása tekintetében is érvényesül.

A 17. §-hoz.

Különös figyelmet kell fordítanunk ama kivételes intézkedésekre, a melyeket az erdélyi birtokrendezések tárgyában az 1880. évi XLV. t.-c. 14. §-a, illetőleg az ennek alapján kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet léptetett életbe. Ez intézkedések ugyan teljes egészükben ellenkeznek e törvény-tervezet szellemével, tehát alapjukban módosítandók volnának, azonban tekintettel ama kivételes állapotokra, a melyek az erdélyi birtokrendezésekben az idézett törvényes intézkedéseket szükségessé tették, a jövőre nézve csak azt a módosítást kellett e törvény szellemében törvényileg kimondani, hogy a Kolozsvárott felállított, mérnököket vizsgáló bizottság csak olyanokat nevezhessen ki birtokrendező mérnökökké, a kik a mérnöki cím jogos viselésére az igazolványt tudományos képzettségük alapján a műszaki kamarától megszerezték. S mindazok, a kik a mérnök címet e törvénytervezet szerint jogosan nem használhatják, csak birtokrendező *földmérőkké* nevezhetők ki.

Ez a törvényes intézkedés szintén a címjogosultság rendezésével áll összefüggésben és nem érinti az idézett törvény és annak alapján kibocsátott rendeleteknek intencióit és intézkedéseit. Tehát a mennyiben tényleg az erdélyrészi birtokrendezésekben e kivételes intézkedéseknek jogosultsága még ma is fennáll, vagy a jövőben fenn fog állani és a mennyiben ennek további fentartása oly közszükségletet pótolna, a mely ma még annak teljes megszüntetését kizárná: akkor az idézett törvény és az annak alapján kibocsátott rendeletek szellemének épségben tartásával, ki kellett világosan fejezni e törvénytervezetben, hogy a szabályozott műszaki címek ez irányban is határozott védelemben részesülnek, mert e nélkül a cimbitorlással való visszaélés teljesen megakasztható nem lett volna.

E kérdésre mégegyszer rátérve azt akarjuk hangsulyozni, hogy e törvény-tervezet a korábbi törvényes intézkedések intencióinak épségben tartásával a jövőben mérnök-címnek megfelelő kvalifikáció nélkül való adományozását szünteti meg.

A 18. §-hoz.

Az előbbi §. folyományaként kimondja e törvény, hogy rendszeresített műszaki állásokra a jövőben csak azok nevezhetők ki,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

akik az 1—14. §§-ok értelmében a műszaki cím viselésére egyénileg jogosultak. Ennek kimondása azért vált szükségessé, mert tapasztaltatott, hogy társulatok, ipartelepek, de különösen vállalatok és magánosok előszeretettel ruházzák fel alkalmazottaikat műszaki címekkel, nem keresvén azt, vajjon az illetők erre jogosultak-e vagy sem.

Miután így a címbitorlásoknak számos esete származik, ennélfogva ennek a jövőben való meggátlását szigorúan szorgalmazni kellett s ezért a 21. §. tiltó intézkedése és megtorló hatálya az e szakasz ellen vétőkre is kiterjesztetett.

A 19. §-hoz.

Megfelelőleg kellett intézkedni az iránt, hogy vissza ne éljenek a műszaki címekkel azok, akik külföldről bejőve a műszaki foglalkozások terén szerepelnek, vagy azzal összefüggő üzleti körökben forognak és saját üzletüket és tekintélyüket e címek viselésével emelni kívánják, a nélkül, hogy erre jogosultak lennének. Megokolttá teszi ezt az intézkedést a műszaki foglalkozásoknak a jövőben felelősség terhe alatt való gyakorlása, mely ha e törvénytervezet életbelépésével, érvényre emelkedik, akkor az ilyen külföldi címbitorlók eljárása erkölcsi kárt okozhat és a műszaki kar tekintélyének árthat.

Természetszerű, hogy a nálunk megforduló külföldi honosok közül csak azok fognak műszaki címet bitorolni, a kiktől — e ténykedés után ítélve — valami nagy erkölcsiség nem várható.

A külföldről jövő és műszaki címet viselő egyénekkel szemben, nem szabad egy bizonyos határon túl menni, mert ez könnyen zaklatásokra adhatna okot. Ennélfogva e javaslat csak az esetben ad közbelépésre jogot a kamarának, — mint a műszaki címbitorlások őrének, — ha a külföldi honos a műszaki cím viselésével kártékonyan, vagy a kar tekintélyének rovására visszaél, vagy komoly okokkal támogatott följelentés esetén.

Ily esetben a kamara köteles az illetőt felszólítani s tőle követelni, hogy igazolja a címviselésre vonatkozó jogosultságát. S ez csak akkor tekinthető igazoltnak, ha az illető oly okmányok birtokában van, a melyekből kitünik, hogy ő a műszaki címnek viselésére saját hazájában jogosult. Kétes esetekben az okmányokat a kamara s ennek megkeresésére a József-műegyetem, vagy a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia revideálja. Sőt ha az illető külföldi honos huzamosabb időig tartózkodik itt és a címet e két fórum eltérő véleménye dacára

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

továbbra is használni kívánja, akkor jogosítva van a 14. §-ban körülírt héttagú tanácshoz fölebbezéssel élni.

Ha azonban a külföldi itt tényleg címbitorlást követ el, akkor az kihágásnak minősíttetik és e tény beigazolása után vagy itt, vagy hazájában az illetékes hatóságánál e ténykedéseért megtorlásban részesül.

A 20. §-hoz.

Hogy mennyire liberálisan fogta fel a címkérdés rendezését a műszaki kar, semmi sem igazolja jobban, mint ez a §. Ennek értelmében a műszaki kar nemhogy elzárkóznék ama tehetségek elől, a kiknek életviszonyai vagy speciális körülményei úgy alakultak, hogy az e törvényben kijelölt módon a műszaki kvalifikációt a rendes úton meg nem szerezték s ennek dacára, oly természeti benső ösztön és tehetség hatja őket át, hogy működésükkel a műszaki kar hívatott tényezőjévé válnak.

Más, törvényileg szabályozott karok ily tehetségek érvényesülését szabályzataikkal lehetetlenné tették. A műszaki kar azonban tudatában van annak, hogy károsabb működést a kar tekintélyének rovására a kontároknál senki ki nem fejthet; de tudatában van annak is, hogy mennyi becses anyag és mennyi becses erő rejlik azokban, a kik a műszaki főiskolák látogatása nélkül pusztán egyéni hajlamaikat követve, működésüket a műszaki téren fejtik ki és szorgalommal, de megesik, hogy kiváló tehetséggel sajátítják el mindazokat az ismereteket, a melyeket rendes úton csak iskoláztatással lehet megszerezni.

Azzal, hogy az igazi tehetségek előtt a kapukat nyitva tartjuk és a boldogúlásnak útját megjelöljük, nagyon hasznos intézkedést léptetünk életbe, úgy nemzetgazdasági, mint szociális szempontból. Nemzetgazdasági szempontból annyiban, hogy érvényesülhetnek a haza szolgálatában a műszaki téren azok is, akiknek tényleg tehetségük indikálja, hogy a műszaki téren hasznos szolgálatot tegyenek; szociális szempontból pedig azért, hogy az elégületlen proletárizmust csökkentjük, amelynek legveszedelmesebb tagjai azok a geniek, a kik valamely törvényes intézkedés folytán tehetségüknek megfelelőleg nem érvényesülhetnek. Ez azonban e pontnak vagy e §-nak csak egyik intenciója.

Talán még sokkal szebb s hasznosabb az, mi e szakaszból még ezen kivűl kiolvasható, ugyanis: törvénytervezetünk a valódi tehetségeket nemcsak hogy el nem riasztja a műszaki pályától, ha azok bármely különleges körülmények folytán az elméleti képesítést maguknak meg nem szerezték, hanem buzdítást is tartalmaz

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

arra, hogy komoly és igaz törekvéssel, akiben igazi tehetség van, nemcsak érvényesülhet e pályán — e törvény szigorú intézkedései dacára, — hanem még elismerésben is részesülhet azzal a kitüntetéssel, hogy kiváló képességének, bármely úton való beigazolása esetén megszerezheti azt, a mit tőle az élet viszonyai megvontak, vagyis megszerezheti — legfelsőbb kitüntetéssel — a címviselés jogát és vele kapcsolatban a műszaki foglalkozások gyakorlásának terén járó jogokat.

Ennél szebben honorálni igaz tehetségek komoly működését nem lehet, mert ily kitüntetés az egész életre kiható boldogulást biztosító jogokkal van egybekötve.

Ha e néhány szó indokolás után átgondoljuk az e §-ban foglalt üdvös intézkedést, bátran kimondhatjuk, hogy a műszaki kar a cím és a foglalkozás gyakorlásának szabályozásakor nemcsak a legliberálisabb alapra helyelyezkedett, hanem e §-sal a szociálpolitikai bölcsességnek is tanújelét adta.

Miután törvényjavaslatunk életbelépésével a műszaki karnak kari jellege megadatik, ennélfogva természetszerű, hogy az ilyen, a közpályán szép sikereket elért kiváló tehetségeknek a műszaki karba való befogadására magának a karnak befolyást kellett biztosítani, nehogy bármely, ha mindjárt hatalmi úton, olyanok soroztassanak közéjük, a kiket a kar saját akaratából kifolyólag besorozhatóknak nem ítél.

Tiszteletben kellett tartani a műegyetemnek is a címadományozás jogát, illetőleg a műszaki címnek adományozására való befolyását, amennyiben a törvény-tervezet ezentúl tisztán a műszaki képesítéstől és pedig a felsőbb műszaki oktatástól teszi függővé a címviselés jogát; így tehát tiszteletben kellett tartani a műegyetem tanácsának közbeszólását oly esetekben, a mikor a műszaki címek adományozása a felsőbb iskolák elkerülésével van lehetővé téve.

Címmel való kitüntetést adományozni és a címviseléssel járó jogokkal felruházni, felségjog lévén, felhatalmaztatott a vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a nevelés legmagasabb őre, hogy a kamara és a műegyetem, illetőleg a selmecbányai kir. bányászati és erdészeti akadémia egybehangzó javaslatára az adományozás dolgában Ő cs. és ap. kir. Felsége elé felterjesztéssel járuljon.

A 21. §-hoz.

E szakasz szankcionálja a címbitorlás megakadályozása végett a tervezetbe felvett intézkedéseket, kimondván, hogy a címbitorlás kihágás, és törvényes úton megtoroltatik.

Tekintettel ama körülményre, a mit már a 18. §. indoklásában kifejtettünk, hogy vállalatok, magánosok, sőt társulatok is előszе-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

retettel ruházzák fel alkamazottaikat az esetben is műszaki címmel, ha azok egyénileg arra jogosítva nincsenek: a büntető szankció a 18. §. ellen vétőkre is kiterjesztetett, mert ily esetben ugyan az illető, a ki a cím jogosultsága nélkül ilyen felajánlott műszaki címet elfogad, már maga is kihágást követ el; de büntetlenül az sem hagyható, a ki jogosulatlant a tilalom ellenére ily címmel felruház.

A tiltó intézkedés szigorúbb következményeket ró a kihágás ismétlésére; ennélfogva szükségessé vált a kihágási eseteknek nyilvántartása. E miatt az ilyen ügyekben eljáró hatóságok kötelességévé teszi e szakasz az előforduló eseteknek a kamarán való bejelentését, hogy a kamara azokat nyilvántartva, az ismétlődéseket konstatálhassa és ezt az illetékes eljáró hatóságokkal idejében közölhesse.

Miután a címbitorlások ellenőrzése a kamara tisztje, és a kamara ügyvezetőjének törvényszerű hivatalos kötelessége a címbitorlások eseteit mint közvádló képviselni és az illetékes hatóságok előtt a megtorlás iránt szükséges lépéseket megtenni: ennélfogva várható és remélhető, hogy e törvény-tervezet törvényerőre emelésével elérjük azt, a mit eddig el nem érhettünk s a mit elérni óhajtunk; ugyanis: hogy ez intézkedés ama rendezetlen állapotból, a melyben ma a műszaki kar s ezzel a műszaki cím viselése leledzik, rövid idő alatt rendezett viszonyokat fog szülni.

A 22. §-hoz.

Arra az eshetőségre való tekintettel, hogy a címviselés dolgában esetleg azok körében is fognak kérdések felmerülni, a kik e törvény értelmében az 1—14. §§-okban szabályozott címek viselésére jogosultak, s hogy e törvény intézkedése félremagyarázásokra okot ne szolgáltasson, ezért külön szakaszban fejeztük ki, hogy az ilyen címviselési kérdésekben az egyetlen illetékes fórum a műszaki kamara, a melynek ily kérdésben hozott határozata végleges.

Továbbá, hogy félreértésekre ne adjon alkalmat az, ha gépészmérnök, vegyészmérnök, bánya- és kohómérnök, a gépész, vegyész, bánya vagy kohó közelebbi jelzőt elhagyva magát egyszerűen mérnöknek nevezi, kimondandó volt, hogy ez nem tiltott dolog, nehogy ily esetek miatt panasz emeltessék. Ma is, ha pl. gépészmérnök főmérnökké neveztetik ki, nem neveztetik ki főgépészmérnökké, hanem egyszerűen főmérnökké. Ebből az egyszerű példából is látható, hogy a gépész, vegyész, stb. közelebbi jelzők a címviselésre lényegileg befolyással nem birnak. A fő az, hogy az illetők jogosultak legyenek műszaki címek viselésére s ezért van megengedve 3—6. és 10—13. §§-okban szabályozott címek alapján csupán a mérnök címet használni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

MÁSODIK RÉSZ.

A műszaki gyakorlatról.

I. FEJEZET.

A műszaki kamara tagjairól.

A 23. §-hoz.

Törvény-tervezetünk életbeléptetésével nemcsak azt célozzuk, hogy a kamarának a műszaki magángyakorlatot folytató tagjai törvényileg szabályozott munkakörrel birjanak, hanem, mint azt e szakasz kifejezi, különösen azt, hogy a közönség érdekében végzendő műszaki munka a magángyakorlatban ne bocsáttassék szabadjára, hanem kizárólag a kamara fegyelmi hatóságának fennhatósága alatt legyen. Ezzel a megbízó közönség azt a megnyugvást nyeri, hogy nemcsak a személyes bizalom fog garanciát nyujtani az általa megrendelt vagy az általa képviseltetni óhajtott műszaki munka helyes, szakszerű és korrekt teljesítésére, a melylyel ő a mérnök vagy építész iránt személyes ismeretségénél fogva vagy a nyert ajánlatok alapján viseltetik: hanem a bizalom fokozva lesz azzal, hogy bárkire, bár ismeretlenre bízza is ezentúl ügyeit, az a kamara tagja lévén, a képviselés terén kifejtett működéseért és az összes műszaki ténykedéseiért, tervezéseinek és számításainak helyességeért a kamarának erkölcsi és a megbízó félnek anyagi felelősséggel tartozik.

Ez ok miatt kellett a törvénynek világosan kifejeznie, hogy ezentúl hatóságok- vagy magánosoktól jövő műszaki megbízásokat csak kamarai tag végezhet és fogadhat el.

A törvényjavaslatban statuált ama szigorú intézkedések, a melyek a kamarai tagsághoz kötött kvalifikációra vonatkoznak, a legnagyobb garanciát nyujthatják a bíróságoknak is, a feleknek is arra nézve is, hogy műszaki kérdésekben szakértőkül csak kamarai tagot nevezzenek ki. Mert ezzel nemcsak bizonyosan szakképzett és a műszaki kérdésekhez tényleg értő tanácsadót vagy véleménynyilvánítót nyernek, hanem a kamarai tag ilyen működésében is a kamara fegyelmi hatósága alá tartozván, véleményének megbízhatósága kétségtelenebb, mint ama szakértőé, aki véleményét minden felelősség nélkül nyilváníthatja. Ezért látjuk e törvényben azt az intézkedést helyénvalónak, hogy szakértőkül a bírák és a peres felek ezentul csak kamarai tagot vehetnek igénybe.

Mint azt az átalános indokolásban már alkalmunk volt kifejteni, ez intézkedéssel az állami és hatósági műszaki tisztviselők

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ily ténykedése és működése az eddigi alakiságok fentartása mellett érintetlen marad, csak szükséges, hogy a szolgálati viszonyukból származó alakiságok szigorú megtartásával a műszaki kamarának is tagjai legyenek, amit javaslatunk — mint azt már kifejteni volt alkalmunk — megenged s lehetővé tesz.

Ezt figyelembe véve válik teljesen megokolttá ama kizárólagos intézkedés, mely a műszaki foglalkozások terén a műszaki kamarát e szakasz értelmében illeti.

A 24. §-hoz.

Ama kikötés, hogy a kamara tagja csak oly magyar állampolgár lehet, a ki a magyar nyelvet birja, természetes folyománya annak az általános követelménynek, hogy az az állam kötelékéhez tartozzék és az állam hivatalos nyelvét ismerje; ezt az ország jogosan követelheti attól, a ki existenciáját itt az ország közgazdasági erőiből meríti.

Éppen ilyen elementáris követelmény az is, hogy az illetőnek, a ki a törvényben szabályozott munkakör jogait gyakorolja, állandó lakása legyen, mert ebben az illető megbízhatóságának első kelléke foglaltatik.

Az a további kikötés, hogy a törvény 1—14. §§-aiban körülírt címek egyikét jogosan viselje, szabályozza a műszaki magángyakorlat ama kellékeit, hogy csak kvalifikált, vagyis a műegyetemet végzett, illetőleg oklevelet szerzett egyén tarthat igényt a kamarai tagságra. Természetesen itt is érvényesülnek mindama kivételek, a melyeket törvénytervezetünk az első részében a cím jogos viselőire előre látott.

A címviselés jogosultságára megszabott kvalifikációt azonban a kamarai tagságra egyedül mértékadónak nem lehetett tekinteni. Mert attól, a ki a közönség szolgálatában, — annak megbízásából, tehát bizalmából — műszaki munkálatokat önállóan végez, vagy műszaki ügyet önállóan vezet, okvetetlenül megkövetelendő volt és megkövetelhető, hogy nemcsak elméleti, hanem kellő gyakorlati képzettsége is legyen. Ez tette szükségessé, hogy a műszaki kamara-tagságra főkellékül — az elméleti képzettségen kivül — törvény-tervezetünk legalább három évi műszaki gyakorlatot követel.

A műszaki gyakorlat megszerzésében azonban tekintettel kellett lennünk arra, a mit az általános indokolásban is már behatóan tárgyaltunk, hogy e gyakorlat részben állami vagy hatósági szolgálatban is megszerezhető legyen, hogy azzal alkalma nyíljék a közönség szolgálatába álló technikusnak megismerkedni a műszaki

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ügyek hivatalos elintézésének módjával is, a mivel különösen a műszaki műveleteknek hatósági elintézésében szerezhet jártasságot s később ez ismereteit hasznosíthatja a magángyakorlatban.

Miután az ez irányban való jártasság is nagyfontosságú, ennélfogva nem volt e gyakorlat tisztán a magángyakorlatot folytató kamarai tagokhoz vagy azoknak irodáihoz köthető, hanem meg kellett adni a lehetőséget arra, hogy e gyakorlat egy része esetleg állami vagy hatósági szolgálatban legyen tölthető. Azonban tudva azt, hogy állami vagy hatósági szolgálatban szerzett műszaki gyakorlat egyedül nem adhatja meg éppen a közönséggel való érintkezésben ama jártasságot, a melyet csak a magánirodákban sajátíthat el a kamarai jelölt, ezért követeli törvénytervezetünk, hogy e gyakorlati időnek legalább felét, vagyis legalább másfél évet okvetetlenül műszaki kamarai tag mellett, illetőleg műszaki kamarai tag vezetése alatt álló műszaki irodákban kell tölteni.

Ezzel nincs kizárva, hogy a hatóságok és az állam fiatal műszaki erőket alkalmazzon az esetleg időnkint fölhalmozódó munkáinak végzésére; de minden lehető meg van téve arra, hogy a ki a kamarai tagok sorába felvétetik, az a megbízó közönség érdekében szükséges kellő gyakorlatot megszerezze.

Törvénytervezetünk amaz intenciója, hogy az állami vagy hatósági alkalmazásban levő műszaki egyéneknek a kamarába való belépését lehetővé tegye s alkalmat szolgáltasson arra, hogy a hivatalból kilépő vagy nyugalomba vonuló műszaki tisztviselő, a magángyakorlat terén működését rögtön megkezdhesse, szükségessé tette a gyakorlati időnek olyan beszámítását is, a mikor az kizárólag állami vagy hatósági hivatalban töltetett el. E kérdésben törvénytervezetünk a műszaki foglalkozások sajátos körülményeit tekintetbe vette, a melyeket az általános megokolásban kimerítően ismertettünk ott, a hol az állami és hatósági műszaki alkalmazottak tevékenységéről és a műszaki magángyakorlatról szólottunk.

Mindezek alapján törvénytervezetünk úgy intézkedett, hogy kizárólag állami vagy hatósági műszaki elfoglaltságban töltött időből öt év a kamarai tagságra való jogosultságot biztosítsa.

Hogy a gyakorlati időbe részben beszámítható legyen az az idő is, a melyet a műegyetemet vagy a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémiát végzett hallgató tanulmányainak befejezése után, de az oklevél megszerzése előtt a gyakorlatban töltött, különösen arra való tekintettel történt, hogy az utolsó szigorlat letételének nehézségei igen gyakran arra késztetik a végzett hallgatókat, hogy tanulmányaikat befejezvén, az utolsó szigorlatot csak egy vagy másfél év mulva tegyék le. Hogy ez az idő teljesen elveszve

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ne legyen, illetőleg hogy ez az idő ne legyen minden esetben a tanulmányi időbe beszámítandó, azért gondoskodtunk e törvényjavaslatban arról, hogy az oklevél megszerzése előtti időben folytatott műszaki gyakorlatból a megszabott idő egyharmada a gyakorlati időbe beszámítható legyen.

Feltétlenül kiköti azonban e törvény azt, hogy az oklevél megszerzése után, a gyakorlati időnek még legalább kétharmadrésze a műszaki gyakorlatban töltendő.

A gyakorlati időnek meghatározása és miként való beszámítására, miután annak folytonosságában vagy betegség és katonai szolgálat miatt, vagy más oknál fogva esetleg megszakítások állhatnak be, kimondja a törvény azt, hogy ily okok miatt a műszaki gyakorlat megszakítható és ha e megszakítás két hónapnál tovább nem tart, a megszakítás ideje is beszámítható a gyakorlati időbe. Ha azonban e megszakítás több mint két hónapig tart, akkor az, az évi gyakorlatba már be nem számítható.

Vagyis világosan kifejezve: évenkint tényleg, legalább 10 hónap töltendő valósággal a gyakorlatban, hogy az egyévi gyakorlati időnek legyen beszámítható.

A gyakorlati időnek szükségessége feltétlenül volt kimondandó, mert enélkül a műszaki magángyakorlatot helyesen és önállóan folytatni lehetetlen, tehát csak az ügy érdekében áll, és a kar tekintélyének emelésére szolgál az, hogy ily beigazolt gyakorlati kiképzés nélkül a kamarai tagok sorába felvenni senkit sem lehet.

A 25. és 26. §§-hoz.

E két szakasz a felvétel módozataira vonatkozik, jobban mondva a műszaki kamarába való felvétel elővizsgálataira.

A 25 §. értelmében az elővizsgálatot, vagyis azt, hogy a jelentkező minden a kamarai tagságra kivánt kellékeknek megfelelő okmányokkal rendelkezik-e, a *biráló bizottság* ítéli meg. A biráló bizottságnak azonban felvételi joga nincs. Vagyis, ha a biráló bizottság a jelentkezőt alkalmasnak találja is a kamarai tagságra, fölvételét a kamarai választmánynak javasolhatja, de a felvételt magát nem mondhatja ki.

E két aktust, t. i. a jogosultságnak a kimondását és a kamarai tagok sorába való tényleges felvételt ketté választottuk. E szétválasztás folytán a kamara soha abba a helyzetbe nem juthat, hogy esetleg önérdeke által vezéreltetve, a jelentkezőben a kamarai tagságra való jogosultságot — kifogástalan kvalifikáció dacára —

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kétségbe vonja és a felvételt olyan ok miatt tagadja meg, mintha a jelentkező nem felelt volna meg mindama kellékeknek, melyek a 24. §-ban fölsorolvák. De a kamarai tagok sorába való tényleges felvétel joga nem bízható más idegen, a kamarán kívül álló testületre. A tényleges felvétel a kamarának sajátos autonom joga.

E két szempontot összeegyeztettük azzal, hogy azt, vajjon a jelentkező a kamarai tagságra joggal igényt tarthat-e vagy sem, vegyes biráló bizottság ítélje meg, a mely felerészben a kamarán kívül álló tagokból és felerészben kamarai tagokból áll.

Az elnöke e vegyes bizottságnak szintén a kamarán kívül álló, köztiszteletnek örvendő tagja a műszaki karnak, tehát így e bizottságban a kamarai tagok mindig kisebbségben lesznek. Ha tehát önző érdekek által vezéreltetve valamikor a kamarai tagságra való jogosultságot a kamara tagjai igazságtalanul vagy törvényellenesen megnehezíteni kivánnák, akkor e bizottság nem kamarai tagokból álló többsége kellő biztosítékot nyujt, hogy ez soha megtörténni nem fog. E mellett a kamara választmányának még mindig csorbíttatlanul fenmarad a joga, hogy mindazokat, a kik bár a 24. §.-ban előírt kellékeknek mindenben megfelelnek ugyan, de erkölcsi, vagy társadalmi más gátló okok a kamarába való felvételüket akadályozzák, a biráló bizottság javaslata és a felvételre vonatkozó indítványa ellenére, a kamarai tagok sorába föl ne vegye.

Ily módon a kamara autonom joga a tag-felvételre, a biráló bizottság működése mellett csorbíttatlan marad.

A biráló bizottság megalakulására nézve azért intézkedik a törvény akként, hogy a biráló bizottságba, a jelentkező kvalifikációjának megfelelő, illetőleg amaz osztályhoz tartozó biráló bizottsági tagok közül való négy tag küldendő ki, a melybe a felvételre jelentkező felvétetni kíván, mert az okmányok helyességét és kielégítő voltát leginkább az illető osztályok tagjai bírálhatják meg, a melybe a jelentkező tartozni kíván. Ez intézkedést azonban a pártatlan megbírálás végett fölebbvitel esetére fentartani nem mutatkozott helyesnek, ennélfogva, ha a biráló bizottság a jelentkezőt elutasította és a jelentkező az elutasító határozat ellen fölebbezéssel élt, akkor a fölebbviteli biráló bizottság kiküldésekor nem kell tekintettel lenni a fölebbező kvalifikációjára, vagy arra, hogy mely osztályba kíván felvétetni, hanem ezekre való tekintet nélkül a fölebbviteli bizottságba bármely osztályhoz tartozó biráló bizottsági tag küldhető, szem előtt tartván e törvény ama intézkedését, hogy az első határozathozatalkor jelen volt tagok a fölebbviteli bizottságban helyt nem foglalhatnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 27. §-hoz.

E szakasz világosan kimondja, hogy a kamara tagjainak lajstromába való felvétel feletti határozat kizárólag a kamara választmányát illeti meg. Hogy azonban a választmány e határozathozatal halasztásával a jelentkezőt ne zaklathassa, kiköttetett, hogy tartozik határozatát a bíráló bizottság javaslatának beérkeztétől számított 15 nap alatt okvetetlenül meghozni.

A kamara választmányának tartatott fenn megállapítani és kimondani, hogy a felvételre jelentkező, illetőleg felveendő tag kvalifikációja, beigazolt műszaki gyakorlata, vagy egyébb kérelmét támogató okmányai alapján, mely osztály lajstromába vezetendő be.

A 28. 29. és 30. §§-hoz.

A 28. és 29. szakasz felsorolja az oly gátló körülményeket, a melyek a kamarába való felvételt lehetetlenné vagy kétessé teszik abban az esetben, ha a bíráló bizottság ítélete szerint a jelentkező a 24. §. kellékeinek mindenben megfelel.

A 28. §. pedig azokat az eseteket sorolja föl, a melyekben a kamarába való felvételt a választmány feltétlenül megtagadni tartozik. A föltétlen megtagadás okai a felsorolt 5 kizáró körülménynyel szoros kapcsolatban álló erkölcsi momentumokra vezethetők vissza. Ily kizárási okok feltétlen érvényre emelése okvetetlenül szükséges ahhoz, hogy a kamarába csak oly tagok sorakozzanak, a kiknek intakt erkölcséhez szó nem fér.

A 29. §. két pontja azokat az eseteket sorolja föl, amelyek ugyan a kizárás indokául szolgálnak, azonban nem vonják feltétlenül maguk után a kizáratást, mert az e paragrafusban említett okok közelebbi vizsgálata és mérlegelése a kamara választmányának tartatott fenn, mely az azokkal összefüggő mellékkörülmények figyelembevételével teljesen belátása szerint határoz.

Éppen így a 30. §. is azt célozza, hogy a törvény a fölvétel megtagadását ne rendelje egészen mereven úgy, hogy egyéb, mint a paragrafus olvasása és betüszerinti alkalmazása lehetséges ne legyen; hanem igenis e paragrafus a kamarának autonómiájára való tekintettel megadja a választmánynak azt a jogot, hogy úgy e kizárási okokat, valamint ezek jogi és erkölcsi jelentőségét és hatályát a saját szempontjából tehesse megfontolás és bírálat tárgyává, és határozatát, az esetleges méltánylást érdemlő körülmények kellő figyelembevételével hozhatja meg. Ezt az utat, ezt a módot fenn kellett a törvényben tartani, különösen azért, mert éppen ilyen sok személyi és egyéb vonatkozással összefüg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

gésben álló, számos körülmények mérlegelését és figyelembevételét igénylő ügyek mikénti elintézését törvényben véglegesen megszabni lehetetlen. De így kellett e törvényben a felvétel felett intézkedni azért is, miután e határozat, a mely a kizárási okok mérlegelése alapján hozatik, egy egész emberéletre kiható és már ez oknál fogva is helyt kellett adni a szigorú, lelkiismeretes és beható megfontolásnak és a legmesszebb menő méltányos, de igazságos eljárás lehetőségének.

A 31. §-hoz.

E paragrafus szabja meg ama formalitásokat, a melyek szerint a kamarába való felvétel történik. A kamarába való fölvétel ténye azzal nyer befejezést, hogy a jelentkező a választmány határozata folytán a kamara választmányának teljes űlése elé meghívatik és ott a kamara tagjává avattatik. Azzal, hogy a törvénytervezet ez esetre a választmány teljes űlését, vagy legalább 10 választmányi tag jelenlétét kívánja, a kamarába belépő tagra nézve bizonyos ünnepélyességgel egybekötött felvételi aktust akar kreálni, hogy a felveendő új tag lássa, hogy a felvétel ténye életének egy fontos momentuma és érezze, hogy ez alkalommal egy erkölcsi testület tagjává lett és e testülethez való tartozóságából kifolyólag a jövőben oly kötelességei lesznek, melyeket szem elől tévesztenie soha nem szabad.

Ily alkalommal tehát, egy ünnepélyes aktus közepett, a választmány színe előtt teszi le a belépő új tag az e szakaszban idézett esküt.

Az ünnepélyes felavatás után a jelentkező már kamarai tag, mert a lajstromba való bejegyzés és az igazolvány kiállítása oly hivatalos kötelessége a választmánynak, a mely a felvételre nem bír időszerinti kihatással, vagyis a kamarai tagság kezdete a felavatás, illetőleg az eskü letételének napjától veszi kezdetét.

A 32. §-hoz.

A választmánynak a fölvételre vonatkozó határozata, mely úgy a jelentkezőre, mint a műszaki karra erkölcsi szempontból egyaránt fontos, nemcsak a jelentkező részéről fölebbezhető meg az esetben, ha a kamara választmányának határozata a jelentkezőre kedvezőtlen, hanem az erkölcsi testület szigorának megóvása végett a határozat még abban az esetben is korektivum alá eshetik, ha az a jelentkezőre nézve kedvező.

Ha a kamara választmánya oly esetben határozott a felvétel

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mellett, a mikor a jelentkező felvétele ellen erkölcsi vagy más momentumok folytán aggályok merültek föl, akkor — ily esetre — a kamara ügyvezetője épp oly joggal van fölruházva, a minővel a jelentkező a reá kedvezőtlen elutasító határozattal szemben bír, vagyis a felvétel ügyét a kamara fölebbviteli fórumához, a közigazgatási bíróság vegyes tanácsához viheti döntés végett.

A jelentkező az esetben, ha az elutasító határozat ellen fölebbezéssel élni nem akar s meggyőződése, hogy e határozat valamely félreértés vagy valamely tévedés folytán hozatott, vagy oly hiba miatt, melyet ő maga követett el az előterjesztésben, akkor az esetre a jelentkezőnek megadatott az a jog, hogy kérelmét a felvételre megismételhesse. A kérésnek ilyetén ismétlése azonban nem tekinthető fölebbezésnek, hanem úgy értelmezendő, úgy intézendő és bírálandó el, mintha az első ízben terjesztetett volna elő.

A kamarai tagsághoz kötött szigorú feltételek oly természetűek, hogy nincs kizárva az az eshetőség sem, hogy a jelentkező a felvétel alkalmával és a felvétel idején sikeresen tudja eltakarni mindama gátló okokat, vagy azt a gátló okot, a mely a felvételt a kamarába lehetetlenné tette volna, és így nincs kizárva az, hogy úgy a bíráló bizottság, mint a kamara választmánya az eléje terjesztett okmányok és a nyert összes információk alapján egy téves, a jelentkezőre kedvező határozatot hoz.

A műszaki kamara testületének erkölcsi érintetlenségét fenntartandó, gondoskodni kellett ilyen esetekre is és úgy intézkedni, hogyha egy már felvett tagra később, bármikor oly adatok merülnének fel és jutnának a kamara választmányának tudomására, a melyek a felvétel alkalmával a kizárást vonták volna maguk után, akkor a kizárás, a már megtörtént felvétel után is foganatosítható, de nem azon az úton, mint a mely a felvétel alkalmával követendő lett volna, hanem csak az e törvényben részletesen körülírt fegyelmi eljárás útján.

A 33. és 34. §§-hoz.

E két szakasz azokat az intézkedéseket tartalmazza, a melyek a kellő és szükséges nyilvántartást rendezik.

Minthogy kötelességévé tétetett a kamara választmányának, hogy ne csak nyilvántartsa a kamara tagjait, azok foglalkozási körét, lakóhelyét, hanem mindezekről szükség esetén az érdekelt hatóságot, sőt évenkint a kereskedelmi minisztert is értesítse: nagyon természetes, hogy a tagoknak is kötelességévé kellett tenni, hogy mindazokat az adatokat, a melyek a kamara

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

lajstromaiban nyilvántartatnak, változás esetén a kamara tudomására hozzák.

A 35. §-hoz.

A műszaki kamara, mint azt eddig már több helyütt alkalmunk volt kimerítően tárgyalni, első sorban erkölcsi testület, ennélfogva e szakasz intézkedéseit közelebbről megokolni fölösleges. E szakasz tiltóan intézkedik arra nézve, hogy a kamarai tag üzletszerűen sem a maga, sem más neve alatt oly foglalkozást nem űzhet, mely a kamarai tagsággal járó állással és a kar tekintélyével össze nem fér.

Lehetetlen volna egy törvény határain belül kimeríteni mindazokat az eseteket, a melyekre e szakasz tiltó intézkedése vonatkozik. Ennélfogva meg kellett elégedni e paragrafus általános intézkedéseivel és a kamara választmányának megadni azt a jogot, hogy felmerülő esetekben az összeférhetetlenség kérdésében saját belátása szerint határozzon. E határozata a kamarának megfölebbezhető ugyan a közigazgatási bíróság vegyes tanácsához, s bár kimondva nincs, de a dolog természetéből folyik, hogy minden jogerőre emelkedett összeférhetetlenségi határozat, oly záradékkal és oly indokolással hozandó, hogy ismétlés esetén a fegyelmi eljárást vonja maga után.

II. FEJEZET.

A műszaki kamarai jelöltekről.

A 36. §-hoz.

Azok, a kik a műszaki foglalkozás önálló gyakorlására határozzák magukat, tehát idővel a műszaki kamarába belépni óhajtanak, azok kellő nyilvántartás végett a kamaránál jelentkezni tartoznak. A műszaki gyakorlatra jelentkezőket nevezi e javaslat *kamarai jelölteknek* és e paragrafus határozza meg, hogy a kamarai jelöltek sorába kik veendők fel. A jelentkezőket a kamarai jelöltek sorába felvenni a kamara választmánya jogosult. S mindezek a törvényjavaslatban annyira körül vannak írva, hogy közelebbi megokolásuk fölösleges.

Csak azt kell külön kiemelnünk, hogy a kamarajelöltek sorába való felvételt megtagadó végzésben az elutasítás okait fel kell sorolni, hogy a jelentkező, ki talán a kamara szervezetével és ügykezelésével még kellőleg meg nem ismerkedett, tudja, hogy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mik azok az okok és akadályok, melyeknek elhárítására törekednie kell, hogy kérelmét megismételve, annak hely adassék.

A 37. §-hoz.

Miután kívánatos, hogy a jelölteknek a gyakorlatban töltött idejéről a kamara minél jobban tájékozva legyen, szükséges, hogy a jelöltek e működése a kamaránál nyilvántartassék. Ennélfogva a kamarai jelölt saját érdekében áll a gyakorlat idejéről és annak esetleges változásairól a kamara választmányát idejében értesíteni.

Az esetben, ha a műszaki gyakorlatot kamara-tag vezetése alatt folytatja, megkezdi vagy megszakítja, ezt köteles írásban bejelenteni, hogy hol és ki mellett, mikor kezdte meg gyakorlatát, mikor szakította azt meg és hol folytatta. S mindeme bejelentéseket lehetőleg a volt és új főnökével kellő módon igazoltatni kell és pedig leghelyesebben a kamara által az ügyrendben megjelölendő módon kiállított bizonyítványokkal.

A 38. §-hoz.

E szakasz a kamarai tagok kötelességévé teszi azt, hogy ők a náluk gyakorlatban levő jelöltekről jelentésüket kellő időben a kamarának beküldjék, hogy a nyilvántartás e jelentésekkel kiegészíthető legyen.

Különösen a gyakorlati időnek nyilvántarthatása miatt szükséges a kamarai tagok kötelességévé tenni azt, hogy ha a náluk alkalmazott jelöltek a gyakorlati időt huzamosabban megszakítják, vagyis ha e megszakítás 30 napon túl terjed, akkor erről, a 30 nap utáni további 8 nap alatt a kamarának okvetetlenül jelentést tegyenek.

Kívánatos ugyan, hogy a jelöltek gyakorlatáról teljes nyilvántartás legyen vezethető, de oly kötelezettségeket, minőket a kamaratagokra e tekintetben megszabhattunk, átalánosságban megszabni nem lehetett.

A 39. §-hoz.

Hogy a kamarai jelöltnek alkalom adassék arra, hogy tényleg oly mértékü gyakorlottságot és jártasságot szerezzen alkalmaztatásának ideje alatt, a mely őt később a kamarai tagsággal járó jogok gyakorlására képessé teszi, fel kellett őt ruházni azzal a joggal, hogy műszaki műveletek végrehajtásakor, valamint azoknak a hatóságokelőtti képviselésekor, a kamarai tag meghatalmazásával magát a kamarai tagot helyettesíthesse.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A helyettesítés kiterjedhet műszaki teendők körüli intézkedésekre, a hatóságok előtti eljárásra, esetleg szükségessé válható tárgyalásokra; de nem terjedhet ki arra, hogy ő a saját nevében meghatalmazott minőségének megjelölése nélkül, akár műszaki műveleteket, terveket vagy beadványokat aláírhasson, akár pedig arra, hogy ő mindezeket a saját felelősségére végezhesse. A közönség érdekében kellett kikötni és törvényileg biztosítani azt, hogy a felelősség a kamarai jelölt minden működéseért — mind a felek, mind a hatóságokkal szemben — kizárólag a jelöltet megbízó kamarai tagot illeti.

A 40. §-hoz.

Ez a szakasz megszorítja a kamarai jelöltek működését annyiban, hogy működésük nem terjedhet túl a helyettesítési meghatalmazásban szigorúan körülírandó teendők határain. Ezt úgy értelmezzük, hogy ha a helyettesítő kamarai jelölt a kamarai tagtól reábízott munkakör határain kívül intézkedik, azaz a meghatalmazási körön túl terjeszkedik, vagyis a meghatalmazással adott jogkört túllépi, akkor e miatt a kamarai tag — vagy nagyobb mulasztások esetén a kamara fegyelmi úton — felelősségre vonhatja s ha kell, fegyelmileg megfenyítheti vagy megbüntetheti.

III. FEJEZET.

A műszaki kamaráról.

A 41. §-hoz.

Tekintettel ama körülményre, hogy a műszaki foglalkozás gyakorlása nincs helyhez kötve és nincs egyes hatóságok területére szorítva, ennélfogva ma a műszaki foglalkozások rendezésének első stádiumában teljesen elegendőnek tartjuk, hogy egyelőre csak egy műszaki kamara szerveztessék és pedig az egész országra kiterjedő hatáskörrel.

A mai közlekedési eszközök fejlettsége, de nemkülönben a műszaki foglalkozást gyakorlók gyakori utazásai és az ország különböző részeiben való elfoglaltsága egyelőre lehetővé fogja tenni, hogy a műszaki ügyek ellenőrzését egy kamara végezze, ezért e szakasz szerint törvény-tervezetünk egyelöre csak egy műszaki kamarának a szervezését javasolja.

Maga a műszaki foglalkozás köre oly nagy terjedelmű, hogy a tanítás a felső intézetekben, a műegyetemeken már évtizedek óta szakosztályokra van osztva, mert az összes műszaki tudomá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nyok kellő elsajátítására nem négy vagy öt év, hanem ennél sokkal több idő sem volna elégséges. Erre mindenesetre annyi időt kellene fordítani, a mennyit senki elméleti kiképezésére nem fordíthat, és e miatt ma már lehetetlennek is mondható, hogy egy egyén az összes műszaki tudományokban azt a jártasságot magának megszerezze, a mely szükséges volna ahhoz, hogy a gyakorlatban a műszaki teendők bármely szakmájában biztos kézzel dolgozhatnék.

Miután maga a műszaki kiképzést nyujtó intézet a műszaki tudományok részleges elsajátítására van szervezve, vagyis szakosztályokra van osztva, mi természetesebb mint az, hogy a műszaki foglalkozást gyakorlók munkaköre is eltér egymástól, s oly különböző tulajdonságokat mutat, hogy az egyes szakmába tartozó ügyek megítélésére a leghivatottabbak a megfelelő osztályok tagjai.

Ennélfogva a műszaki kamarát, a műszaki képzéssel harmonikusan, úgy kellett szerveznünk, hogy abban mind ama szakok kifejezésre juthassanak, a melyekre a sikeres műszaki nevelés érdekében a műegyetem és a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia szervezve s berendezve van.

Az egyes osztályok működése nincs és nem is lehet annyira elkülönítve, hogy a műszaki kart átalánosan érdeklő kérdésekben egyes osztályok a kamarától vagy a többi szakoktól függetlenül, önállóan határozzanak vagy intézkedjenek, hanem őket csak az egyes szakok speciális ügyeiben a kezdeményezés joga illeti meg.

A budapesti műszaki kamara a tervezet szerint hat osztálylyal bírna, hogy a hat — egymástól a műegyetemen és a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémián, a tanrenddel és szervezeti szabálylyal megkülönböztetett foglalkozási körök ügyei a legbehatóbb módon tárgyalhatók legyenek és ne kerülje ki a kamara figyelmét egy ügy érdemleges részlete sem azért, mert egyik vagy másik osztály képviselve nincs, vagy mert nem az ügynek megfelelő képzettségű tagok tanulmányozták és javasolták az elintézés módját.

Kifejezést nyer e kifejtett intenció a választmánynak, a bíráló bizottságnak és a fölebbviteli hatóságnak, egyszóval a kamara hivatalos jellegű testületeinek az összeállításában, a mit az ezek alakulására vonatkozó szakaszokból olvashatunk ki.

A műszaki tudományok és ezek alkalmazása folytonos fejlődésben lévén, föl kellett hatalmazni a kamarát azzal a joggal, hogy ha idővel a már felsoroltakon kívül újabb osztályok képviseltetése szükségesnek és megfelelőnek fog mutatkozni: az iránt a saját belátása szerint, a szükséges intézkedéseket maga tehesse meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 42. §-hoz.

A műszaki kamarának életbelépésétől elsősorban a műszaki magángyakorlat üdvös fellendülését várjuk úgy, hogy a kamararendszer életbelépése után az ország legkülönbözőbb részeiben mihamarább le fognak települni műszaki magángyakorlatot folytató egyének és nemcsak, mint ma, a vidék nagyobb központjaiban, hanem az ország kisebb városaiban is; mert e javaslat életbelépésével a műszaki magángyakorlat űzése biztosítani fogja a tisztességes megélhetést abban az esetben is, hogyha a kamaratagok a gazdasági élet lüktető központjától távolabb is telepszenek le.

Valószínü, hogy e törvény életbelépte után pár év mulva műszaki kamaráknak vidéki székhelylyel való felállítása is szükségessé fog válni, és tekintettel hazánk sajátos kürülményeire, e vidéki székhelylyel bíró kamarák megalakulására a budapestitől eltérő eljárásról kellett gondoskodnunk. Ugyanis pl. az Alföld oly nagy terjedelmű és gazdaságilag oly nagy fontosságú, hogy az alföldi gazdasági központokban a műszaki kamarák felállítása mihamarább szükségessé fog válni. Hazánknak e vidékén azonban a bányászatnak és kohászatnak tere alig van, ennélfogva hogyha a vidéki székhelylyel bíró kamaráknak a megalakulását függővé tennők attól, hogy az éppen annyi osztálylyal alakulhasson mint a budapesti, akkor esetleg megakadályoznók azt, hogy a műszaki kamarák a vidéken mielőbb létesülhessenek.

Ennélfogva a törvényjavaslat előre kimondja, hogy a vidéki kamara létesülhet három osztálylyal is és nem intézkedik az iránt, hogy mely három osztály legyen az, mert ez az ország különböző részeinek sajátos igényei szerint más és más lehet.

A kamaráknak vidéki székhelylyel való létesítését természetszerűleg előbb egy mozgalom fogja megelőzni s a budapesti kamara kebelében fog első sorban annak szükséges volta hangozni és tárgyaltatni, s e kamara lesz abban a helyzetben, hogy annak szükségessége iránt a legalaposabban legyen informálva. Ennélfogva új kamarák felállítására azt a módot véltük a leghelyesebbnek e javalatban megjelölni, hogy a budapesti kamarának kezdeményezésére és indítványára azokat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeleti úton léptesse életbe.

A 43. §-hoz.

A műszaki kamara hivatva van a műszaki kart, mint egy testületet képviselni és kifejezni; ennélfogva mellőztük különösen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a törvénytervezetben magában annak bármily tagozását, vagy bármely a tagozásra irányuló ügy- vagy jogkör megosztását.

Ellenkezőleg szükségesnek véltük az eddigi indokolásban kifejtettek folytán, a szak különböző kérdéseinek helyes megbírálása érdekében tett amaz intézkedéseink ellenében, hogy az egyes osztályok a kamara hivatalos jellegű testületeiben kellőképpen képviselve legyenek, külön szakaszban kimondani, hogy az egyes osztályok külön hatáskörrel nem bírnak, intézkedés, határozathozatali jog őket meg nem illeti, mert ezek az önkormányzatnak, a kar autonomiájának sajátos jogai.

De igenis hasznos ténykedési kör illeti meg az osztályokat akkor, ha speciális kérdésekben hozandó kamarai határozatok kimondása előtt, a kellő információkat szolgáltatják, a helyes határozathozatalt befolyásoló okokat behatóan ismertetik s ezzel a kamara korrect működését elősegítik.

Ebből látható, hogy az egyes osztályoknak szervezése e törvénytervezetünk körébe nem tartozhatik, egyszerűen azért, mert jogkörrel felruházva nincsenek, működésüknek formái pedig helyesen, a kamara egyéb eljárásait körülíró ügyrendbe tartoznak, melyet a kamara lesz hivatva törvénytervezetünk értelmében testületileg, vagyis közgyűlésen megállapítani és jóváhagyásra felterjeszteni.

Mint azt törvénytervezetünk indokolásaiban kifejtettük, az osztályok befolyása a műszaki foglalkozások sajátos viszonyainak a kamara előtt való feltárásakor nagyon kívánatos, ennélfogva az osztályok érvényesülését ott, ahol az elénk tűzött feladatok helyes megoldása azt megkövetelte, jeleztük és kimerítően megokoltuk, de szem előtt tartottuk mindig, hogy ezzel a műszaki kar testületének egységes jellege csorbát ne szenvedjen.

A 44. §-hoz.

E szakasz fejti ki a műszaki kamarának, mint önkormányzati hatóságnak a hatáskörét, ezt általános vonásokban írja körül, kimondván, hogy mily kötelességei vannak úgy a címviselés, mint a műszaki foglalkozás gyakorlásának ellenőrzése terén.

A kamara kötelességévé teszi e szakasz mindama lajstromokat és törzskönyveket vezetni, a melyeket e törvény megkövetel.

E lajstromok és törzskönyvek mindenkori pontos vezetése érdekében a kamarában egész hivatalos rendszer fog életbelépni, a melynek szervezése már a kamara kötelességei közé fog tartozni és a kidolgozandó ügyrendben fog szabályoztatni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A kamara e ténykedésének mindenesetre olyannak kell lennie, hogy e törvény összes rendelkezései kielégítést nyerjenek, úgy a nyilvántartás, mint a címbitorlás megtorlása körül szükséges eljárásokon.

Mindezek mellett kötelessége marad mint testületnek őrködni a felett, hogy a kamara egyes tagjainak jogai minden téren megvédessenek. Kötelessége őrködni arra is, hogy a kamarai tagok jogaikat és kötelességeiket a kar erkölcsi magaslatának megfelelő módon gyakorolják és ezért kötelessége a kamarának az, hogy szigorú ellenőrzést gyakoroljon a tagok működése felett.

A kamarai szervezet életbelépésével azonban koránt sincs még kimerítve mindaz, a mi a műszaki kar helyes továbbfejlesztésének és helyes gazdasági működésének biztosítására szükséges. Egyik főkötelessége marad a kamarának mindezek mellett az, hogy mintegy állandó élő szervezet folytonosan gondoskodjék és intézkedjék, hogy az időről-időre felmerülő jogos igények kielégíttessenek, eredtek légyen azok akár a közönségtől, akár a műszaki kartól.

És ha azt tapasztalná, hogy a szervezet maga még nem terjeszkedett ki minden felmerülő fontos eset kellő elintézésére, akkor indítványok és javaslatok alakjában e szervezet továbbfejlesztésére kell törekednie. Eme szerepe a kamarának a legfontosabb, mert az e téren való működésétől várható a legtöbb üdvös kezdeményezés és üdvös intézkedés a helyes továbbfejlődésre, s miután e működésével érinti az ország közgazdasági viszonyait, azért kellett a kamara e tevékenységét, mint azt egy későbbi pontban kifejezzük, az ország közgazdasági őre, az állami kormányzat fennhatósága alá helyezni.

A 45. §-hoz.

E szakasz jogot ad a kamarának arra, hogy szervezetének fennállásához és működéséhez szükséges anyagi erőket a kamarai tagokra kivetett évi illetmények, tagsági díjak alakjában szerezhesse be, tehát e tagsági díjak kivetésére és bevételére törvényileg jogosult.

A 46. és 47. §§-hoz.

E két szakasz a kamarának az ügykezelésére vonatkozik s rendeli, hogy a kamara ügyeit a közgyűlés, a választmány vagy pedig az elnök maga intézi el.

A 47. §. körülírja a közgyűlésnek hatáskörébe utalt dolgokat,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a melyek oly részletesen vannak ott kijelölve, hogy azokhoz további indokolás vagy magyarázat nem szükséges, kivéve az utolsó pontot, melyben világosan kifejeztetik az, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztendő évi jelentés szövegezése és indítványozása ugyan a választmányt illeti, mint azt későbbi szakaszokkól látni fogjuk, de eme jelentésnek végleges megállapítása a közgyűlésre bízatott, hogy minden tagnak alkalma legyen a kamara életét érdeklő összes ügyhöz hozzászólani és indítványt előterjeszteni.

Az évi jelentés magában fogja foglalni a kamara egy évi működésében előfordult összes eseményeket s így oly nagy kört ölel fel, melyre valószínű, hogy nemcsak a kamara választmánya, hanem a kamarának bármely tagja is érdekelve lehet. Ennélfogva fenn kellett hagyni azt a lehetőséget, hogy ama kamarai tagok, a kik távol a székhelytől a kamara működésével nem foglalkoznak, annak ügykezelését, jogrendjét és ténykedését állandóan nem szemlélhetik, a közgyűlésen a választmánynak a lefolyt év alatti minden egyes intézkedéséhez és ténykedéséhez hozzászolhassanak és jogos bírálatuknak kifejezést adhassanak.

A 48. §-hoz.

E §. a műszaki kamara választmányának alakításáról intézkedik akként, hogy az az osztályonkint választandó 7—7 választmányi tagból s ezenkívül a tisztikarból alakul. A tisztikarhoz tartoznak a kamara elnöke, a titkár, a kamara ügyvezetője, a pénztárnok és azok helyettesei, összesen tehát további 8 tag s így a kamara választmánya összesen 50 tagból áll.

Szükséges a választmánynak e nagy száma ama sokoldalu tevékenység miatt, a mely e törvényjavaslatban a választmány kötelességévé tétetett, — nemkülönben ama sokoldalú igénybevétel miatt, a mely a választmánynak hatáskörébe utalt ügyek elintézéséből fog eredni és sok időt igényelni.

Már pedig nem lehet kívánni, hogy a választmány tagjai, a kik különben is élénk működést fejtenek ki műszaki elfoglaltságuk terén, idejüket oly nagy mértékben szenteljék a kamara ügyeinek, hogy ezáltal privát tevékenységük szenvedjen. Annál kevésbbé kívánhatjuk ezt, mert a választmányi tagság csak tiszteletbeli, a melyet a kar érdekében az illető, aki felé a kamara többségének bizalma fordul, kötelességszerüen kénytelen elvállalni.

Ugyanez okok szolgálnak indokul arra is, hogy minden tisztviselőnek már előre választott helyettese legyen, mert a tisztviselők ügykörébe utalt nagyszámú teendők időről-időre úgy összehalmo-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

zódhatnak, hogy azoknak ellátására egy kamara-tag működése esetleg elegendő nem volna.

Hogy ily esetekben a helyettesnek a kiküldése által az ügyek ellátása fennakadást ne szenvedjen: ez volt a választással előre betöltendő helyettesi állások szervezésének a további oka. Mert ha a helyettes csak esetről-esetre küldetnék ki, akkor a kiküldött nem tudván előre ebbeli kötelességét, nem is érdeklődnék kellőképpen a kamra ügyei iránt, s mint teljesen tájékozatlan helyettesítené a működésében akadályozott tisztviselőt.

Bár a tisztviselők igénybe vétele a kamarában e szervezet mellett oly nagy lesz, hogy ezért őket a kamara részéről külön díjazásban kell részesíteni, mégis okvetetlenül megkívántatik, hogy a műszaki kamara tisztviselőjéül csak magángyakorlatot űző kamarai tag legyen választható, mert csak ezzel érjük el azt, hogy a műszaki foglalkozások körében felmerülő ügyeket a kellő tájékozottsággal és a kellő érdekkel fogják mérlegelni és bírálni.

A kamara működésének első pár esztendeje alatt ki fog derülni, hogy a tisztviselők igénybevétele mily nagy és azért e tervezet a kamara belátására bízza azt, hogy a helyettesítő tisztviselőknek, ha a teendők nagyon fölszaporodnának, szintén évi díjazást állapíthasson meg.

A választmányi tagoknak e javaslatban megállapított száma, mint előbb említettük, olyan, hogy a választmányi tagok a kamara ügyeivel előre láthatólag nem lesznek túlságosan igénybevéve és hogy e tagszámmal még fentarthatónak véljük azt az egyöntetüséget, mely a választmány eljárásában okvetetlenül szükséges. Mert ha a választmányi tagok számát túlságos nagyra tennők, akkor esetleg veszélyeztetve lenne az egyöntetü harmonikus eljárás. Ezért a tagok számával bizonyos középutat kellett tartanunk.

Mind a választmány, mind a tisztikar megbizatása három évre szól azért, hogy úgy a választmány, mint a tisztikar eljárásában és működésében bizonyos nyugalom és megszokás álljon be, a mely az évenkinti, vagy három évnél gyakrabban ismétlődő választásokkal esetleg veszélyeztetve volna, s az egyöntetű eljárásnak rovására esnék.

A választás hatályának nagyobb időre való kiterjesztése pedig az intézményt könyen tunyává és kevésbbé életrevalóvá tehetné, különösen ha annak kellő időben való fölfrissítése a kamarának módjában nem állana.

A 49. §-hoz.

E §. a választmány és a tisztviselők megválasztásának módozataival foglalkozik és ennek mikéntjét szabja meg. A választás termé-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szetszerüleg titkos választás és úgy van szervezve, hogy abban a kamarának összes tagjai résztvehessenek, vagyis azok is, akik a kamara székhelyén kívül lakván esetleg akadályozva lennének a közgyűlésen személyesen megjelenni.

A kamara székhelyén kívül lakó tagokra a javaslat azt határozza, hogy szavazataikat a kamarához — kívül sajátkezű aláírásukkal ellátott — zárt borítékban küldhetik be.

Ezt a módot a kamara székhelyén lakó tagokra kiterjeszteni nem tartottuk célszerünek s ezektől megköveteli a javaslat, hogy a közgyűlésen személyesen jelenjenek meg. Megköveteli pedig ezt azért, hogy ezzel az érdeklődést, valamint a kamara iránti hozzátartozóság érzetét fejleszsze és ne tegye ki a kamarát annak, hogy a tagok magával a kamarával még olyen fontos esetekben is, mint a választás, csak pósta útján érintkezzenek.

A választmány megválasztására a viszonylagos szótöbbség elvét állapította meg a javaslat oly megszorítással, hogy ahhoz mégis a kamarához tartozó tagok egy bizonyos számát köti, kimondván: hogy választmányi taggá valaki csak az esetben tekinthető megválasztottnak, ha a kamarai tagoknak legalább egyharmada szavazott a megválasztandó tagra. Ezek a kikötések, különösen az, hogy a kamara tagjainak legalább a fele szavazzon, csak az első szavazásra állanak, mert ha az első szavazáskor a kellő szótöbbség nem éretett el, vagy valami ok miatt az először összehivott közgyűlés határozatképtelen volt, akkor a második közgyűlés minden esetre határozatképes és ez esetben a szavazatok száma nincsen többé a kamarai tagok számához kötve, hanem a megválasztás mértéke ez esetben az, hogy az ujjonnan beadott szavazatoknak legalább egyharmada szükséges a megválasztatáshoz.

Ugyane módozatok állanak fenn a kamara tisztikarának megválasztására is. A tisztikar és választmány közötti külömbség csak az időközben megüresedett helyek betöltésénél van. A választás 3 évre terjedő hatással birván, ez idő alatt mind a választmányi karban mind a tisztviselői karban könnyen állhat be változás, kilépés vagy elhalálozás folytán.

A választmány kiegészitése behivással történik, ama tagok sorából, a kik a választás alkalmával szavazatokat nyertek ugyan, de nem annyit, hogy már a választáskor a választmányba bekerültek volna. A behivás a nyert szavazatok számától függ és arra való tekintettel történik, hogy mely osztályhoz tartozó választmányi tagok sorában állt be az üresedés.

Ebben az esetben tehát nem tekint a kamara arra, hogy a behivandó mennyi szavazatot kapott, mert a választmány kiegészí-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tésére történő behiváshoz elég az, ha valaki jelölve volt és szavazatokat kapott; hogy mennyit: az mellékes. De nem így áll a dolog a tisztviselőkarra nézve.

A kamara tisztviselője oly állást foglal el a karban, melyhez méltán fűzhető az a követelmény, hogy az csak a kamara többségének bizalmából legyen betölthető.

Ez okból nem lehet ugyanazt az eljárást a tisztviselőkar kiegészítésére szabni, a minőt a választmányra e javaslat tartalmaz. Mert egy tisztviselő-állásra rendesen egy-két jelölt van, s így természetes, hogy a meg nem választott jelölt nem birhatta a szavazók többségének bizalmát a szavazás alkalmával és így az előbb említett kellék, hogy állását a többség bizalmából foglalja el, — behívással kielégítve nem volna.

Az időközben megüresedett tisztviselői állás a javaslat szerint csak egy ujabban kitűzendő és rendesen megejtett uj választással tölthető be, hogy kifejezésre juttassa ez állás belöltésekor a kamara, a többség bizalmának megnyilatkozását.

A kereskedelemügyi minister fennhatóságának elismerése nyilvánul meg a kamara ama kötelezettségében, hogy választmányának és tisztikarának névsorát, valamint az abban beálló változásokat a kereskedelemügyi ministernek bejelenteni tartozik.

Az 50. §-hoz.

E §. állapitja meg azokat az eseteket, a melyekben a kamarai tag választmányi taggá nem választható, vagyis a mely esetek disqualificálók a megválaszthatásra nézve és, e § e tekintetben szigorú figyelemmel van mindama törvényekre, a melyek ezideig érvényben állanak és oly határozatokat foglalnak magukban, melyek a választmányi tagságra való jogosultságot erkölcsi és más mometumok folytán lehetetlenné teszik.

Az 51. §-hoz.

A választmányi tagsággal járó kötelezettségek oly terhesek' hogy nincsen kizárva az az eset, hogy a bizalom dacára, mely a választmányi taggá való megválasztáskor nyilvánúl, a megválasztott kamarai tag vonakodik ez állást a vele járó terhek miatt elfogadni.

Ha e nézet — a választmányi tagsággal járó terhek elől való kitérésre irányúló törekvés, — lábra kaphatna, azzal veszélyeztetnők esetleg azt, hogy a kamara választmányát kellő számban megalkotni lehessen. Ennélfogva gondoskodni kellett arról,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

hogy megtagadás esetén, mily intézkedéseket tehet a kamara a műszaki kar átalános érdekében és mily kényszert alkalmazhat oly tagra, a ki a választást visszautasítja.

Méltányolva a választmányi tagsággal járó kötelezettségeket és azok terhes voltát, e javaslat kimondja, hogy oly tag, a ki az előző három évben választmányi tisztet viselt, nem kötelezhető a következő 3 évre e tisztet ujból elvállalni; de az olyan tag, a ki e tisztet az előző három év alatt nem viselte, arra 400 koronáig terjedhető pénzbirsággal kényszeríthető.

A javaslat ezzel kifejezést akar adni egyrészt ama kötelezettségnek, a melylyel a tagok a kar iránt tartoznak, másrészt pedig rosszalásának a műszaki kar olyan tagjai iránt, a kik a kamarai szervezettel biztosított előnyöket élvezve, nem akarnak a vele járó terhekben osztozkodni. Az erkölcsi kihatása az ilyen viszautasításnak a kamara tagjainak megítélésére bizatik.

Az 52. §-hoz.

Mint már a 49. §-nál említettük, a kamara tisztviselői rendes évi járulékot élvezhetnek a kamarától, melynek nagyságát esetről-esetre a kamara állapítja meg. Ezek közé azonban két tisztség és pedig az elnök és elnök-helyettes hivatala nem sorozható, mert e kettő kiválóan tiszteletbeli állás lévén, az erre megválasztott tagok tisztségüket díjtalanul tartoznak betölteni és legfölebb a kamara érdekében és annak megbizásából tett kész kiadásaik téríthetők meg. A pénztárnok, titkár, ügyvezető és ezek helyettesei, tekintettel az iménti §-ban okadatolt nagy elfoglaltságra és terhes állásra, ilyen költségek megtérítésén felül évi díjazást is nyerhetnek.

Az 53. §-hoz.

E szakasz a választmányi ülések tárgyait sorolja fel és a választmányi ülések hatáskörét szabályozza.

Az ülés tárgyai magában e §-ban oly részletesen vannak körülírva, hogy azok külön felsorolása és magyarázása fölösleges lenne. A *h*)-ban kötelezővé tett évi jelentés kidolgozására azonban tehetünk annyi megjegyzést, hogy azt véglegesen nem a kamara választmánya állapítja meg, hanem arra csak javaslatot dolgozhat ki, és hogy a kamara összes tagjainak megnyilatkozása kellőképp abban visszatükröződjék, annak végleges megállapítása a közgyűlésnek tartatott fenn.

Az 54. §-hoz.

Hogy úgy a közgyűlés, valamint a választmányi ülés a folyó ügyeknek gyors elintézésére alkalmas tényező legyen, ezért a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szigorúan vett személyi ügyeket, a választásokat kivéve, a határozathozatalhoz csak a jelenlévők többsége kivántatik meg.

Azonban ez engedmény mellett szükséges volt legalább annyi tagnak jelenlétét kikötni, hogy a közgyülés és választmány terjedelmének megfelelőleg a határozatképes ülések a gyülekezés jellegével birjanak.

Igy a közgyülés határozóképességéhez az elnökön kivül harminc tagnak jelenlétét kötötte ki a javaslat, míg a választmányi ülés határozóképességéhez az elnökön kivül legalább négy tag jelenlétét kívánja meg. Kivételt képeznek a felsorolt három szakaszban említett esetek, melyekben a tárgyalandó ügyek nagyobb fontosságúak és a határozatok nagyobb horderejűek, egyes személyek egész életére kiható jelentőségüek, ennélfogva azok elintézése legalább tiz tag jelenlétéhez köttetett azért, hogy a választmány e működése a kellő megnyugvást biztosítsa.

És míg e minimális számokat a határozathozatalhoz elegendőknek gondoljuk, addig több tag jelenlétéhez kötni a határozó képességet, rendes körülmények között nem lehetett, különösen a választmányra nem, a melynek valószinűleg oly sok teendője lesz, hogy a választmányi tagok túl-terheltetésének veszélye nélkül több tag jelenlétét föltétlenül kikötni esetleg károsabb lett volna, mint a határozóképességet kevesebb tag jelenlététől tenni függővé.

Az 55. §.-hoz.

E szakasz mondja ki azt, hogy a kamarának e törvényben meghatározott működéseért első sorban az elnök, illetőleg helyettesse felelősek. Természetes, hogy az illetékes minister a felelősséget tovább is terjesztheti, ha látja, hogy ezért vagy esetleg a túlkapásokért nemcsak az elnököt vagy helyettesét, hanem a választmányt, vagy magát a kamarát is felelősségre kell vonnia.

A kamara elnökének már e szervezet jogai közé sorozza azt, hogy a kamarát, mint olyant, külső érintkezésekkor képviselje, a hatóságok, biróságok és más testületekkel szemben pedig még az érintkezést is közvetitse.

Jogai közé tartozik továbbá az, hogy ha a megválasztott tisztviselők és azokkal egyidejüleg azok helyettesei is akadályozva volnának a kamarai teendők ellátásában, ideiglenes helyettesi felhatalmazással további helyetteseket nevezzen ki. Többi jogait és kötelességeit a kamara ügyrendje fogja közelebbről megállapítani, a melynek kidolgozása a kamara létesülése után, a kamara első feladata lesz.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A kamara elnökének állásából kifolyólag minden tőle telhető módon törekednie kell, hogy a kamarai tagok között, vagy a kamarai jelöltek és azok főnökei között esetleg felmerülő nézet-eltérések és egyenetlenségek békés úton intéztessenek el. Tartozik az ily egyenetlenségeket, akár morális alakban léptek légyen azok fel, akár anyagi téren, lehetőleg békés úton kiegyenlíteni, s ha e tekintetben saját személyes intervencióját elegendőnek nem találná, jogában áll felkérni a kamarának oly tagjait a közbelépésre, kiknek közrehatásától jó eredményt vár. Jogában áll az egyenetlenkedő feleket maga elé idézni és a fölkért tagok közbelépésével az egyenetlenségek békés úton való elintézését elősegíteni.

Ezzel az intézkedéssel a kamarának kollegiális érzületét, a kamarához való tartozandóságnak szorosabb kötelékét kívánja e szervezet életbeléptetni, mert e módon remélhető, hogy a kamara tekintélye a tagok előtt nőttön nőni fog és befolyása s hatása nemcsak az egyesekre, hanem esetleg egyidejűleg közös közreműködés folytán a többiekre is oly kihatással lesz, hogy a kamarában való együttműködés érzetét jobban felkölti és fejleszti azt a tudatot, hogy a kamarához való tartozás nemcsak egy hatósággal szemben való alárendeltséget jelent, hanem mindazokat az előnyöket biztositja az életpályán, a melyeket egy nagy, a társadalomban helyet foglaló és szerepet vivő karhoz való tartozás nyújthat, ha abban kollegiális szellem uralkodik.

Az 56. és 57. §-hoz.

Más kamarai szervezetben, különösen az ügyvédi kamarának 25 évi fennállása óta sajnosan tapasztaltatott az a tény, hogy a kamarai tagok ugyan szívesen élvezik a kamarai tagsággal járó előnyöket és az azzal biztosított jogokat, azonban a kamarai tagsági díjak beszedése már nagy nehézségeket okoz és e tekintetben a hátralékok oly nagyok, hogy a díjak befizetésének egyébkénti biztosítása kívánatos. Természetes, hogy oly szervezetet, oly működést, mint a minőt e törvénytervezet kiván, anyagi erők nélkül fentartani és kifejteni nem lehet. Kénytelen lesz tehát a kamara tagjaira évi járulékot kivetni, hogy a kamarával járó ügykezelés költségeit fedezhesse. Miután a kamarának egyéb jövedelmi forrásai nem lehetnek, mint a tagsági díjak és a hivatalosan vezetett lajstromok után befolyó illetékek, ennélfogva a költségelőirányzat födözése nagyon kétessé válnék, ha a tagdíjak beszedése körül a kamarának a fölszólításnál egyéb jogai nem volnának.

A költségelőirányzatok positivitása érdekében szükségesnek találtuk e tervezetben kimondani azt, hogy a tagsági díjak, —

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

melyek nagyságát az 57. §. szerint a kamara választmánya állapítja meg és a melynek kivetésére a kamara választmánya illetékes, — közadók módjára legyenek behajthatók. Ezzel biztosítva van az, hogy a szervezet életképességéhez szükséges összegek behajthatók az esetben is, ha azt a kamarai tagok rendesen befizetni vonakodnának.

Az 58. §-hoz.

A műszaki kamara tagjai legnagyobbrészt a műszaki szabad foglalkozás terén működnek és foglalkozásuk minősége olyan, hogy hivatásuk teljesítése közben gyakran kockáztatják testi épségüket s nem ritkán életüket.

De e mellett tisztán magánkeresetre lévén utalva, nem mondhatjuk előre, hogy a kamarának mindegyik tagja oly szerencsés lesz, hogy aggkorára magát a legszükségesebb megélhetési kellékek födözése iránt biztosíthatja. Ezt tudva, a kamara a műszaki kar egyes tagjai és a karhoz tartozó családok érdekében az eddig tárgyalt és ismertetett közgazdasági és társadalmi célokon kivül humánus célt is tűzött maga elé. Ugyanis a kamara, saját tagjainak özvegyei és árvái számára egy segélyalap létesítését is feladatául tekinti, a mely kivételes esetekben szerencsétlenül járt kamarai tagok segélyezésére is fordítható.

E segélyalap létesítése, e szervezet életbelépésével a kamara törvényszerű kötelességévé válik s jogot nyer e célra a törzskönyvek vezetéséből befolyó illetékek 10%-át, a bármi címen befolyó büntetéspénzeket pedig teljes összegükben a segélyalap tőkéjéhez csatolni. A segélyezés módozatait és nagyságát csak a kamara közgyülése állapithatja és határozhatja meg.

Az 59., 60. és 61. §-hoz.

E szakaszok a közgyűlés vezetését és különösen az évi jelentés megállapítását és felterjesztését tárgyalják. E szakaszokban ki van mondva az, hogy a közgyűlések nyilvánosak. Ezt úgy kell érteni, hogy a kamara közgyűlésén nemcsak a kamarai tagok, hanem bárki is megjelenhetik. Ezzel azt a célt kívánjuk elérni, hogy a kamarának a működésébe, a mely a közgyűlésen egész mivoltában megnyilvánul, az érdeklődő közönség is betekinthessen, és lássa, hogy a műszaki kar e törvénynyel biztosított jogaival miképpen él, miképpen intézkedik s hogy e törvénynyel mily üdvös működést képes a társadalomban kifejteni.

Megszabják e szakaszok részletesen azt is, hogy az évi jelentésnek

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mit kell tartalmaznia, mire kell kiterjeszkednie. Az ügyrendet, a mely a kamara beléletét szabályozni lesz hivatva, a 61. §. értelmében a közgyűlés állapítja meg és helybenhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez terjeszti fel. Az így megállapított ügyrend — a kamara ügyeinek kezelésében — egyaránt kötelező a tisztviselő karra és a választmányra, s ezek annak szigorú megtartásáért a közgyűlésnek felelősséggel tartoznak.

A 62. §-hoz.

Az e szakaszban tárgyalt kamarai értekezletről a törvényjavaslat általános indokolásában bővebben szólottunk, annak célját és hatáskörét kimerítően ismertettük. Itt még csak azt a megjegyzést fűzzük hozzá, hogy a kamarai értekezletnek határozathozatalra joga nincs és célja csupán az, hogy a tagok és a választmány érintkezését és ez érintkezés folytonosságát megkönnyítsék és fentartsák. E célból a kamarai értekezletnek csupán indítványozó joga van és indítványai közül csak a szótöbbséget nyertek terjeszthetők a választmány elé, a mely ezek felett határoz.

A kamarai értekezlet működésének és vezetésének módját a kamarai ügyrend van hivatva közelebbről rendezni.

IV. FEJEZET.

A műszaki kamara tagjainak jogai és kötelességei.

A 63. §-hoz.

E szakasz kifejezi a kamarai tagoknak azt a jogát, hogy a következő, azaz a 64. §-ban körűlírt műszaki foglalkozásokat gyakorolni kizárólag csak kamarai tag van jogosítva és felhatalmazva. Lényegében tehát e szakasz a törvényjavaslatnak egyik főcikkét képezi, a mennyiben a munkakört ez szabályozza és biztosítja törvénynyel.

A munkakör ilyetén biztosítását nemcsak azzal kellett kimondani, hogy abban működni csak kamarai tagok jogosultak, hanem egyszersmind kötelességévé kellett tenni a hatóságoknak és a bíróságoknak azt, hogy az e munkakörből származó munkálatokat hatósági eljárásra csak az esetben fogadhatják el, ha azok kamarai tagtól származnak. Kivételt csak arra az esetre enged, a mikor ezeket a munkákat hatósági műszaki tisztviselők, hivatalos minőségükben, mint hivatalos teendőket végzik. És hogy a bíróságokat és hatóságokat e tekintetben mulasztás ne terhelhesse, s hogy a ka-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

marai tagok névsorának nem ismerése kifogásul ne szolgáljon, kötelességévé teszi e szakasz a kamarának azt, hogy a műszaki kamara tagjainak névsorát kellően áttekinthető alakban, tehát osztályonkint elkülönítve és lakóhelyük alapján megyék szerint csoportosítva,az összes hatóságoknak küldje meg, a névsorban beálló változásokat teljes nyílvánossággal kezelje és a változásokról ne csak az érdekelt hatóságokat értesítse írásban, hanem azt a hivatalos lapban nyilvánosan is közzé tegye.

A kamarai tagok névsorának eme nyilvántartásával és nyilvánosságra való hozásával azt akarjuk elérni, hogy a hatóságok, bíróságok, sőt maguk a felek is tisztában legyenek állandóan azzal, hogy műszaki ügyekben kikkel érintkezzenek s hogy a kamarai tagsággal visszaélés ne történhessék.

Mert mint e §. világosan kifejezi, az e törvény első fejezetében szabályozott műszaki címek egyikének viselése egymagában senkit sem jogosít fel arra, hogy a következő szakaszban fölsorolt műszaki foglalkozások bármelyikét is gyakorolja, mielőtt a kamarai tagok sorába felvétetett volna.

A 64. §-hoz.

A 63. §. osztályonkint elkülönítve részletesen felsorolja ama munkakört, a mely az egyes szakokat jellemzi és egyúttal megállapítja azt a munkakört is, a melynek biztosítása és a melynek megvédése a kamara fennhatósága alá van utalva. A részletes felsorolásra vonatkozólag e helyütt világosan ki kell fejeznünk azt, a mi különben a törvénytervezet további szakaszaiból is kitűnik, hogy e felsorolásnak nem célja az, hogy az egyes osztályoknak a munkakörét egymással szemben szabályozza vagy korlátozza. E felsorolásnak a célja különösen az, hogy a hivatlanok és jogosulatlanok működése esetén a bíróságok, melyek a műszaki munkakör terjedelméről ez ideig még kellőleg tájékoztatva nincsenek, alapot, és pedig törvényes alapot nyerjenek az esetleges visszaélések megtorlására.

A munkakör szabályozása a szakosztályok között, a kamaraintézmény határain belűl, teljesen fölösleges. Mert az e törvényben szabályozott módon minden túlkapás veszélye nélkül, nyugodtan bízhatjuk a kamarai tagra az összes műszaki foglalkozás szabad gyakorlását. A kamarai tag műszaki ténykedéseiért a kamarának, mint fegyelmi hatóságnak, felelős lévén, óvakodni fog oly munkát vállalni és elvégezni, melyért a felelősséget nyu-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

godt lelkiismerettel el nem vállalhatná, mert esetleg kockára tenné egyetlen ily ténynyel fáradságos évek során át szerzett jogait.

A kamara, mint fegyelmi hatóság, teljes garanciát nyujt minden túlkapás ellen, anélkül, hogy a választó vonalakra a kamara egyes osztályai között szükség volna. De a mellett, hogy a fölhozott okoknál fogva az osztályok közötti választófalak emelésére egyátalán szükség nincs, az ilyen szétválasztás magára a műszaki karra veszedelmet rejtene magában, mert a műszaki karnak egy erős egész testületté való tömörülésének állandóan útjában állana. De nem is teszi indokolttá az ilynemű szétválasztást az eddigi gyakorlat alapján tett tapasztalat sem, mert a legritkább esetek közé tartozott az, hogy a ki tanulmányait a mérnöki szakosztályon végezte, az a gyakorlatban az építészi vagy más munkakörrel foglalkozott volna vagy fordítva. Igy tehát a foglalkozási körök osztályonkint való szigorú szétválasztása a kamara tagok között meg sem volna okolható.

A műszakilag teljesen qualificált egyéneknél ritka eset az, de előfordúl, hogy valaki hajlamának és megnyilatkozott különös tehetségének engedve a tulajdonképpeni szakmáját elhagyja és pótolván ama tanulmányokat, a melyek az általa kedvelt szak gyakorlására szükségesek voltak, működésével egy más szak terére lép. Törvényjavaslatunk intentiója nem az, hogy a műszakilag qualificáltakat egymás ellen védje, hanem e törvénytervezetnek egész szellemét áthatja az, hogy e munkatérről a kontárokat, a hivatlanokat és jogosulatlanokat leszorítsuk.

A mikor tehát védekezünk a hivatlanok és jogosulatlanok ezrei ellen, akkor nem lehet célunk arra az egy-két kivételes esetre is kiterjeszteni javaslatunkat, a mikor a műszaki tanulmányokat végzett, tehát műszakilag képzett egyének nem tartják magukat szigoruan a szakmájukhoz. Ennélfogva ismételjük, hogy e felsorolás, a mely e 64. §-ban foglaltatik, kizárólag csak azt célozza, hogy a hivatlanok és jogosúlatlanok működését a bíróság törvényes alapon ítélhesse meg. Ezért tartatott a felsorolás oly átalánosan érthető alakban és ezért kerültünk a körülírásban mindenféle tudományos jellegű kifejezést és distinkciót, nehogy ezzel a közönség, vagy a bíróság tájékozását nehezítsük.

Tüzetesebb indokolást csak e szakasznak az erdőmérnöki munkakörre vonatkozó VI. pontja igényel, a melyben kifejezést nyer az, hogy az erdészeti köztisztviselőket és az állandó alkalmazásban levő magánerdőtiszteket — ez utóbbiakat kizárólag szolgálatadójuk birtokán — az erdőgazdasággal kapcsolatos műszaki teendőkben e törvény nem korlátozza.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ennek kimondása azért szükséges, mert e téren jelenleg is már szabályozott és rendezett viszonyok uralkodnak.

E kérdés elbírálásakor figyelembe vétetett, hogy az erdőtisztektől megkivánt qualifikáció dolgában nem lehet ismereteiknek csupán technikai oldala mértékadó, hanem tekintetbe jő szorosabb értelemben vett gazdasági tudományuk is. Mind a közszolgálatban, mind a magánszolgálatban álló erdőtisztek műszaki tevékenysége az eddigi (erdőfelügyeleti és egyéb) törvényes rendelkezésekből kifolyólag elegendő ellenőrzésnek van alávetve. A mennyiben pedig az erdőbirtokosok a jövőben szükségét látnák, hogy alkalmazottjuk kamarai tag legyen, azt bármikor megkivánhatják.

Ellenben mind a köz-, mind magánerdőtiszteknek magánvállalkozás jellegével bíró foglalkozása, nemkülönben oly erdőmérnökök működése, a kik állandó alkalmazás nélkül esetről-esetre vállalnak az erdőgazdaság körébe vágó műszaki munkákat, a műszaki kamarai tagsághoz van kötve. A műszaki kamara ellenőrzése mellett az önálló erdőmérnökök különösen oly erdőbirtokokon fejtenek majd ki üdvös működést, a melyeken akár csekély kiterjedésük miatt, akár más okból akadémiai képzettségű erdőtiszt nincs alkalmazva. De megbízásokat nyerhetnek más birtokokon is.

Ezzel éppen azokon az erdőbirtokokon, melyek a szakképzett erdőtiszt kezelését nélkülözik, fognak hozzájárulni az erdőgazdaság emeléséhez s ennek elősegítése egyike azoknak az üdvös hatásoknak, a melyeket e törvénytől az erdészetre vonatkozólag várunk.

A 65. §-hoz.

Az 1893. évi XVIII. t.-c. 94-ik szakaszának az e §-ban kifejezett kiegészítése szükségessé vált a szakértőkre vonatkozó törvényes intézkedések összhangzatossága végett.

Törvénytervezetünk szerint a 64. §-ban körülírt műszaki foglalkozások keretén belül mint szakértő bíróságok előtt csak kamaratag szerepelhet, annak törvényerőre való emelése a sommás eljárásról szóló törvénynek a szakértőkre vonatkozó átalános rendelkezéseinek, kiegészítését természetszerűleg vonja maga után.

E szakasz ezt a kiegészítést foglalja magában.

A 66. §-hoz.

A műszaki tudományok gyakorlati alkalmazása folytonosan fejlődvén, a munkakör sem írható körül egyszersmindenkorra. E törvény életbelépte után mutatkozhatnak az előbbeni szakasz esetleges hiányai abban, hogy a kitételek kellőleg nem alkalmaz-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tatnak és azok miként való értelmezése válik kérdésessé. Ezért szükséges volt ebben, mint minden oly esetben, a mikor fejlődés és javítás várható, egy kompetens élő fórumnak megadni a módot arra, hogy e szabályozó intézkedést időnkint helyesbíthesse és az élet követelményeinek megfelelő módosítását ajánlhassa. A kormánynak pedig meg kellett adni a módot, hogy rendeleti úton a helyeseknek bizonyult új intézkedéseket életbeléptethesse.

A 67. §-hoz.

Miután a műszaki foglalkozás oly természetű, hogy egy kérdés megoldása, vagy egy feladat megejtése annyi munkát, tanulmányt, tervezést és számítást igényel, hogy ha azt egy ember maga végezné, rendkívül sok időbe kerülne; az érdekek pedig, a melyek a műszaki munkálatokhoz fűzve vannak, rendszerint e kérdések minél gyorsabb és alaposabb megoldását és tervezését igénylik: ennélfogva ki van zárva az, hogy kamarai tag segéderők nélkül dolgozhassék. Azért e §. világosan kifejezi a kamarai tagnak ama jogát, hogy műszaki segéderőket alkalmazhat. Alkalmazhat pedig oly segéderőket, a kik qualifikációjuknál és gyakorlottságuknál fogva maguk is kamarai tagok, vagy olyanokat, a kik e qualifikációval nem birnak, vagy a kik kamarai jelöltek.

E mellett azonban felelősséggel tartoznak mindama munkálatokért és műveletekért, a melyeknek végzését segéderőkre bízzák, mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben: erkölcsi tekintetben a kamarával, anyagi tekintetben a féllel szemben, a kitől a megbízást átvették.

Ez alól csak az esetben tesz kivételt e szakasz, ha az alkalmazott segéderő maga is kamarai tag. Mert kamarai tagtól, ha az mint segéderő működik, joggal követelheti munkaadója ugyanazt a felelősséget, mint a minőt e törvény a kamarai tagokra hárít. Ezekre a szakasz akként intézkedik, hogy oly kamarai tag, a ki mint segéderő másnak műszaki irodájában dolgozik, működéseért munkaadójával szemben anyagi és a kamarával szemben pedig erkölcsi felelősséggel tartozik.

A 68. §-hoz.

A kamarai tagoknak a 64. §-ban körűlírt I—VI. pontokban felsorolt és részletezett munkakörökben való szabad működését célszerűnek mutatkozott a közönség műszaki érdekeinek minél tökéletesebb kielégítése miatt, némiképpen megszorítani, nehogy a műszaki irodák tulajdonosai, mint kamarai tagok, visszaéljenek

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

az előbbeni §§-okban előadott jogokkal oly irányban, hogy irodájukban túlnyomólag más szakképzettségű segéderőket alkalmazva, tevékenységük terét tulajdonképpeni képzettségük és képességüktől eltérőleg, más szakmába tegyék át.

E tekintetben üdvösnek és igazságosnak véljük e szakasznak azt az intézkedését, hogy bár a kamarai tag maga az ő személyét illetőleg a 64. §-ban I—VI. alatt körűlírt munkakörök bármelyikében szabadon foglalkozhatik, ha arra egyénileg valósággal képesítve van és ha az ahhoz szükséges tudást bármely, esetleg az iskolázástól eltérő módon szerezte is meg; de ez irányú engedékenységgel nem mehetett e törvény addig, hogy egy kamarai tag hivatásszerűen túlnyomólag oly ügyekkel foglalkozzék, a melyek szakmájától eltérnek. Helytelen dolog az, ha valaki a qualifikációjától eltérő munkakörben nem a saját egyéni képesítése folytán működik, hanem arra más szakbeli munkaerők igénybevételével, más kamarai tagoknak a tudását használja fel saját neve alatt.

Azért mondja e §., hogy a kamarai tag oly munkálatok végzésére nem vállalkozhatik, a melyek végrehajtására túlnyomóan más szakképzettségű segitőerőre van utalva, mint a minő szakmába ő egyénileg képesítve van. Ez ugyan a 64. §-ban felsorolt munkakörökben való szabad foglalkozás korlátozását jelenti, azonban magában e szakaszban világosan kifejezésre jut ama tendencia, hogy ez a korlátozás nem terjeszthető ki valamely szakban működő kamarai tag foglalkozása körével szerves kapcsolatban álló, kifejezetten más szaknak munkakörébe tartozó munkálatokra. Mert ha valamely munkálattal bármely más szakhoz tartozó munka szerves kapcsolatban áll, azt a kamarai tag saját közegeivel végeztetni, vagy saját maga végezni feltétlenűl jogosult s ily munkálatok végzésére bármely szakbeli munkaerőt kellő számban vehet igénybe, tekintet nélkül arra, hogy ő neki magának egyénileg mily qualifikációja van.

A 69. §-hoz.

Az előbbeni szakaszban foglalt intenció e 69. §. intézkedésével nyer befejezést. Itt kifejezésre jut az, hogy kamarai tag az elméleti minősítésétől eltérő más szakmabeli munkákra nemcsak egyéni képessége és egyéni speciális tanulmányainak megfelelő kitérésekre jogosúlt, hanem azt hivatásszerűen is gyakorolhatja.

Ezt a jogosúltságot azonban nem lehet és nem szabad átalánosítani, már ama magasabb szempontok miatt sem, a melyekből a műszaki foglalkozások gyakorlásának szabályozásakor kiindultunk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ennek átalánosítása nem áll sem a kar, de még kevésbbé az érdekeinek helyes kielégitését kereső közönség érdekében.

Letétetett törvényjavaslatunkban az az elv, hogy ha valaki megbízásokat fogad el s azokat díjazás ellenében foganatosítja, e tényével följogosítja a kamarát arra, hogy őt felelősségre vonja, vajjon igazolni tudja-e okmányokkal, hogy az ily megbízások körüli teendők végzésére a kellő képesítést megszerezte. Még inkább jogos e kérdés felvetése arra nézve, a ki hivatásszerűen akar valamely műszaki téren foglalkozni s arra egész existenciáját kívánja alapítni.

Nem lehet azonban ez elv rideg fentartásával azt kimondani, hogy műszaki főiskolát végzett egyének ama szak munkaköréhez legyenek hivatásszerüen kötve, a melyre az elméleti képesítést megszerezték. Mert nem lehetetlen, mint azt élő szaktársaink közül is többnek a működése igazolja, hogy egyéni hajlamaik valamely szak iránt akkor nyilvánultak meg, a mikor már a gyakorlatban érvényesíteni kezdték tudásukat s akkor léptek oly működési térre, mely elméleti qualifikációjuktól eltérő volt. De kellő műszaki előképzettséggel rendelkezvén, ez új szakban ismereteiket könnyen pótolhatták és kiegészíthették a gyakorlatban szerzett tapasztalatokkal úgy, hogy új hivatásuknak mihamarabb kiváló művelői lettek.

Azt a jövőben megakadályozni, mit a múlt kedvező példái mint megengedhetőt igazolnak, nem lett volna helyes. Azért e szakaszban kimondottuk azt, hogy kamara tag elméleti minősítésétől eltérő más szakmára is áttérhet hivatásszerű foglalkozásra, de erre való képességét az előbbeni bekezdésekben részletezett okok miatt be kell igazolnia. Törvénytervezetünk az elméleti képesítéstől eltérő más szakmában hivatásszerű működésre a képesítés és jogosultság alapjául, az új szakmában való, legalább három évre terjedő gyakorlati működés igazolását kötelezi és követeli. Mert feltehető, hogy ez idő alatt pótolhatók amaz ismeretek, melyek az új szakban való kellő jártassághoz nélkülözhetetlenek.

A 70. §-hoz.

A munkakör szabad gyakorlásának az előbbeni szakaszokban kifejezésre jutott csekély megszorítása maga után fogja feltétlenül vonni a gyakorlatban azt, hogy a munkatér jogosultsága iránt kérdések fognak felmerülni. Annyival is inkább, miután ezt egy törvény keretén belül kimerítően és minden kétséget kizáró módon körülírni nem lehet. A működés-terek jogosúltságára vonatkozó kérdésekben felszólalások esetén véglegesen a kamara választmánya van hivatva dönteni. S minden

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

hasonló döntvény irányadóúl tekintendő a kamara további működésében.

A 71. §-hoz.

A műszaki magángyakorlat okvetetlenül megkivánja azt, hogy az rendszeresen, vagyis irodaszerüen vezettessék, és az olyan irodát, a mely törvénytervezetünk értelmében a műszaki foglalkozás gyakorlására van hivatva: műszaki irodának nevezzük.

Műszaki iroda tulajdonosa és műszaki iroda vezetője csak kamaratag lehet.

Miután törvénytervezetünk alapján működő irodáknak egy közös elnevezésük lesz, ugyanis műszaki irodáknak fognak neveztetni, ennélfogva a közönség kellő tájékoztatására kötelességévé tétetik a kamarai tagoknak, a műszaki iroda címe elé azt a megjelölést kitenni, a mely az iroda hivatásszerű működési szakmáját jellemzi. E megjelölésnek egyezni kell a kamara választmánya által a kamarába való felvételkor megállapított osztály elnevezésével (lásd 27. §.), vagy azzal, melyet a kamara választmánya mint hivatásszerű szakot, kellő igazolás után a 69. §. értelmében az iroda tulajdonosának megállapított.

E jelző egyszersmind átalánosságban ama munkakört is kifejezi, a melyben az iroda működni jogosult.

A műszaki iroda hivatásszerű foglalkozásának eme jelzőjén kívül, a műszaki iroda tulajdonosa egyénileg csak ama cím viselésére jogosult, a mely őt elméleti kvalifikációja alapján, törvénytervezetünk I. részében foglaltak értelmében, megilleti.

A 72. §-hoz.

Ez a §. szabályozza és körülírja azokat a megtorló intézkedéseket, a melyekkel az e törvény által biztosított foglalkozási körben való jogosulatlan működést bírói úton sujtani lehet.

E §. szerint kihágást követ el az, a ki a 64. §-ban körülírt műszaki munkálatok bármelyikében csak egyszer is jogosulatlanul működik. És e kihágás pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén elzárással büntethető. Szigorúbban büntethető a panaszlott, ha ily kihágást ismételten követett el.

E §. definiciójába a 64. §-ban körülírt műszaki foglalkozásoknak tiltott módon való üzletszerű gyakorlása fel sem vétetett, hanem helyettesíttetett egyszerűen a kihágás ismétlésével. Ugyanis e foglalkozásnak tiltott módon való üzletszerű gyakorlása a legritkább esetben volna bebizonyítható és így a legtöbb esetben büntetlenül maradna.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Hogy a kihágás ismétlése kellőképpen ellenőrizhető legyen, kötelességévé tétetik az eljáró bíróságnak, hogy minden ilyen kihágási esetet a kamarának bejelentsen s a kamara azt oly célból tartja nyilván, hogy az ismétlések kellőképpen felderíthetők és megtorolhatók legyenek. Szükséges ez intézkedés különösen azért, mert a műszaki foglalkozás az ország minden részében gyakorolható. És így, a ki az ország egyik sarkában büntettetett meg ilynemű kihágás miatt, az büntetésének kiállása után esetleg az ország más részébe megy át e foglalkozást folytatni és ha fel is jelentik újból kihágás miatt, a bíró nem tudhatja, hogy az illető az eltiltott foglalkozást ismételten gyakorolta-e, vagy sem. Míg ha azt a kamara nyilvántartja, akkor az ország bármely részében ismétlődő kontárkodás a kellő megtorlásban részesülhet, mert a kamarának módjában áll a beérkezett jelentés után az újból eljárt bíróságot az ismétlés fenforgásáról értesíteni.

Törvénytervezetünk átmeneti intézkedései nem kamarai tagoknak — mint jogosított földmérőknek és az építőmestereknek — is biztosít bizonyos munkakört, a mely a 64. §-ban benfoglaltatik. Azért e szakasz világosan kifejezi azt, hogy ha jogosított földmérők vagy építőmesterek, vagy a tervezésre jogosított építőmesterek az őket is megillető, e pontban világosan körűlírt munkakör határait túl nem lépik, akkor annak dacára, hogy nem tagjai a kamarának, az itt precizirozott munkakört továbbra is zavartalanul folytathatják. Csak az esetben esnek e §. határozatai alá, ha e körülírt munkakörüket túllépnék és a 64. §-ban felsorolt oly munkálatok keresztülvitelére is vállalkoznának, a melyek e törvény értelmében már az általuk gyakorolható munkakörükbe jogosan nem tartoznak.

Eddig a műszaki foglalkozások gyakorlása minden felelősség nélkül történt.

Ha tehát az e szakaszban kivételképpen nem kamarai tagok által gyakorolható munkálatokat továbbra is oly elbánásban hagyjuk, mint a minőben azok eddig voltak, akkor e munkakörök továbbra is minden terhesebb felelősség nélkül volnának gyakorolhatók, holott törvénytervezetünk egyik főfeladata volt, minden műszaki foglalkozást, mely a közönség megbízásából végeztetik, ellenőrzés és felelősség alá helyezni.

Azért e szakasz utolsó bekezdése azt mondja, hogy bár a földmérők, építőmesterek és tervezésre jogosított építőmesterek kamarai tagok nem lehetnek, de bizonyos műszaki foglalkozásra mégis jogosultak. Tehát kell, hogy ilynemű működésükért szintén felelősséggel tartozzanak valakinek. S ha már a kamara autonom hatóságának nem tartozhatnak, akkor tartoznak ezentúl saját munka-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

körükből kifolyó ténykedéseikért személyes bíróságuk előtt ugyanazzal a felelősséggel helyt állani, mint a minő felelősséget a kamara saját tagjaitól megkövetel. Ennek az intézkedésnek törvénytervezetbe való foglalkozása szükséges volt azért, hogy ezentúl a műszaki munkálatok felelősség nélkül még az esetben se legyenek gyakorolhatók, ha azokat nem kamarai tagok végzik.

A 73. §-hoz.

A műszaki foglalkozások természete olyan, hogy a képzett mérnök, gépészmérnök, építész vagy vegyész nem zárkózhatik el attól, hogy szellemi munkán kívül a szakmájába vágó építkezések keresztülvitelére ne vállalkozzék, miután az épitkezések foganatosítása épp úgy szakmájába vág, mint a tervezéssel és műszaki tanulmányokkal járó szellemi munka.

Ezt tudva és érezve, törvénytervezetünk nem lett volna tökéletes, ha eme körülményre ki nem terjeszkedett volna. Ezért e szakasz világosan és kifejezetten mondja, hogy e törvény a műszaki címek és foglalkozások gyakorlásáról szól és kizárólag a műszaki munka szellemi részének szabályozására szorítkozik.

A kamara hatásköre nem terjed túl a műszaki magángyakorlat szellemi részének ellenőrzésén és az ezzel összefüggő anyagi dolgokon. Nem terjed ki sem találmányok értékesítésére, sem építő vállalkozásra, sem más egyéb oly dolgokra, a melyek természetüknél fogva nem ide, hanem az ipari törvény határozatai alá tartoznak.

E törvény nem zárja ki, sőt ellenkezőleg feljogosítja a műszaki kamara tagjait, hogy a műszaki foglalkozásnak ne csak szellemi, hanem anyagi részével is foglalkozhassanak. Vagyis a kamarai tag a mellett, hogy műszaki irodája van, építő vállalkozásokkal, saját vagy más kamara-tag által készített tervek végrehajtásával, találmányok életbeléptetésével, a kereskedelembe való bevezetésével is foglalkozhatik.

Csakhogy az ily neműy tényekedésük közben a műszaki kamara tagjai az idevágó ipart és kereskedelmet szabályzó törvények rendelkezése alá esnek és ezen felül, a műszaki kamarának ugyanazzal a felelősséggel tartoznak, a minő e törvénytervezetben, a kamarai tagok közvetetlen munkakörébe tartozó működésére megállapítva van. Ezzel a kamarai tagok tevékenységi terét kibővíteni kivántuk, de működésüket ott is ellenőrizzük azért, hogy a kamarai tagok megbizhatósága e felelősség mellett nagyobb legyen, mint a jelzett munkatereken rendesen működő nem kamara-tagoké.

E helyen volt kimondandó az 1884. évi 46,188 sz. a.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által kiadott rendeletnek a módósítása. Ennek okait az átalános indoklásban már kifejtettük. Ugyanis e nélkül továbbra is fennállana a mai sérelmes állapot, hogy magasabb műszaki qualificatio mellett valaki eltiltva legyen oly foglalkozástól, melynek gyakorlása sokkal kisebb, gyakran minden qualificatió nélkül engedtetik meg.

A 74—80. §§-hoz.

E §§-ok a kamarai tag és a megbízó fél közötti megállapodásokat és az első érintkezés eljárásait szabályozzák, valamint azt is, hogy a megbizást a fél vagy a kamarai tag kölcsönösen mi módon vonhatja el vagy mondhatja föl. E szakaszokban a módozatok részletesen körül vannak irva. Azokhoz közelebbi indoklást fűzni szükségesnek nem tartjuk.

Magának az e szakaszok értelmében való eljárásnak részletei és mikéntje a kamara ügykezelésében lesz körülírandó.

E §§-ban csak az alapelvek vannak letéve arra, hogy a kamarai tag és a felek közötti érinkezéskor mily formaságok tartandók meg, és mily szempontok szolgálnak az esetleg felmerülő ellentétek elbírálásakor irányadóul.

A 81. §-hoz.

A műszaki kamara törvényeken alapuló erkölcsi testület lévén — s hogy e törvény amaz intenciója és rendelkezése, hogy a kamara tag minden felajánlott megbízást elfogadni jogosult, bizonyos esetekben félremagyarázásokra okot ne szolgáltasson: szükségesnek mutatkozott oly szakasz felvétele, a mely kizáró határozatot tartalmaz a felek által felajánlott megbízások elvállalására oly esetben, ha e megbízás az erkölcsi testület tekintélyével össze nem egyeztethető.

Ilyen eset lehet az, ha a fél a kamarai tagnak a közreműködését oly ügyben kivánja igénybe venni és a kamarai tag tekintélyét és tudását oly ügyben akarja latba vetni, a mely a fél kijelentett szándéka, vagy a kamarai tag meggyőződése szerint másoknak jogos érdekeit, vagy e törvény határozmányait kijátszani célozza. Külön intézkedéssel kellett kizárni az ilyen természetű megbízások elfogadásának lehetőségét, nehogy a kamarai tag e törvényre hivatkozva magát azzal mentse, hogy a fél ilyen irányú megbízást adott neki és a felek megbízását e törvény értelmében minden megszorítás nélkül elfogadni jogosult.

Össze nem egyeztethetőnek mondja e szakasz igen helyesen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

azt is, hogy műszaki ügyekben egyidejüleg két oly felet képviseljen egy kamarai tag, a kiknek érdekei egymással ellentétben állanak. E tekintetben oly messze megy e szakasz intézkedése, hogy érdekellentétben álló két fél közül annak, akit nem képvisel, nem adhat ügyeinek elintézésében műszaki tanácsot sem.

A leggyakoribb eset azonban e törvény életbeléptetése után az lehet, hogy a ma még nagy számú jogosulatlanok és kontárok csábító ajánlattal fognak törekedni kamarai tagot arra rábírni, hogy e minőségét és nevét az ő tiltott működésük födözésére nekik átengedje. Ezt már e szakasz kifejezetten tiltja, s ez a fegyelmi vétségek között a 96. §. *e*) pontja alatt külön ki is emeltetett. Ennek szigorú megtorlása a kamara hatalmában áll és kivánatos, hogy a kamara a legszigorúbb megtorlásban éppen az ilyen vétségeket részesítse. E szakasz a fegyelmi vétségek közé teljes egészében azért nem soroltatott, mert nincs kizárva, hogy az ez ellen vétők cselekménye nem minősíttetik-e némely esetben büntettnek.

82. §.

E szakasz a felektől a kamarai tagra bízott pénz és egyéb értékeknek miként való kezelését tárgyalja és előadja azokat az alapelveket, a melyeket a kamarai tag a nyilvántartásában és elszámolásaiban követni tartozik. E §. kifejezi egyszersmind azt is, hogy ha a kamarai tag az ilyen pénzeket, vagy egyéb értékeket nem szigorúan megbízásának megfelelően kezelné, akkor e törvény értelmében milyen büntetendő minősítés alá esik, hogy jelezze az azzal járó következményeket.

A 83. §-hoz.

E szakasz az elvállalt műszaki teendők teljesítése körül a kamara tag eljárásában követendő alapelveket foglalja magában. Kifejezi azt, hogy ha egy kamarai tag műszaki megbízatást féltől elvállalt, ezt azontúl olyannak kell tekintenie, mint a saját személyes ügyét. Tehát annak elintézésekor minden qualitását, lelkiismeretét és becsületét latba kell vetnie; a képviselt fél érdekében érvényre kell juttatnia minden tudását, vagyis oly alaposan és szakszerűen kell eljárnia, hogy azzal a kar becsületét emelje.

Kötelességévé teszi továbbá a kamarai tagnak azt, hogy irodáját és annak ügyeit oly rendben tartsa, hogy minden egyes ügy állása bármikor, a legvilágosabban látható és megállapítható legyen. Magára a műszaki iroda miként való vezetésére különben a kamara

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

megalakulásakor kidolgozandó ügykezelés fog szigorú intézkedéseket tartalmazni.

De iroda vezetésének amaz intézkedések szigorú megtartásával, a melyeket az ügykezelésre vonatkozó szabályok tartalmazni fognak, a rend és az áttekinthetőséget illetőleg mind az ügy-, mind a pénzkezelés dolgában, az e §-ban lefektetett alapelveknek is minden tekintetben meg kell felelni.

Épp úgy a műszaki iroda helyes vezetéséhez tartozik az is, hogy a kamarai tag a féllel folytatott értekezések és tárgyalások során az ügy érdekében vele közölt, vagy az ügy vitele közben bármely úton tudomására jutott tényeket, a melyeknek másokkal való közlése az ügy ártalmára lehetne, titokban tartsa. E titoktartás oly alakban nyer e szakaszban kifejezést, hogy a kamarai tag ily tények felől tanúskodni nem köteles, sőt megbízójának engedélye nélkül tanúskodásra nem is bocsátható.

A kamara tagjai mindez említett feltételek, kellékek és szabályok pontos megtartásáért a kamara fegyelmi hatóságának felelősek.

A 84. §-hoz.

E §. intézkedik arra az esetre, ha a 168. és 169. §§. értelmében az elnök valamely kamarai tagot műszaki iroda gondnokául nevez ki. Felsorolja azokat az eseteket, a melyekben az így kirendelt kamarai tag a gondnokságot elfogadni nem tartozik. Mindazokban az esetekben, a melyek itt felsorolva nincsenek, a gondnoki kinevezést a kamarai tag köteles elfogadni, még akkor is, ha az reá terhes volna.

A törvénynek ez az intézkedése nagyon fontos és nagyon üdvös a műszaki gyakorlat mai állapotával szemben, különösen az esetben, a mikor akár a műszaki iroda tulajdonosának elhalálozása folytán, vagy más ok miatt a kamarai tag a műszaki iroda továbbvezetésére képtelenné válik. A mai állapot szerint az irodában minden félben marad, abban hagyatik, s ebből nem csekély kár háramlik a műszaki megbízást adó közönségre, vagy hatóságra és nagyon hozzájárul a műszaki kar megbízhatatlanságához. Ez intézkedéssel eleje vétetik annak, hogy egy folyamatban levő műszaki ügy a miatt, mert a megbízott kamarai tag annak vezetésében akadályozva van, vagy arra teljesen képtelenné válik, parlagon maradjon és annak tovább vezetéséről senkise tartozzék gondoskodni.

Ily esetben a műszaki kamara veszi a műszaki irodát további gondozásába. Kirendel a saját kebeléből egy tagot az ügyek további vezetésére, illetőleg minden intézkedés megtételére, a mely a már folyamatban levő munkálatok, valamint az iroda összes

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

megbízásai körül a megbízó feleknek érdekében áll. E kirendelt gondoskodni tartozik, hogy az ügyek tovább vezetése annak rendje és módja szerint a felek károsodása nélkül láttassék el.

Ez oly intézkedés, a mely kihatásában kellőképpen nem méltányolható. Ez oly intézkedés, a melynek mai hiánya úgy a műszaki kar egyes tagjainak, mint azok örököseinek, valamint a nagyközönségnek is nagy kárára van. Ha nem is volna más célja e törvénytervezetnek, mint csak ennek az intézkedésnek az életbelépése, már ezzel is oly nagy horderejű kérdést oldott volna meg, a melynek kedveért érdemes e szervezetet törvényerőre emelni.

A 85. §-hoz.

Hogy a kamarai tag a 83. §-ban részletesen körülírt és az indokolásban is jelzett módon vezethesse azt az ügyet, a melyet a fél reá bízott, hogy tehát egész lelkével és tudásával működhessék a reá bízott ügy érdekében, biztosítani kellett részére e törvényben azt, hogy az ügyek tárgyalásakor, a felszólalások, valamint a megbízásaival összefüggő egyéb eljárásakor teljes szólásszabadsággal rendelkezzék. Természetesen oly illemszerű megkötéssel, hogy a kellő tiszteletet mindenütt megtartani köteles.

A kamarai tag szólásszabadsága kikötendő volt már a közönség szolgálatában álló karok egyenrangúságának érdekében és azért is, hogy érvelését és indokolását minden megszorítás nélkül adhassa elő minden hatóság előtt, legjobb tudása és lelkiismerete szerint egyszerűen és őszintén. Már pedig e tárgyalásokon feszélyezve volna, ha teljes szólásszabadsággal felruházva nem volna.

A 86. §-hoz.

Hogy a kamarai tagok az e szervezetben biztosított jogukkal a maguk anyagi előnyére vissza ne élhessenek, kiköttetett, hogy egy kamarai tag csak egy műszaki irodának a vezetésére jogosíttatik föl. Ezzel elejét kívánjuk venni annak, hogy az anyagilag jobban szituált kamarai tagok szerződtetett műszaki erőkkel ne foglaljanak nagyobb munkateret, mint a mennyit egyénileg ellátni birnak. Mert ha ezt nem kötnők ki, akkor a műszaki foglalkozás természete folytán lehetővé válnék az, hogy a műszaki kamara egyik tagja az ország különböző vidéki központjaiban fiókirodákat állíthatna föl és a műszaki foglalkozások egy része felett monopoliumot gyakorolhatna.

De másrészt megadatván e törvény 73. §-ában az a jog, hogy a kamarai tag épités-vállalkozással is foglalkozhatik, tehát

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

saját vagy mások tervei szerint építéseket foganatosíthat, ennél fogva nem kerülhető el, hogy az ilyen építések mellett okvetetlenül szükséges építőirodák, az építést elvállaló kamarai tag vezetése és neve alatt ideiglenes jelleggel ne létesíttessenek

Ez építőirodák azonban működésükkel nem terjeszkedhetnek túl az ily építéssel szerves és közvetetlen kapcsolatba álló műszaki teendőkön. Világosan kifejezve, az ily építő irodák csak ideiglenes jellegüek és fennállásuk csak az építkezés tartamára terjed és legfölebb addig, míg az építkezés, illetőleg az elszámolás elkészül.

A 87. és 88. §§-hoz.

Hogy a kamarai tag a hatóságok előtt és bárhol ott, a hol az ügy érdekében eljárnia kell, magát kellőképpen igazolhassa, feltétlenül szükséges, hogy ezentúl a felek a műszaki kamara tagjainak meghatalmazást állítsanak ki.

A meghatalmazás a 88. §. értelmében átalános vagy pedig megszorítást tartalmazó lehet.

Ha a meghatalmazás átalános, megszorítás nélküli, akkor a kamarai tag természetesen mindazon intézkedéseket megtenni jogosult, a melyeket az ügy helyes továbbvezetésére szükségesnek lát. Mert ha a fél valami megszorítást kíván a kamarai taggal szemben a megbízásra vonatkozólag érvényesíteni, kell, hogy azt a meghatalmazásban külön kiírja, megnevezze és kifejezze, mert csak ily esetben van a feleknek a kamarai tag intézkedései ellen, a meghatalmazások körének túllépése miatt felszólalásra joguk.

Hogy a meghatalmazások mily módon, mily szöveggel állítandók ki, arra a kamara ügykezelésére vonatkozó szabályzata fog majd részletes intézkedéseket tartalmazni. Ezeket természetesen éppen olyan szigorúan kell majd a kamara tagjainak követni, mint e törvény határozatait.

A meghatalmazások életbeléptetésével elérni kívánjuk azt, hogy a hatóságok abban a helyzetben legyenek, hogy a náluk eljáró kamarai tagoknál meggyőződést szerezhessenek maguknak arról, vajjon ők náluk tényleges megbízás folytán, vagy pedig rejtett okból járnak-e el bizonyos ügyekben. A hatóságok pedig ennek megfelelőleg adhassák vagy tagadhassák meg felvilágosításukat, illetőleg intézkedésüket.

E rendnek behozatala a mai állapottal szemben nagyon üdvös. Ma a fél megbízásából eljáró mérnök alig képes igazolni a hatóságok előtt azt, hogy ő arra tényleg megbízást nyert és így nagyon könnyen ki lehet téve annak, hogy eljárását a hatóságok félre magyarázzák.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Szükséges az írásbeli meghatalmazás különösen azért is, mert a fél és a kamarai tag között esetleg a megbízásból kifolyó díjazás dolgában nézeteltérések fordulhatnak elő. Tehát kell, hogy a bíróságnak alapja legyen a megbízás terjedelmének és természetének megítélésére és arra, hogy a díjazás kérdésében helyes és az ügynek megfelelő ítéletet hozhasson.

A 89. §-hoz.

A műszaki kamara életbeléptetésével a műszaki kar egy rendezett testületet fog képezni, melynek minden tagja egyenlő jogokkal fog birni, bár lesznek olyan tagjai is, különösen az első alakuláskor érvényesülő átmeneti intézkedések folytán, a kiknek formális oklevelük nincs.

Ezek, az eddigi törvényes intézkedések szerint, az oklevéllel rendelkezőkkel szemben a törvényhatósági bizottságra való jogosultságnál hátrányban volnának, a mennyiben a virilisek sorrendjének megállapításakor, adójuk csak egyszerűen vétetnék figyelembe.

A kar egyes tagjainak egyenrangusága, de különösen a karnak, más kamarai szervezettel bíró testületekkel való egyenjogúsága is indokolttá teszi az 1886. évi XXI t.-c. 26. §-ának ily értelmű kiterjesztését, a hol e jog az ipar és kereskedelmi kamarák bel- és kültagjainak is biztosítva van. De biztosítja a nevezett törvény a társadalom sok oly tagjának e kedvezményt, a kik távolról sem töltenek be a közgazdasági életben oly fontos szerepet s nem állanak az értelmiség oly magas fokán, mint a műszaki kar ama tagjai, kiket mint ilyeneket a kamara elismerni fog.

Mi sem indokoltabb tehát mint az, hogy e kedvezmény a műszaki kamara tagjaira, az oklevél birárására való tekintet nélkül kiterjesztessék.

V. FEJEZET.

A műszaki kamara-tagok felelősségéről.

A 90. §-hoz.

A műszaki kamara mint autonom hatóság e törvény életbelépésével oly hatalmi kört és oly hatáskört nyer, a mely nemcsak egyesek, hanem a közönség érdekeit is érinti. E hatalommal miként való élésnek és e hatalom miként való gyakorlásának ellenőrzését szükséges volt — más autonom hatóságok működéséhez hasonlóan — valamely miniszternek fennhatósága alá helyezi, hogy ezáltal eleje vétessék és megakadályoztassék az autonom hatóságnak a saját

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

hatáskörén való túlterjeszkedése, illetőleg a kezébe letett hatalommal való visszaélés.

E miatt felhatalmazza ez a törvény a kereskedelemügyi minisztert, hogy mindaz esetben, ha a műszaki foglalkozás gyakorlásának terén tett tapasztalatokból kifolyólag, avagy a kamara működése ellen tett konkrét feljelentések folytán szükségesnek látja a beavatkozást, vagy a kamara működésének ellenőrzését, azt saját hatáskörében elrendelheti. Hogy azonban a miniszter e joga idővel olyanná ne váljék és oda ne fejlődjék, hogy ez magának a kamarának a működését megbénítsa, azért ez ellenőrzés jogát a miniszter a műszaki kar előkelőségéből választott megbizottai útján gyakorolja. Ilyeneket nevez ki a kamara ügykezelésének és működésének esetleges megvizsgálására és ezeknek véleménye és előterjesztése alapján teszi meg a szükséges intézkedéseket.

A törvénynek ez intézkedése a legtávolabbról sem kívánja érinteni a műszaki kamara autonomiáját és autonom jogait. Azonban mint említve volt, a hasonló autonom jogokkal bíró testületekben ez mindenütt megvan és szükséges is, miután nem szabad feltétlenül bízni abban, hogy a kamarának biztosított jogokkal soha visszaélni nem fognak.

Ki kellett tehát mondani a kamarának, valamint a kamara választmányának és elnökének a felelősségét a kamara működéséért. S miután e felelősséget a törvény kimondotta, természetes következménye, hogy megnevezni tartozott azt a forumot is, a kinek a kamara e szervei felelősséggel tartoznak.

A törvények miként való végrehajtásának őrei átalában véve a miniszterek, ennélfogva e törvény is a végrehajtással megbízott miniszter fennhatósága alá helyeztetett.

De eme fennhatóság és ellenőrző jog mellett a miniszter kötelességévé válik az, hogy rendeleti úton orvosolja és pótolja mindazokat a hiányokat, a melyek e szervezet működésében idővel mutatkozni és beállani fognak. Ezzel kifejezésre jutott az, hogy a miniszternek jogában áll az e törvényben lefektetett alapon a műszaki kar szervezését az idővel változó igényeknek megfelelőleg fejleszteni és a megváltozott közgazdasági viszonyokhoz illeszteni.

A 91—99. §§-hoz.

E szakaszok rendezik a kamara tagok ellen felmerülő panaszok minősítését és megtorlását.

A minősítést illetőleg ez a törvényjavaslat 3 kategoriát különböztet meg, és pedig:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

1. mulasztást,
2. fegyelmi vétséget és
3. bűntettet.

A mulasztás és fegyelmi vétség megbírálása és megtorlása a kamara ügykörébe, a bűntetté pedig az illetékes büntető bíróság hatáskörébe utaltatott.

Eme megkülönböztetés szerint a 84—94. §§. a mulasztás eseteit tárgyalják és azt, hogy mely cselekmény minősíthető mulasztásnak; e minősítést ki jogosult megállapítani és mely alapon. Egyszersmind meg van írva e §§-okban az is, hogy mily eljárás követendő 1. a mulasztás esetének beigazolására és 2. milyen büntetések szabhatók ki azok megtorlására?

Magára az eljárásra nézve a szóbeli eljárás van kijelölve és hogy ennek foganatosítása a célnak megfelelőleg tényleg keresztül vihető legyen, a kamara választmánya e törvény-tervezet szerint felruházandó volt a megidézés jogával.

Gondoskodva van arról az esetről is, ha a mulasztás nem a kamara székhelyén, vagy annak közelében történt, vagy ha mind a fél, a kivel szemben e mulasztás elkövettetett, mind a kamarai tag a székhelytől távol lakik. Ez esetben az ügy megvizsgálása végett a választmány a kamarának egyik tagját bízhatja meg az ügy kiderítésével, vagyis a vizsgálat vezetésével.

Magának az eljárásnak mikéntje, valamint a kiszabható büntetések foka e §§-okban részletesen körül van írva.

Hogy mily ténykedések tartoznak a vétségek sorába, azt a 95—96. §§-ok sorolják fel részletesen. A 95. §. fegyelmi vétségnek minősíti azt, ha valamely kamarai tag alkalmazást vállalván más kamarai tagnál — ezzel az önálló működésről lemondván — alkalmaztatásának ideje alatt főnökének tudta és beleegyezése nélkül felektői megbízásokat fogad el, ily megbízásokat saját felelősségére és hasznára foganatosít.

E tilalomnak törvénybe való iktatása fontos volt a tekintetben, hogy eleje vétessék az oly eshetőségnek, hogy egy kamarai bejegyzett tag más kamarai tag műszaki irodájában való alkalmaztatásának ideje alatt ez iroda összeköttetéseivel megismerkedvén, esetleg a felekkel való tárgyalást úgy vezeti, hogy e megbízásokat az irodától elvonva főnöke kárára magához ragadja.

De különösen felveendő volt e tilalom azért, mert a kamarai tag felek képviselésére felhatalmazva lévén, alkalmaztatása ideje alatt az irodához forduló felek megbízásait főnöke tudta nélkül végezhetné el és képviselhetné. Ez ellenkezik és összeférhetetlen az elfoglalt állásában való hivatalos működésével.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az ilyen eset erkölcsi és anyagi károsítással jár, s ezért a fegyelmi vétségek sorába volt felveendő.

Fegyelmi vétségnek minősíti e törvény a kamarai tag ama tényked ését is, ha hivatásszerű kötelességeit, vagy e törvény rendeleteit vétkesen szegi meg és műszaki tudását vétkesen használja, azonban erre más indító okok szolgáltak, mint az, hogy magának vagy másoknak célzatosan illetéktelen hasznot vagy valakinek tudatosan kárt okozzon. E minősítésnek megállapítása már nagyon nehéz, de igen fontos, mert éppen a vétkes célzat fönforgása vagy hiánya különbözteti meg e tényked ésben a minősítést a tekintetben, hogy az fegyelmi vétséget vagy büntettet képez-e?

Ennélfogva az ily esetek megvizsgálásának sokkal szorgosabbnak és behatóbbnak kell lenni az eljárás megindításakor, mint más cselekményé, mert e vizsgálat van egyedül hivatva e nagy horderejű minősítést ilyen esetekben megállapítani. Azt pedig egyes fönnforgó esetekben megállapítani, hogy valaki bűnös célzattal vagy a nélkül szegte-e meg kötelességét és e törvény rendeleteit, nem könnyű feladat, és nagy lelkiismeretességet követel meg az illetőtől, a ki ily esetekben az ügy megvizsgálására a kamara által, mint vizsgálóbiztos kiküldetik. Ebből látható, hogy a kiküldött biztosnak a panaszlott kamarai tag irányában ily esetekben nagy kihatású tényked ése van.

Ezért ki kellett mondani, hogy a vizsgálóbiztos is felelősség terhe alatt viseli e tisztét és ha ezt nem kellő lelkiismerettel tölti be, akkor e törvénytervezet értelmében szintén fegyelmi vizsgálat alá vonható.

A 96. §. *a*) pontjában a műszaki foglalkozások természetétől függő intézkedések foglaltatnak.

Ugyanis gyakran tapasztalható, hogy a műszaki foglalkozások terén működők a feleket, a kik a maguk ügyében többé-kevésbbé laikusok szoktak lenni, tisztán keresetük gyarapítása végett nagyobb műszaki műveletekbe, nagyobb terjedelmű tervezgetésekbe és tanulmányokba biztatják be, mint a mi a kitűzött cél és a fennforgó feladat, vagy a megbízás terjedelméhez és a megoldáshoz szükséges és elegendő lett volna.

Ily tényked és a jövőben is előfordúlhat, és ha a fél tudatára ébred annak, hogy egy kamarai tag az ő jóhiszeműségével, önérdeke által vezéreltetve visszaél, akkor természetes, hogy ha e tényked és kellő megtorlás nélkül maradna, az az egész karra káros következményeket vonna maga után. Ez okból, de különösen azért, hogy a felek ily módon félrevezetésnek kitéve ne legyenek és a kamarai tagokhoz teljes bizalommal fordulhassanak megbizásaikkal, volt e törvényben világosan kifejezendő,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

hogy kamarai tagnak ily tényked̈ése fegyelmi vétséget képez. Tehát súlyosabb beszámítás alá esik, mintha a 78—79, vagy a 80. §§-ban felsorolt kötelességeit mulasztotta volna el rendszeresen teljesíteni.

Éppen így fegyelmi vétségnek van minősítve az is, ha valaki a reábizott ügyekben oly hanyagságot és késedelmezést tanúsít, hogy azzal a megbízó fél károsodását okozta.

A műszaki kar érdekében e pontba volt teendő még az, hogy fegyelmi felelősségre vonható a kamarai tag akkor is, hogyha méréseinek és tervezéseinek megbizhatatlansága miatt jogosan panaszoltatik be. Az ilyen megbízhatatlan munkának indító oka azonban tudatosság nem lehet, mert ha a mérések és tervezések tudatosan készültek hibásan és hamisan, akkor e vétség súlyos beszámítás alá esik és bűntettek közé sorolható.

Tehát fegyelmi vétségnek ily tényked̈és csak akkor minősíthető, ha ez. vagy hiányos műszaki képzettség, vagy nem kellő lelkiismeretesség vagy hanyagság következménye. Mert ha a kamarai tag tervein és mérésein, illetőleg mérési adatain tudatosan hamisításokat végez, az okmányhamisításnak minősítendő és mint ilyen a bűntettek közé sorolandó.

A mulasztások büntetése: megintés, rendreutasítás, írásbeli feddés vagy pénzbüntetés lehet.

Fegyelmi vétségre ezenkívűl a műszaki foglalkozás gyakorlásától való felfüggesztés, sőt a műszaki foglalkozástól való eltiltás is kimondható. De e két utóbbi csak igen súlyos okok fennforgása esetén mondható ki, a mikor már a fegyelmi vétség a büntett határát érinti.

A büntettnek megítélése, megbírálása és megtorlása, mint már előbb is említettük, a büntető bíróság hatáskörébe utaltatott, a hová a kamara, ha a megindított vízsgálat alapján büntett nyomait látja, az iratokat átteszi.

Büntett esetén az ítéletben a műszaki foglalkozástól való eltiltás, a különbeni egyéb büntetések mellett, okvetetlenül kimondandó.

Az e §§-okba foglalt szigorú büntetések és szigorú minősítések csak fokozni kivánják ama bizalmat, a melylyel a közönség kamarai taghoz műszaki ügyeivel fordulhat. Ilyen szigorú eljárás mellett feltételezhető, hogy az iskolázott és jogokat szerzett egyén működésével óvakodni fog oly eljárást tanusítani, a mivel e büntetések valamelyikét magára vonhatja. De e mellett magának a karnak is érdekében áll, hogy minden visszaélés szigorúan megtoroltassék, mert csak ily módon remélhető bizonyos pozitivitással, hogy a kar tekintélye növekedni fog.

Hogy azonban eleje vétessék annak, hogy a kamara esetleg

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

idővel a műszaki foglalkozás terén mutatkozó mulasztások és vétségek megtorlása körül lanyhaságot vagy elnézést tanusítson, e törvényjavaslat későbbi §§-ai intézkednek az iránt, hogy a kir. ügyészség a fegyelmi eljárás iratait bármikor megtekintheti, sőt feljogosíttatik arra is, hogy ha a kamarai választmánynak hatásköréből egyik vagy másik ügyet kiveendőnek itél, ezt is megtehesse. A későbbi pontokban, a büntettekre nézve a kir. ügyésznek a feltétlen beavatkozás joga biztosíttatott, sőt e tekintetben a választmány elé is külön kötelességek szabattak.

A 100. §-hoz.

Ha a kamarai tag mulasztását vagy vétségét a választmány, vagy a fegyelmi bíróság megbüntette, és írásbeli feddésre, vagy pénzbírságra ítélte, ezzel még a megtorlás kimerítve nincsen. Az ily büntetéseknek e szakasz szerint még erkölcsi hatályuk is van, két évre terjedhető kihatással; a műszaki foglalkozás gyakorlásától való felfüggesztése pedig, a felfüggesztési idő lejártától számított három évre terjedő erkölcsi kihatással mondható ki.

Az erkölcsi kihatást e szakasz úgy értelmezi, hogy az ily büntetésekkel sujtott kamarai tag, az erkölcsi hatás ideje alatt közgyűlésen szólás és szavazás jogával nem bír és a kamara választmányi tagja, vagy tisztviselője ez idő alatt nem lehet s nem foglalhat helyet annak bíróságaiban.

Ez intézkedéssel a törvényjavaslat a vétségek büntetését hatásosabbá kivánta tenni, nehogy a kirótt pénzbüntetés kifizetésével, avagy az irásbeli feddés elolvasásával a megtorlás befejezést nyerjen. Érezze a vétkes saját testületében cselekményének erkölcsi következményeit és látható alakban nyilvánuljon a kamara igazságszolgáltatása, szigora és hatalma.

Miután az erkölcsi kihatás a kamara kebelében huzamosabb időn át nyilvánul meg, ennélfogva nagyon alkalmas e mód a kamarai tagok átalános erkölcsi felfogásának az emelésére, különösen azért, mert a megbüntetett a büntetés lerovása után nem jelenik meg rögtön a kollégái között ugyanazokkal a jogokkal és szólásszabadsággal, mint azelőtt.

Ez intézkedéstől erkölcsi tekintetben sokat lehet várni.

A műszaki foglalkozástól való eltiltás a megbüntetett egész jövőjére rendkívül nagy jelentőségű lévén, s bár e büntetés nagyon súlyos vétség miatt s csak nagyon alapos vizsgálat után mondatik ki, mindamellett arra való tekintettel, hogy e botlást a kamarai tag valamely gyenge pillanatában követhette el és későbbi maga-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

viseletével a büntetés hatása alatt oly erkölcsi viselkedést és oly megtérést tanúsított, hogy büntetése szigorának enyhítésére rászolgált: gondolni kellett e büntetés esetleges enyhítésének lehetőségére is.

E mellett szem előtt tartotta a javaslat azt is, hogy sem a társadalomnak, sem a műszaki karnak érdekében nem áll az erkölcsi halottak számát gyarapítani, s ezért intézkedett akként, hogy ily vétség vagy bűntett követlezménye expiálható. A vétkes, ha egészen nem is, de részben rehabilitálható legyen.

Ezzel egyidejüleg serkenteni igyekezik azokat, a kiket különleges körülmények ballépésre tántorítottak, hogy ismét a jó útra térve, kifogástalan magaviselettel elháríthassák idővel tettük anyagi következményeit. E végett e törvényjavaslat lehetővé teszi — arra az esetre, ha a műszaki foglalkozástól való eltiltás ítéletileg mondatott ki — hogy a megtévelyedett, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 5 év letelte után folyamodhassék a kamarához felvétel és a műszaki foglalkozás gyakorlásának jogosultsága iránt.

Ily esetekben a folyamodónak időközi magaviselete szorgos kutatás és vizsgálat tárgyává tétetvén, a fel vagy fel nem vétel kizárólag a kamara méltányosságára van bízva.

Tehát nincs kizárva a lehetősége annak, hogy a kamara neki a műszaki foglalkozás gyakorlásának jogosultságát ismét megadja, ha időközben megnyugtató magaviseletet tanúsított.

Erkölcsi hatása azonban e büntetésnek soha meg nem szűnik, mert az ilyen ujonnan felvett kamarai tagnak többé a közgyűlésen szólás és szavazás joga nem lehet, továbbá nem lehet többé soha sem tisztviselő, sem bíró.

A 101. §-hoz.

A 101. §. a mulasztás és fegyelmi vétség büntethetőségére kimonja az elévülést. Az elévülés idejét, a cselekmény elkövetésétől a feljelentésig, két évben állapítja meg.

Az elévülhetést ki kellett mondani, nehogy a kamarai tag hosszú idő mulva valamely, esetleg legkorrektebb cselekvényeért hamis adatok alapján oly utógondolattal panaszoltassék, hogy a kamarai tagnak már nem áll módjában ennyi időre visszamenőleg az ellenkező igazolására a kellő bizonyítékokat előteremteni.

Nehogy tehát a felek részéről a kamara-tagok zaklatásnak és meghurcoltatásnak legyenek kitéve, ki kellett mondani az elévülést.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 102. és 103. §§-hoz.

Itt mondjuk ki a kamarai tag tényked̄éseiért az anyagi felelősséget. Vagyis, hogyha a kamarai tag műszaki műveleteivel, méréseivel, tervezéseivel, vagy egyátalán műszaki foglalkozásával szándékosan, vagy vétkes gondatlanságból kárt okozott, akkor nemcsak a kamarával szemben tartozik erkölcsi tekintetben felelősséggel, hanem e mellett a kárt szenvedő megbízó félnek fentartatik e törvényben a jog arra, hogy a kártérítést a kamarai tag illetékes bírósága előtt kereshesse.

Ha úgy adódnék elő az eset, hogy a kártérítési keresetet előbb indítanák meg, mint a kamara részéről a felelősségre vonást, akkor a kárnak teljes megtérítése még nem menti fel a kamarai tagot attól, hogy a kamara fegyelmi bírósága őt felelősségre ne vonja. Ezzel kifejezésre kellett juttatni azt, hogy a kamarai tagoknak anyagi felelőssége miben áll, és hogy az mily megitélés alá esik.

Azonban itt is előfordulhat az az eset, hogy szándékos mulasztás vagy vétkes gondatlanságból eredő kártérítési igénynyel a fél oly nagy idő mulva áll elő, hogy a kamarai tagnak annak az ellenkezőjét igazolni már nagyon nehéz, vagy lehetetlenné is vált, miután a szükséges bizonyítékok időközben megszünhetnek vagy elveszhetnek.

E miatt a kártérítésre is bizonyos elévülést kellett kimondani, és ezt a 103. §. teszi, mely a cselekmény elkövetésétől számított 5 évet állapít meg mint elévülési időt, mely után ily kártérítési igény többé kamarai tag irányában nem érvényesíthető. Az öt év nem olyan nagy idő, a mely alatt a kamarai tagnak a tényked̄éséből kifolyó károk ne jelentkezhetnének, vagy a káros hatás a megbízó tudomására ne juthatna és a keresetet meg nem indíthatná. Míg másrészt öt év elég nagy idő arra, hogy a szükséges bizonyítékok ez idő alatt elvesszenek, megszűnjenek.

E két szakaszszal teljesen kielégítően véltünk intézkedni a kamarai tag anyagi felelőssége, illetőleg a megbízó fél anyagi kártalanítása érdekében.

VI. FEJEZET.

A műszaki kamarai jelöltek felelőssége.

A 104. §-hoz.

A kamarai szervezettel a műszaki foglalkozás gyakorlása szabályozást nyervén, intézkedni kellett arról, hogy a jövőben a műszaki foglalkozás gyakorlására jogosultak a kamarai szervezet

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szellemében kellő jártasságot és oly gyakorlatot szerezzenek, hogy a rájuk váró hivatást önállóan kifogástalanul foganatosíthassák.

Ez okból tette lehetővé e javaslat azt, hogy a kamarai jelöltek önálló működésre is használhatók legyenek és némely esetekben a kamarai tagot helyettesíthessék. Mert az oly gyakorlatot, a minőre hivatásuk folytán idővel szükségük lesz, a nélkül, hogy teljes munkakör álljon a gyakorlati idejük alatt rendelkezésükre, elérniök nem lehetne.

De ezzel kapcsolatban eljárásuk és müködésük szintén ellenőrzés alá volt helyezendő és a 104—105. és 106. §§-ok éppen ezt szabályozzák. Szabályozzák ugyanis azt a felelősséget, a melylyel a kamarai jelöltek, ez irányú működésükből kifolyólag a kamarának és munkaadójuknak tartoznak.

A 105. §-hoz.

E § a kamarai jelöltnek fegyelmi felelősség alá vonható ténykedéseit írja körül.

Az itt felsorolt esetek közül a *d*) pont alatti fejezi ki legátalánosabban és leghelyesebben a felelősséget, kimondván, hogy ugyanoly felelősséggel tartozik a kamarai jelölt a műszaki gyakorlat terén való működéseért, a minővel a kamarai tagok a kamarának tartoznak.

Különösen fontos a felsorolások között az *e*) alatt említett intézkedés, mely a műszaki foglalkozást jogtalanúl űzők működésének előmozdítása ellen irányul. A kamarai jelöltnek gyakran fog kínálkozni erre alkalom és azért kellett e javaslatban ilyen esetek ellen erélyesen intézkedni és kimondani, hogy a jelölt fegyelmi vétséget követ el, ha ő maga jogtalanúl műszaki foglalkozást űz, vagy ha azt jogosulatlanoknál előmozdítja.

A 106. §-hoz.

E szakasz a megtorló intézkedéseket és a megtorlás mértékét szabja meg az abban megállapított vétségekért és megemlíti, hogy a hatóságok előtti eljárásban a kamarai jelöltnek ugyanolyan kötelezettsége van, mint a kamarai tagnak.

VII. FEJEZET.

A fegyelmi eljárás.

A 107. §-hoz.

A fegyelmi eljárás szervezésekor a főgondot a fegyelmi bíróságok megalakítására fordítottuk, vagyis arra, hogy kik legyenek a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

fegyelmi eljárással, a kamarai tagok e fontos ügyeinek elintézésével megbízva?

A kamarai szervezet lényege a műszaki kar autonomiájának megtestesítése lévén, ennélfogva a fegyelmi bíróságokat lehetőleg úgy kellett összeállítani, hogy azokban a kar autonomiája kifejezve és biztosítva legyen.

De e mellett természetesen helyt kellett engedni ez ügyekbe oly idegen és hivatalos beavatkozásoknak is, a mivel a törvény helyes alkalmazása és az igazságszolgáltatás általános érdekében feltétlenül szükséges ellenőrzés biztosíttatik.

A kamara hatáskörébe tartozó mulasztások és vétségek megbírálása a választmányra bizatott, kimondván e szakasz azt, hogy a kamara választmánya képezi egyszersmind annak fegyelmi bíróságát. Ez helyesen van így. Mert a fegyelmi bíróság elé kerülő ügyek megbírálása és megítélése nem annyira jogi, mint inkább műszaki természetű mulasztásokra fog kiterjedni, tehát kompetensebb bírálója az ily mulasztásnak és vétségnek más, mint a kamara választmánya, nem lehet, a mely egyszersmind őre annak is, hogy az e törvényjavaslatban kifejezett elvek és intézkedések tökéletesen érvényesüljenek.

Mint minden bíróságnál, úgy ennél sincs kizárva, hogy tévedések vagy helytelen megítélések fognak napvilágot látni. Ez okból helyet kellett adni az ügyek felebbvitelének, az ügyek felülbírálásának.

És itt felmerül a kérdés, hogy a kamara választmányának ítéletét revizió alá venni hivatott felebbviteli bíróság miként alkottassék?

Azt egyszerűen egy felsőbb bíróságra bízni nem mutatkozott célszerűnek, mert a műszaki kamara fegyelmi ügyeinek megbírálása nem történhetik tisztán jogi szempontból, miután azt igen gyakran műszaki okok és motivumok dominálják. Oly ítéletet, a melynek meghozatalakor esetleg a műszaki foglalkozás terén elkövetett, speciálisan műszaki természetű mulasztások, vagy vétségek érvényesültek, kizárólag jogi szempontból revizió alá venni nem volna helyes A műszaki ügyekben oly jártassággal rendelkező felsőbb bíróságunk, a minő az itt felmerülendő esetek helyes megítélésére szükséges, ez idő szerint nincs.

De ha volna is, nem lehetne fölebbviteli fórumnak egyszerűen egy hivatalos bírói kart megjelölni, mert ezzel a kamara önkormányzata szenvedne csorbát. Ezért a vegyes bíróság lebegett e javaslat alkotásakor szemünk előtt és csak az a kérdés maradt fenn, vajjon ez a vegyes bíróság részben a kuria biráiból vagy pedig a közigazgatási bíróság tagjaiból választandó-e?

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

E tekintetben megfontolás tárgyává tettük azt, hogy üdvös volna ugyan a kuriának szervezetünkbe való befoglalása, azonban tartunk tőle, hogy ez a kuriának sokoldalú elfoglaltsága miatt lehetetlen. E mellett figyelemmel voltunk arra is, hogy a kuriának itélete alá leginkább jogi természetü ügyek tartoznak és hogy annak itélete a legkritikusabb jogi kérdések fölött a jogi döntvényeket képezi; a miből következik, hogy a kuria eminensen jogi fórum.

A közigazgatási bíróság azonban inkább foglalkozik más, nem csak jogi szempontokból megitélendő ügyekkel — közigazgatási ügyekkel, és nem ritkán műszaki ügyekkel is — úgy hogy inkább föl lehet tételezni a közigazgatási bíróság tagjairól, hogy jártasságuk és gyakorlatuk van a műszaki ügyek megitélésében mint a kuria tagjairól.

Ennélfogva helyénvalónak találtuk, hogy a felebbviteli bíróságot képező vegyes tanácsban a m. kir. közigazgatási bíróság tagjait vegyük igénybe, a kik a miniszter által a felebbviteli bíróságba kinevezett kamarai tagokkal együtt oly forumot fognak képezni, a mely kétségtelenül megfelel minden ügynek, mely revizióra a műszaki kamara útján hozzá kerülni fog.

A 108. §-hoz.

A fegyelmi bíróságot nem képezheti a választmány plenuma, mert így elfoglaltsága nagyon nagy lenne. Ez okból e § a fegyelmi bírák számát, akként állapitja meg, hogy az oly négy választmányi tagból és oly elnökből alakuljon, a kik minden egyes esetben a választmány kebeléből külön delegáltatnak. Közelebbi megszorítás arra, hogy a választmány mely tagjai küldessenek ki az egyes fegyelmi esetek megítélésére, nem szükséges.

A 109. §-hoz.

Ez a szakasz a felebbviteli bíróság vegyes tanácsának megalakulását tárgyalja.

E szerint a vegyes tanács kamara-tagjai e tisztet csak a kereskedelemügyi m. kir. miniszter kinevezése alapján viselhetik és e kinevezés adja meg nekik a felsőbb bírói jelleget.

A bíróság bíró tagjait, vagyis a közigazgatási bírákat, a közigazgatási bíróság a maga kebeléből választja, valamint e vegyes bíróság elnökét is. Mind a kinevezés, mind a választás három évre szól.

A felebbviteli bíróság vegyes tanácsa az elnökön kivül két közigazgatási bíróból és két kinevezett műszaki

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kamarai tagból álló tanácsban határoz a hozzá fölterjesztett ügyek fölött.

Hogy a felebbviteli bíróságban csak oly kamarai tagok vehessenek részt, a kikre nyugodtan bízhatjuk az ügyek tárgyilagos és kellő szakértelemmel való megitélését, azért a kamarának csak oly tagjai nevezhetők ki e tisztre, a kik a műszaki foglalkozást már legalább tiz évig gyakorolták és fegyelmi büntetés hatálya alatt nem állanak.

A 110. §-hoz.

Fegyelmi ügyek tárgyalásakor maga a kamara, mint testület, szintén képviseltetést igényel, amennyiben e törvény értelmében ő e szervezet intézkedéseinek végrehajtója és őre.

Ezért ha e szervezetbe ütköző cselekmény vagy vétség esete fordul elő, akkor magának a kamarának kell tulajdonképpen a vádat emelnie.

Ennélfogva ki kellett jelölni e törvényjavaslatban azt a tisztviselőt, a kire fegyelmi ügyekben e feladat vár, a ki a kamara nevében a vádhatóságot képviseli. Ezt a tisztet, mint közvádló a kamara ügyvezetője tartozik betölteni. Ő szövegezi meg először a vádat, ő minősiti azt és kéri a kellő megtorlást és fel van jogosítva arra hogy felebbezze a kamara fegyelmi bíróságának az ítéletét abban az esetben, ha ő, mint a kamara képviselője az itéletben meg nem nyugodhatik.

A közvádlói jogokkal bíró kamarai ügyvezető köteles hivatalból a kamarai tag működése miatt, oly esetben is vádat emelni ha vétség, mulasztás vagy bármely megtorlandó cselekmény nem feljelentés, hanem bárminő más úton jutott volna tudomására.

Az ő feladata egyszersmind a kamara tudomására hozott címbitorlásokat és kihágásokat az illetékes bíróságok előtt, kellő alakban képviselni és igyekezni, hogy azok e törvény szellemének megfelelő megtorlásban részesüljenek.

A 111. §-hoz.

Előfordulhat az az eset, hogy a vétséget elkövetett kamarai tag a fegyelmi büntetés elől kitérendő, a fegyelmi eljárás megindítása előtt törülteti ki magát a kamarai tagok sorából, és lehetséges az az eset, hogy ily tag a kamarából való törlés után közhivatalt vállal abban a reményben, hogy ily módon a fegyelmi vétség következményei elől menekülhet.

Erre való tekintettel intézkedik e szakasz, mondván: hogy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

sem a kamara lajstromából való törlés, de még közhivatal-vállalás sem mentheti fel e cselekmény megtorlása alól az így kilépett kamarai tagot. Mert ha közhivatalt nem vállalt, a fegyelmi eljárás ellene épp úgy és ugyanazon módon vezethető, mintha kamarai tag volna és ha közhivatalt vállalt, akkor a kamara felszólítása és feljelentése alapján az új hivatalának fegyelmi bírósága jár el ellene.

Ez az intézkedés tulajdonképpen az ellen irányul, hogy az e szervezetben a kamarai tagokra megállapított felelősség alól kibuvásnak helye ne legyen.

A 112. §-hoz.

A fegyelmi bíróság hatásköre a hozzá terelt ügyekben e törvénytervezet törvényerőre emelkedésével tökéletesen azonos a rendes bírák hatáskörével és határozatuk épp oly kihatással bir az egyesekre, mint a rendes bírák ítélete.

Ennélfogva az igazságszolgáltatás általános érdekében e bíróságra is ki kellett kötni az összeférhetetlenséget az oly esetekben, a melyekre azt az 1886: LIV. t.-c. 56. §-a a rendes bírákra megállapítja. Tehát a vádlott a delegált bíróság egyes tagjai ellen érdekeltségi kifogást emelhet. Ez igazságos és jogos.

De hogy az ügy menete fennakadást ne szenvedjen, ha a kifogások a kellő alapot nélkülözik, azért e §. akként intézkedik, hogy ily esetben a fegyelmi bíróság elsősorban az érdekeltség tárgyában határoz és ha ez határozatilag a kifogást elvetette, akkor az ügy érdemleges tárgyalása rögtön folyamatba helyeztetik. Az érdekeltségre vonatkozó kifogást ily esetben csak a hozott ítélet elleni felebbezéssel egyidejüleg lehet érvényesíteni. Ez intézkedés azt akarja megakadályozni, hogy érdekeltségre vonatkozó ismételt és indokolatlan kifogásokkal az ügy halogatható ne legyen, mert ez a kamarai bíráskodás megbízhatóságát helyezhetné esetleg rossz világításba.

A 113. §-hoz.

E §. ismételten kifejezi e helyütt a kamarának — mint erkölcsi testületnek — ama kötelességét, hogy nem csak pozitiv feljelentések alapján tartozik eljárni, hanem e törvény szellemében a maga hatáskörében is úgy kell működnie: hogy a kar tisztességét és becsületét a kamara tisztviselői és a választmány tagjai éber figyelemmel őrizzék és kompetens forum elé utaljanak minden oly esetet a melyet akár tisztviselő, akár választmányi tag jelent be megvizsgálás végett. Mert csak így tölti be a kamara, e törvény szelle-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mének és rendeltetésének megfelelő hivatását és csak így fogja tényleg a műszaki foglalkozás gyakorlása terén az erkölcsi őr szerepét igazán viselni.

A 114. §-hoz.

E szakasz körülírja a kamara ügyvezetőjének kötelességét följelentések esetén; miből látható, hogy első sorban a kamara ügyvezetője, mint a vádhatóság képviselője vizsgálja meg a panaszt s a maga részéről megbírálván az abban előadott tényállást, a becsatolt bizonyítékok alapján megokolt indítványt szerkeszt és azt a választmány elé terjeszti.

A kamara ügyvezetője bírálatának két irányban kell kiterjeszkedni, ugyanis: szorgos vizsgálat tárgyává kell tenni-e azt, hogy a feljelentés tárgya és a bizonyítékok tartalma olyan-e, hogy azokból az e törvénynyel tiltott s a fegyelmi vétségek közé sorolt esetek egyikének fenforgására következtetni lehet-e, vagyis alkalmas-e a feljelentés tárgya a fegyelmi eljárásra? Azután meg kell bírálnia ugyanez adatok alapján az esetet oly szempontból, hogy a követendő eljárásra preciz előterjesztést tehessen, vagyis teljes tájékozást nyujtson az indokolt javaslat arra vonatkozólag, hogy az e törvényben körülírt egyszerű elintézési mód kielégitő-e, vagy okvetetlenül szükséges-e a tényállás kellő megállapítása és az ügy elbírálására fontossággal biró körülmények földerítése miatt szélesebb körü intézkedéseket tenni.

A kamara ügyvezetője indítványában, illetőleg megokolt javaslatában mind a két körülményt kifejtvén, mindkettőre határozott választ ad, hogy a fegyelmi bíróságnak, illetőleg a választmánynak állásfoglalását irányíthassa. Jogában áll azonban ez eljárástól az esetben eltérni, ha a panaszt alaptalannak találja és meggyőződik, hogy további eljárásra ok nincs, s ez esetben a panasz félretételét indítványozza és csak ennek az indokolását dolgozza ki.

A kamara ügyvezetője a hozzáterelt ügyekben addig, míg a választmány, illetőleg a fegyelmi bíróság az eléje terjesztett indítvány felett formaszerű határozatot nem hozott, más szóval, míg az is állást nem foglalt, addig az e szakaszban jelzett ténykedésnél ő sem mehet tovább.

Az ügyek gyors elintézése érdekében erre az eljárásra oly határidőt kellett kikötni, a mely alatt az említett javaslat kidolgozható. E határidő meghosszabbítását a választmány csak kellő okok alapján engedheti meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 115. §-hoz.

Ha a följelentés folytán az ügy a fegyelmi bíróság elé terjesztetett és a fegyelmi bíróság a kamara ügyvezetőjének alapos előterjesztéséből azt a meggyőződést meríti, hogy egyelőre a behatóbb eljárás megindítására okot nem lát, sőt oly egyszerűnek tekinti az esetet, hogy az ügy gyors elintézése érdekében minden további előkészítés nélkül azonnal tárgyalást tűz ki, akkor ezzel egyidejűleg az idéző végzéseket is szétküldheti s minden időt igénylő hivatalos eljárását mellőzhet.

Ha az ügy érdemleges elintézéséhez, esetleg más hatóságnál levő iratok vagy tervek szükségesek, vagy kellő információ végett ilyenek beszerzése kívánatos, akkor a szóbeli tárgyalás elrendelése iránt a fegyelmi bíróság csak ezek beérkezése után intézkedik, nehogy ezek hiánya az ügy végleges elintézésének útját állja.

A szóbeli tárgyalásra a fegyelmi bíróság a panaszlottat, a panaszost és a kamara ügyvezetőjét és ha kell a tanúkat is megidézi. A szóbeli közvetetlen érintkezés alapján kellő tájékozást szerez magának az ügy egész terjedelméről, mibenlétéről és törekednie kell arra, hogy az ügyet lehetőleg végleg elintézze. Ha ez nem sikerül, akkor megállapítja a további eljárás menetét.

Természetes, hogy ily ügyek tárgyalásakor lehetséges, hogy a panaszlottat megidézni nem lehet; ily esetben a fegyelmi bíróság jogosult őt gondnokkal helyettesíttetni.

E §. intenciója az, hogy egyszerű panaszok rövid úton intéztessenek el, és, ha lehet mellőzni, melőzze a fegyelmi bíróság a vizsgálat elrendelését; mert a fegyelmi eljárás megindítása a kamarai tagra oly nagy jelentőségű, hogy azt a legnagyobb óvatosság és körültekintés után, megérlelődött meggyőződéssel lehet csak megindítani, különösen oly esetekben, a mikor a vétség nem teljesen világos és beigazolt.

De szükséges az ügyeknek közelebbi megvizsgálása minden esetben, nehogy ügyesen takart módon tényleges vétség kerülje ki az igazságos megtorlást.

A 116. §-hoz.

Ha a beérkezett panasz vagy följelentés folytán, a kamara ügyvezetője a 114. §-ban tárgyalt indítványában a panasz tárgyának közelebbi megvizsgálását tartja helyénvalónak, vagyis ha az eset az egyszerűen elbirálhatók sorába nem tartozik és közelebbi világítást igényel: akkor a fegyelmi bíróság a panaszlott

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kamarai tagot a panaszra vonatkozó írásbeli nyilatkozattételre szólíthatja fel.

Ez intézkedés nagyon üdvösnek igérkezik, mert a leginkább érdekelt féltől eredő írásbeli nyilatkozat elég világosságot fog vetni az ügyre a tekintetben, hogy az egy szóbeli tárgyaláson már teljesen elintézhető-e, vagy nélkülözhetetlen-e a vizsgálat elrendelése és az ügynek behatóbb tanulmányozása, mielőtt itélet hozatnék?

Ha fölszólítja a fegyelmi bíróság a panaszlott kamarai tagot, hogy záros határidő alatt az ügyre vonatkozó jelentését küldje be, azt azért teszi, hogy alkalmat adjon neki arra, hogy minden körülményt, melyet mentségére, vagy az ügy mibenlétére fölhozhat, a fegyelmi bíróság elé terjeszthessen. Ez az írásbeli nyilatkozattétel, különösen a kamarai tag érdekében kivánatos, hogy neki, mint ez már említve volt, alkalma legyen az ügy további menetét alapos okokkal föltartóztatni.

Ha a beérkezett nyilatkozatból kiderül, hogy az ügy tényleg befejezhető, mert minden szükséges adat megvan s a tárgy kimerült, akkor a szóbeli tárgyalást a fegyelmi bíróság kitüzi, s ha azon sem merül fel újabb körülmény, mely az elintézést késleltethetné, akkor az alkalommal az ügyet érdemben végleg el kell intéznie.

Bár az írásbeli nyilatkozat tevése, elsősorban a panaszlott kamarai tagnak áll érdekében, mindamellett nincs kizárva, hogy az a felszólításra a kitűzött határidő alatt nem nyilatkozik.

Oly esetben, ha a beérkezett nyilatkozatból az tűnnék ki, hogy minden további eljárás fölösleges, a fegyelmi bíróság szóbeli tárgyalás mellőzésével, az ügyvezető indítványa alapján itéletet hozhat, vagy az ügyet az előbbeni szakaszban körülírt egyszerűbb eljárásra terelheti, amire különben a fegyelmi bíróság még abban az esetben is jogosult, ha valamely ügyben a szóbeli tárgyalás vagy a megindított vizsgálat folyamán derülne ki, hogy az egyszerű eljárással is elintézhető.

Ha a vétség hatóságok előtt való eljáráskor követtetett el, s a panaszlott ily esetben vonakodik vagy késlekedik nyilatkozatának beterjesztésével, avagy ha az derülne ki, hogy oly egyszerű esetről van szó, mint a melyre a 109. §. vonatkozik, akkor az itéletet mielőbb meg kell hozni, vagy pedig ha az ügy bármely stádiumában derülne ki a panasz alaptalansága, akkor annak tovább vezetését egyszerűen meg kell szüntetni.

Mindeme határozatok ellen a kamara ügyvezetőjének, valamint a panaszlott kamarai tagnak fölebbezési joga van.

Ha azonban az eddig körülírt eljárásokkal felderített körülmények arra vallanak, hogy az ügyet folytatni szükséges, akkor a fegyelmi bíróság a következő szakasz értelmében jár el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 117. §-hoz.

Ha a fegyelmi bíróság a kamara ügyvezetőjének indokolt indítványából meggyőződött, hogy a panaszlott eset olyan, hogy a vizsgálat elrendelése szükséges, ezt rögtön elrendeli. De elrendelheti, mint azt az iménti szakasz tárgyalásakor láttuk, ha annak szüksége az ügymenet bármely stádiumában derülne is ki, akár a szóbeli tárgyaláson, akár pedig a 116. §-ban említett nyilatkozat beérkezése után.

Ha pedig a vizsgálat alkalmával, vagy az ügymenet bármely stádiumában, az derül ki, hogy a panaszlott eset sem a mulasztások, sem a vétségek közé nem sorozható, hanem büncselekmény jellegét viseli magán, akkor a fegyelmi bíróságnak kötelessége az ügyet rögtön az illetékes bírósághoz átterelni.

Mindezekből látható, hogy a törvénytervezetünk megköveteli, hogy a fegyelmi eljárásokban, mind a választmány, mind a kamara ügyvezetője s maga a fegyelmi bíróság is az ügyek felderítése, a tényállások helyes megállapítása és azoknak az illetékes fórumokhoz való utalása érdekében a legmesszebb menő óvatossággal járjon el.

A 118—122. §§-hoz.

E szakaszok a vizsgáló biztosról, annak eljárásairól, jogairól és kötelességeiről szólanak.

A fegyelmi bíróság maga, az ügygyel összefüggő tények közelebbi földerítésére szolgáló vizsgálatot nem teljesítheti, hanem e célra vizsgáló biztos kiküldését kérheti, kit kinevezni a kamara elnöke jogosult.

Nagyon gyakran elő fog fordulni az az eset, hogy a fegyelmi panasz tárgyát a kamara székhelyén kivül kell közelebbről megvizsgálni, amit pedig csak delegált vizsgáló biztos útján lehet foganatosítani. De a vizsgálatot még az esetben sem foganatosíthatja a fegyelmi bíróság maga, ha a ténykörülményeket a kamara székhelyén kellene felderíteni, mert vizsgálatot sikeresen csak egy egyén hajthat végre. Ennélfogva a vizsgáló biztos kiküldését a fegyelmi bíróság gyakran fogja igényelni és mert ily ügy halasztást nem szenvedhet, az elnöknek kellett megadni a jogot arra, hogy esetről-esetre a szükséghez képest vizsgáló biztost küldjön ki.

A vizsgáló biztos kiküldése abban leli indokolását, hogy ily módon a vizsgálat gyorsabban és eredményesebben foganatosítható; de hogy a kiküldött vizsgáló biztos erélyesen járhasson el, — a mi az ilyen szerep nélkülözhetetlen kelléke — megfelelő hatalmat kellett neki biztosítani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 123. §-hoz.

A 123. §-ban biztosított jogok és hatalmi eszközök nélkül nem lehetne kívánni a vizsgáló biztos oly fellépését és működésétől azt az eredményt, mit tőle ily minőségében, mint a fegyelmi hatóságnak egy személyben való képviselőjétől elvárni lehet.

Mivel ezek szerint a vizsgáló biztos magát a fegyelmi hatóságot képviseli, ennélfogva felruházandó volt annak atributumaival, de emellett a kamara, illetőleg a fegyelmi bíróság ellenőrzése alá kellett helyezni, s fontos megbizatásához mért felelősséggel terhelni.

Különösen fontos a vizsgálóbiztos ama joga, melyről a 123. §. negyedik bekezdése szól, ugyanis, hogy ő a kamara kötelékén kivül álló szakértőket és tanúkat is kihallgathat, ami az ügy gyors elintézésére rendkivüli előnyös. Igaz, hogy ily tanúzásra ezeket kényszeríteni nem áll hatalmában, mint a hogy hatalma van erre a kamara kötelékéhez tartozókkal szemben, de elvárható, hogy ily tanúskodás ellenkezésre nem fog találni, mert erre az esetleges érdekeltségen kivül oka senkinek nem lehet.

Hogy a vizsgálat minél eredményesebb legyen, célszerűnek véltük jogot adni a kamara ügyvezetőjének és az érdekelt feleknek arra, hogy magán az eljáráson, illetőleg a tanúk kihallgatásakor jelen lehessenek, s a vizsgálat érdekében a tanúkhoz intézendő kérdéseket indítványozhassanak. Ily módon a legalaposabban gyüjthetjük a vád és védelem döntő bizonyítékait, a mi a fegyelmi eljárásunk szellemének, az egyszerű és alapos eljárásnak megfelel.

Azzal, hogy tervezett fegyelmi eljárásunk a vizsgálat befejezése után az összes érdekelt feleknek az iratok megtekintését megengedi, s a mennyiben észrevételeik volnának, még azt a jogot is megadja, hogy a vizsgálat pótlását követelhessék: csak további biztosítékot nyújt az igazság kiderítésére.

A kamara ügyvezetőjének még az iratok beterjesztése után is van észrevételező joga, noha mint már emlitettük, az eljárás bármely stádiumában jogosult a vizsgáló biztossal érintkezni és kivánságainak kifejezést adni.

Ily szervezett mellett a vizsgáló biztos felruházható az elől említett nagy kihatású jogokkal, mert működése az összes érdekelt felek és a kamara közvetetlen ellenőrzése alatt áll s ha még figyelembe vesszük, hogy ténykedéseért a kamarának fegyelmileg is alá van vetve, nagyobb biztosítékot arra, hogy működése a törvény szabta korlátok között fog maradni, nem kívánhatunk.

Ha mégis valami panaszuk volna az érdekelt feleknek a vizsgáló biztos eljárása miatt, akkor joguk van e tárgyban a fegyelmi bíróságnál bármikor előterjesztést tenni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Mindezek mellett megtörténhetik, hogy a mikor a vizsgáló-biztos a kamara ügyvezetőjének a vizsgálat eredményét átadja, nézeteltérések támadnak a kamara ügyvezetője, mint a vád képviselője és a vizsgáló biztos, mint a vád anyagának gyűjtője között. Az ilyen véleményeltérésekre gondolni kellett és arra, hogy ezek miként intéztessenek el. Erre e szervezet a fegyelmi bíróságot jelölte ki, a mely ily nézeteltérések fölött végleg dönt.

A 124. §-hoz.

Az eddigiek után a vád, illetőleg a panasz anyaga teljesen összegyüjtve a kamara ügyvezetőjének rendelkezésére bocsáttatik, aki tartozik záros határidő alatt mindezek figyelembevételével az ügy miként való elbirálására vonatkozó indokolt indítványát a fegyelmi bíróság elé terjeszteni.

A 125. §-hoz.

Az előbbi szakaszban leírt indítvány alapján dönt a fegyelmi bíróság a fölött, vajjon beszünteti-e a további eljárást, ha a további eljárásra okot nem lát; vagy pedig elegendő okot talál a vádolásra s a szóbeli eljárás megindítását indítványozza, a nélkül, hogy formális vádhatározatot hozna.

A 126. §-hoz.

E szakasz intézkedése szerint, ha a vizsgálat az eddig leírt körültekintő módon összegyüjtötte az adatokat s ezek elegendő anyagot nyujtanak a vádemelésre, akkor csak az ezekből merített meggyőződés alapján indítja meg a fegyelmi bíróság a kamara ügyvezetőjének — mint a vád képviselőjének — indítványára a szóbeli eljárást s a szóbeli tárgyalásra határnapot tűz ki.

Ha azonban az derülne ki az eddigi eljárások folyamán, hogy a fegyelmi hatóság bűntettel áll szemben, vagy az ügy oly természetű, hogy illetékességi körén kívül esik, akkor tartozik azt rögtön a megfelelő bírósághoz terelni s az összes adatokat és iratokat oda áttenni.

A 127. §-hoz.

E szakasz mondja ki, hogy a fegyelmi bíróság tárgyalásai szóbeliek és nyilvánosak.

Nyilvánosak azért, hogy ott a nagyközönség megjelenvén

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

láthassa, hogy a kamara mint autonom hatóság és bíróság mily szigorral és mily igazságosan jár el tagjai ügyében. E nyilvánossággal a bíróság megbízhatóságát és az ügyek helyes elintézését látjuk további módon biztosítva.

Hogy e bíróság funkcióját betölthesse, feltétlenül szükség volt, az elnököt az idézés jogával felruházni.

A 128—132 §§-hoz.

E szakaszokban a szóbeli tárgyalások rendje van szabályozva s ez szolgál irányadóul minden szóbeli tárgyaláson, a mely törvénytervezetünk intézkedései folytán tartandó lesz. E szakaszokban van kidomborítva az átalános indokolásban már hangoztatott szóbeliség teljes érvényre emelése.

Ervényre emeltük törvénytervezetünkben a szóbeli eljárást, mert meggyőződésünk, hogy a bíróság és a felek között a szóbeli tárgyalás, a közvetetlen érintkezés, rövidesen számos oly körülményre és döntő tényre fog világosságot vetni, a melyek az ú. n. írásbeliség mellett, a sok írásbeli nyilatkozat, vizsgálati jegyzőkönyvek és felebbezések tömkelegében ki nem domborodhatnak.

A tervezett szóbeliség mellett, a tényleg bűnös kamarai tag nem használhatja ki az írásbeliséggel járó reá kedvező bonyodalmakat az ügy halogatására és nem kerülheti ki éveken át a kellő megtorlást, míg az ártatlanul vádolt nem szenved évekig a fegyelmi eljárás nyomasztó erkölcsi hatása alatt.

Ez az eljárás közbeneső határozatok hozatalával széttagolva nincs, hanem a főelv az, hogy a vád és a védelem teljes egyenjogúságának biztosítása mellett, minél kevesebb szabálylyal oly eljárás biztosíttassék, a melyben formaságok az eljárás lényegét nem homályosítják el.

A tárgyalások sikeres vezetése érdekében, a vád és a védelem jogainak épségbentartása mellett, fel kellett ruházni az elnököt és a bíróságot a megidézés és elővezetés jogával, az ülésrend feletti felügyeleti hatalommal, a birságolás jogával és azzal, hogy szükség esetén a rendőri karhatalmat is igénybe vegye, ha rendelkezéseinek más módon nem volna képes érvényt szerezni.

A fegyelmi eljárás és a megtorlás leginkább a műszaki kar erkölcsi érdekében áll. A panaszost azonban a kártérítés igénye érdekelvén elsősorban, ennélfogva a tervezet a panaszost bizonyos mértékben tanúnak tekinti s megengedi annak megesketését. Vallomását azonban a fegyelmi bíróság szabadon mérlegelheti.

Az átalános indokolásban részletesen kifejeztük ama gondolatmenetet, mely arra az intézkedésre indított, hogy a fegyelmi

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tárgyalásokra jegyzőkül a kamara fiatalabb tagjainak berendelését kivántuk, mert a mellett, hogy a fiatalab tagoknak így alkalmuk nyílik a kamara működésében tevékeny részt venni, egyszersmind okulhatnak az élet nyujtotta példákon az iránt, hogy mitől óvakodjanak.

A 133. §-hoz.

Nincs kizárva, hogy a vizsgáló eljárás folyamán az eddig leírtak befejezése után, oly mozzanatok merülnek fel, a melyek a bizonyító eljárás megindítását teszik szükségessé, a mit a pártatlanság érdekében meg kellett engedni. Ily esetben a bíróság akár a vizsgálat kiegészítését, akár egy újabb tárgyalás megtartását rendelheti el.

A 134—137. §§-hoz.

E három szakasz körülírja az ítélethozatal és a kihirdetés módozatait.

A fegyelmi bíróság az ítéletet zárt ülésben tartozik hozni, amit úgy kell értelmezni, hogy a bíróság ítélethozatalra visszavonul. Zárt ülésben hozza és szövegezi meg az itéletet azért, hogy e ténykedésben minden külbefolyástól teljesen szabad legyen és e mellett mód legyen arra, hogy az ügy legkényesebb részleteit, valamint a méltánylást igénylő összes körülményeket a bíróság tagjai nyíltan vita tárgyává tehessék.

Azért, hogy minden félreértésnek eleje vétessék, a 134. §. a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét törvénynyel mondja ki, vagyis ítélethozatalkor a bíróság e tekintetben szabályokhoz kötve nincs, ily szabályokat a bíróság becsületbírósági jellege meg sem tűrne. Magára az ítéletre, annak fogalmazására, elrendeltetett, hogy abban a vétkesség vagy a felmentés kimondandó, valamint a cselekmény minősítése is, — mert ez indokolja a folyamatba helyezett eljárás módját, — végre kimondandó elítéltetés esetén a büntetés nagysága is.

A minősítést ki kell mondani továbbá azért is, mert annak az ítélet erkölcsi kihatására van befolyása. Az ítéletben világosan kifejezendő minősítés tekintetében a bíróság semmihez sincs kötve, csak lelkiismeretesen megalkotott ítéletéhez, mert még a kamara ügyvezetőjének e tárgyban előterjesztett indítványa sem köti a bíróságot.

Az ítélethozatalra a tárgyalás befejeztétől számított legfelebb 24 órai határidőt javasolunk, mert kívánatos, hogy az ítélet a tárgyalás befejezése után a lehető legrövidebb idő alatt meghozas-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

sék. Szükséges ez a bírói érintetlenség megőrzése érdekében is, hogy a tárgyalás befejezésétől az ítélet hozataláig a bíróság egyes tagjai külső befolyásoktól távol maradjanak.

Az ítélet kihirdetése nyilt ülésben történik és pedig vagy az utolsó tárgyalás alkalmával felfüggesztett ülés folytatása, illetőleg újabbi megnyitása alkalmával, vagy a tárgyalás befejezésétől számított legfölebb 24 óra alatt újból megnyitandó nyilt ülésben, s ennek idejét az elnök a tárgyalás befejezésekor pontosan megállapítani és kihirdetni tartozik.

Az ítélet rövid és tárgyilagos indokolás kíséretében hirdetendő ki. Az indokolás szükséges azért, hogy a bíróság álláspontját és az egész ügyről nyert benyomását visszatükrözze. Az indokolásnak nem kell a részletekre kiterjeszkednie, hanem inkább a tárgynak az elvi részét érinteni és ezért lehetőleg oly alakban tartandó, hogy a bíróság eljárása abban meggyőző erővel nyilvánuljon.

A 138. és 139. §§-hoz.

A fegyelmi eljárásról gondos jegyzőkönyv vezetendő s ez szerkezet és tartalom tekintetében a rendes bíróságoknál szokásos formában állítandó ki. Benne felsorolandók az összes szereplők és meghívottak, a kiknek megjelenése a jegyzőkönyvvel igazolandó.

A jegyzőkönyvbe felveendő a tárgyalás menetének mindama részlete, a mely az ügy megbírálására fontos vagy döntő befolyással volt.

Az ítélet a kihirdetés után írásba foglalva az összes érdekelteknek kézbesítendő, hogy a jogorvoslat iránt a kellő lépéseket megtehessék, de közlendő e mellett még a kir. ügyészszel is azért, hogy az a maga szempontjából szintén közbeléphessen az esetben, ha a fegyelmi hatóság ítéletével megelégedve nincs.

Mindkét esetben a jogorvoslat az e törvényben körülírt módozatok szerint kereshető.

A 140. §-hoz.

A fegyelmi eljárásban a kamarának sok, különben is elfoglalt tagja vétetik igénybe, de ezt nem tekintve, tanúk és érdekeltek idézendők meg és hallgatandók ki, úgy, hogy ezzel az eljárással költségek fognak felmerülni éppen úgy, vagyis ez eljárás éppen oly költséges lesz, mint a mikor a rendes bíróság vezet egy ehhez hasonló ügyet.

Ez eljárással tehát tényleges és kártalanítási kötelezettségek és költségek megtérítése fog járni, úgy elítélés, vala-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mint felmentés esetén. Gondoskodni kellett tehát arról, hogy a fegyelmi eljárással kapcsolatos költségek ki által legyenek födözendők?

Miután a fegyelmi eljárással összefüggő költségeket a kamara előlegezi, ennélfogva a marasztaláskor első sorban csak e költségek megtérítéséről lehet szó.

A költségeket a panaszolt kamarai tag fedezi az esetben, ha vétkesnek ítéltetik. A feljelentő, a panasztemelő pedig akkor viseli, ha a fegyelmi bíróság a kamarai tagot felmenti s a feljelentést olyannak találja, hogy a panaszttevőt méltán terhelheti meg e költségek viselésével. Az esetben, ha magános részéről emelt panasz rosszhiszemü volta és kárhoztatható célzata derülne ki, a mire éppen a fegyelmi eljárás nyújt legjobb alkalmat — miután itt tárgyaltatnak a tények és bizonyítékok, — helyesnek véljük módot nyujtani, hogy az alaptalanul panaszkodót, elsősorban ez a bíróság fenyítse meg s egyelőre legalább az okozott költségekben legyen elmarasztalható.

Ily esetre törvény-tervezetünk megengedi az ügyben szerepelt kamarai tagok összes perbeli kiadásait, valamint időveszteség címén felszámított díjait is megállapítani és panaszost ezekben is elmarasztalni.

A 141. §-hoz.

E § intézkedik az iránt, hogy ha a panaszt magánfél emeli, s a fegyelmi bíróság a magánpanaszost panaszával elutasítja, s az előbbeni szakaszban említett perköltségekben elmarasztalja, akkor a kamara jogosítva van rendes bíróság útján további megtorlás iránt keresetet indítani.

Mert megtorlás lehetősége nélkül nem hagyható az, hogy bárki kamarai tagot, akár hamis állításokkal, akár elferdített tényekre alapított vádakkal meghurcoljon. Ennélfogva e szakaszban kimondatott, hogy a kamara feljelentésére az illetékes járásbíróság az alaptalanúl panaszlót az előbbeni szakasz szerint a fegyelmi bíróság által már megállapított eljárási költségeken felül, további 200 koronáig terjedhető pénzbírságban marasztalhatja s azt az eljárási költségekkel együtt az eljáró bíró köteles a rendes úton behajtani, vagy behajthatatlanság esetén megfelelő szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az így kiszabott bírságok és megállapított költségek ellen jogorvoslattal lehet élni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 142. és 143. §§-hoz.

E két szakasz a panaszlott ama jogait tárgyalja, a melyekkel a panaszlott bír, ha a tárgyaláson való megjelenés helyett védelmét írásban kívánja előterjeszteni.

A 144. §-hoz.

E szakasz a fegyelmi eljárásnak egy igen lényeges pontját képezi, amennyiben ebben nyer kifejezést ama revizió, a melyre az államhatalom képviselője, a kir. ügyész, az igazságszolgáltatás általános érdekében jogosult s a melylyel a kamarában folytatott és ítélet alá hozandó ügyekben a beavatkozás joga őt megilleti.

Megadja e szakasz a kir. ügyésznek a jogot arra, hogy magánál a kamaránál megtekinthesse az ott folyó ügyeket és a kamarának kötelessége neki az ügyek érdemére vonatkozó határozatait, valamint a folyamatban levő ügyek okmányait oly terjedelemben rendelkezésre bocsátani, a mint azt a kir. ügyész kívánja.

Hogy az egyes ügyek a kir. ügyész figyelmét el ne kerüljék, kötelessége a kamarának továbbá minden ügyre vonatkozó fontosabb íratot és mellékletet másolatban hivatalból hozzá áttenni és őt a tárgyalások napjáról értesíteni, hogy a kir. ügyész, ha azt szükségesnek véli, azon magát képviseltethesse.

Különösen fontos volt az igazságszolgáltatás általános érdekében a kir. ügyész e beavatkozó jogát világosan kimondani; mert előfordulhat az az eset, hogy melléktekintetből a kamara, vagy annak ügyvezetője valamely esetben az ügyet folytatni nem kívánja, és ezzel esetleg az igazságszolgáltatás szenvedne csorbát. Ha ily eset jut a kir. ügyész tudomására, akkor jogosítva van a kamarától és annak ügyvezetőjétől az egész ügyet elvenni s a reá vonatkozó okmányok és bizonyítékok alapján a vádat a kamara fegyelmi hatósága előtt ugyanolyan jogokkal képviselni, mint a minővel a kamara ügyvezetője bir. Vagy pedig az egész ügyet kiveheti a kamara hatásköréből és azt az illetékes bíróság előtt tárgyaltatja le.

E szigorú intézkedés már a kamara autonom jogát is érinti. De ennek dacára ez intézkedést az igazságszolgáltatás általános érdekében mégis meg kellett tenni, mert az annyira elsőrangú föltétel és kellék, hogy annak érdekében semminemű áldozattól sem szabad visszariadni.

A 145. §-hoz.

Az igazságszolgáltatás érdekében ez a § még egy lépéssel tovább megy. Ugyanis oly nagy jelentőségű jogot bizto-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

sít az igazságának tudatában levő panaszosnak, különösen olyan esetben, a mikor mind a kamara ügyvezetője, mind a királyi ügyész elnézése, vagy az ügy érdemében való kellő tájékozatlansága folytán, az emelt vád fenn nem tartatik.

E szakasz jogot ad a panaszosnak vádját tovább is fentartani. E szerint a cselekmény minősítése iránt indítványozó joga van, sőt a büntetésre vonatkozólag is kifejezheti kívánságát és megfelebbezheti e tárgyban, a kamara ügyvezetője és esetleg a királyi ügyész indítványát is.

Ebben az eljárásban különbség tétetett a kamarai tag és a magán panaszos fél között. Ugyanis: a műszaki kamara tagja mind ezeket az itt körülírt jogokat személyesen gyakorolhatja, míg magánpanaszos az esetben, ha ő maga nem ügyvéd, ezeket csak szabályszerűen meghatalmazott ügyvéddel végezheti, a kihez a kamara és a bíróság e tárgyban az összes iratokat és értesítéseket küldeni tartozik.

A 146. §-hoz.

Miután nincs kizárva, hogy sem a panaszos, sem a kamara ügyvezetője, de még a fegyelmi bíróság maga sem alkotott magának az ügy tárgyalása kezdetén kellő képet arról, hogy mily ügygyel áll szemben, ennélfogva e szakasz úgy intézkedik, hogy, ha a kamara, az ügy menetének bármely stádiumában arra a tudatra ébredne, hogy oly ügygyel van dolga, a mely e törvény hatáskörén kívül áll, tehát a kamara hatásköréhez nem tartozik, vagy a büntetőtörvényekbe ütköző és hivatalból üldözendő cselekményt lát, akkor kötelessége az ügyet rögtön az illetékes bírósághoz áttenni.

E szakaszban fel van említve különösen az a három eset, a melyben a kamara a további lépéseket rögtön fölfüggeszteni és az igazságszolgáltatás érdekében az ügyet a legsürgősebben az illetékes bírósághoz áttenni köteles.

Ily eset például az, ha a fegyelmi bíróság működése esetleg a bűnvádi vizsgálat rögtöni foganatosítását gátolná és annak súlyos következményeit vonná maga után, a mennyiben ezzel esetleg a tettes megbüntetését hiusítaná meg.

Kötelessége továbbá az összes iratokat rögtön kiadni és az ügy tovább vezetéséről lemondani, ha ezt az illetékes büntetőbíróság kifejezetten kívánja. De kötelessége áttenni az iratokat minden olyan esetben, ha azt a kamara tekintélye, vagy tagjainak érdeke kívánja, például a mikor a kamarai tag a magánpanasz vádja alól fölmentetett. Ez esetben kötelessége a kamarának hiva-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

talból megindítani magánpanaszos ellen a hamis vád vagy rágalmazásra vonatkozó keresetet is.

Mindez intézkedések, mint az e szakaszban foglaltak átgondolása után önként következtethető, az igazságszolgáltatás és a kamara tekintélyének érdekében állanak.

A 147. §-hoz.

A kamarai tagok erkölcsiségének kellő nyilvántartása érdekében szükséges és kívánatos e szakasz világos intézkedéseit még néhány szóval magyarázni és kifejezni, hogy ennek intenciója különösen odairányul, hogy a kamara az illetékes hatóságoktól mindama tényekről értesüljön, a melyben a kamarai tag a fennálló renddel és törvénynyel összeütközésbe jőve, valamely bíróság ítélete elé kerül. Ezért e § kötelességévé teszi a büntető bíróságoknak azt, hogy minden az ügykörükben előforduló oly esetről, a melyben kamarai tag vádolva, vizsgálva vagy büntetve van, a kamarának jelentést tegyenek.

A kamara feladata a műszaki kar becsülete és tekintélye felett őrködni. Ezért nem volna elegendő a fegyelmi bíráskodást csak a véletlenül eléje kerülő esetekben gyakorolni, hanem az ellenőrzést valami módon állandósítani kellett, a mit úgy véltünk elérhetni, hogy az előbb jelzett módon a kamara tudomására jön minden oly eset, a melyben valamely kamara tag, a kar becsülete ellen vét s abban a helyzetben van, hogy a kar tisztessége szempontjából minden gyanus esetet megvizsgálhat.

A 148. §-hoz.

E szakasz a kamara fegyelmi bíróságának kötelességévé teszi azt, hogy ha kamarai tag ellen bármely bíróság előtt megindított ügyből kifolyólag az illetékes bíróság akár mint fő-, akár mint mellékbüntetést a hivatalvesztést mondja ki, és pedig a hivatalvesztést politikai jogainak felfüggesztésével, vagy a nélkül, akkor ennek az ítéletnek a fegyelmi bírósággal való közlése után, a fegyelmi bíróság az illetőt a kamara lajstromából rögtön törölni és a műszaki foglalkozás gyakorlásától eltitani tartozik tekintet nélkül arra, hogy az ítélet a hivatalvesztést egész átalánosságban, vagy úgy mondja-e ki, a mint azt a kamara saját tagjaira nézve kimondani jogosult.

A törlést kizárólag az ügyre hozott ítélet alapján minden előzetes meghallgatás nélkül a kamara fegyelmi bírósága hivatalból

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

köteles teljesíteni; jogában áll azonban az érdekelt kamarai tagnak ez ellen fellebbezni, de e fölebbezéssel a törlés tényét meg nem akadályozhatja.

A 149. §-hoz.

E szakasz felsorolja az eseteket, a mikor a kamara fegyelmi bírósága jogosúlt a kamarai tagot a műszaki foglalkozás gyakorlásától felfüggeszteni.

A felsorolás oly részletes és világos, hogy ahhoz további magyarázó szó nem szükséges.

Azonban az utolsó bekezdéshez mégis kell még néhány szó indokolást fűzni, a tekintetben, hogy bár a felsorolt esetek mindegyikében jogosúlt a fegyelmi bíróság a műszaki foglalkozástól való felfüggesztést kimondani, azonban minden ide tartozó esetet taxative felsorolni e törvényjavaslat keretén belül lehetetlen volna. Ha a jog oly alakban adatnék a felfüggesztést kimondani, hogy erre a kamara fegyelmi bírósága a felsorolt esetekben feltétlenül jogosult, akkor kimerítő felsorolás hiányában ki volna téve a kamara annak, hogy igazságtalanul sujtana esetleg e rendkívül nagy horderejű büntetéssel oly tagot, a ki talán arra rá nem szolgált.

Ennélfogva e § utolsó bekezdésében kifejezésre jutott az a korrektivum, hogy a kamara fegyelmi bíróságának ilyen határozata megfelebbezhető, és ha megfelebbeztetik, akkor annak esetleg halasztó hatálya is lehet.

Hogy a felfüggesztést kimondó határozatokra a felebbezés tényének halasztó hatálya van-e vagy sem, azt a kamara erre vonatkozó ítélete a felebbezésben előadott méltányolandó körülmények figyelembevétele után mondja ki. Igy megvan adva a lehetőség arra, hogy ha az e §-ban felsorolt esetek bármelyikében a felfüggesztő határozat kimondatik, akkor méltányosságból elodázható az ítélet végrehajtása mindaddig, a míg a ténykörülmények kellő mérlegelése az igazságos ítéletet hozni lehetővé teszi.

A 150. §-hoz.

Mind a felfüggesztés, mind a törlés a kamarai tagnak műszaki magángyakorlatát érinti, ennélfogva nemcsak magával a kamarai taggal közlendő, hanem közlendő mindama hatóságokkal, a melyeknek érdekében áll tudni azt, hogy kik vannak magángyakorlatra jogosítva és kik nem.

A kamara köteles minden ily esetet a hivatalos lapban

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

közzétenni és azonkívül az összes érdekelt hatóságokat átíratilag külön értesíteni.

A 151. §-hoz.

A műszaki kamarának az e törvény értelmében eljáró fegyelmi bírósága, mint azt a fegyelmi eljárásra vonatkozó szakasz mutatta, oly jogokkal bir, hogy a kamarai tagokra és a jelöltekre birságot szabhat és költségek megtérítését ítélettel mondhatja ki. Hogy ez az ítélet érvényesíthető legyen, azért e szakasz biztosítja a kamarának azt a jogot, hogy az illetékes bíróságot ezek behajtására felszólíthatja s e bíróságok tartoznak ily megkeresésre, a kamara fegyelmi bíróságának marasztaló ítélete alapján kirótt illetékeket és bírságokat végrehajtás útján behajtani és a kamarának beszolgáltatni.

VIII. FEJEZET.

Jogorvoslatok.

A 152—154. §§-hoz.

A tervezett jogorvoslat főbb elveiről már az átalános indokolásban szólottunk, a mihez további tájékoztatásra még a következőket kell az e törvény-tervezetben lefektetett elvekre és a tulajdonképpeni eljárásra vonatkozólag megjegyezni.

A főelv, mely a felebbezést illetőleg érvényre emeltetett az, hogy csak oly ügyekben és csak ama határozatok ellen lehet felebbezni, a melyekre nézve e törvény-tervezet azt kifejezetten megengedi. Ebből következik, hogy oly határozat, intézkedés és döntés ellen is ki van zárva a felebbezés, a melyre e törvény-tervezet vonatkozó szakasza nem mondja azt, hogy felebbezésnek nincs helye, de kifejezetten a felebbezést sem engedi meg.

Vagyis a felebbezés a kifejezetten megengedett eseteken kívül ki van zárva.

Ez az elv felel meg az ügyek gyors elintézésével elérni kívánt intencióknak.

A felebbviteli hatóságra magára és annak alkotására, már az átalános indokolásban és a fegyelmi hatóságokat tárgyaló 107. § indokolásában terjeszkedtünk ki részletesen. E felebbviteli fórum a m. kir. közigazgatási bíróság vegyes tanácsa, kivéve a hol a megfelelő szakaszok a felebbviteli hatóságot külön megnevezik s a 163. §-ban említett ama kivételt, a mikor a kamara kötelékéhez nem tartozó felek magánjogi igényeire hozott ítéletek bírálandók meg;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

erre az esetre a kir. tábla van mint felebbviteli hatóság kijelölve.

Felebbezési határidő minden előfordulható esetre egységesen van megállapítva és pedig a határozat kézbesítésétől számított 15 napban. Ez a felebbviteli ügyek nyílvántartását könnyíti meg s felebbezéssel érdekeltet is óvja a határidőben való tévedéstől és lényegesen hozzájárul az eljárás egyszerűsítéséhez.

Hogy a szóbeli eljárás, a mire az egész fegyelmi bíráskodás törvény-tervezetünk szerint alapítva van, a felebbvitelben is következetesen érvényesüljön, meg kellett adni a felebbviteli hatóságnak az ahhoz szükséges eszközöket azzal, hogy a bíróságok és a bírói hivatalnokok felelősségéről szóló törvény eljárási szabályaiban foglaltaknak megfelelő alkalmazásával, vagyis ujabb szóbeli tárgyalás alapján járhasson el.

A 155. §-hoz.

Az igazságszolgáltatás pártatlansága érdekében áll, hogy ugyanazt az ügyet a felebbviteli hatóság előtt más vádló képviselje, mint a fegyelmi bíróság előtt; mert így válik lehetővé azt különböző szempontból feldolgozva ítélet elé terjeszteni.

További ok arra, hogy a felebbviteli fórum előtt többé a vádat ne a kamara ügyvezetője, hanem a budapesti kir. főügyész képviselje, az, hogy az egész műszaki kart képviselő vádhatóság kifejezetten nem statuáltatott, legalább is nem olyan, a mely a kart hívatva volna képviselni majd akkor is, a mikor hazánkban több műszaki kamara fog működni.

De ezt nem tekintve már a fegyelmi eljárás tárgyalásakor kifejtettük, hogy az állam beavatkozó jogának az igazságszolgáltatás általános érdekében sok helyt engedtünk, s ezt a jogot kifejezetten a kir. ügyészre, mint az államhatalom képviselőjére ruháztuk, a ki már a panasz első elbírálásakor is sok tekintetben érvényesítheti befolyását; tettük ezt abban a tudatban, hogy ha valahol, az igazságszolgáltatás terén kell az esetleges korrektivumnak helyt engedni. Annál inkább helyt kell engedni a felebbvitelben, a hol a korrektivumot már érdekelt fél kéri.

Ily esetben nem volna helyes, sem megnyugtató az érdekelt felekre, ha csak a látszata volna is meg annak, mintha a kamarának az ügyek miként való elintézésére kelleténél nagyobb befolyása volna, a mire csakhamar következtethetnének, ha a vádat a felsőbb fokon is a kamara képviselné.

Már pedig meg nem engedhető, hogy egy autonom bíróságot a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

részrehajlás gyanúja érinthesse s inkább meg kell engedni, hogy az autonomia látszólag ne legyen tökéletes.

A 156. §-hoz.

Hogy az igazságszolgáltatás a műszaki kamara tagjainak is épp oly mértékkel méressék, mint minden más halandónak, ennélfogva helyt kellett engedni annak, a miben minden pert vivő felet az eddigi jogrendünk részesít; ugyanis meg kellett engedni a kamarai tagnak is, hogy esetleg perújítással éljen az esetben, hogy ha az idő folyamán oly ténykörülmények derülnének ki, a melyek elítéltetésekor felmentését, vagy ügyének elbírálása alkalmával a hozottnál kedvezőbb határozat hozatalát eredményezték volna.

Ez eseteket tartottuk szem előtt e szakasz beiktatásakor, a mikor kimondjuk, hogy minden ítélet és minden az ügy érdemének eldöntésére vonatkozó határozat ellen az ítélet, vagy határozat jogerőre emelkedésétől számított két év alatt a fegyelmi bíróság hatáskörébe utalt ügyekben is van perújításnak helye az esetben, ha tényleg az ügy lényegére vonatkozó új bizonyítékok terjesztetnek elő.

A 157. §-hoz.

Ez a §. mondja ki a fegyelmi bíróság tagjaira azt a felelősséget, a minővel eljárásukért a rendes bírák tartoznak.

Ezt szükségesnek tartottuk kimondani, mert a fegyelmi bíróság egyes tagjainak e törvény oly jogokat ad és kezükben oly hatalmat helyez el, hogy ítéletük nagy horderejű a kamarai tagokra és a felekre egyaránt, a kik ügyeik igazságos megbírálása végett e bírósághoz fordulnak.

Természetes dolog, hogy ily hatáskört, ily funkciót felelősség nélkül viselni és gyakorolni lehetetlenség volna s nem lehet megnyugodni egyszerűen abban a felelősségben, mely magának az autonómiának a természetében rejlik s a fegyelmi bírákra is kihat.

E miatt kimondandó volt, hogy a fegyelmi bíróság tagjai bírói működésükben a közigazgatási bíróság vegyes tanácsának épp oly felelősséggel tartoznak, a milyen felelősséggel a bírák általában a bírói felelősségről szóló törvények szerint a felettes hatóságuknak tartoznak. S ily módon a kamara fegyelmi bírái fölé egy fegyelmi hatóságot gyakorló bíróság állíttatott.

A m. kir. közigazgatási bíróság vegyes tanácsa kivételes bíróságot képez, s hogy az a m. kir. közigazgatási bíróság kebelébe a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

bírói felelősséget és fegyelmet illetőleg beilleszkedjék, e szakasznak a második bekezdése kimondja, hogy a közigazgatási bíróság vegyes tanácsának ama tagjai, a kik a műszaki kamarához tartoznak, e vegyes tanácsban való működésükben ugyanazon törvények és szabályok alá esnek és ténykedésük ugyanúgy bírálandó el, tehát ugyanoly felelősséggel tartoznak, a minővel törvényeink értelmében a közigazgatási bíróság rendes bírái, e minőségükben való működésükért felelnek.

Természetesen e tanács műszaki kamarai tagjai e bírói fegyelemnek és az ezt biztosító fegyelmi eljárásnak csak ily bírói működésükben elkövetett ténykedéseikre vonatkozólag vannak alávetve, míg egyébként a kamara autonom fegyelmi hatósága alá tartoznak.

IX. FEJEZET.

A műszaki kamarai tagok díjazásáról.

A 158. §-hoz.

A műszaki gyakorlat terén eddig szerzett általános tapasztalatok szükségessé tették annak kimondását, hogy a műszaki kamara tagja a tárgyalásokkal, véleményadásokkal, vagy a fél ügyére vonatkozó tanácskozásokkal elfoglalt idejének kártalanítását jogosult kérni és követelni.

Ezt a műszaki kar jelenlegi állapotával szemben nagyon szükséges volt kimondanunk, mert sajnos a mai tapasztalat azt igazolja, hogy a magángyakorlatban működő műszaki egyénnek nemcsak órákra és napokra, hanem hetekre terjedő időre vétetnek igénybe, a nélkül, hogy bármily jogalapjuk volna arra, hogy e működésükért, idejüknek ily módon való igénybevételeért ma jogosan díjazást kérhetnének vagy követelhetnének. Ez pedig nagyon viszás állapot a magángyakorlatot folytatókra és ellenkezik minden más szakmában magángyakorlatot folytató kvalifikált egyének helyzetével.

Ezt akként kívánjuk megszüntetni e szakaszszal, hogy kimondatjuk határozottan, hogy minden kamarai tag jogosítva van idejének igénybevételeért a felektől díjazást követelni.

Azonban ezzel még a műszaki elfoglaltság természetének megfelelő díjazási módozat nem állapíttatott meg, mert a legtöbb esetben a megbízás következtében a kamarai tag tetemes készkiadásokat kénytelen az ügy érdekében tenni és nem egy esetben a megbízás végrehajtásával egész pénzügyi operációk is kapcsolatban állanak.

Ennélfogva a díjazás mineműségét általánosságban kimondani nem is lehetne, hanem utalni kell arra, hogy a díjazást illetőleg

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a magánfél és a kamarai tag között megegyezésnek és az előzetes megállapodásnak van helye. De tudvalevő dolog, hogy az előzetes megegyezések és megállapodások az ügyek befejezése után gyakran az egyik, vagy a másik fél részéről ferde elbírálásban részesülnek, félremagyaráztatnak, egyszóval egyenetlenkedésre nyujtanak alkalmat.

Hogy ilyen előzetes egyezkedésekből kifolyólag a kamarai tag vagy a fél feljelentése folytán megindított ügyekben téves feltevések alapján a kamarai tag ellen vád emelhető ne legyen, e szakasz azt kívánja, hogy ily előzetes egyezség okvetetlenül írásba foglaltassék és mind a kamarai tag, mind a megbízó fél részéről aláírva legyen, hogy az ily egyezségből esetleg származó jogi bonyodalmak írásba foglalt alapokon legyenek elbírálhatók.

A 159. §-hoz.

A műszaki foglalkozás díjazása igen szétágazó és igen sokféle lévén, már ma utalunk arra, hogy a díjazás igazságossága érdekében szükséges, hogy egy, a műszaki kamarai tagokra mértékadó díjszabályzat alkottassék oly érvénynyel, mint a közjegyzők díjszabása.

De addig, míg az kidolgozva és rendeleti úton vagy külön törvénynyel életbe lép, szükséges, hogy némi tájékozást mégis nyújtsunk az addig fölmerülő kérdések megítélésére. Ezért utal e szakasz ideiglenesen arra a díjszabásra, a melyet 1892-ben a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet dolgozott ki és küldött meg minden hatóságnak, miután előzőleg ezt a kormány is tudomásul vette.

A 160. §-hoz.

Gondoskodnunk kellett arról az esetről is, a mikor a féltől megbízott kamarai tag valamely időközben beálló akadály folytán a megbízást teljesen be nem fejezheti. E szakaszban erre két pont utal.

Oly esetben, ha előzetes írásbeli egyezség az egész megbízatás teljesítésére vonatkozik s a kamarai tag e megbízatást nem foganatosította teljes mértékben, a fél a kikötött díjazás leszállítására tarthat igényt.

E szakasz azt mondja, hogy a felsorolt esetekben a fél a díjazás leszállítása iránt a műszaki kamara választmányához fordulhat, vagy pedig e leszállítást rendes per útján érvényesítheti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A 161. §-hoz.

E § feljogosítja a kamarai tagot arra, hogy a megbízatásért járó kielégítést követelheti és követelését per útján is érvényesítheti, akár van előzetes egyezség, akár nincs. És e követelés érvényesítésére két utat jelöl ki: vagy a kamara választmányát, vagy a kamarai tag személyes bíróságát.

A 162. és 163. §§-hoz.

Világosan ki kellett fejteni azt a kérdést, hogy a költségek és díjak megállapítására mikor illetékes a kamara választmánya és mikor nem. Ezt e szakaszban oly világosan fejeztük ki, hogy az előfordulható esetekben kétség ez iránt fel nem merülhet.

E helyen még külön is kifejezésre kívánjuk juttatni az érvényre emelt elvet. Ugyanis a díjazás kérdéseiben a kamara választmánya okvetetlenül illetékes abban az esetben, ha ily kérdés két kamarai tag között merül föl. Illetékes továbbá az esetben, ha a díjazás megállapítása iránt a fél fordul a kamara választmányához, mert e tényével ő a kamara választmányának illetékességét már elismeri.

De nem feltétlenül illetékes a kamara abban az esetben, hogy ha a díjnak megállapítása iránt a választmányhoz egy kamarai tag fordul, azonban illetékessé válik, ha az ügygyel érdekelt fél a kamara választmányának illetékessége ellen óvást nem emel, még a szóbeli tárgyalás megkezdésekor sem. Ha azonban az eljárás megindításáig bármikor kifogásolta a kamara választmányának illetékességét, akkor a választmány a díjazás kérdésében ítéletet nem hozhat.

Azt pedig kizárja e szakasz, hogy írásbeli egyezkedéskor a kamarai tag az egyezkedésből esetleg eredhető peres kérdések elintézésére, vagy a díjazást illető esetleges conflictusok megítélésére a választmánynak illetékességét írásban előre kikösse. Ezt e szakasz oly precize fejezi ki, hogy még akkor sem érvényes e kikötés, ha ennek a fél magát az egyezség kötésekor alá vetette és az egyezményt aláírta.

Evvel ugyanis a részrehajlás látszatát kívánja a kamara magáról elhárítani, nehogy úgy tünjék, mintha ez ügyeknek elintézését akár törvényes intézkedéssel, akár egyezségek kötésekor mesterséges úton a saját hatáskörébe kivánnná terelni, és azzal a kamarai tagok előnyét kivánná istápolni. Hogy ennek még a látszatát is mellőzzük, volt szükség a kamara választmányának illetékességét díjazás ügyeiben ily óvatosan körülírni.

Díjazási perekben nem a kamara fegyelmi bírósága, hanem

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

az egyes felmerülő esetekre külön a választmány kebeléből kiküldött öttagú tanács szóbeli eljárás alapján határoz és e tanács elnöke a kamara elnöke vagy helyettese.

Az ily ügyek felebbvitelében ezt az elvet továbbra is fenntartottuk és érvényesítettük, a mennyiben az esetben, ha a választmány e szakasz alapján hozott ítéletét a kamara kötelékéhez nem tartozó fél felebbezi meg, akkor ennek elbírálására a kamara felebbviteli hatósága nem illetékes többé, hanem ez az illetékes kir. tábla hatáskörébe utaltatott.

A 164. §-hoz.

E szakasz átalánosságban rendeli el azt, hogy a kamarai tag az ügykezelést mily rendben tartozik vezetni, a miről különben e törvény már máshelyen kimerítően intézkedett és e §-ban ezekre utalás csak azért történt, hogy kimondható legyen, hogy az e törvényben foglalt szabályok szerint rendesen vezetett könyvek és iratok vitás és peres esetekben ténykörülmények beigazolásakor nagyobb nyomatékkal bírnak, mint a közönséges iratok, a mennyiben ezek az eljárás során más bizonyítékokkal kiegészíthető bizonyítékok erejével ruháztatnak fel.

De ehhez szükséges, hogy a kamarai tag ügykezelése, a könyvei és minden oly kötelezettsége, a melyeket e törvény a az ügyek kezelése tekintetében megszab, kifogástalanul és lelkiismeretesen legyenek vezetve.

X. FEJEZET.

A műszaki kamarai tagság megszüneséről.

A 165—167. §§-hoz.

E §§-ok tárgyalják azokat az eseteket, a mikor a kamarai tagság megszűnik, vagyis a mikor a kamarai tagot a lajstromból a kamara fegyelmi bizottsága hivatalból törli.

A 165. §-ban felsorolt, a kamarai tagok sorából való törlést maguk után vonó okok, vagy jobban mondva körülmények két főrészre oszlanak. És pedig arra az esetre, a mikor a hivatalos törlés megtörténtével további eljárásnak helye nincs és olyan esetekre, a mikor akamara a lajstromból való törléssel az ügyet befejezve nem láthatni, hanem a törlést előidéző körülményeknek igazi okait kikutatandó, hivatalból vizsgálatot kell indítni.

Ily esetek lehetnek azok, a mikor a kamarai tag önként lemond, vagy működése eltűnés folytán szűnik meg. Ha szükséges,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

akkor a kamara az ily eseteket közelebbiről is megvizsgálhatja. De bármely ok miatt történt légyen is a lajstromból való törlés, e tény mind a kamara tagjaira, mind a nagyközönségre és a hatóságokra nagy fontossággal bír s ezért a hivatalos lapokban, valamint az e törvényben jelzett módokon a megfelelő érdekeltekkel rögtön közlendő, hogy azok az ezzel kapcsolatos intézkedéseket foganatosíthassák, illetőleg a kamarának e ténykedéséről tudomást szerezhessenek.

A 168. §-hoz.

E szakasz tárgyalja azt az esetet, ha a kamarai tagság megszünésével a volt kamarai tag rendelkező képessége is megszűnik. Ilyenek: az elhalálozás, elmebetegség, szökés, eltűnés és csőd.

Ilyen esetekben feltétlen hivatalos beavatkozásnak van helye, a kamara, vagy ideiglenesen az illetékes hatóságok részéről. Ez utóbbiak ideiglenes beavatkozása az esetben indokolt, ha a megszűnt kamarai tag irodája a kamarának székhelyétől oly távolságban van, hogy a kamara maga a kellő időben nem intézkedhetnék. E szakasz megmondja azt is, hogy a hivatalos beavatkozás miben áll.

A hivatalos beavatkozás abban áll, hogy a kamara elnöke a tagok sorából gondnokot nevez ki, a ki a megszűnt kamarai tag irodájában levő összes ügyekről és az ügyekkel összefüggő összes iratokról, tervekről leltárt vesz fel és ideiglenesen tovább vezeti az ügyeket és megteszi mindazokat az intézkedéseket, a melyeket e törvény a kamarai tagság megszűnése esetén a gondnokra bíz.

A beavatkozó más hatóságnak joga ily esetekben csak annyira terjed, hogy az iratok és értékek leltározása és zár alá vétele iránt ideiglenesen intézkedik addig, míg e ténykedéséről a kamarát értesítvén, a kamara gondnok útján e törvénynek szellemében a kellő eljárást megindítja.

Mindezek az intézkedések úgy a megbizó közönség, mint a kamarai tag és ennek családja érdekében állanak, mert emez üdvös intézkedéssel mindezek jogos érdekei a kamara oltalma alá helyeztetnek.

El sem képzelhetők ama bonyodalmak, a melyek már eddig is a közönség szolgálatában működött mérnökök és épitészek korai elhalálozása folytán előállottak, a mikor a náluk folyamatban volt ügyeknek gazdájuk nem akadt s a náluk folyamatban volt ügyeket senki tovább nem vezette, be nem fejezte.

Ez kárára volt a megbízóknak, kik az elhalálozásig folyósított fizetéseket és a megbízásukba helyezett áldozatok nagy részét elvesztették, mert a befejezetlen munkák tovább vitelére senki

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kötelezve nem volt, azokat senki át nem vette. De ez a visszamaradt családra is káros volt, a mennyiben egyszerre elesett mind attól, a mit a családfő a megbízástól remélt.

Ez intézkedéssel reméljük, hogy ilyen esetekben a kamara oltalma alatt, mindkét fél érdekei, kellő kielégítést fognak nyerni.

A 169. §-hoz.

E szakasz foglalkozik a kamarai tagság ideiglenes vagy végleges megszűnésének olyan eseteivel, a mikor a tag rendelkező képességét el nem veszíti.

Ez esetekben a tervezet megadja a jogot a kamarai tagnak arra, hogy iratairól, ügyeiről és irodájának továbbvezetéséről maga gondoskodjék, s ezt egyszersmind kötelességévé is teszi és csak annyiban van az e szakaszban említett esetekben a kamarának hivatalos beavatkozásra joga és kötelessége, a mennyiben a lajstromból törölt tag a kamara felhívására nem tenne eleget abbeli kötelezettségének, hogy teendőinek és irodájának továbbvezetéséről megfelelő módon gondoskodjék.

Ez esetben a kamara rendel ki a kamarai tagok sorából, az iroda részére gondnokot, a kinek kötelessége ugyanaz, mint az előbbi szakasz értelmében kiküldött gondnoké.

A 170. §-hoz.

E szakasz kifejezést ad annak, hogy kinevezés vagy az előző két §. értelmében kinevezés vagy kirendelés utján gondnokság alá helyezett iroda addig, a míg az iroda tulajdonosa mint kamarai tag nem működhetik, megbízásokat a felektől el nem fogadhat és a nála folyamatban levő ügyek továbbvezetése tekintetében is csak a legszükségesebbekre szorítkozhatik, vagyis csak annyira, hogy az azokkal érdekelt felek a kamara-tagság megszűnésével kárt ne szenvedjenek.

A gondnok kötelessége a felekkel sürgösen oly irányú tárgyalásokat indítani, hogy az irodának adott megbízásaikat minél előbb rendben és minden további rekriminációnak elkerülése végett, írásbeli megállapodások alapján, elvonják és az iroda működése minél előbb megszűnjék.

E ténykedéskor a gondnoknak természetesen a legnagyobb körültekintésre és óvatosságra van szüksége, mert a gondnok itt nem egy érdeknek a képviselőjeként szerepel, hanem két egyenrangú fontosságú érdeknek összeegyeztetője. Össze kell egyeztetnie ténykedésével egyrészt a megbízó közönség, másrészt az anyagilag érde-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kelt irodatulajdonos érdekeit. A gondnok e működéséért a kamarának felelős.

A 171. §-hoz.

A kamarától hivatalosan kirendelt gondnok működése, mint az az eddigiekből is kitűnik, nemcsak a megszűnt kamarai tagnak, hanem a megbízó közönségnek is érdekében áll.

Ennélfogva nem méltánytalan dolog, ha a gondnok a megbízó fél érdekében kifejtett működéséért, mint az iratok, tervek és értékek leltározása és ügyeiknek rendbeszedése stb.-ért, az érdekelt feleknek mérsékelt díjat számít fel.

E díjak azonban nem közvetlenül a gondnoknak fizetendők, hanem a műszaki kamarának szolgáltatandók be. A gondnokot ebbeli működéséért a kamara saját belátása szerint maga díjazza. Ha a gondnok nem a 163. §. határozatai folytán rendeltetik ki, akkor a dijakat és költségeket annak az irodának a tulajdonosa köteles viselni a kinek érdekében a gondnok kirendelése történt.

HARMADIK RÉSZ.

Átmeneti intézkedések.

A 172. és 173. §§-hoz.

Az átalános indokolásban a vezérelvek között fejtettük ki azt, hogy tekintettel voltunk a műszaki képzés fejlődése alatt, a műszaki főiskolában időről-időre fennállott szabályzatokra, a melyek részint a műszaki tanulmányok befejezésére, részint speciális műszaki foglalkozásokra vonatkozó képesítések kiállítására vonatkoztak.

Igy figyelembe kellett venni azt, hogy a kir. József-műegyetem annak idején szabályzatai értelmében csak földmérői teendőkre képesítő okleveleket is állított ki, s ezek birtokosai ezzel jogot nyertek a mérnöki teendők bizonyos részét végezni. E törvényes alapon szerzett jogot el kell ismernünk a jövőben is, azonban csak átmenetileg, mert a kir. József-műegyetem ily okmányokat vagy jogosítványokat többé ki nem ad, az erre vonatkozó szabályok érvényessége többé fenn nem áll.

A mily pártatlan igazságérzet vezérelt e jogosultság elismerésekor, épp oly igazságosnak véljük ama munkakör szabatos megjelölését, körülírását és annak törvénynyel való szabályozását, hogy e részleges elméleti képzettséggel birók a jövőben, csak e képzettségüknek megfelelő munkakörben legyenek jogosultak működni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ezt teszi e szakasz, a mikor utal a 64. §. 1. *a)* alatt körülírt földmérői teendőkre, a melyek végzésére a jogosultságot a földmérői oklevél alapján a műszaki kamarától nyerik azok, a kik ott magukat a jogosított földmérők lajstromába beiktattatják.

E beiktatást működésük zavartalan gyakorlása és a kellő nyilvántartással járó ellenőrzés érdekében kell követelni s a miatt, mert törvénytervezetünk e foglalkozás gyakorlására is kimondja az egyéni felelősséget s a kijelölt működési kör túllépésére a tilalmat.

Az erdélyi birtokrendezést tárgyaló 1880. évi XLV. t.-c. intézkedései, mint azt a címviselés ide vonatkozó szakaszában kifejtettük, mindaddig érvényben maradnak, míg azok érvénybentartására Erdély sajátos viszonyai okúl szolgálnak, de ezek megszűnésével, a műszaki foglalkozásokra való jogosultság végleges rendezése érdekében az a törvény hatályon kívül lesz helyezendő.

Törvény-tervezetünkben a nyilvántartás és a felelősség tekintetében érvényesül telvnek konzekvens körösztülvitele megkívánta, hogy a műszaki gyakorlat ezen ágára is kimondassék a személyes felelősség és a műszaki kamarában való kötelező lajstromoztatás.

A működési körre pedig kimondja a tervezett törvényünk azt, hogy az csak a hivatkozott, 1880. évi XLV. t.-c.-ben körülírt határokra szorítkozik, s annak túllépése a 67. §. ide vonatkozó intézkedésével hasonlóan van megtiltva, mint a 168. §-ban tárgyalt földmérők illetéktelen működése.

A 174. §-hoz.

Már az átalános indokolásban szükségesnek találtuk az e szakaszban tárgyalt sérelmet kiemelni és orvoslásának feltétlen szükségét jelezni.

Ugyanis kivánatos az eddig nagyon félremagyarázott bizonytalanság megszüntetése, a melylyel az építőmesterek az 1884. évi XVII. t.-c. 10. §-a alapján kibocsátott 46,188. számú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek 2. §-a értelmében az építkezés terén előforduló «*minden munka*», tehát a tervezői munka önálló végzésére is jogosultaknak hitték magukat.

Igy azután bekövetkezett az az állapot, hogy míg az építőmesterek mindenféle tervezésre — amire pedig képzettségük teljesen hiányzik — az átalános szabadosságnál fogva tényleg korlátlan gyakorlattal birtak, viszont kiváló képzettségű okleveles vállalkozó mérnöknek az iparhatóság — a hivatkozott miniszteri rendelet alapján — betiltotta a saját mérnöki munkálataiban elvégzendő építőmesteri

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

munkát! Tehát még viszonosság sem állott fenn a két munkakör között.

Az építőmesterek a reájuk vonatkozó rendeletnek 2-ik §-ából, mely pedig csak *ipari* »minden munkáról« intézkedik — a szellemi, tervezői munka átalános szabad gyakorlatát is kimagyarázták maguknak — holott az iparhatóság az ugyanabban a műszaki szakmában alaposabb képzettségű mérnököt eltiltja az építőmesterségtől, attól, a melyre még nem régen, minden képzettség hiányában is, öt forintos iparjegyek adtak teljes jogosultságot!

Eme bizonytalanság megszüntetésére nemcsak kivánatos, de feltétlenül szükséges, hogy a hivatkozott ministeri rendelet 2. §-ának értelme világosan a magas építészet »*dologi és ipari munka*« végrehajtására preciziroztassék és a jövőben a magasabb technikai kvalifikáció nélkül — vagyis mérnöki vagy építészi oklevél nélkül — képesített építőmesterek tervezői gyakorlatjoga, a javasolt módon korlátoztassék s az ilyen egyéneknek a szakértői működésre való jogosultság ne adassék meg.

A 175. §-hoz.

Az 1884-ik év óta szokásjogon, illetőleg az azelőtt egyszerűen vásárolt és hibásan «építő ipar« gyakorlására szóló iparjegygyel megszerzett tervezői gyakorlatjog, szerzett jogot képezvén, azt törvény-tervezetünk érinteni nem akarja, azonban a szükséges nyilvántartás és e jognak felelősség mellett való gyakorlásának érdekében a műszaki kamarában való kötelező lajstromozást kellett kimondani; miért is kötelesek azok az építőmesterek, a kik tervező gyakorlatot jogosan folytatni akarnak, magukat a műszaki kamarában a «*tervezésre jogosított építőmesterek*» külön lajstromába felvétetni, megkülönböztetésül ama — jövőben csakis építőmesteri képesítéssel bíró egyénektől — a kik csak korlátolt tervezői gyakorlatjoggal bírhatnak.

A 176. §-hoz.

A műszaki kamara megalakulásának első momentumait addig az időpontig, a míg a kamarai tagságra jogosultak az első alakuló közgyűlésre meghívatnak, ez a szakasz írja le.

A kamara első alakuló közgyűléséig szükséges teendőkkel csak oly fórumok voltak megbizhatók, a melyek a műszaki kvalifikáció kérdésében a legnagyobb jártassággal bírnak. Ezek kétségtelenül a kir. József-műegyetem tanácsa, illetőleg tanári kara és a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia. Ennélfogva a kezdeményező eljárást ezekre a a testületekre kellett bízni, a mely tes-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tületek egyszersmind oly élénk összeköttetésben állanak — részint a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet útján, részint más kapcsolatok révén — a gyakorlatban működő műszaki egyénekkel, hogy ők a leghivatottabbak a gyakorlatban működők közül kiválasztani azokat, a kik a műszaki kamara első megalakulásában feltétlenül közreműködhetnek.

Az ő kötelességükké teszi e törvény, hogy a mérnökök, építészek, gépészmérnökök, vegyészmérnökök, bánya- és kohómérnökök és erdőmérnökök közül két-két tagot ajánljanak a kereskedelemügyi ministernek oly célból, hogy őket a kamara első megalakulásával járó teendők végzésére, az úgynevezett ideiglenes igazoló bizottságba kinevezze, a mely ideiglenes igazoló bizottságba a műegyetem tanácsa és a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia szaktanárai közül szintén szakmák szerint megosztva, összesen tizenkét tagot küld ki, úgy, hogy lehetőleg minden imént felsorolt szak két-két taggal legyen képviselve.

Ennek az így részint kinevezett, részint a műegyetem tanácstól, illetőleg a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiától kiküldött tizenkét-tizenkét, összesen 24 tagból álló ideiglenes bizottságnak az elnökéül, e törvény, a műegyetem rektorát nevezi meg.

A megtörtént kiküldések és kinevezések után a műegyetem rektorának kötelessége e bizottságot összehívni, formailag megalakítani és a működést megindítani, a mi abból áll, hogy hivatalos és napilapok útján felhívja mindazokat a szakembereket, a kik a műszaki téren működnek és e törvény határozatai értelmében jogot formálnak arra, hogy a műszaki kamarában helyet foglaljanak, hogy az e törvényben megjelölt igazoló okmányaikat az ideiglenes igazoló bizottságnak küldjék meg, s e bizottság az így beérkező iratokat átvizsgálva, azokat, a kiket a beküldött okmányok alapján feltétlenül képesítettnek talál arra, hogy a műszaki kamara tagjai lehessenek, az alakuló közgyűlésre meghívja; azokat pedig, a kiket okmányaik alapján nem tart *feltétlenül* jogosultaknak a kamarai tagságra, egyelőre e meghívásban nem részesíti.

Az ideiglenes bizottság e ténykedésével hivatásának és kötelességének csak egyik részét töltötte be.

A 177. §-hoz.

Az ideiglenes bizottság az előbbi szakaszban körülírt működését befejezvén, a kamara ügye az alakuló közgyűlés elé kerül.

Az alakuló közgyűlést, mint azt az előbbi szakasz rendeli, a műegyetem rektora, mint az ideiglenes igazoló bizottság elnöke hívja össze.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az alakuló közgyűlést a műegyetem rektora megnyitja és felszólítja a jelenlevőket, hogy korelnököt válaszszanak, a ki az űlés továbbvezetésére lesz hivatva. Ez megtörténvén, annak az ülés vezetését átadja.

Ezzel a ténykedéssel kifejezésre kiván jutni az, hogy a műszaki kamara már első megalakuló közgyűlésén teljesen saját körében funkcionál, vagyis kezdetét veszi az önkormányzat.

Ez alakuló közgyűlésnek egyéb teendője nincs, mint az alakuló ülésre meghivott műszaki egyének közül a kamara választmányát és a tisztviselői kart, az e törvényben a választásokra megállapított szabályok és módozatok szerint megválasztani.

A 178. §-hoz.

Ha a kamara az előbbi szakasz értelmében megalakult, akkor az ideiglenes igazoló bizottság a hozzáérkezett okmányokat, iratokat és kérvényeket a választmánynak átadja és ezzel az ideiglenes igazoló bizottság szerepe megszűnt.

Itt kiemelendőnek tartjuk azt, hogy az ideiglenes igazoló bizottság meghívása a közgyűlésre csak azokkal szemben foganatosítható, a kik kétségtelenül a kamara tagjai lesznek, vagyis a kiknek jogosultsága a legnagyobb valószínűség szerint később nem lesz kétségbe vonható.

Mindazokat, a kiknek a kamarai tagságra való igénye nem látszik kétségtelennek és az igazoló bizottság a legkisebb kételynek a látszatát fedezi fel, a közgyűlésre meghívni nem szabad, mert ezzel esetleg a kamara választmányának később hozandó határozatát prejudikálja.

A választmány az imént leírt módon való megalakulása után az összes iratokat az ideiglenes bizottságtól átveszi és e törvény értelmében átvizsgálja.

A 179. §-hoz.

A kamara megalakulván, annak választmánya felszólítja ismét mindazokat, a kik a kamarai tagságra, vagy az első fejezetben szabályozott címek bármelyikének jogos viselésére igényt formálnak, hogy arra vonatkozó okmányaikat kérvény kíséretében a kamara választmánya elé terjeszszék, a mely ez okmányok alapján kezdi meg e törvényben említettt törzskönyvek vezetését és a kamarai tagok felvételét.

E működésében — a mikor ugyanis a lehető legkülönbözőbb kvalifikációt igazoló íratok és gyakorlati okmányok fognak a kamara választmánya elé kerülni — a legmesszebb menő méltá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nyossággal kell a kamara választmányának eljárnia, a mire különben e törvénynek megfelelő szakaszai a választmánynak kellő támpontot nyújtanak.

Az okmányok és iratok átvizsgálását így már az első esetben is a kamara bíráló bizottsága végzi és a felvétel tényét maga a kamara választmánya mondja ki, úgy, a mint ezt a törvény második fejezete részletesen előadja.

A 180—183. §§-hoz.

E §§-ok jelzik, hogy a bíráló bizottságnak és a választmánynak az első alakulás alkalmával hozott határozatai megfelebbezhetők és megjelölik a felebbezésviteli hatóságot.

A felebbezésviteli hatóságok e törvény megfelelő részeiben már körül vannak írva s e szakaszban csak utalás történt azokra úgy, hogy az első alakulással a kamarának már az egész szervezete és az összes törvényes tényezője közremüködjék, vagyis e tényked és már kezdete legyen a kamara oly szellemben való működésének, mint a minőben ez a jövőben élni fog.

NEGYEDIK RESZ.

A törvény végrehajtásáról.

A 184. §-hoz.

E törvény végrehajtásával azért bízatott meg két miniszter, nevezetesen a vallás- és közoktatásügyi, továbbá a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, mert a kvalifikációnális kérdéssel összefüggő határozatok hozatala hivatásszerűen a vallás- és közoktatásügyi miniszter hatáskörébe tartozik, ennélfogva az ily ügyeket e törvénynyel is az ő kezébe kivántuk letenni.

Igy azok a kérdések, a melyek a címviseléssel kapcsolatosak, a jövőben is a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fognak tartozni.

A műszaki gyakorlat szabályozására, valamint a műszaki foglalkozás gyakorlatának ellenőrzésére vonatkozó intézkedések gondozását pedig az erre leghivatottabb kereskedelemügyi m. kir. miniszterre óhajtjuk ruházni, a ki az egyes fenforgó esetekben, — ha kell — az elintézendő ügyekben érdekelt szakminiszterekkel egyetértőleg jár el.

Erre az egyetértő eljárásra előre gondolni kellett, mert a műszaki kamara kiterjed a bánya- és kohómérnökökre — kik a pénzügyi miniszter, a folyam-, kultur- és az erdőmérnökökre — kik a földmivelésügyi miniszter alá tartoznak.

Szerkesztette

Zielinski Szilárd.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

FÜGGELÉK.

A műszaki címek és a műszaki gyakorlat rendtartásáról szóló törvény-tervezettel érintett *törvények* és *miniszteri rendeletek* életbelépésük időrendjében való kivonatos felsorolása, hivatkozással a törvény-tervezet illető szakaszaira.

Az 1868. évi LIV. t.-c.

Polgári törvénykezési rendtartás.

56. §.

Birói személynek nem szabad oly ügyekben részt venni:

a) melyekben saját személyénél fogva érdekelve levén, közvetlenül vagy közvetve kárt vagy hasznot remélhet;

b) melyek által felesége vagy jegyese, fel- vagy lemenő ágbeli rokonai, avagy olyan személyek vannak érdekelve, kik vele negyedíziglen oldalrokonságban vagy másodíziglen sógorságban, továbbá fogadott szülei vagy fogadott gyermeki, végre gyámsági vagy gondnoksági viszonyban állnak:

c) melyekben mint tanú, szakértő, képviselő vagy közbenjáró működött;

d) a felsőbb bíróságoknál olyan ügyekben, melyeknek alsóbb bírósági előadásában vagy eldöntésében részt vett;

e) az olyan felek ügyeiben, kiknek valamelyikével ellenséges vagy peres viszonyban áll.

A négy első esetben érintett akadályok akár az eljárás megindításakor, akár annak folyama alatt merültek fel, — habár a felek e miatt nem tettek volna is kifogást: az illető birói személy által az elnöknek hivatalból feljelentendők, a ki az érdekelt tag helyett más birót alkalmazand.

E szakaszra törvénytervezetünk 112. §-a hivatkozik.

*

Az 1879. évi XL. t.-c.

A magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról.

45. §.

A ki őtet jogosan meg nem illető olyan címet vagy rangfokozatot használ, a mely által a közönség tévútra vezettetik, valamint az is, a ki őt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

jogosan meg nem illető rend- vagy díszjeleket, vagy engedély nélkül külföldi rend- vagy díszjeleket nyilványosan visel: száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E szakaszra törvénytervezetünk 21. §-a utal.

*

Az 1880. évi XXXVII. t.-c.

A magyar büntető törvénykönyvek életbeléptetéséről.

42. §.

A 41-ik §. szerint a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt ügyekre nézve, a mennyiben egyes törvények eltérő rendelkezést nem tartalmaznak, a bíráskodási jog első fokban illeti:

1. megyékben a szolgabírákat;

2. városokban a kapitányt vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselőt;

3. Budapest mindenik kerületében az illető kerületi kapitányt.

A magyar büntető törvénykönyvek életbeléptetése előtt, a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási ügyekben követendő eljárás, a belügyminister által az igazságügyminiszterrel egyetértőleg, a törvényhozás további intézkedéseig, rendeleti uton szabályozandó.

E szakaszra törvénytervezetünk 21. §-a utal.

*

Az 1880. évi XLV. t.-c.

Az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyekben követendő eljárásról.

1. §.

Az 1871. évi LIII. törvénycikk 80. §-a és az annak alapján kiadott ministeri rendeletek, valamint az 1871. évi LV. törvénycikk 8., 9., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27. és 28. §§-ai hatályon kivül tétetnek, és azok helyett az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyekre nézve, a következő szakaszokban foglalt szabályok lépnek érvénybe.

14. §.

Birtokrendezési és tagosítási eljárásoknál működő mérnökök gyanánt csak e részben minősítéssel biró mérnökök alkalmazhatók.

A mérnöki munkálatok hitelesítésével külön mérnökök bizatnak meg, kiknek működő mérnöki teendőket felvállalni nem szabad.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A működő mérnöki minősítést megállapító és az egyöntetű műszaki eljárást szabályozó utasítás, rendeleti uton fog kibocsáttatni.

Addig, míg hitelesítő mérnökök kellő számban kineveztetnek, az igazságügyminister felhatalmaztatik arra, hogy a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel egyetértve, a működő mérnökök közül, a szükséges számú mérnököket ideiglenesen a hitelesítési teendőkre feljogosítsa.

A működő és hitelesítő mérnökök állandóan alkalmazott bírósági szakértők minőségével birnak, s mint ilyenek, az 1871. évi VIII. törvénycikkben foglalt fegyelmi szabályok alá tartoznak.

40. §.

Az igazságügyi, belügyi és pénzügyi ministerek felhatalmaztatnak, hogy jelen törvény életbeléptetésének idejét rendeleti uton határozzák meg. Felhatalmaztatnak továbbá, hogy az eljárás részleteit és az átmeneti intézkedéseket rendeleti uton szabályozzák és a kibocsátandó szabályrendeleteket szükség esetében pótolhassák és módosíthassák.

Az e törvényben körülirt munkakörre utal törvénytervezetünk 72. és 173. §-a, s ez idézett szakaszok érintetnek a 14. és 17. §§. rendelkezéseivel.

*

Az 1883. évi I. t.-c.

Az állami tisztviselők minősítéséről.

10. §.

Az állami szolgálat bármely ágazatában úgy a központban, valamint a vidéken, továbbá a törvényhatóságoknál és törvényhatósági joggal felruházott városoknál, műszaki teendőkre alkalmazandó egyénekre nézve, a képzettség valamely műegyetem tanulmányainak szabályszerű bevégzése, s annak alapján a királyi József-műegyetemtől nyert, vagy az által honosított mérnöki oklevél.

Az állandó kataszternél az igazgató, háromszögméreti főnök, háromszögelő mérnökök, háromszögelő segédek, felmérési felügyelők, főmérnökök, mérnökök, mérnök-segédek és felmérési növendékek tekintetében, a képzettség a műegyetemi tanulmányok bevégzése.

A mérnök-segédek és felmérési növendékeknél az esetben, ha teljes képességgel biró egyének nem jelentkeznének, kivételesen a reáltanodai tanulmányok bevégzése és érettségi vizsga.

Kulturmérnökségnél a képzettség a műegyetemi tanulmányok bevégzése, s arról oklevél; továbbá a magyaróvári gazdasági Akadémián vagy más külföldi felsőbb gazdasági tanintézeten a legfontosabb gazdasági tantárgyaknak és a rétmívelés, rétöntözés, talajjavítás, becsléstan, nemzetgazdaság és a vízhasznosítási előadásoknak legalább egy éven át hallgatása, s erről bizonyítvány.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

11. §.

A bányahatósági szaktisztviselőkre nézve a bánya-szakakadémia bányászati tanfolyamának szabályszerű bevégzése és ezenfelül a jog- vagy államtudományi államvizsga kimutatása.

A bányaigazgatóságok s bányahivatalnokok, fémbányák, beváltóhivatalok, pénzverőhivatalok, fémkohók, vasművek, kőszénbányák és a sótermelésnél alkalmazott fogalmazási, műszaki és pénztári személyzetre nézve, a bányászakadémiai tanulmányok szabályszerű bevégzése és államvizsga az illető szakból.

31. §.

Az egyes ministerek felhatalmaztatnak, hogy — ha azt a szolgálat érdeke kívánja — a szakirodalom, vagy a gyakorlati téren kitűnő egyéniségekre nézve az alaki képzettség hiányától való felmentést Ő császári és apostoli királyi Felségénél kieszközölhessék.

E törvényes intézkedéseket érintik törvénytervezetünk 15. és 16. §§-ai.

*

Az 1884. évi XVII. t.-c.

Ipartörvény.

10. §.

A következő iparágak megkezdése és gyakorlása engedélyhez kötött:

a) fogadó, vendéglő, korcsma, sörház, pálinkamérés, kávéház és kávémérés tartása;

b) a zsibáruskodás;

c) a foglalkozást közvetítő és a cselédszerző üzlete;

d) a kéményseprés;

e) a rendes járati időhöz kötött személyszállítás;

f) azok ipara, kik közhelyeken a közönség számára személyszállító eszközöket tartanak készen, vagy szolgálataikat ajánlják;

g) az építőmester ipara;

h) mérges anyagok és gyógyszerek készítése és a velük, valamint a gyógyszerfélékkel való kereskedés;

i) robbanószerek készítése és a velük való kereskedés.

Addig is, míg az építőmester iparáról, úgy annak gyakorlása, mint a képesítés tekintetében külön törvény intézkednék: felhatalmaztatik a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister, hogy azt általános rendelettel szabályozza.

Törvénytervezetünkben a 73. és a 174. §§-ban történik ez idézett szakaszra utalás.

*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az 1885. évi XXIII. t.-c.

A vízjogról.

97. §.

Az igazgató a társulati igazgatást vezeti s utasításait a választmánytól, illetőleg annak együtt nemléte esetén az elnöktől veszi.

A műszaki teendőket a főmérnök (mérnök) végzi.

Főmérnöknek (mérnöknek) csak az választható, ki mérnöki oklevéllel bír és vízszabályozási, vagy ármentesítési építkezéseknél töltött két évi gyakorlatot, — szakaszmérnöknek azonban földmérői oklevéllel ellátott egyén is megválasztható, ha két évi gyakorlatot igazol.

E szakaszt törvénytervezetünk 18. §-a hatályon kivül helyezi.

*

Az 1886. évi XXI. t.-c.

A törvényhatóságokról.

A sorrend megállapításánál a törvényhatóságok területén fizetett összes egyenes állami adó vétetik számításba; továbbá az állami, felekezeti, törvényhatósági, községi és magántanintézetek tanárai, a tudományos akadémia tagjai, az akadémiai művészek, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel- és kültagjai, úgyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztek és állatorvosoknak összes egyenes államadója kétszeresen számíttatik.

A férj vagy atya államadójába a nő, valamint a kiskorú gyermekek államadója is beszámítandó, ha a nőnek vagy a kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli.

Mindenki csak egy törvényhatósági bizottságnak lehet tagja; az, a ki több törvényhatóságban jön a legtöbb államadót fizetők sorába, azon törvényhatóság bizottságának lesz tagja, melyet maga jelöl ki.

Oly egyének között, kik közül az egyik egyszeresen, a másik pedig kétszeresen számított államadó folytán juthatna a bizottságba, az utóbbi bir elsőbbséggel; midőn pedig azon eset fordúl elő, hogy ketten vagy többen hasonmenyiségű államadót fizetnek, ezek között az igazoló választmány elnöke által kihúzott sors dönt.

E szakasz kiegészítése iránt törvénytervezetünk 89. §-a intézkedik.

*

1893. évi XVIII. t.-c.

A sommás eljárásról.

94. §.

A szakértőket a bíróság nevezi ki.

A bíróság egy szakértőt is kinevezhet.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A bíróság a kinevezett szakértők helyett másokat nevezhet ki.

A szakértők kinevezése előtt a bíróság a feleket a szakértők számára és személyére nézve meghallgatja. Ha a felek egy vagy több szakértő személyében megegyeznek, a bíróság a kinevezésnél a felek javaslatához alkalmazkodjék, a felektől javaslatba hozott szakértők számát azonban korlátolhatja.

Egy szakértőt a bíróság csak akkor nevezhet, ha több szakértő kihallgatása nem mutatkozik szükségesnek és a több szakértő által felmerülő költség a per tárgyának értékével arányban nem állana.

Oly személyek, kik a per kimenetelétől közvetlenül vagy közvetve kárt vagy hasznot várhatnak, továbbá, kik a felek valamelyikével a 86. §. 1. és 2. pontjában megjelölt viszonyban állanak, az ügyben a felek valamelyikét képviselik vagy képviselték, a felek valamelyikével perben vagy ellenségeskedésben állanak, végre hamis tanúzás, hamis eskü vagy nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy vétség miatt el voltak ítélve, szakértőkül nem alkalmazhatók.

A bíróság a szakértők kinevezését a megkeresett bíróra is rábízhatja ki a kinevezésnél a jelen §. szerint jár el.

A bíróság a szakértők által való bizonyításnak ugyanazon vagy más szakértők alkalmazása mellett való ismétlését rendelheti el.

Amennyiben a jelen törvényből más ki nem tűnik, a bírói szemlére és a szakértők meghallgatására nézve az 1868: LIV. t.-c. 211. §-a, 212. §-ának első bekezdése, 214, 215, 218. és 219. §§-ai, 216. §-a pedig azzal az eltéréssel, hogy a szemle és a szakértők meghallgatásának eredménye, ha ezeket a perbíróság foganatosítja, rendszerint a tárgyalási jegyzőkönyvbe iktatandó, megfelelően alkalmazandó.

A jelen törvény 83. §-a megfelelően alkalmazandó bírói szemle és szakértői bizonyítás esetében is.

Szakértői személyek, kik oly elmult állapotokról s tényköriilményekről tanúskodnak, melyek észleléséhez szakértelem volt szükséges, tanúknak tekintetnek és reájuk a tanúkihallgatásra vonatkozó szabályok alkalmazandók.

E törvényes intézkedés kiegészítése törvénytervezetünk 65. §-ában foglaltatik.

Ministeri rendeletek.

A m. kir. igazságügyministernek 2417. szám alatt az Erdélyrészekbeli, az aradi, zilahi és szatmárnémetii kir. törvényszékekhez intézett rendelete

az 1880. évi XLV. t.-c. alapján alkalmazandó birtokrendező és hitelesítő mérnökök iránt.

Az 1880. évi XLV. t.-c. 14. és 40. §§-ban nyert felhatalmazás alapján rendelem mint következik:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

1. §.

Az erdélyi, a volt középszolnok-, kraszna-, zarándmegyei és kővárvidéki részekben mint birtokrendező mérnök (földmérő) csak az működhetik, ki erre külön jogosítványnyal képesíttetett.

2. §.

Ezen jogosítványt az eddig gyakorlatilag önállóan működött mérnököknek az illetők folyamodására folyó év végeig az igazságügyminister, utóbb jelentkezőknek a Kolozsvárott felállítandó vizsgáló bizottság, az előtte sikerrel letett gyakorlati vizsga alapján adja meg.

3. §.

A vizsgáló bizottság következőleg alakul, a kolozsvári kir. törvényszék elnökének, vagy akadályoztatása esetében helyettesének elnöklete alatt:

a) a kolozsvári kir. törvényszék birtokrendezési ügyekkel foglalkozó bíráiból;

b) a kolozsvári egyetemnek a vallás- és közoktatásügyi ministerium által kijelölt szaktanáraiból;

c) a kolozsvári ügyvédi kamara által e végre választott két ügyvédből;

d) a kolozsmonostori kir. gazdasági tanintézet igazgatójából, s e végre megjelölt tanárából;

e) az 1880. évi XLV. t.-c. 14. §-a értelmében kinevezett Kolozsvárott lakó hitelesítő mérnökökből.

Minden vizsgánál az elnökön kívül négy, még pedig az *a)* alatt jelölt egy birói, a *b)* és *c)* alatt nevezett egy jogászi, a *d)* alatt nevezett egy gazdászi, és *e)* alatt megnevezett egy mérnöki tag jelenléte szükséges.

4. §.

A vizsgáló bizottság a vizsgára csak azon feddhetlen jellemű állampolgárt bocsáthatja:

1. Ki képességét, mérnöki vagy földmérői oklevéllel (diplomával) igazolja.

Ezen oklevelet 1850. évet előzőleg a m. kir. tudományegyetem bölcsészeti kara, azóta pedig a m. kir. József-műegyetem állította ki.

A mérnöki oklevéllel egyenértékű az 1867/8. évig a kir. műegyetemen, vagy külföldi főtanintézeteken végzett műszaki tanulmányok alapján kiállított műegyetemi absolutorium; egyenértékű továbbá az 1867/8. évtől 1873/4. év végéig ugyanott nyert *mérnöki absolutorium*.

Ezen utóbbi időszakon túl csak a kir. műegyetemen nyert mérnöki oklevél, vagy amennyiben tanulmányaikat külföldi tanintézetekben végezték, szabályszerű honosítás (nostrificatio) alapján bocsáthatók gyakorlati vizsgára.

Ha az okmány hatálya iránt kétség merül fel, a műegyetem mérnöki szakosztályának tanári testülete fog felvilágosítással szolgálni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

2. Ki az illető törvényszék elnöke és mérnökök bizonyítványával igazolja, hogy birtokrendezési működésre jogosított mérnökök mellett két évi folytonos tettleges gyakorlatot töltött.

Ezen gyakorlat megkezdése ezentúl a vizsgálóbizottság elnökénél, a mérnöki oklevél (diploma) felmutatása mellett bejelentendő, és csak a bejelentés idejétől fogva számíttatik.

3. Ki a magyar nyelv ismeretén kívül, a szükséges nyelvismeretekkel bír.

Az ezen szakaszban meghatározott kellékek alól felmentésnek nincs helye.

5. §.

A vizsgára jelentkező köteles kellőleg felszerelt kérését október havában továbbküldés, és esetleg észrevételeinek megtétele végett, azon kir. törvényszék elnökénél benyujtani, melynek területén rendes lakhelye van.

A vizsgára bocsátás felett öttagú bizottság határoz, melynek határozata ellen a jelentkező a vizsgáló biztosok teljes számú üléséhez felebbezéssel élhet. A vizsgálatok január és február havában tartatnak meg, azok napját az elnök tűzi ki.

6. §.

A vizsgálat tárgyai:

1. A jelentkezőnek egy birtokrendezési munkálata, melyben működő mérnök vezetése alatt résztvett.

E végre köteles a jelölt ily munkálatait a vizsgára bocsátás iránti folyamodványában megjelölni.

A munkálatnak átküldése iránt az illető kir. törvényszék a vizsgáló bizottság elnöke által keresendő meg.

2. Egy írásbeli feladat.

3. A szóbeli, legalább egy óráig tartó vizsgálatnál az ország ezen részeiben érvényes úrbéri jog és eljárás, az erre vonatkozó, úgy a telekkönyvi rendeletek, földadó-kataster ismerete és a szükséges gazdászati ismeretek.

4. A vizsga alkalmával a bizottság egyúttal a jelölt nyelvismereteiről is megyőződik.

7. §.

A bizottság határozata szótöbbséggel a képesítés és jogosítvány megadását vagy megtagadását mondja ki.

Képesítés esetében a képesített mérnök a jogosító okmány kiadása mellett azonnal a következő eskü letételére bocsáttatik:

»Én, N. N., esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy mint birtokrendező mérnök a reám bizandó rendezési műveletekben a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

törvény, törvényes rendeletek és a bíróság utasítása értelmében, részrehajlás és mellék tekintetek nélkül, szakismeretem szerint jó lélekkel, a valósághoz híven és pontosan fogok eljárni. Isten engem úgy segéljen«.

8. §.

A nem képesített mérnök a jövő évszakban ismét vizsgára bocsátható.

A vizsgák eredményéről több évre szóló folytonos jegyzőkönyv viendő, melybe a vizsgált neve, minősége, lakása, a vizsga eredménye és valamennyi jelen volt biztos aláírása iktatandó.

9. §.

Az ország többi részeiben birtokrendezési ügyekben gyakorlatilag működött mérnöknek (földmérőnek) a bizottság jogosítványt állíthat ki, ha hiteles bizonyítványokkal igazolja, hogy legalább két tagosítást sikeresen keresztűlvitt, ha továbbá az 1880. évi XLV. törvénycikkben említett részekben érvényes birtokrendezési és telekkönyvi törvények és rendeletek ismeretét, úgy a szükséges nyelvismereteket egy e végre tartandó értekezleten (colloquium) igazolja.

Ezen értekezlet alakítására és eljárására nézve a fentebbi szakaszok rendelései irányadók.

10. §.

A mérnöki vizsga és értekezlet díjai, a tagok két forintnyi és a kezelési költségeknek két forinttal való megállapításával, 12 forintban határoztatnak meg, s a vizsga megkezdése előtt annak elnökénél leteendők.

11. §.

A jogosítvány hatálya megszünik:

1. az illető halála,
2. lemondása,
3. az állampolgárság elvesztése,
4. bírói itélet által, vagy
5. oly esetben, midőn az igazságügyminister által adott jogosítvány feltételekhez volt kötve, ezen feltételek nem teljesítése és az igazságügyminister ennek folytán kibocsátott megszüntető rendelete által.

Mindaddig, míg az meg nem szünt, a mérnök (földmérő) köteles az általa elvállalt ügyekben hozzá intézett bírósági meghagyásokat, valamint — ha mint szakértő, hivatalból alkalmaztatik — ezeket is teljesíteni.

Bármi okból szünjék meg a jogosítvány hatálya, az az illető birtokrendezési bíróságoknak azonnal bejelentendő, s a mérnöknél vagy segédeinél levő felvételek és hivatalos iratok biztosítása iránt a szükséges intézkedések megteendők.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A birtokrendezési bíróság köteles a munkálat folytatása iránt azonnal intézkedni.

12. §.

A hitelesítő mérnökök ideiglenes kinevezése a törvény életbeléptetésekor kellő számban a törvényszéki elnökök előterjesztései alapján, hivatalból, — üresedés vagy további szükséglet esetében az igazságügyminister által a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministerrel egyetértőleg, pályázat alapján fog eszközöltetni.

13. §.

A hitelesítő mérnökök esküje:

»Én, N. N., esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy mint birtokrendezési mérnök, a reám bizandó rendezési műveletekben a törvény, törvényes rendeletek és a bíróság utasítása értelmében részrehajlás és melléktekintetek nélkül, szakismeretem szerint jó lélekkel, a valósághoz híven és pontosan fogok eljárni, és valamennyiszer a bíróságok által véleményadásra leszek felszólítva, véleményemet legjobb lelkiismeretem szerint a valóságnak megfelelőleg fogom előadni. Isten engem úgy segéljen!«

14. §.

A működő és hitelesítő mérnökök kötelességeit a birtokrendezési törvények és rendeletek, jelesen az 1880. évi XLV. t.-c. és ennek alapján kibocsátott folyó évi augusztus hó 23-án 2364/IME. számú utasítás szabják elő.

Ezenfelül kötelezik őt az eljáró bírónak és bíróságnak a rendezés folytán kibocsátott intézkedései és a vele kötött szerződésbeli megállapodások.

A bírói rendeletek foganatban vétele ellen fenforgó akadályokat köteles a mérnök saját felelősségére azonnal az eljáró bírónak vagy bíróságnak feljelenteni.

Ezen jelentése folytán vett utasítást feltétlenül köteles foganatba venni.

15. §.

A működő mérnök díjazását a bíróságilag jóváhagyott szerződés, a fizetés módozatait a költség kezelésére vonatkozó külön rendeletek állapítják meg. Ezen díjazáson felül a működő mérnök a birtokrendezésre vonatkozó semmi más díjazást sem pénzben, sem más előnyben el nem fogadhat.

Minden oly szerződés, mely a birtokrendezési műveletre vonatkozólag a bíróilag jóváhagyotton kívül köttetik, érvénytelen és fegyelmileg fenyítendő, akkor is, ha a büntetőtörvény súlya alá nem esik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

16. §.

A mérnöki felvételek, rajzok, számítások és földkönyvek, megkezdésüktől fogva és a munkálat bármely fokozatában hivatalos, a bíróság rendelkezésére álló iratokat képeznek, melyek a bíróság rendeletére mindenkor beszolgáltatandók.

Nem lévén ez okból a mérnök tulajdonai, sem részéről, sem harmadik személyek részéről, átruházás, elzálogosítás stb. tárgyát nem képezhetik.

17. §.

A hitelesítő mérnök díjait a szakértői díjakra nézve kibocsátandó külön rendelet fogja szabályozni.

18. §.

Minden törvényszék, mint birtokrendezési bíróság jogosítva van arra, hogy az eljáró biró előterjesztésére, vagy az érdekelt felek panaszára és az illető mérnök meghallgatása után:

a) a mérnöki szerződés csekélyebb horderejű megszegése,

b) bírói rendeletek nem teljesítése,

c) hanyagság és hivatalos eljárásokban való rendellenességek miatt, mint rendbüntetést a megintést alkalmazhassa.

Szükség esetében a munkálatoknak a hibás mérnök költségén való elkészítését, folytatását és átalakítását, vagy a mérnöki működésnek más jogosított mérnökre való átruházását is elrendelheti.

Az ily rendelkezést tartalmazó, vagy annak költségeit megállapító határozat ellen, a mérnök 8 nap alatt érvényesen teendő egyfokú felebbezéssel élhet a kir. táblához, melynek határozata ellen további felebbezésnek helye nincsen.

Ha a tény súlyosabb betudás alá esőnek mutatkozik, a kir. itélőtábla az ügy felülvizsgálata alkalmával a fegyelmi eljárás megindítását elrendelheti.

19. §.

Az 1871. évi VIII. t.-cikkben foglalt fegyelmi szabályok, a birtokrendezési eljárás és a mérnöki működés természetéből folyólag következőképen alkalmazandók.

20. §.

A törvényszék, mint fegyelmi hatóság, annak elnöke, a vádló, a vádlott, vagy az érdekelt felek valamelyikének kérésére, és a felhozott okok alaposságának esetében: a kir. igazságügyminister más törvényszéket küldhet ki a fegyelmi hatóság gyakorlására.

21. §.

Az 1871. évi VIII. t.-c. 20. §-a értelmében fegyelmi vétségnek tekintendő különösen:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a) ha a mérnök megbizatásánál fogva teljesítendő cselekményért vagy annak mulasztásáért ajándékot vagy jutalmat követel vagy elfogad, azon esetben, ha az ajándék vagy jutalom, beleegyezésével harmadik személynek adatott vagy igértetett;

b) ha a birtokrendezési díjazásra vagy annak tárgyaira vonatkozólag, a bíróilag jóváhagyott szerződésen kívül, más vagy mellékszerződésre lépett;

c) a kezein levő birtokrendezési iratokat, rajzokat, könyveket elzálogosítja;

d) nagyobbmérvű hanyagság vagy rendellenesség;

e) a 17. §-ban érintett rendellenességek ismétlése, ha a rendbüntetés két ízben már alkalmaztatott;

f) hibás munkálatok, melyek a hitelesítésnél, vagy az ügy érdemleges elbírálásánál elfogadhatlanoknak bizonyultak, a mennyiben nem forog fenn a büntetőtörvény 221. §-ának esete.

Ha a mérnöki munkálat lényeges hibák miatt nem hitelesíttethetett, ha a végrehajtás ily okból megsemmisíttetett, vagy az 1880. évi XLV. t.-c. 36. §-ában említett lényeges kiigazításnak hely adatott, az iratok az eljáró bíróság megjegyzésével együtt mindig a fegyelmi bírósághoz átteendők;

g) oly rendezési műveletek elvállalása vagy folytatása, melyekben az elfogultság miatti kifogás alaposnak bizonyult.

22. §.

A fegyelmi vétség büntetése:

a) rosszalás;

b) feddés;

c) pénzbüntetés 500 frt erejéig;

d) a jogosítvány elvesztése.

23. §.

Az *a*) *b*) *c*) alatti büntetések feddetlenül eltöltött három évi munkaidő után elvesztik hatályukat.

24. §.

Ismétlés esetében az előbbinél magasabb fokú fegyelmi büntetés alkalmazandó.

25. §.

A fegyelmi és büntető bírósági itéletben kimondott jogosítvány- (okmány-) elvesztés maga után vonja a mérnökkel kötött szerződések megszüntetését.

26. §.

Ha a mérnök a fegyelmi eljárás megindítása előtt jogosítványáról és a szerződésből folyó igényeiről lemond, a fegyelmi eljárás abban hagyandó.

Ily lemondás azonban a vagyoni felelősséget nem szünteti meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

27. §.

A fegyelmi eljárás megindítása iránti határozat, úgy felmentés esetében az itélet, közlendő azon bírósággal, melynél a fegyelmi eljárás alapjául szolgált birtokrendezési ügy folyamatban volt vagy van.

Felfüggesztés vagy elmarasztalás esetében, a fegyelmi bíróság határozata mindazon törvényszékekkel közlendő, melyeknél a vádlott birtokrendezési ügyekben, mint szakértő tettleg működik, e végből, hogy szükség esetében a 18. §-ban érintett intézkedést a munkálatok folytatására nézve megtehesse.

28. §.

A fentebbi szabályok a hitelesítő mérnökökre is alkalmazandók azon eltéréssel, hogy a hitelesítő mérnök a fegyelmi eljárás megindítása (1871. évi VIII. t.-c. 39. §-a) esetében, ennek befejeztéig, hitelesítő mérnöki műveletben nem járhat el még akkor sem, ha irányában a felfüggesztés nem alkalmaztatott.

29. §.

Jelen rendelet 1880. évi szeptember hó 10-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1880. évi szeptember hó 2-án.

Dr. ***Pauler Tivadar***, s. k.

E miniszteri rendeletet módosítja törvény-tervezetünk 17. §-a.

*

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 46,188. sz. a. valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendelete

az építőmesterségek gyakorlása tárgyában.

Az 1884: XVII. törvénycikkbe foglalt ipartörvény 10. §-ában nyert felhatalmazás alapján az építőmesterségek iparát a következő módon szabályozom:

I. FEJEZET.

Általános rész.

1. §.

Az építőmesterségek fogalma alá esik: az építőmester, a kőművesmester, az ácsmester és a kőfaragómester ipara.

2. §.

Az építőmester az építkezés terén előfordulő minden munkát, beleértve a hozzátartozó összes iparos munkákat is, önállóan létesíthet.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

3. §.

A kőművesmester minden föld-, kőműves és elhelyező munkát foganatosíthat s ezenkívül egyszerű szerkezetű földszintes lakóházakat és gazdasági épületeket építőmester közbenjötte nélkül saját felelősségére építhet s az ott előforduló összes munkákat vezetheti és végrehajthatja.

Hatósági szabályrendelettel a földszintes lakóházak építhetése kivehető a kőműves-mester hatásköre alól.

4. §.

A kőfaragó-mester a saját mesterségébe vágó minden munkát saját felelősségére végrehajthatja.

5. §.

Az ács-mester a saját mesterségébe vágó minden munkát, valamint egész építkezéseket is, a melyek faszerkezetűek, saját felelőssége alatt végrehajthat.

6. §.

Építési engedélyhez nem kötött munkálatokat oly kőműves, ács és kőfaragó is végezhet, a ki a hatóság előtt igazolta, hogy legalább 2 éven át szakbavágó munkálatoknál, mint segéd működött.

7. §.

Az építőmester, a kőművesmester, az ácsmester és a kőfaragómester iparának gyakorlásához szükséges képesítés a következő szakaszokban szabályozott, külön vizsgálat sikeres letétele folytán nyert oklevél, illetőleg bizonyítvány által igazolandó.

II. FEJEZET.

Az építőmester képesítéséről.

8. §.

Az építőmesterség gyakorlására szükséges képesítés igazolható:

a) a m. kir. József-műegyetemen nyert vagy az által honosított építészi oklevél és annak kimutatása által, hogy az építőmesterség terén legalább 2 évig gyakorlatilag foglalkozott;

b) a képzettség megvizsgálására szervezett és Budapesten működő vizsgáló bizottság részéről kiállított bizonyítvány által.

9. §.

A bizottság 21 tagból áll. A bizottság elnökét és tagjait a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, a műegyetem és az állami középipartanoda tanárai, az államépítészeti tisztviselők, építészek és építőmesterek közül évről-évre nevezi ki.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A vizsgáló bizottság az elnökkel együtt 7 tagból alakíttatik és pedig olyképpen, hogy a bizottság tagjai közül minden egyes esetre az illető tagok az elnök által hivatnak meg.

10. §.

A vizsgálatnál előforduló írásbeli teendőket az elnök ellenőrzése alatt a bizottsághoz a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által kirendelt jegyző látja el. Az elnök őrzi a vizsgálatra vonatkozó iratokat és felelős azért, hogy a megvizsgálandók a vizsgálatra bocsátásra vonatkozó határozatok kiadása, továbbá a vizsgálat határnapjának kitűzése, vagy az általuk készített dolgozatok megbírálásakor indokolatlan késedelmet ne szenvedjenek.

A bizottság vagy az elnök eljárása ellen a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez folyamodhatni.

11. §.

A vizsgálatot kérő folyamodvány a bizottság elnökéhez adandó be. E folyamodványhoz melléklendő:

a) Bizonyítvány arról, hogy a folyamodó valamely középiskola összes tanfolyamát jó sikerrel végezte.

b) Bizonyítvány arról, hogy folyamodó legalább 3 évig az építőmesterség terén gyakorlatilag foglalkozott.

c) Melléklendők ezenkívül következő rajzok és írásbeli dolgozatok:

I. Rajzok.

1. Egy helyszínrajz, a melyen építmények is legyenek, és egy lejtmérésnek rajzokban és táblázatokban való előtüntetése; mindkettő a vizsgálandó saját felvétele alapján készült legyen.

2. Két lap épületszerkezetű rajz.

3. Két lap díszítményi rajz.

4. Egy teljes tervezete egy lakóháznak, vagy egy kisebb nyilvános épületnek.

5. Egy teljes tervezete valamely gazdasági épületnek vagy üzlethasználatra szolgáló építménynek.

II. Irásbeli dolgozatok.

6. Árelemezés föld-, kőműves-, kőfaragó-, ács- és tetőfedő-munkáról.

7. Részletes előméret és költségvetés a 4. alatti tervezethez.

8. Egy tervmagyarázat.

9. Egy építési szerződés tervezete, általános és részletes feltételekkel együtt.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ezen sajátkezüleg készített munkálatok a jelölt által, a készítés idejének megjelölésével, aláirandók.

12. §.

Kivételesen a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium engedélye alapján vizsgálatra bocsátható oly jelölt is, ki a 10. §. *a*) pontjában követelt bizonyitványnyal nem bír; ez esetben azonban a jelölt tartozik magát elővizsgálatnak alávetni, melynek célja főleg az, hogy a jelölt igazolja, hogy arra nézve, hogy az építőmesteri vizsgára bocsáttassék, megfelelő műveltséggel bír.

Ha a jelölt az elővizsgálatot nem tette le a kellő eredménynyel, ez esetben az építőmesteri vizsgálatra nem bocsátható.

13. §.

Az építőmesteri vizsgálat áll:

a) egy próbamunka (tervezet és költségelőirányzat) készítéséből;

b) szóbeli vizsgálatból.

14. §.

A próbamunka feladatát a bizottság állapítja meg és a jelölt tartozik a megoldás vázlatát zárt helyen, bizottsági tagok felügyelete alatt elkészíteni. — A felügyelő bizottsági tagok arra ügyelnek, hogy a vizsgálandó idegen segélyt igénybe ne vegyen és hogy miként végzi a teendőket.

A befejezett munkálatokat a jelölt és a felügyelő bizottsági tagok aláírják és így terjesztik megbírálás végett a bizottság elé.

A próbamunka elkészítésére legfelebb 3 hét adatik, a megbírálásnak pedig legfelebb 2 hét alatt kell megejtetnie, s épen azért próbamunka tárgyául csak oly feladatok adandók s a kidolgozás oly alakban követelendő, hogy a kívánt munkát a jelölt, ha kellő készültséggel bír, az említett idő alatt nehézség nélkül elvégezhesse.

A vizsgálatnál készített kézi rajzokat, számadásokat vagy az irásbeli feleleteket tartalmazó lapokat a bizottság elnöke láttamozza.

15. §.

A szóbeli vizsgálat a következő tárgyakra terjed ki:

I.

a) Föld- és lejtszínmérés, a szükséges műszerek ismerete.

b) Az ábrázoló mértan alkalmazása az árnyék-szerkesztésre és kőmetszésre.

c) Gyakorlati számtan, vonatkozással a középitészetre; az erőmű- és géptan elemei.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

II.

a) Az építészet története és az építészeti styl- és alaktan elemei.

b) A fontosabb építési iparágaknál előforduló szerkezetek. Közönséges lahóházak, kisebb nyilvános épületek és gazdasági épületek szerkezete és berendezése, beleértve a szellőztetést, fűtést és vízvezetést is.

c) A vasutak és közutak építésénél előforduló földmunkák, vízelvezetések stb. ismerete. Egyszerű hidak, partbiztosítások és azok alapvetése.

d) Az építési anyagok ismerete.

III.

a) A gyakrabban előforduló ügyiratok fogalmazása.

b) Építésvezetés, a főbb segédeszközök ismerete.

c) Egyszerű könyvvitel.

16. §,

Egészben irányadónak tekintendő, hogy a jelöltek az egyes tárgyakból csak olyan terjedelemben vizsgáltassanak, amennyire azok ismerete a 14. §. II. *b*) és *c*) alatt felsorolt építkezések végrehajtásánál tényleg szükséges.

Az elnök ennél fogva hivatva van ügyelni arra, hogy ne adassanak tisztán elvont természetű, vagy annyira bonyolódott kérdések, a melyek a kijelölt határon túlmennek.

17. §.

A szóbeli vizsgálat 2 napon át, naponta legfeljebb 2 óráig tarthat.

A szóbeli vizsgálatot egyidejüleg többen is tehetik; de minden egyesnek vizsgálatáról külön jegyzőkönyv veendő fel és a vizsgálat időtartama ez esetben megfelelően meghosszabbítandó.

32. §.

A ki az építőmesterségek keretébe tartozó bármely ipart szándékozik űzni, köteles az illetékes elsőfokú iparhatóságnál iparengedélyért folyamodni.

Az iparengedély elnyerése iránt az elsőfokú iparhatósághoz intézendő kérvény mellett tartozik folyamodó igazolni azt, hogy az 1884: XVII. t.-c. 1., illetőleg 2. vagy 3. §-a értelmében általában iparűzésre jogosult, és tartozik továbbá ezen rendelet 8., illetve 22. §-aiban körülírt bizonyítványok bemutatása által igazolni azt, hogy az illető ipar gyakorlására kívánt képesítést elnyerte.

A ki e kellékeket igazolja, annak az iparengedély, a törvény 21. §-ában megállapított díj lefizetése után kiadandó.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

33. §.

Minden egyébre nézve az 1884: XVII. t.-cikkbe foglalt ipartörvény végrehajtása iránt f. évi augusztus hó 26-án 39,266 szám alatt kelt általános rendeletem intézkedései az építő mesterségek keretébe tartozó iparok tekintetében is teljes mérvben alkalmazandók.

Budapesten, 1884. évi október 30-án.

A minister helyett: ***Matlekovits,*** s. k. h. államtitkár.

E miniszteri rendelet intézkedéseire vonatkozik törvény-tervezetünk 174. §-ában kifejezett hivatkozás, s ezt módosítja a 73. §.

*

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1890. évi május hó 23-án 22,578. sz. a. kelt, valamennyi megye és t. h. j. felr. város közönségéhez intézett rendelete.

A mérnöki címmel és az erre alapított műszaki foglalkozással való visszaélés oly gyakori, hogy úgy a mérnöki kar tekintélyének és munkakörének biztosítása, valamint a műegyetemi oktatás, sőt az egyesek érdekében is szükségesnek látom, hogy a jelzett irányban tapasztalt visszaélések teljes szigorral megakadályoztassanak. Ez okból egyetértésben a belügyi, kereskedelmi, földmívelési és igazságügyi m. kir. minister urakkal, szoros ahhoztartásul ezennel tudomására hozom a Közönségnek, hogy

1. *az okleveles mérnöki* címet csak azok használhatják, a kik az 1850. év előtt a budapesti tud. egyetemmel kapcsolatban fennállott mérnöki intézettől *mérnöki oklevelet*, 1850-től kezdve pedig a m. kir. József-műegyetemtől *mérnöki abszolutoriumot* vagy *mérnöki oklevelet*, vagy a m. kir. József-műegyetemmel egyenlő rangú valamely külföldi műegyetemtől *mérnöki oklevelet* nyertek;

2. azok, a kik valamely műegyetemen a földmértant és a mérnöki építőtudományokat, út- és vasútépítéstant, vízépítéstant, hídépítéstant az oklevél-kényszer előtti időkben (1874/5-ig) teljesen, vagy legalább nagyobb részben hallgatták és e tárgyakból műegyetemeken legalább részben vizsgálatokat is tettek, valamint azok, a kik 1874/5 óta a kir. József-műegyetem mérnöki szakosztályának összes kötelezett tantárgyait hallgatták és azokból kivétel nélkül vizsgálatokat tettek, — a mérnöki címet, az »okleveles« jelző nélkül ezentúl is használhatják;

3. a kir. József-műegyetem részéről 1880-ig bezárólag kiállított *földmérői oklevelek* nem jogosítanak a mérnöki cím viselésére, azok birtokosait csak az *okleveles földmérői* cím illeti meg;

4. azok, a kik a mérnöki címet valamely általuk betöltött közhivatal vagy pedig állami feljogosítás alapján viselik (kataszteri, kincstári, vasúti és városi mérnökök, birtokrendező, működő, illetve hitelesítő mérnökök stb.) e címeket, tudományos minősítésükre való tekintet nélkül, ezentúl is

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

viselhetik addig, a meddig a jelen pontban körülírt hatáskörök egyikében működni jogosítva vannak;

5. az okleveles mérnöki, illetve mérnöki, valamint az okleveles földmérői címnek jogosulatlan használata által az 1879. évi LX. törvénycikk 45. §-a értelmében elkövetett kihágások eseteiben az ezen kihágási ügyekben az 1880. évi XXXVII. törvénycikk 42. §-a szerint eljáró közigazgatási hatóságok a kir. József-műegyetem szakvéleményét minden egyes előforduló kihágási esetben kikérni kötelesek.

6. A hatóságok ezentúl csak oly egyének által készített mérnöki munkálatokat (földmérés, közúti és vasúti előmunkálatok, hidak és vízépítmények tervei) fogadhatják el hivatalos tárgyalásra és az idevágó szakkérdésekben csak oly egyéneket használhatnak hivatalos szakértőkül, a kik az 1. és 2. pont alatt, illetve tisztán földmérői teendőkre nézve a 3. pont alatt körvonalazott műszaki minősítésnek megfelelnek.

A jelen pontban foglalt szabály alól azonban kivétetnek a 4. pontban említett egyének által tulajdonképpeni hatáskörükön belül készített műszaki munkálatok és szakvélemények.

*

A m. kir. igazságügyministernek 9654. szám alatt az ország erdélyi részeinek területén levő, továbbá az aradi, a szatmárnémetii és a zilahi kir. törvényszékekhez intézett rendelete,

az 1880: XLV. t.-c. alapján alkalmazandó birtokrendező és hitelesítő mérnökökről.

Az 1880: XLV. t.-c. 14. és 40. §-aiban nyert felhatalmazás alapján, az 1880. évi szeptember hó 2-án 2417/I. M. E. szám alatt kelt rendelet (»Magy. Rend. Tára« 1880. évf. 976. l.) 1—10. §-ainak hatályon kivül helyezése mellett, a következőket rendelem:

1. §.

Az erdélyi részeknek, továbbá a volt Közép-Szolnok, Kraszna és Zaránd megyéknek, úgyszintén a volt Kővárvidéknek területén mint birtokrendező mérnök csak az működhetik, a ki az eddigi érvényben volt jogszabályok alapján a kir. igazságügyministertől vagy a Kolozsvártt eddig fennállott vizsgálóbizottságtól a jelen rendelet hatálybalépte előtt birtokrendező mérnöki jogosítványt nyert, vagy pedig ezentúl ilyen jogosítványt a jelen rendelet értelmében szerez.

2. §.

Birtokrendező-mérnök-vizsgáló bizottság Kolozsvártt állittatik fel. Tagjai e bizottságnak a kolozsvári kir. itélőtábla elnökének vagy akadályoztatása esetében helyettesének elnöklete alatt:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

1. a kolozsvári kir. itélőtáblának és a kolozsvári kir. törvényszéknek, a kir. igazságügyminister által e bizottságba évenkint kijelölt két-két birói tagja;

2. a kolozsvári ügyvédi kamara által a Kolozsvártt lakó ügyvédek közül évenkint választandó három ügyvéd;

3. a kolozsvári kataszteri igazgatóságnak a kir. pénzügyminister által évenkint kijelölt két hivatalnoka;

4. két hitelesitő mérnök, kiket a kolozsvári kir. itélőtábla elnöke a hitelesítő mérnökök közül évenkint jelöl ki.

Minden vizsgálatnál az elnökön kivül egy bírói, egy ügyvédi, egy pénzügyi és egy mérnöki tagnak kell jelen lennie.

A vizsgálóbizottság akképen állítandó össze, hogy annak egy vagy több tagja a német és román nyelvekben is jártas legyen. (10. §.)

3. §.

A jelen rendelet 4. §-ában körülirt gyakorlati előfeltételek alatt birtokrendező mérnöki vizsgálatra bocsáthatók azon feddhetlen jellemű magyar állampolgárok:

1. kik az 1890. évi május hó 23-án 22,578. sz. alatt (»Magy. Rend. Tára« 1890. évf. 1121. l.) kelt vallás- és közoktatásügyi ministeri rendelet értelmében okleveles mérnököknek tekintendők, vagyis a kik az 1850. év előtt a budapesti tudomány-egyetemmel kapcsolatban fennállott mérnöki intézettől mérnöki oklevelet, 1850-től kezdve pedig a m. kir. József-műegyetemtől mérnöki absolutoriumot vagy mérnöki oklevelet vagy a m. kir. József-műegyetemmel egyenlő rangú valamely külföldi műegyetemtől mérnöki oklevelet nyertek;

2. kik az idézett vallás- és közoktatásügyi ministeri rendelet értelmében a mérnöki címet az okleveles jelző nélkül használni jogositva vannak, vagyis a kik valamely műegyetemen a földmértant és a mérnöki épitő tudományokat, út- és vasutépitéstant, vízépitéstant, hídépitéstant az oklevélkényszer előtti időkben (1874/5.) teljesen vagy legalább nagyobb részben hallgatták és e tárgyakból műegyetemeken legalább részben vizsgálatokat is tettek, valamint azok, kik 1874/5. óta a József-műegyetem mérnöki szakosztályának összes kötelezett tantárgyait hallgatták és azokból kivétel nélkül vizsgálatokat tettek;

3. kiknek a m. kir. József-műegyetem részéről 1880-ig bezárólag kiállított földmérői oklevelük van.

4. §.

A birtokrendező mérnöki vizsgálatra való bocsátás gyakorlati előfeltételei a következők:

1. az okleveles mérnökre (3. §. 1. pont) nézve annak kimutatása, hogy volt alkalma a birtokrendezési ügyekkel a gyakorlati téren megismerkedni;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

2. a nem okleveles mérnökre (3. §. 2. pont) nézve annak kimutatása, hogy egy évi,

3. az okleveles földmérőre (3. §. 3. pont) nézve pedig annak kimutatása, hogy az elméleti képesítés megszerzése után birtokrendező mérnök mellett két évi folytonos tettleges gyakorlatot töltött.

A jelen szakasz 2. és 3. pontjában említett gyakorlat a vizsgálóbizottság elnökénél az 5. §-ban foglalt szabályok megtartása mellett előlegesen bejelentendő és csakis az ezen bejelentés után töltött gyakorlat számitandó be.

A gyakorlatnak a jelen rendelet hatályba lépte előtt történt bejelentése az eddig fennállott szabályok szerint itélendő meg.

5. §.

A bírói tárgyalásokon — a mennyiben a birtokrendező mérnök kifejezetten személyes megjelenésre idézve nincs — a birtokrendező mérnök helyett csak oly egyének jelenhetnek meg és fogadhatók el, kik a 3. §-ban vagy a 7. §. 3. pontjában körülírt elméleti képesítéssel birnak s mérnöki segédek gyanánt a birtokrendező mérnökvizsgáló bizottság elnökénél be vannak jelentve.

Ezen bejelentés alkalmával az elméleti képesítést igazoló okmányok és az alkalmazásba vételről az illető birtokrendező mérnök által kiállított bizonyítvány bemutatandók.

A birtokrendező-mérnök-vizsgáló bizottság elnöke, miután az elméleti képesítés fenforgásáról a bemutatott okmányok alapján meggyőződött, tartozik a bejelentést az ország erdélyi részeinek területén levő, valamint az aradi, a szatmárnémetii és a zilahi kir. törvényszékeknek tudomására juttatni.

A jelen szakasz első bekezdése csak ezen rendelet hatályba léptétől számitott hat hó elteltével alkalmazandó.

6. §.

A birtokrendező mérnöki vizsgálatra jelentkező köteles kellőképen felszerelt kérvényét továbbküldés és esetleg észrevételeinek megtétele végett azon kir. törvényszék elnökénél benyujtani, melynek területén rendes lakhelye van.

A vizsgálatra bocsátás felett hármas bizottság határoz, melynek elnökét és tagjait a birtokrendező mérnök-vizsgáló bizottság tagjai (2. §. 1—4. pont) közül a kolozsvári kir. itélőtábla elnöke jelöli ki. A hármas bizottság határozata ellen a jelentkező felebbvitellel élhet az ötös bizottsághoz, melyet a kolozsvári kir. itélőtábla elnöke saját vagy helyettesének elnöklete alatt alakít a birtokrendező mérnök-vizsgálóbizottságnak olyan négy tagjából, kik a hármas bizottságban részt nem vettek.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

7. §.

Különös méltánylást igénylő esetekben a kir. igazságügyminister a 6. §-ban említett hármas bizottság meghallgatása után:

1. az okleveles mérnököket a 4. §. 1. pontjában körülirt gyakorlati jártasság kimutatása alól felmentheti;

2. a 3. §. 2. és 3. pontjában meghatározott elméleti képesítéssel bíró egyénektől a 4. §. 2. és 3. pontja szerint kivánt gyakorlati idő felének kimutatását elengedheti;

3. a birtokrendező mérnöki vizsgálatra bocsáthat a 3. §-ban körülirt elméleti képesítéssel nem bíró oly egyéneket, kik kimutatják, hogy valamely bel- vagy külföldi műegyetemnek legalább egy éven át hallgatói voltak és legalább tíz éven át működtek a gyakorlati téren birtokrendező mérnök mellett az 1880 : XLV. t.-c. hatályának területén.

8. §.

A vizsgálat az okleveles mérnökökre nézve (3. §. 1. pont) csak szóbeli, minden más jelöltre nézve pedig irásbeli és szóbeli.

Az irásbeli vizsgálat megelőzi a szóbelit.

A vizsgálatok napját a vizsgáló bizottság elnöke tüzi ki és megfelelő helyiségről is gondoskodik.

9. §.

Az irásbeli vizsgálat tárgyát az erdélyi és a volt kapcsolt részek területén érvényes birtokrendezési eljárás köréből vett és a birtokrendező mérnök teendőire vonatkozó valamely feladat képezi, melyet a vizsgáló bizottság elnöke választ és melyet a jelöltnek a vizsgáló bizottság elnöke által kiküldött biztos lepecsételt borítékban ad át az irásbeli feladat kidolgozására kitűzött helyen és időben.

Az irásbeli feladat kidolgozására a jelöltnek a biztos felügyelete alatt d. e. 9 órától d. u. 6 óráig terjedő idő engedélyezendő, a mely alatt könyveket használhat, de senkivel sem érintkezhetik.

A biztost a fenti idő alatt másik válthatja fel.

Mihelyt a dolgozat elkészült, vagy a kidolgozásra engedett idő lejárt, a jelölt tartozik dolgozatát, utóbbi esetben akkor is, ha azt be nem fejezhette, névaláírásával ellátva, a biztosnak átadni, ki azt saját pecsétje alatt lezárt borítékban a vizsgáló bizottság elnökének még aznap megküldi.

10. §.

A szóbeli vizsgálat nyilvános, legalább két óráig tart és magyar nyelven teendő le.

A szóbeli vizsgálat tárgyai az erdélyi és a volt kapcsolt részek területén érvényes úrbéri elkülönítési, arányosítási és tagosítási eljárásnak, a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

telekkönyvi rendeleteknek és a földadó-kataszternek ismerete, végül megfelelő jártasság a német és román nyelvekben.

11. §.

A vizsgálat eredménye felett a vizsgáló bizottság szótöbbséggel határoz és pedig, a midőn irásbeli vizsgálat is teendő, az irásbeli és szóbeli vizsgálat eredménye felett együttesen.

Képesítés esetén a jelöltnek a következő esküt kell letennie:

»Én N. N. esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy mint birtokrendező mérnök a reám bizandó rendezési műveletekben a törvény, a törvényes rendeletek és a bíróság utasítása értelmében részrehajlás és melléktekintetek nélkül, szakismeretem szerint, jó lélekkel, a valósághoz híven és pontosan fogok eljárni. Isten engem ugy segéljen.«

Az eskü letétele után a bizottság elnöke a birtokrendező mérnöki jogositványt, mely a bizottság elnöke és minden tagja által aláirandó, a képesített mérnöknek azonnal átadja.

A képesítettnek nem talált jelölt hat hó lefolyása előtt újabb vizsgálatra nem bocsátható.

12. §.

Minden vizsgálatról az elnök által kijelölt bizottsági tag jegyzőkönyvet szerkeszt, melybe a jelölt neve, foglalkozása, lakása s a vizsgálat eredménye beiktatandó.

A jegyzőkönyvet az elnök és a jelen volt bizottsági tagok irják alá.

13. §.

A birtokrendező mérnöki vizsgálat díja csupán szóbeli vizsgálat esetében 12 frt, szóbeli és irásbeli vizsgálat esetében pedig 14 frt. A díjösszegből 4 frt a vizsgáló bizottság elnökét, két-két forint jelen volt tagjait, két forint pedig az irásbeli feladat kidolgozásánál a felügyelet gyakorlása végett kiküldött biztost vagy biztosokat illeti meg.

Az említett díj az irásbeli vizsgálat előtt a vizsgáló bizottság elnökénél fizetendő le.

14. §.

A működő mérnökök közül az igazságügyminister által az 1880: XLV. t.-c. 14. §-ának negyedik bekezdésében nyert felhatalmazás alapján a földmívelésügyi ministerrel egyetértőleg a hitelesítési teendőkre ideiglenesen feljogosított mérnökök egymásnak birtokrendező mérnöki munkálatait kölcsönösen nem hitelesíthetik.

E végből a feljogosított és a jövőre feljogosítandó hitelesítő mérnökök három (*A*, *B*, *C*) csoportba osztatnak be és az *A*) csoportba tartozók

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

csak a *B*) csoportba tartozóknak, a *B*) csoportba tartozók csak a *C*) csoportba tartozóknak, végül a *C*) csoportba tartozók csak az *A*) csoportba tartozóknak birtokrendező mérnöki munkálatait hitelesíthetik.

15. §.

A jelen rendelet 1891. évi május hó 5. napján lép életbe.

Az 1880. évi szeptember hó 2-án 2417/I. M. E. szám alatt kelt rendelet 11—28. §-ai érintetlenül maradnak.

Kelt Budapesten, 1891. évi április hó 15-én.

Az igazságügyminister helyett:

Teleszky István *s. k.*
államtitkár.

E miniszteri rendeletet módosítja törvény-tervezetünk 17. §-a.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KIADVÁNYA.

MELLÉKLET

A MŰSZAKI CÍMEK

ÉS

A MŰSZAKI GYAKORLAT

RENDTARTÁSÁHOZ.

ISMERTETŐ BESZÉDEK.

BUDAPEST,
«PÁTRIA» IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1900.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866/1991

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A műszaki címek és a műszaki gyakorlatjog rendtartására vonatkozó törvény-tervezetet röviden ismertető beszédek.

I.

Zielinski Szilárd előadó beszéde a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek 1900. évi május hó 3-án tartott választmányi ülésén.

Tisztelt választmány!

Felszólalásom legelején köszönetemnek adok kifejezést az ülésre való megtisztelő meghívásért, a hol együtt láthatom az egylet ügyeiért fáradozó tagtársaimat, kiket a többség bizalma ruházott fel azzal, hogy meggyőződésüket követve az egylet — s közvetve az ezidőszerint az egylet által képviselt műszaki kar — ügyeit vezesse és érdekeit képviselje.

Itt kell elsősorban beszámolnunk nekünk eddigi működésünkről, kiket az egylet tagjai az Első Magyar Technikus-Kongresszustól nyert megbizás formulázására kiküldött, mielőtt azzal az egyesület szine elé lépünk.

Engem ért a megtisztelő megbizatás, hogy mind a 35-ös bizottság eddigi működéséről, mind az egylet szakosztályainak vélekedéséről e helyen mint előadó beszámoljak.

Mielőtt áttérnék feladatom részleteire, egy kérdést óhajtok tisztázni az egyletet képviselő választmány előtt, és pedig azt: vajjon egyletünk hivatott-e egy az ország egész társadalmát érintő törvény megteremtését iniciálni, illetékes-e egy ily törvény irányelveit törvényformába öntve a kormánynak elfogadásra ajánlani s ezzel egy létesítendő törvényes intézkedést hathatósan befolyásolni?

Azt hiszem, tisztelt Uraim! erre csak igennel válaszolhatunk.

Mert, bár igaz, hogy egyletünk hivatásai közé nem sorolható a törvényalkotás útján a nemzet szervezetének alakítása, vagy a társadalomban uralkodó irányelveknek törvény útján való szabályozására célzó törekvés; de minden hazafias és hivatásának magaslatán álló egyesületnek — mint valamely testület képviselőjének — kötelessége azt a szellemet, mely a nemzet társadalmát áthatja, befolyásolni és ha lehet, a helyes irányba terelni akkor,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ha látja: hogy a társadalom az egyesülettel képviselt kart érdeklő dolgokban -- a körülmények helytelen fejlődése folytán — félrevezettetett vagy megtévesztetett.

Sajnosan kell tapasztalnunk, hogy hazánk társadalma semmiben sem tévesztetett meg annyira, a viszonyok helytelen fejlődése és a kedvezőtlen körülmények összejátszása folytán, mint a műszaki kar jogai és hivatása tekintetében, tehát mi sem jogosabb, mint az, hogy a műszaki kart hazánkban egyedül képviselő «Magyar Mérnök- és Építész-Egylet» felismervén eme — a műszaki kar szervezetlenségéből származó — bajokat, felismervén a műszaki kar viszonyai rendezésének országos szükségét, a mely nélkül gazdasági szükségeink kockáztatva volnának, hivatásszerű kötelességének érezte határozott törvénytervezet kidolgozásával megjelölni az utat, a melyen a jelenlegi tarthatatlan állapotok javulása elérhető.

Tisztelt választmány!

Azt hiszem, sikerült beigazolnom, hogy egyletünk hivatásának tesz eleget akkor, ha ezirányú törvényt iniciál és annak miként való létesítését és a benne érvényre emelendő elveket konkrét alakban feldolgozva a kormány elé terjeszti. Mert ki volna erre hivatottabb, mint a mi egyletünk, mely tagjainak nagy száma és az egész országra való kiterjedtsége folytán az egyedüli műszaki testület hazánkban, mely hivatva van megmondani azt, hogy a műszaki kar az ország javát mily szervezettel és mily viszonylatok között fogja a leghathatósabban előmozdíthatni.

Ezek előrebocsájtása után fölösleges volna jeleznem a mai választmányi ülés különös fontosságát, mikor a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet képviseletében az egész műszaki kart érdeklő reform-tervezet felett kell nagyjelentőségű határozatait meghoznia s tisztelettel kérem ez ügyet a tárgy nagy horderejéhez mért méltatásban részesíteni.

Tisztelt Uraim! Engedjék meg, hogy a törvénytervezet főbb elveit ismertessem, mielőtt annak részletes tárgyalásába belemennénk.

A törvénytervezet felöleli a műszaki cím viselésének rendezését, kapcsolatban a műszaki foglalkozás rendtartásával.

A törvénytervezet kidolgozásával megbízott 35-ös bizottság ugyanis a műszaki címek rendezésére eddig tett törvényerejű intézkedések hatásából azt a meggyőződést merítette, hogy ezt a kérdést, egyedül, különállóan megoldani nem lehet, s hogy okvetetlenül szükséges egy élő szervezet életbeléptetése, a mely az ezirányú törvény végrehajtását gondozza. Ezért hozatott kapcsolatba a műszaki foglalkozás rendtartása a cím rendezésével egy közös

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

intézmény, egy önkormányzati hatóság, a műszaki kamara szervezetével.

A címkérdés mikénti rendezésével törvénytervezetünk «Első része» foglalkozik. A címkérdés *jövőben* való rendezésének alapjául az egyetemi képzettséget vette alapul s kimondja a kötelező lajstromoztatást, a mi nélkül a törvény végrehajthatóságát látnók veszélyeztetve, mert a kellő ellenőrzés gyakorolható nem volna.

A címviselés jogosultságára oklevél hiján külön igazolvány szükséges, melyet a műszaki kamara állít ki oly jogosultak részére, kik oklevél nélkül a műszaki címek egyikét viselhetik.

Ez igazolványok kiállításánál érvényesíthetők átmenetileg mindazok az igények, melyek a kar mai állapota mellett méltányosan figyelembe vehetők, legyenek azok akár elméleti képzettségre, akár gyakorlati tevékenységre alapítva. Az ily igények méltányolása és figyelembe vétele a műszaki kamara, vagyis maga a műszaki kar sajátos joga s így a méltányosságot minden egyes esetben a legigazságosabban gyakorolhatja s messzebb mehet, mint bármely tételes törvény.

A címkérdés ilyetén rendezésénél nem hagyhattuk érintetlenül a hatóságok és társulatok eddigi szabadosságát a címadományozás körül, ennélfogva ezek tevékenysége a műszaki címek adása tekintetében szintén szabályozást nyert.

A műszaki foglalkozások terén működő oly kiváltságos tehetségeknek érvényesülése pedig, a kiknek közreműködésétől üdvös eredmények várhatók, a műszaki címek jogos viselése nincs elzárva, mert ezekre serkentőleg hathat, hogy e címek viselésének jogosultságát s az ezzel járó jogokat, a jövőben, kitüntetés alakjában kiváló eredményekért megszerezhetik egyetemi képzettség nélkül.

A mint e néhány vázlatos vonásból látható, törvénytervezetünk a legmesszebb menő méltányosság elvére van alapítva.

A második rész foglalkozik tíz fejezetben a műszaki gyakorlat jövőben való rendezésével. Mind e tíz fejezet tartalmát részletesen ismertetnem e pillanatban nem lehet, miért is csak a főbb fejezetek főbb elveit fogom röviden érinteni. Annál is inkább tehetem ezt, mert mind a törvénytervezet, mind pedig annak indokolása már hetek óta rendelkezésére áll az egylet összes tagjainak.

A második rész első fejezetében nyer kifejezést az az intézkedés, hogy a jövőben a műszaki foglalkozást *hivatásszerűen és önállóan* csak a műszaki kamara tagjai gyakorolhatják.

A műszaki kamara tagjától *elméleti és gyakorlati* képzettség beigazolása követeltetik. Azzal, hogy a műszaki foglalkozások önálló gyakorlásának föltételeként a gyakorlati kiképezést is elő-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

írtuk, a műszaki kar szellemi nivóját kivántuk emelni, a mennyiben kétségtelen, hogy a műszaki tudás egy lényeges eleme a műszaki tudományok gyakorlati alkalmazásában való jártasság.

A kamarába való felvétel úgy iratott elő, hogy a kar autonom jogainak épségben tartása mellett elkerültessék az e tárgyban való esetleges egyoldalú ítélkezés.

A műszaki kar gyakorlati kiképzésének fokozására irányuló törekvés nyer különösen kifejezést a második fejezetben, a hol a *kamarai jelöltekről* történik intézkedés, a mivel a gyakorlati képzés rendszeresítésének alapjait látjuk lefektetve.

A harmadik fejezet foglalja magában a kar autonom intézményének alapjait, a *műszaki kamara szervezetét.* Azt áttekintve láthatjuk, hogy törekvésünk oda irányult, hogy a műszaki kamarával a műszaki kar mint egy testület nyerjen kifejezést, lehetőleg kerülve a tagoltságot, vagy a tagoltságra vezető intézkedéseket. E fejezetben kodifikáltatott a kar autonomiája, ennek formái és intézkedő szervei.

A kamarai tagok jogai és kötelességei a negyedik fejezetben foglaltatnak össze s az eddig szerzett jogok a legmesszebb menő méltányossággal hagyattak épségben, azonban szigorúan kifejeztük a jövőre nézve azt, hogy minden a közönség megbízásából végzett és törvénytervezetünk keretébe tartozó műszaki munka csak felelősséggel a kamara ellenőrzése mellett foganatosítható, vagyis a törvénytervezetünk keretébe tartozó műszaki munkálatokból kifolyó foglalkozások körüli összes ténykedések a kamara ellenőrzése alatt állanak.

Az ötödik fejezet ki is mondja és körülírja a kamara-tagok ily ténykedéseikből folyó *felelősségüket*, nemkülönben definiálja mily minősítés illeti meg e törvény intézkedéseinek be nem tartásából eredő cselekményeket s három fő megkülönböztetést állapít meg, ugyanis mulasztást, fegyelmi vétséget és büntettet, mely utóbbinak elbírálása kivonatott a kamara hatásköréből, de az előbbi kettő megtorlása a kamarához utaltatott.

A hetedik fejezet tárgyalja a fegyelmi eljárást oly kimerítő részlelességgel, a minőt e fontos, a kamarai tagok életviszonyait érintő tárgy igényel.

Szükségesnek vélem a statuált fegyelmi eljárás jellemzésére a következő fővonásokat felemlíteni.

Az eljárás maga a szóbeliségre van alapítva, mert e mellett érvényesülhet minden momentum a legbiztosabban úgy a vádban, mint a védelemben. Továbbá csak a szóbeli eljárás teszi lehetővé az ügyek oly gyors vezetését és elintézését, mely az eljárás kellő hatásos voltát biztosíthatja. A szóbeli eljárás mellett nyer meg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

törlást a vétség és szabadul fel az ártatlan a vád terhe alól leggyorsabban.

Jellemzi végre a tervezett fegyelmi eljárást az, hogy a kamara az egész ügy folyama alatt nem lát a kartársban maga előtt vádlottat, hanem olyan kartársat, a ki az ellene emelt vád ellen védekezik. Vagyis kerülve van a vád alá helyezésre vonatkozó határozathozatal, van vizsgálat és ezt követi az itélethozatal.

A nyolcadik fejezet a jogorvoslatokat tárgyalja s ebben a jellemző az, hogy felebbviteli fórumként egy négyes tanács van tervbe véve, mely felerészben m. kir. közigazgatási birósági tagokból, felerészben kamarai tagokból alkottatnék, a mivel a műszaki kamara ügyei okvetlenül oly felülbirálásban részesülnének, a mely a kamara ügykörébe utalt esetek sajátos természetéből kifolyó tájékozottágot igényel a műszaki foglalkozások körül.

A kamarai tagok díjazásáról a kilencedik fejezet szól, s egyelőre épségben tartja a mai állapotokat s az eddigi ezirányú intézkedéseket, míg arra nézve a kamara külön intézkedni nem fog, s leginkább arra terjeszkedik ki, hogy a díjazásból származó vitás esetekben mikor igen s mikor nem illetékes a kamara itélkezni. Ennél az tartatott szemelőtt, hogy ha ily kérdésben a kamarán kivül álló egyén is érdekelve van, akkor a kamara csak az esetben válik illetékessé, ha annak illetékességét a kamarához nem tartozó fél maga is kifejezetten elismeri.

Törvénytervezetünk *harmadik része* különösen a mai állapotból a rendezett állapotba való átmenettel foglalkozik és körülírja a megalakulás módozatait. A mint abból látható, oda törekedtünk, hogy a kamara első megalakulásakor is kifejezésre jusson az önkormányzat elve, a mi tervezetünk szerint az alakuló gyűlésen már érvényre jutna.

A *negyedik rész* a törvény végrehajtásával megbizott minisztereket nevezi meg.

Tisztelt választmány!

Ezzel röviden és fővonásaiban ismertettem a 35-ös bizottság előterjesztését s kijelentem e bizottság ama meggyőződését, hogy e törvénytervezet jogerőre emelésével egy üdvös törvényt fog társadalmunk nyerni.

S miután kétségtelen, hogy az üdvös törvények ébresztik a társadalom szunnyadó erőit és termékenyítőleg hatnak azok fejlődésére, ennélfogva üdvös tevékenységet fejt ki egyletünk akkor, ha e törvénytervezet törvényerőre való emelkedésére minden tőle telhetőt elkövet, mert ezzel nagy szolgálatot fog tenni közgazdaságilag szegény országunknak, tetterőre ébresztvén a műszaki kar teljes tevékenységét, módot nyujtván neki a kellő érvényesülésre.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ha e törekvés üdvös és helyes voltát elismerik, akkor kérem a tisztelt választmány minden tagját, kövesse meggyőződését és fogadja el úgy átalánosságban, mint részleteiben e szorgos munkával kidolgozott törvénytervezetet.

II.

Zielinski Szilárd előadó beszéde a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek 1900. évi jun. 7-iki közgyűlésén.

Egyesületünk nagyrabecsült elnökének megnyitó beszéde után fölösleges kiemelnem a mai közgyűlés nagy szerepét, és határozatainak nagy horderejét.

A műszaki kar viszonyainak reformálására irányuló törekvésünk jut ma határozott alakban kifejezésre azzal, ha hozzájárulni méltóztatnak a közzétett törvénytervezethez.

Nem hiszem, hogy ma még ellentmondásra találjon az a kijelentésem: hogy e tervezett reform megvalósítását ma már az egész műszaki kar kívánja, a mennyiben erre vonatkozó óhajtását a kar összessége 1896-ban az Első Magyar Technikus Kongresszuson, egy szív egy lélekkel ünnepélyesen fejezte ki, s egyletünk, — mint a műszaki kar ezidőszerinti képviselője — mind részleteiben, szakosztályok és bizottságok útján, mind pedig összességében az utolsó rendkivüli közgyűlésen, egyhangúlag emelte határozattá a mozgalomhoz való csatlakozását és teljes tevékenységének latbavetését.

E jelenségnek más oka nem lehet, mint az az átalános meggyőződés, hogy a műszaki kar mai — állami szervezkedésünk átmenti idejéből reánk maradt — helyzete, a kor mai követelményeinek már nem felel meg; annak alakítására és szervezésére az idő immár elérkezett, és elodázhatatlan. (Átalános helyeslés!)

E szervezkedés nélkül a műszaki kar állást foglalása, a társadalomban való érvényesülése, tagjainak üdvös működése, óhajtás marad továbbra is.

Tévedés volna azonban e reformot úgy feltüntetni, mintha az a műszaki kar magánérdekeinek istápolására szolgálna egyedül, mert a műszaki kar helyes szervezése sokkal inkább érdekli éppen magát az államot, az államháztartást és az ország minden egyes polgárát.

A polgároknak elsőrangú érdeke az, hogy az az állam, a melyben élnek és a melynek javára dolgoznak, rendezett állam

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

legyen. Egy állam rendezettnek pedig akkor tekinthető, ha annak összes szervei egészségesek, épek és jól funkciónálnak.

Mert ha az államrend valamelyik, különösen oly fontos szerve — mint a közgazdaság lüktető eleme, a műszaki kar — beteg vagy beteges, úgy az visszahat az államrend egész testére s megakasztja azt fejlődésében. Ezért különösen fontos korunkban az, hogy az államok közgazdasági szervei — a haladás és a jólét legfontosabb tényezői — ápoltassanak és fejlesztessenek.

E szempontból, vagyis az ország általános közgazdasági érdekéből kell mozgalmunkat s reformtörekvéseinket megitélni, s csak akkor láthatjuk be, hogy miért kell ezt biztos alapon, törvényhozás útján körösztül vinni.

S e tekintetben nézetem az, hogy az esetben, ha az ország és a közönség műszaki érdekeinek kiszolgálása nálunk helyes alapokon nyugodnék s a kar helyes munkamegosztással bírna — bár tudvalevő, hogy ezidőszerint nem bír — még akkor sem mondhatnók, hogy állapotainkkal meg lehetünk elégedve mindaddig: míg hazánkban a műszaki teendők elvégzésére lelkes és hivatásától áthatott, tudományosan művelt műszaki kar nem képviselné a közönség műszaki érdekeit s nem ilyen műszaki kar elégítené ki tudásával a hozzá utalt igényeket.

Egyszóval szervezkedő reformtörekvésünknek oda kell irányulni, hogy az ország műszaki igényei kifogástalanul elégíttessenek ki, a mi egyértelmű azzal, hogy a jövőben egy kitünő, feladatainak magas szinvonalán álló műszaki karunk legyen. S ez két föltételtől függ és pedig: *először* az ország, de különösen a közönség szolgálatában álló műszaki erők tudományos képzettségétől és szakszerű gyakorlottságától, *másodszor* azok erkölcsösségétől.

Ezt a két alapfeltételt kivánjuk törvénytervezetünk életbeléptetésével a jövőben kielégíteni és biztosítani. (Általános helyeslés.)

Tisztelt közgyűlés!

Távol áll tőlem az eddig mondottakkal annak kifejezést adni, hogy hazánknak kitünő műszaki erői nem volnának, vagy hogy azok, kik ma is joggal sorolhatók a műszaki kar tagjai közé, külön direktivára szolgálnak reá erkölcsi tekintetekben.

Ez igazságtalan és méltatlan volna.

De igen tisztelt Uraim!

A félreértés, a melyre szavaim esetleg okot adhatnának, rögtön eloszlik, ha testületek és a testületeket alkotó egyének között distingválunk. Szavaim magyarázatot nyernek, ha az egyéni és testületi tekintélyt és közbecsülést hozzuk párhuzamba. Bár igaz, hogy az egyéni és a testületi tekintély, tisztelet és nagyrabecsülés

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

atributumai — tartozékai — úgyszólván azonosak: azok keletkezése fejlődése és biztosítása mégis lényegesen eltérő föltételek kielégítésétől függ.

Az egyén tekintélye, s a köztisztelet, a melyben valaki részesül, kizárólagos járuléka az illető egyén nemes tulajdonságainak, s ezt mindenkinek nemes tulajdonságainak ápolásával és érvényesítésével kell kiküzdenie és megszereznie. Tehát ennek fejlesztése és biztosítása magától az egyéntől függ.

Sajnos nem áll ugyanez egész testületekre s nem következtethető éppen így egész karok tekintélyére és köztiszteletére. S nem következtethető különösen akkor, ha a testülethez vagy karhoz — mint például ma a műszaki karhoz — bárki, bármikor, minden előfeltétel nélkül csatlakozhatik és hozzátartozónak vallhatja magát. (Felkiáltások: Igaz! Úgy van!)

Hiába vannak ily esetben a karnak számos köztiszteletben álló és tekintélyes tagjai, hiába fáradoznak azok egyéni érvényesülésükön kivül a legönfeláldozóbban a kar érdekében is, mert ezek egyéni tulajdonságaik eredményét az egész karra át nem vihetik, a testületekbe betolakodó külső elemek zavaró hatása folytán.

Szóról-szóra áll ez különösen a műszaki karra, melynek hivatott tagjai elsőrangú kiképzést nyernek, a kikre fontos és üdvös közgazdasági működés vár. Ezek derekasan meg is felelnek magasztos hivatásuknak, de tekintély és köztisztelet a műszaki kar osztályrésze még nem lehet, mert lerontja a szép eredmények hatását a hivatatlanok kontárkodása.

A míg tehát az egyének tekintélye azok egyéniségétől függ csupán, addig egyes testületek és karok tekintélyének alapjait csak úgy vetjük meg, ha a testület határait és a testület működési körét törvény útján körvonalazzuk és biztosítjuk.

S ez különösen fontos oly testületnél, mely országos érdekű hivatást tölt be a társadalmi összműködésben. (Átalános helyeslés.)

Tisztelt közgyűlés!

Vessünk még egy pillantást ily átalános nézőpontból az ország közgazdasági érdekeire.

Tudjuk s tapasztaljuk ma is napról-napra, hogy a népek és nemzetek nem harczolnak ma már előszeretettel öldöklő fegyverekkel, hanem jól gondozott és tündöklő fegyverek csillagzata alatt gyűrik egymást kegyetlenebbül, mint valaha, közgazdasági politikával és a haladás eszközeinek tökéletesítésével.

Ha mi e küzdelemben szintén mint harcképes nemzet sikerrel akarunk résztvenni, akkor arra kell törekednünk, hogy közgazdaságunk bajnokai, különösen azok tisztjei — a műszaki kar tagjai

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

— ne saját maguk kovácsolta, tökéletlen és egyenetlen fegyverekkel álljanak ki a küzdtérre, mint a néhai kő- és bronzkornak alakjai, a mai autodidakták; hanem szervezzük e küzdő sereget hivatásának megfelelőleg. Szervezzük különösen a tisztikart törvényes alapon úgy, hogy fegyverei — műszaki tudásuk — a kor megkövetelte színvonalon álljon. Élesítse fegyverüket a tudományosság metsző igazságainak ismerete és edzze a gyakorlat nehéz megpróbáltatása.

Ily képzett tisztikar vezetése alatt bátran indulhatunk a megpróbáltatások elé és sikereinkkel csakhamar elérhetjük azt, hogy társadalmunk a műszaki karról teljes elismeréssel fog nyilatkozni és köztiszteletben fogja azt részesíteni.

Ezen az úton érhetjük el azt, a mit mindannyian annyira óhajtunk: karunk tekintélyének megalapítását.

Mint látjuk tisztelt szaktársaim, bármely oldalról közelítjük is meg e kérdést, úgy mindig csak azt fogjuk látni, hogy célunkat, melyre közösen törekszünk, csak törvényhozással érhetjük el.

Ez a meggyőződés vezérelte a műszaki kar összességét a kongresszuson, ez a meggyőződés vezérelte egyletünket eddigi megnyilatkozásaiban és ez a meggyőződés diktálta az e kérdés megoldásaival megbízott tagtársainknak a már szóbanforgó törvénytervezetet, melynek szellemét a következőkben fogom röviden előadni.

Törvénytervezetünk a müszaki címek és a műszaki foglalkozások gyakorlásának együttes rendezését tűzte ki feladatául.

Az együttes rendezés szükségessé vált ama pillanattól kezdve, a mikor elhatároztuk, hogy törvénytervezetünk a műszaki kar testületének alapjait legyen hivatva alkotni. A testülettől s a kari jellegtől pedig elválaszthatatlan a címkérdés rendezése. Mert a cím a műszaki kar tartozékainak egyik főkelléke.

Az együttes rendezés és a törvény szerkezete megkövetelte, hogy azt négy különálló részre oszszuk fel és pedig:

Az első rész foglalkozik a címkérdés rendezésével, a második a foglalkozás gyakorlásának szabályozásával, a harmadik a szervezet megalakulásával, végre a negyedik a törvény végrehajtását írja elő.

A műszaki címek jogos viselését a jövőben úgy kívánjuk tekinteni, mint egy tudományos pályának jelzőjét. Jogos viselőjétől pedig megkívánjuk, hogy hivatott legyen e tudományos pályára.

A tudományos pályára való hivatottság megitélésére pedig más mód rendelkezésünkre nem áll, mint maga a tudomány, a mi esetünkben maguk a műszaki tudományok.

Hogy valaki hivatott-e előképzettsége folytán e pályára, más

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

módon meggyőződni nem lehet, mint a megfelelő képzettség okmányszerű beigazolásának megkövetelésével.

Ezért a műszaki címek jogos viselése a jövőben, a 20. §. intézkedéseitől eltekintve, kizárólag a műszaki tudományok valamely ágából szerzett oklevél megszerzéséhez köttetett.

Az említett 20. §. lehetővé teszi, hogy a műszaki foglalkozások terén esetleg a jövőben feltünő kiváló tehetségek teljesen érvényesüljenek még az esetben is, ha nem volnának abban a helyzetben, hogy a műszaki tudományok terén elsajátított képességeiket okmányokkal beigazolni képesek volnának.

A 20-ik szakasz beigtatásánál az a meggyőződés vezérelt, hogy a privát tudás mindig tiszteletreméltó. S mert e szakasz az igaz tehetségeket a tiszteletreméltó privát tudás szerzésére sarkalja, azért ez intézkedést e törvénytervezet fénypontjának kell tekintenünk.

De e kivétel statuálásán kivül teljes érvényre kellett emelni azt az elvet, hogy hivatásszerűen gyakorolni a műszaki foglalkozásokat csak beigazolt műszaki tudással lehet.

Mert ha valaki privát tudását polgártársainak szolgálatában kivánja értékesíteni, s így közgazdaságunknak egy közreműködő tényezője kiván lenni, vagyonokat érő ügyekben befolyni: úgy mi sem jogosabb és igazságosabb annál, hogy megköveteljük tőle azt: hogy mutassa ki, képesítve van-e erre vagy sem. (Átalános helyeslés.) Valamiféle megnyugtatót már a közönség érdekében kell ily működésre való jogosultság megadása előtt nyujtani.

A műszaki címek viselésének a jövőben való ily szigorú szabályozása mellett, átmenetileg a legméltányosabb eljárás statuáltatott.

Törvénytervezetünk átmenetileg befogadni engedi a műszaki kar testületébe mindazokat, kiket abba a kar maga felvenni itél. Azt hiszem, ennél messzebb menni, semmiféle taxativ törvényes intézkedéssel nem lehetett volna.

Az eddig ismertetett elvi intézkedések mellett, az első részbe még csak olyanok vétettek fel, melyeket az eddig tett tapasztalatok, mint szükségeseket s a végleges rendezésnél nélkülözhetleneket tüntetett fel.

Az első rész befejezéseül csak azt jegyzem még meg, hogy a cím jogos viselése előfeltétele az e törvénytervezet értelmében rendezett műszaki foglalkozások jogos gyakorlásának.

Ezek után áttérek a műszaki foglalkozások gyakorlásának miként való szabályozására, a mely törénytervezetünk gerincében, a *második* részben dolgoztatott fel.

E bő kérdés helyes feldolgozása tíz fejezet beigtatását

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tette szükségessé. A főbb fejezetekben érvényre emelt elvek a következők:

Az első fejezet a műszaki kar testületének, a kamarai tagságnak feltételeit szabja meg s a felvétel módozatait írja elő.

A kamarai tagság előfeltétele a műszaki címek egyikének jogos viselése, megnyugtató erkölcsiség és kellő gyakorlottság a műszaki tudományok alkalmazása terén.

Hogy a műszaki kamara alapítása az e javaslat ellenzőinek okot ne szolgáltasson arra, hogy a céhrendszer felújítását lássák benne, azért rendelkezett a 25. §. akként, hogy a felvétel előfeltételéül előírt okmányok megbírálása egy a kamara testületén kivül álló bíráló bizottságra legyen ruházva. Ezzel eleje vétetik minden szeparisztikus tendencia érvényesülhetésének. Már pedig, ha egy testületbe való felvétel felett maga a testület minden megszorítás nélkül, szabadon s teljes önkénynyel *nem rendelkezhetik*, akkor az céhnek nem nevezhető.

Tudjuk azt, hogy a mi foglalkozásunk lényeges része, a műszaki ügyekben való tanácsadás. A tanácsot kérő közönség részéről pedig átalánosan tapasztaljuk azt, hogyha meggondolt és tapasztalatok alapján adott tanácscsal magukat, a maguk elé képzelt előnyöktől és eredményektől eltérítve látják: akkor inkább indulnak éretlenek és tapasztalatlanok vakmerő tanácsa után, a mely rendesen biztató és kecsegtető, de végeredményében nagyon gyakran pusztító hatású.

A műszaki ügyekben való alapos tanácsadásra pedig más, mint a helyes gyakorlattal párosult műszaki tudás nem taníthat s ez az oka annak, hogy a jövőben az elméleti képzettségen felül még bizonyos gyakorlat megszerzése iratott elő arra, a ki tudását a jövőben a közönség szolgálatában kivánja értékesíteni. (Átalános helyeslés.)

A kellő gyakorlat miként való fixirozása az egyesület tárgyalásai alatt elég egyértelműen történt. A szellem, mely ebben kifejezésre jutott ugyanaz, mint a mely az egész törvénytervezetünket átlengi.

Mit akarunk mi e mozgalmunkkal, a mai egész működésünkkel elérni?

Azt hiszem, helyesen fejezem ki óhajtásunkat, ha azt mondom, hogy a kar függetlenségét biztosítani és a kar függetlenségét érvényre juttatni.

Hogy a kar függetlensége kifejezésre jusson, s hogy a kar függetlenné váljék, minden lehetőt meg kell tennünk arra, hogy karunk független elemei gyarapodhassanak.

Annak illusztrálására, hogy a gyakorlati idő megszabása tekin-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tetében törvénytervezetünk helyesen és liberálisan intézkedik, csak egy példát akarok felhozni.

Kétségtelen, hogy egy kuriai bíró, a ki életének javarészét a jogszolgáltatás terén töltötte, e téren sokkal nagyobb jártassággal bír és jogtudása össze sem hasonlítható egy ügyvédjelölt ismereteivel, és a kuriai bíró még sem lehet ügyvéd, ha az ügyvédség törvényszerű előfeltételeinek meg nem felel, vagy meg nem felelt. S ebben a jogi kar semminemű sérelmet nem talál és nem talált az ügyvédi rendtartás alkotásakor sem. Ezzel szemben a mi törvénytervezetünk azt mondja, hogy a ki az államszolgálatból a magánpraxisra akar lépni, az, azt bizonyos számú szolgálati idő kitöltése után minden átmenet nélkül megteheti.

S ez csak így van helyesen és jól. Mert az, ki állandó alkalmaztatását bárminő okból elhagyni kívánja, az csak alkalomra vár a magángyakorlatba való kilépésre. A kínálkozó alkalom azonban, a mi elfoglaltságunk és működésünk természete folytán, nem várhat időhöz kötött előfeltételek teljesülésére.

Javaslatunkban tehát szépen ki van fejezve a műszaki kar független elemeinek gyarapítására irányuló törekvés, mert a már állandó alkalmazásban levőknek is lehetővé teszi a magángyakorlatba való akadálytalan átlépést.

E kérdés helyes megoldása mellett azonban figyelemmel kellett lennünk nemzetünk jellemére és tapasztalt tulajdonságaira.

A magyar szereti a függetlenséget és az önállóságot.

A nemzet e két szép tulajdonságát ápolnunk és gerjesztenünk kell éppen akkor, a mikor az leginkább bátorításra és gondozásra szorul s ez az az idő, a mikor az ifjú az életpálya választása előtt áll. Mert mit tapasztalunk akkor? Azt, hogy a biztos fizetésben való remény és bizalom óriási módon vonja el karunk legjobb erőit a magángyakorlattól. Ez így van. Ennélfogva nekünk egyrészt meg kell adni a módot arra, hogyha valakinek alkalma kínálkozik az államszolgálatból kilépni, az rögtön kiléphessen és a magánpraxisban működhessék; másrészt pedig oly intézkedéseket kell tennünk, hogy az életbe kilépő ifjúnak direktivát adjunk s lehetőleg magángyakorlatra, a függetlenség és önállóság felé vezető útra tereljük. (Általános zajos helyeslés.)

Ezeket az elveket emeltük érvényre, mert csak így fog törvénytervezetünk megfelelni mindannak, mit tőle karunk érdekében a jövőben várunk.

További előföltétele a kamarai tagságnak a kellő erkölcsösség.

A műszaki kar kebelébe fogadandó új tag erkölcsösségét a kar természetesen önállóan ítéli meg s önállóan dönt e tekintetben a fölvétel kérdésében.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Törvénytervezetünk második fejezetében, a műszaki karra vonatkozólag egy egészen új intézményt kezdeményezünk, a műszaki kamarai jelöltek intézményét.

Ennek életbeléptetését törvénytervezetünkben kifejezett az az elv követeli, hogy a jövőben a műszaki képzést az iskolai tanulmányok elvégzésével és az oklevél megszerzésével befejezettnek nem tekintjük, hanem megköveteljük, hogy ez az ismeretek önálló hasznosítása előtt, az azok alkalmazásánál szükséges kellő gyakorlattal egészíttessék ki.

A rendszeres gyakorlati képzés főcélja az érett műszaki gondolkozás fejlesztése. Tudjuk azt mindannyian, hogy az iskolából kilépő fiatal műszaki erők könnyen elragadtatják magukat, a magukba szívott, de még kellően meg nem érlelt theoriák csalhatatlanságának tudatától. Azok megdönthetetlen igazságában bízva, könnyen műszaki vakmerőségekre ragadtatják magukat.

Ahhoz idő és kellő vezetés kell, míg a mathematika és a természettudományok megdönthetetlen törvényeit mint biztos útmutatókat ismeri fel a kezdő, az életben eléje táruló kérdések tömkelegében.

Tehát az általunk követelt gyakorlat és gyakorlottság alatt korántsem azt akarjuk érteni, hogy a fiatal mérnök megtanulja, hogy egyik vagy másik ügyével melyik hatósághoz kell fordulnia és beadványainak és terveinek mily alakot kell adnia.

Hanem mint említettem, a gyakorlattól megköveteljük azt, hogy a pályáját kezdő mielőbb tájékozva legyen az iránt, hogy műszaki ismereteit miként alkalmazhatja a legcélszerűbben és a leghelyesebben az életben eléje táruló kérdések megoldásánál.

S hogy e gyakorlati képzés rendszeres legyen, szükségesnek találjuk azt külön megfelelő módon szabályozni s erre vonatkoznak a II. fejezet intézkedései.

A napirenden levő törvénytervezet megalkotóit áthatotta az a tudat s az a meggyőződés, hogy a műszaki kar tekintélye erősebb támaszt nem nyerhet, szebb és biztosabb kifejezésre nem juthat, mint ha azt saját ügyeinek kezelésében, törvényes alapon önkormányzati képességgel ruházzuk fel s ezt az autonom jogát kamarai szervezetbe öntve léptetjük életbe. (Felkiáltások: Igaz! Úgy van!)

Meggyőződésünket érlelte az a tapasztalat, hogy mindazok a testületek, a melyek ma már kamarai szervezettel bírnak, karuk tekintélyének és társadalmi befolyásuknak legerősebb bástyáját birják e szervezetben.

Tisztelt közgyűlés!

Mit akarunk mi műszaki kamara fogalma alatt érteni?

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Röviden kifejezve: a műszaki kar összességét, annak testületét.

S mi legyen e kamara feladata?

Ez preciz kifejezést nyert rörvénytervezetünk 44. §-ában, a mely így hangzik:

«A műszaki kamara hatáskörébe tartozik átalában a műszaki címek viselésének és a műszaki foglalkozás gyakorlásának ellenőrzése.

Ennek megfelelőleg kötelessége e törvényben megállapított törzskönyvek és lajstromok vezetése és nyilvántartása, a címbitorlások ellenőrzése és a megtorló eljárás megindítása.

Továbbá nyilvántartja a kamara-tagokat, azok névsorát és lakhelyét a jelen törvény 63. §-ának rendelkezései szerint közzéteszi és az illetékes hatóságoknak megküldi. *E mellett őrködik a műszaki kar tekintélyének megóvása, a kamara-tagok jogainak megvédése, kötelezettségeik lelkiismeretes és szakszerű teljesítése, becsületes és tisztességes eljárásuk fölött.*

Végre kötelessége véleményezni és javaslattétel alakjában kezdeményezni mindama *életbeléptetendő korszerű reformokat,* a melyek a műszaki ügyek vezetése, azoknak a kamara-tagok által való kezelése és a hatóságok részéről történő elintézése terén mutatkozó hiányok orvoslását célozzák és megtenni mindazon lépéseket, melyek a műszaki kar érdekében *időnkint szükségesnek mutatkoznak.*

Ezenkivül a műszaki kamara, e törvény határozatai szerint, mint fegyelmi hatóság működik a lajstromába bevezetett tagok és jelöltek fölött.»

A mint látjuk, ezek mind oly feladatok, melyeknek megoldása a műszaki karnak a mai állapotból való kiemelése és erkölcsi tekintélyének megszilárdítása érdekében feltétlenül szükséges.

De tisztelt Uraim! Még tovább is fűzhetők e kérdések. Felmerülhet és felmerült ismételten a kérdés, szükséges-e? és kell-e e célok elérésére a kamarai szervezet?

E kérdésekre válaszolni a nélkül, hogy a mi sajátos társadalmi viszonyainkra tekintettel legyünk, nem szabad és nem lehet.

Annyi bizonyos és kétségtelen, hogy a műszaki kar helyzete teljesen határozatlan és tekintélye ma a mi társadalmunkban oly alacsony nivón áll, hogy annak tulajdonképpen a megteremtésén kell dolgoznunk, alapjait kell megvetnünk s ha az alapot megteremtettük, akkor jutottunk oda, hogy társadalmi tekintélyünk fentartásán és öregbítésén fáradozzunk.

Ennek igen élénk illusztrálására bemutathatom ama különb-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

séget, a mely a mi és egy már szervezett, kamarai rendszerrel biró testület tekintélye között fenn áll.

Fel fogom olvasni a «Pesti Hirlap»-ban 1900. március 4-én megjelent következő sorokat:

«*Tisztelet az ügyvédeknek!* Az utóbbi időben az ügyvédek részéről gyakran fölhangzott a panasz, hogy a bíróságok nem részesítik őket a megillető tiszteletben. Ilyen alkalmakkor a bíróság tagjai és egy-egy önérzetesebb ügyvéd között nem egyszer kellemetlen és kínos jelenetek játszódnak le nyilvános tárgyalásokon, az igazságszolgáltatás komolyságának rovására. Annál nagyobb örömmel töltheti el őket az a levél, a melyet dr. *Vizlendvay* Imre, pestvidéki kir. ügyész intézett egy ügyvédhez, s a mely így szól:

Tekintes ügyvéd úr! Most tapasztalom, hogy kiadóhivatalomból, a Tekintetességednek szóló kiadvány *dr. F. M. ügyvédnek* címzéssel küldetett ki. Sokkal nagyobb tisztelettel és rokonszenvvel viseltetem az ügyvédi kar iránt, hogy sem ez az udvariatlan és sértő módon hiányos címzés kellemetlenül ne érintett volna, annál is inkább, mert utasítva van az iroda, hogy az ügyvéd uraknak szóló kiadványok a köteles és megillető címzéssel (tek. . . . ügyvéd úrnak) látandók el. Érdemileg tán lényegtelen, de félreértésre szolgálhat okul az a mulasztás, mely az én társadalmi felfogásommal mereven ellenkezik; azért kötelességemnek tartom, hogy tekintetes ügyvéd úr elnézését kérjem és biztosítsam kiváló tiszteletem és nagyrabecsülésemről. Budapest, febr. 23. Dr. *Vizlendvay* Imre, pestvidéki kir. ügyész s. k.»

Ezzel szemben ez évi június 5-én az »Esti Ujság«-ban megjelent egy érdekes cikk ily címmel: »Az építőtervek csinálása nem ipar«.

Az építőtervek csinálása nem ipar. A józsefvárosi elüljáróság egy műegyetemi hallgatót iparkihágás címen negyven korona pénzbüntetésre ítélt, mert oklevél és iparigazolvány nélkül pénzért építőterveket csinált. A tanács az ítéletet jóváhagyta, a kereskedelmi miniszter azonban megsemmisítette. A miniszter határozatát azzal okolta meg, hogy az építőtervek csinálása nem ipari foglalkozás és így az illetőnek iparigazolványra nincsen szüksége.«

Tehát t. közgyűlés, a hatóságok ma még arról vitatkoznak, vajjon a mi egyetemi képzettségünk alapján teljesített működésünk *ipar-e vagy sem?*

Még több példát hozhatnék fel, de türelmüket e helyütt ezzel fárasztani nem akarom.

A mi speciális társadalmi viszonyaink között tehát azt tapasztalhatjuk, hogy először lehetségessé kell tenni egy oly tudományosan képzett és oly fontos szerepre hivatott osztálynak, mint a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

műszaki kar, hogy helyzetét és erkölcsi tekintélyét e társadalomban az arra egyetlen módon, törvényes alapon biztosítsa, fejleszsze és fentartsa.

Abból, a mit az élet és a tapasztalat nálunk igazol; abból, a mit más foglalkozású karok és testületek gyakorlata mint megdönthetlen igazat tüntet fel a mi társadalmunkban; abból a mi más testületeknél a legüdvösebb eredményeket teremtette, azokat tudományosság és erkölcsösség tekintetében magas fokra emelte; abból merítettük azt a meggyőződésünket: hogy garanciát a mi karunk jövőjére, a mi társadalmunkban, csak a kamarai szervezet nyújthat. (Általános helyeslés.)

A kamarai szervezet az, a mely mellett a műszaki foglalkozások gyakorlása egy szabad, mindenkitől hozzáférhető állás lesz, mert az, a kiben hivatottság van, minden akadály nélkül elérheti ez állást a törvénynyel előírt úton.

A kamarai szervezet céhnek tehát már ez oknál fogva sem nevezhető, mert zárt testületet nem képez és nem képezhet. A zárt testület — a céh — csak akkor és azt veszi fel tagjai sorába, a kit, a mikor felvenni jónak ítél s ezt egészen önhatalmulag teszi, minden felelősség nélkül.

Tehát nem illik e jelző egy oly testületre — mint a tervezett kamaránk — a melybe mindenkit befogadni és felvenni kell, a ki arra az előírt kvalifikációt megszerezte és nem esik a kizáró határozatok szabálya alá.

Ma már megállapodtak és tisztázódtak a műszaki körökben annyira az eszmék, hogy a műszaki karhoz olyanokat sorolni, kik az előírt kvalifikációval nem birnak, azok sem óhajtják, kik különben e törvénytervezetnek talán nem kifejezetten barátai. Pedig e törvénytervezet a mellett, hogy a műszaki kar hivatásszerű munkakörét körülírja és biztosítja, a korrekt szabadság legtágabb fogalmát sem érinti.

Nem hagyhatom említés nélkül azt a néha hangoztatott ellenvetést sem, hogy a külföld a műszaki kar szervezésére valami ehhez hasonló lekopizálni valót még eddig nem léptetett életbe.

Azt hiszem, ez nem lehet ok e javaslat életbeléptetése ellen, mert ha ez megfelel a mi viszonyainknak és beválik, a miben kételkedni nem lehet, úgy el kell rendezés alapjául fogadnunk.

Ha beválik, majd lekopizálja a külföld a mienkről s az nem fog szégyenünkre válni. (Felkiáltások: Úgy van! Igaz!)

Úgy e III-ik, valamint a kamara tagjainak jogait és kötelességeit tárgyaló IV. fejezet részleteit és azok indokolását tisztelt szaktársaim a közleményekből ismerik, ennélfogva a negyedik fejezetet csak főbb vonásaiban ismertetem.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Törvénytervezetünk IV-ik fejezete írja körül ama munkakört, melyben működni a jövőben csak azok jogosultak, kik erre való hivatottságukat, képességüket és képzettségüket előzőleg okmányokkal igazolják be.

Mindazokat, kik e kellékeknek meg nem felelnek, törvénytervezetünk eltiltja a műszaki foglalkozások hivatásszerű gyakorlásától.

Ezt úgy kell értenünk, hogy e törvény nem zárja ki azt, hogy valaki műszaki dolgokat ne végezzen, ha hiszi magáról, hogy ahhoz ért, de ily munkálatokat megbízásból, díjazásért nem vállalhat és nem végezhet.

Vagyis eltiltatott a jogosulatlannak, a kontárnak díjért műszaki műveleteket végezni, mert nem igazolta be, hogy ő az ily működéshez szükséges képességgel bír. Ily működést a bíró köteles mint kihágást minősíteni és megfelelő büntetéssel megtorolni. (Helyeslés.)

Jól ismerjük mindannyian a munkakörünkben kontárkodók minőségét s így tartózkodhatom e helyen azok jellemzésétől. De kérdem tisztelt szaktársaim, lehet-e azoknál azt a szakismeretet feltételezni, mely a legcsekélyebb műszaki ügygyel összefüggő feladat megoldásánál okvetlenül kell?

Lehet-e ezeknél föltételezni azt az általános szakavatottságot, a mely nélkül helyesen egy műszaki kérdés sem oldható meg?

Hiszen tudjuk mindannyian, hogy a műszaki kérdések helyes megoldása gyakran vonatkozásai folytán a műszaki ismeretek széles körén való áttekintést követeli meg.

Eltekintve attól, hogy a szakkérdés mellett gyakran az ügynek életbeléptetése, a kérdésnek a fennálló törvényeinkhez való vonatkozásának ismeretét is megköveteli.

Ebből látható, hogy helyesek és igazságosak ama intézkedések, melyek e fejezetben a műszaki munkakör biztosítására tétettek. (Ugy van! Igaz!)

Az V-ik és VI-ik fejezetbe foglaltuk a műszaki kamara tagjainak felelősségére vonatkozó szakaszokat. Az ezeket jellemző elvek a következők.

Statuálni óhajtjuk azt, hogy a műszaki foglalkozások gyakorlásából származó, azzal összefüggésben álló vétségek, melyek a jövőben esetleg a kamarai tagokat terhelni fogják, ne a rendes bíróság, hanem a kamara bírálata alá tartozzanak.

A különálló autonom bíróság életbeléptetésének célja azonban távolról sem az, hogy a kamara-tagok a rendes bíróságuktól elvonassanak és saját külön bíróságuk alá helyeztessenek s ezzel nekik valamely kiváltság biztosíttassék. Éppen nem!

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Itt inkább arról van szó, hogy olyan visszaélések jobban mondva gyarlóságok ellen állítsunk intő fórumot, a melyben a rendes bíróság el sem jár.

Meggyőz minket erről a mulasztások és vétségek közé sorozott esetek áttekintése. Látható, hogy ott olyan esetek vannak felsorolva, a melyek a rendes bíróságokat nem érdeklik s a melyekre hatáskörük ki nem terjed.

A különálló fegyelmi hatóság tehát nem tekinthető kiváltságnak vagy kedvezménynek, sőt ellenkezőleg inkább bizonyos szigorításnak. A kamara a hozzá utalt ügyekben előre láthatóan inkább túlszigorú lesz, mint engedékeny. De ha így lesz, akkor sem lesz baj. Mert a kamara előtt mindig a műszaki kar érdekeiről, becsületéről lesz szó, a mely esetekben a szigorú eljárás kívánatos és üdvös s alig helyeselhető eléggé, hogy ez ügyek a kamara hatáskörébe utaltassanak.

Joggal felvethető azonban az a kérdés, vajjon helyes-e? hogy a műszaki kar az önbiráskodással való felruházással, a mai állapotából egyszerre, — minden átmenet nélkül — a rendezett állapotba vitessék át?

E kérdés jogos volna, meggondolás és megfontolás tárgyát képezhetné akkor, ha ily jog adományozása más testületeknél szintén nem hasonló körülmények között történt volna meg. Igy történt az 1874-ben az ügyvédi rendtartás életbeléptetésekor is, a mely pedig a legmegnyugtatóbb eredményeket szülte.

Ha még ezekhez megjegyezzük, hogy a kamara hatásköréből kifejezetten kivonattak a súlyosabb esetek, — a büntettek és azok, a melyekben a felek érdekei közelebbről érintve vannak — és kifejezetten a rendes bíróságok hatáskörébe utaltattak, úgy tekintettel a műszaki testületnek az e törvénytervezet szellemének megfelelő magas színvonalú műveltségére kimondhatjuk: hogy bátran fölruházható az önbiráskodási joggal épp úgy, mint bármely más testület, melynek egyetemi képzettség az előfeltétele. (Tetszés! Általános helyeslés.)

Magának a fegyelmi hatóságnak a szervezetét és eljárását a VII-ik és VIII-ik fejezetek írják körül a tárgy nagy horderejének megfelelő részletességgel.

A fegyelmi hatóságot magát, törvénytervezetünk szerint a kamara választmánya képviseli, automon jogokkal.

A felebbviteli hatóságot pedig egy vegyes tanács képezi, a mely felerészben a m. kir. közigazgatási bíróság és felerészben kamara tagjaiból alakul.

A fegyelmi biráskodás elsőfoku hatóságának a kamara választmányát kijelölni a műszaki kar testületi szellemének fejlesztése és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szilárdítása érdekében áll. Ez uton érhető el legbiztosabban a kar öntudatának és önérzetének, ébresztése, fejlesztése, ápolása és biztosítása.

Ama törekvésünk, hogy a műszaki kar magának külön fegyelmi hatóságot akar automon jogokkal szerezni és törvényerővel biztosítani, arra a vádra ad alkalmat hogy mi külön «kaszt»-szervezetet akarunk kreálni.

A vád, a mily hangzatos, olyan alaptalan. Alaptalan, mert e különálló fegyelmi hatóság hatásköre szigorúan körül van írva, s alig különbözik bármely más testületet, vagy hivatal fegyelmi hatóságától, s legföljebb eljárása mutat eltérést, a mennyiben mi a legmodernebb szervezetet vettük alapul.

Alaptalan a vád továbbá azért, mert precize kifejezzük azt, hogy ha a kamaratag a közös törvényt sérti meg, akkor fölötte a rendes bíróság itélkezik.

Ha pedig a kamaratag a törvénytervezetben körülirt speciális kötelességeit szegi meg — a melyért rendes bíróság felelősségre sem vonná — a kamara ítélkezik fölötte.

Ily törvény alapján, ily jogok mellett, kaszt nem képződhetik. És abból, hogy a műszaki foglalkozások terén, az e foglalkozásokat gyakorló egyének gyarlóságaiból eredő mulasztások és vétségek fölött, az ahhoz leginkább értő szakemberek biráskodnak, kasztrendszerre következtetni nem lehet.

A testületi szellem netalántáni elfajulásával és túlkapásaival szemben pedig biztonságot és korrektivumot nyújt a kir. ügyésznek — mint az államhatalom képviselőjének — az e törvénytervezetben biztosított befolyása és beavatkozási joga a kamara összes fegyelmi ügyeibe.

Hogy azonban a karnak a fegyelmi biráskodásra való befolyása és érvényesülése teljesen biztosítva legyen, azért szerveztük felebbviteli hatóságunkat vegyes tanács alakjában.

Az élet igazolja azt a tapasztalatot, hogy a mely karban a testületi szellem kifejlődött és meghonosúlt; ott e kar maga a legszigorúbb őre az erkölcsösségnek és a kar jó hírnevének.

S ugyane testületek és karok igazolják, hogy az összetartozandóság érzetét semmi sem képes annyira emelni és fejleszteni, mint ha a fegyelmi biráskodás magára a karra, mentől tökéletesebben és mentől függetlenebbül bizatik.

Vagyis röviden, a testület maga legyen saját reputációjának őre és birája. Ezzel azonban távolról sincs az mondva, hogy valaki a maga birája legyen. Mert maga birája senki sem lehet, az általánosan igaz. Ez automon biráskodással nem is lesz a saját maga birája senki sem, mert felette kartársai fognak biráskodni és itélkezni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Rendkivüli nagy vívmánynak fogjuk tekinthetni, ha törvénytervezetünkben kidolgozott, modern alapon, a szóbeli eljáráson nyugvó, teljesen automon jellegű fegyelmi eljárás karunk részére törvényerővel biztosítatik. (Tetszés, helyeslés.)

A kilencedik fejezet a kamarai tagok díjazásával foglalkozik.

E tekintetben egyelőre átmenetileg elfogadtuk a Magyar Mérnök- és Építész Egylet által 1892-ben kidolgozott és kibocsájtott díjszabást de egyszersmint gondoskodtunk arról, hogy felhatalmaztassék e törvény utján a kereskedelemügyi miniszter arra, hogy e díjszabás átdolgozott alakját és a kamara hatásköréhez mért kiterjesztését rendeli uton léptesse a kamara javaslata alapján életbe.

A díjazás kérdését igy véltük egyelőre leghelyesebben megoldani.

Végre a tizedik fejezetbe összefoglaltuk azokat az intézkedéseket, melyeknek megtételére a kamara jogosult a kamarai tagság megszűnése esetén. Magában foglalja azokat az intézkedéseket, a melyeket a kamara mint hatóság a felek s a kamaratag érdekeinek megóvása végett tenni köteles.

A törvénytervezet «Harmadik része» a műszaki foglalkozások gyakorlására vonatkozó átmeneti intézkedéseken kivül, különösen a műszaki kamara első alakulásának módozatait irja körül.

E szerint az első alakulás már úgy szerveztetett, hogy a kar autonomiája a legelső alkalommal már kellőleg kidomborodjék és megnyilatkozzék.

A törvény végrehajtásával, a címkérdés rendezése folytán a vallás- és közoktatásügyi minisztert, a műszaki foglalkozások rendtartása miatt pedig a kereskedelemügyi minisztert megbízni javasoltuk.

Ezekkel e nagy törvénytervezetet röviden ismertetvén, engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy türelmét még néhány befejező szó elmondásával igénybe vehessem.

Tisztelt közgyűlés! Minden reformnál és alkotandó törvénynél a fődolog, hogy annak életbeléptetése a közjó érdekében álljon, vagyis hogy javulást jelentsen mindenütt ott, a hová kihatása terjed.

Hogy tervezett törvényünk szintén ily természetű s hogy ezt egyszerűen theoriának nevezni nem lehet, eléggé igazolja az a tény, hogy e tervezet olyan szaktársainknak munkája, kik a gyakorlati élet követelményeit saját tapasztalatukból ismerik, s kik a műszaki kar viszonylataiban tapasztalt hiányok orvoslása fölött évek hosszú során át cserélgeték eszméiket és vitatták a teendőket.

De nem is volt ok reá, hogy theoriák alapján induljanak, hiszen a legjobb bizonyítékokat láthatták és láttatjuk magunk is az életben, más karok szezvezetében, hogy kitűzött feladatunkat a tervezett módon érjük el legbiztosabban.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Mert az, a mire végre konkludáltunk, a mire ügybuzgó szaktársaink törekedtek, s a mire nézve ma már mindannyian egyetértünk, nem más: mint a műszaki kar testületének alapítása, testületi szellemének fejlesztése, s a kar erkölcsi tekintélyének és függetlenségének biztosítása, a mit — meggyőződésem szerint — ettől eltérő uton biztosítanunk nem lehetne. (Helyeslés, tetszés, taps.)

Tisztelt szaktársaim!

A műegyetemen kiérdemelt diploma ma, hasonló egy olyan utalványhoz, melyet beváltani sehol sem lehet, mert nincs becse.

Szép kilátásokról és szép jövőről szól, s az ifjú rajztáblája fölött görnyedve, szépen ki is festi a jövőt úgy, a mint annak bekövetkeznie kellene. Kifesti a diplomával alapítható jövőt lelkes tanuló korában szépen és magasztosan: de az életbe kilépve nem talál sem alapot, sem támpontot e diplomában, e jövő biztosítására.

Pedig mi sem jogosabb annál, hogy e diplomát, mely közel tizenöt évi lelkes munkára képes a fejlődő ifjút buzdítani, e diplomát melyért éjjelt nappallá változtatva szakadatlanul küzd, tanul és képezi magát, e diplomát, melyet végre elnyer: tanulja meg jobban tisztelni és becsülni mint mi, kik arról egyebet, mint verejtékes munka emlékét le nem olvashattunk; mint mi; kik jövőnk biztos támaszát benne fel nem találtuk.

A diploma a jövőben a műszaki pályára lépő ifjú kezében az az alap legyen: a melyre mint férfiú úgy a saját, valamint a családja existenciáját bátran, és bizalommal építhesse. (Tetszés, éljenzés, taps.)

Azzal a meggyőződéssel, mely az évtizedeken át küzdve küzdött buzgó szaktársaim meggyőződésével egyezik, ajánlom az igen tisztelt közgyűlésnek a törvény-tervezet elfogadását és egyhangú pártolását. (Percekig tartó, meg-megújuló taps és általános éljenzés.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/1991/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

